ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства охорони здоров’я України

_____ № _____

НАСТАНОВА

_____

СТ-Н МОЗУ 80–3.1:2026

НАСТАНОВА ІЗ ЗАСТОСУВАННЯ КРИТЕРІЇВ ВСТАНОВЛЕННЯ ІНВАЛІДНОСТІ

Видання офіційне

Київ

Міністерство охорони здоров’я України

2026

ЗМІСТ

Перелік умовних позначень та скорочень: 11

Розділ 1. Рекомендації щодо методів діагностики захворювань та критеріїв інвалідності, пов'язаних із різними захворюваннями 14

Вступ 14

Ступені обмеження життєдіяльності 16

Розділ 2. Деякі інфекційні та паразитарні хвороби (A00-B99) 17

Загальні положення 17

Туберкульоз органів дихання (A15-A16) 17

Туберкульоз інших локалізацій (A17-A19) 20

Наслідки туберкульозу (B90) 24

Хвороби, зумовлені вірусом імунодефіциту людини (B20-B24) 28

Розділ 3. Злоякісні новоутворення (C00-C48) 32

Загальні положення 32

Злоякісні новоутворення губи (C00) 33

Злоякісні новоутворення порожнини рота та глотки (C01-C14) 35

Злоякісне новоутворення стравоходу (C15) 37

Злоякісне новоутворення шлунка (C16) 40

Злоякісні новоутворення кишківника (C17-C19) 42

Злоякісне новоутворення прямої кишки (C20) 44

Злоякісне новоутворення печінки та внутрішньопечінкових жовчних протоків (C22) 47

Злоякісні новоутворення жовчного міхура та жовчовивідних шляхів (C23-C24) 49

Злоякісне новоутворення підшлункової залози (C25) 51

Злоякісне новоутворення гортані (C32) 53

Злоякісне новоутворення бронхів та легені (C34, D02.2) 55

Злоякісні новоутворення кісток та суглобових хрящів (C40-C41) 58

Злоякісна меланома шкіри (C43) 60

Злоякісна меланома інших та неуточнених частин обличчя (C43.3) 62

Злоякісні новоутворення шкіри (C44) 64

Злоякісні новоутворення м'яких тканин (C49, D48.1) 66

Злоякісне новоутворення молочної залози (C50, D05) 69

Злоякісні новоутворення зовнішніх жіночих статевих органів та піхви (C51.8, C52) 72

Злоякісне новоутворення шийки матки та тіла матки (C53, C54) 74

Злоякісні новоутворення яєчника (C56) 77

Злоякісне новоутворення статевого члена (С60) 78
Злоякісне новоутворення передміхурової залози (С61) 80
Злоякісні новоутворення яєчка (С62) 83
Злоякісне новоутворення нирки та ниркової миски (С64, С65) 85
Злоякісне новоутворення сечового міхура (С67) 87
Злоякісне новоутворення головного мозку, злоякісне новоутворення мозочка, злоякісне новоутворення спинного мозку (С71, С71.6, С72) 89
Злоякісне новоутворення щитовидної залози (С73) 92
Злоякісне новоутворення надниркового та інших неуточнених локалізацій (С74.1, С76-С80) 94
Хвороба ходжкіна (С81) 97
Нефолікулярна та фолікулярна лімфома, інші типи неходжкінської лімфоми (С82, С83, С85, С86, С88) 99
Множинна мієлома та злоякісні плазмоклітинні новоутворення (С90) 102
Лімфоїдний лейкоз (С91.1, С91.4-9) 105
Моноцитарний, мієлоїдний, інші типи лейкозів (С92.0, С92.4-9, С93, С94, С95) 109
Мієлодиспластичні синдроми (D46) 111
Розділ 4. Доброякісні новоутворення (D00-D48) 114
Доброякісні новоутворення мозкових оболонок, головного мозку та інших відділів ЦНС (D32, D33) 114
Доброякісне новоутворення інших та неуточнених ендокринних залоз (надниркових) (D35.0) 117
Розділ 5. Хвороби крові, кровотворних органів (D50 - D99) 119
Загальні положення 119
Хвороби селезінки (D73) та вроджені аномалії селезінки (Q89.0) 119
Агранулоцитоз та споріднені стани (D70) 120
Імунодефіцити (D80-D84) 121
Анемії (D50-D64) 123
Стан після трансплантації кісткового мозку (Z94.8) 125
Порушення системи згортання крові (D66-D68) 127
Порушення тромбоцитів та тромбоцитопатії (D68.0, D69) 130
Тромбофілії (D68.5-D68.6) 132
Розділ 6. Хвороби ендокринної системи, розлади харчування та порушення обміну речовин та патологія органів ендокринної системи, представлена в інших класах хвороб (Е00-Е90) 136
Хвороби щитоподібної залози (Е00 - Е07), ендокринні та метаболічні порушення, що виникли після медичних процедур, не класифіковані в

інших рубриках (E89) 136
Тиреотоксикоз (гіпертиреоз) (E05) 138
Цукровий діабет (E10-E14) 139
Цукровий діабет із порушеннями периферичного кровообігу (діабетична ангіопатія, трофічна виразка) (E10.5) 144
Цукровий діабет з іншими уточненими ускладненнями (E10.6) 147
Діабет з ампутаціями 149
Гіпопаратиреоз (E20), гіпопаратиреоз, що виник після медичних процедур (E89.2) 151
Гіперпаратиреоз та інші порушення паращитовидної залози (E21) 153
Гіперфункція гіпофіза (E22) 154
Гіпофункція та інші порушення гіпофізу (E23) 156
Нецукровий діабет (E23.2), нефрогенний нецукровий діабет (N25.1) 157
Порушення інших ендокринних залоз (E24-E27) 159
Порушення інших ендокринних залоз (E24) 159
Адреногенітальні порушення (E25.0) 161
Гіперальдостеронізм (E26) 162
Інші порушення надниркових залоз (E27), полігландулярна дисфункція (E31) 163
Порушення обміну речовин (E70-E90), класична фенілкетонурія (E70.0), інші види гіперфенілаланінемії (E70.1) 168
Інші види порушень обміну (E70-E83) 170
Кістозний фіброз (E84) 173
Розділ 7. Психічні розлади та розлади поведінки (F00-F99) 176
Порушення психологічного розвитку (F80-F89) 176
Розумова відсталість (F70-F79) 181
Розумова відсталість помірна (F71) 183
Розумова відсталість тяжка (F72) 184
Розумова відсталість глибока (F73) 184
Шизофренія, шизотипові стани та маячні розлади (F20-F29) 186
Шизофренія (F20), шизоафективний розлад (F25) 186
Шизотиповий розлад (F21) 189
Розлади настрою (афективні розлади) (F30-F39) 191
Невротичні, пов'язані зі стресом та соматоформні розлади (F40-F48) 193
Органічні, включаючи симптоматичні, психічні розлади (F00 - F09) 199
Розділ 8. Хвороби нервової системи та ураження нервової системи, представлені в інших класах (G00-G99) 203

Загальні положення 203
Наслідки травм, отруєнь та інших впливів зовнішніх причин (T90-T98) 203
Спадкова атаксія (G11) 207
Спадкова спастична параплегія - ізольована та ускладнена форми (G11.4) 209
Спінальні аміотрофії (G12) 211
Екстрапірамідні та інші рухові порушення (G20 - G26) 213
Інші екстрапірамідні та рухові порушення (G23, G24, G25, G26) 215
Демієлінізуючі хвороби центральної нервової системи (G35 - G37) 217
Епізодичні та пароксизмальні розлади (G40-G47) 221
Спадкова та ідіопатична невропатія (G60) 225
Myasthenia gravis та інші порушення нервово-м'язового синапсу (G70) 226
Первинні ураження м'язів (G71) 229
Дитячий церебральний параліч (G80) 231
Ураження нервових корінців та сплетінь, мононевропатії верхніх та нижніх кінцівок, геміплегія, параплегія та тетраплегія, інші паралітичні синдроми (G54, G56, G57, G80, G81, G82, G83) 235
Розділ 9. Хвороби ока та його придаткового апарату (H00-H59) 240
Загальні положення 240
Гострота зору 240
Концентричне звуження полів зору (по 8 основним меридіанам від точки фіксації) 241
Скотоми у центральному полі зору 242
Розділ 10. Хвороби вуха та соскоподібного відростка (H60-H95) 245
Загальні положення 245
Хвороби вуха та соскоподібного відростка (H60 - H95) 245
Професійно обумовлена втрата слуху 247
Комбіноване порушення зору та слуху 247
Розділ 11. Хвороби системи кровообігу та патологія з ураженням переважно органів системи кровообігу, представлена в інших класах (I00-I99) 250
Загальні положення: 250
Хронічні ревматичні хвороби (I05-I09), інші хвороби серця (I30-I52) 250
Хвороби, що характеризуються підвищеним кров'яним тиском (I10-I15) 254
Ішемічна хвороба серця (I20-I25) 256
Порушення серцевого ритму (I44-I49) 260
Серцева недостатність, кардіоміопатія та наслідки серцево-судинних

втручань 264
Наявність трансплантованого серця (Z94) 268
Легенева гіпертензія (I27) 269
Хвороби артерій, артеріол та капілярів (I70-I79) 271
Аневризма та розшарування аорти (I71-I72) 274
Хвороби вен, лімфатичних судин та лімфовузлів, не класифіковані в інших рубриках (I80-I88) 276
I80-I88 Хвороби вен, лімфатичних судин та лімфовузлів, не класифіковані в інших рубриках 276
Лімфонабряк, не класифікований в інших рубриках (I89.0) 278
Розділ 12. Хвороби органів дихання та патологія з ураженням переважно органів дихання, представлена в інших класах хвороб (J00-J99) 280
Хронічні хвороби нижніх дихальних шляхів, хвороби легень та інші респіраторні захворювання 280
Астма (J45) 284
Наявність трансплантованої легені (Z94.2) 287
Респіраторні порушення після медичних процедур, які не класифіковані в інших рубриках (J95) 288
Розділ 13. Хвороби органів харчування та патологія з ураженням переважно органів травлення, представлена в інших класах хвороб (K00-K93) 290
Загальні положення 290
Хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелеп 290
Хвороби стравоходу, шлунка та дванадцятипалої кишки 292
Інші вроджені аномалії, стан після оперативних втручань на шлунку і кишківнику 294
Неінфекційний ентерит та коліт (K50-K52) 296
Інші хвороби кишечника (K55 - K63) 300
Хвороби печінки (K70-K77), вірусний гепатит (B15-B19), інші вроджені аномалії органів травлення (Q38-Q45) 301
Вірусний гепатит (B15-B19) 301
Фіброз та цироз печінки (K70.2, K70.3, K71.1, K74, Q44) 303
Стан, пов'язаний з наявністю трансплантованої печінки (Z94.4) 306
Хвороби жовчного міхура, жовчовивідних шляхів та підшлункової залози (K80-K87). Хронічний панкреатит (K86) 308
Розділ 14. Хвороби шкіри та підшкірної клітковини (L00-L99) 310
Загальні положення 310
Бульозні порушення (L10-L14) 310

Дерматит та екзема (L20-L30) 311
Атопічний дерматит (L20) 313
Папулосквамозні порушення (L40-L45) 314
Інші хвороби шкіри та підшкірної клітковини (L80-L99) 316
Вроджені аномалії та вади розвитку шкіри (Q80-Q89) 317
Розділ 15. Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини (M00-M99) 318
Запальні поліартропатії (M05-M14), артрози (M15-M19) 319
Псоріатичні та ентеропатичні артропатії (M07.0-M07.3) 323
Подагра та хвороба відкладення кристалів (M10-M11) 326
Артропатії (M15-M19) 330
Системні ураження сполучної тканини (M30-M36) 333
Системний червоний вовчак (M32) 337
Дерматополіміозит (M33) 340
Системний склероз, склеродермія (M34) 343
Спондилопатії (M45-M48) 346
Дорсопатії (M40-M54) 349
Інші дорсопатії (M50-M54) 351
Остеопатії та хондропатії (M80-M94) 355
Остеомієліт (M86) 357
Остеонекроз (M87) 359
Наявність ендопротезів (Z96.6, T84) 360
Розділ 16. Хвороби сечостатевої системи та патологія з ураженням переважно органів сечостатевої системи, представлена в інших класах хвороб (N00- N99) 362
Загальні положення 362
Хвороби сечостатевої системи та патологія з ураженням переважно органів сечостатевої системи, представлена в інших класах хвороб (N00- N99) 362
Наявність трансплантованої нирки (Z94.0) 365
Набута відсутність нирки (Z90.5) 367
Розділ 17. Травми, отруєння та деякі інші наслідки впливу зовнішніх причин (T00-T99) 368
Опіки ока та інших внутрішніх органів (T26-T28) 368
Наслідки термічних та хімічних опіків та відморожень (T95) 370
Наслідки травм голови (T90) 373
Наслідки травм шиї та тулуба (T91) 375
Наслідки травм верхньої кінцівки (T92) 380

Наслідки травм плечового суглоба: 380
Наслідки травм ліктьового суглоба: 382
Наслідки травм променево-зап'ясткового суглоба 383
Наслідки травм пальців кистей рук 384
Наслідки травм нижньої кінцівки (T93) 386
Наслідки травм колінного суглоба 388
Наслідки травм гомілковостопного суглоба, пальців ніг, стоп, кукси стоп 390
Наслідки травм багатьох та неуточнених ділянок тіла (T94) 392
На рівні кінцівок 392
На рівні попереково-крижового відділу хребта та кісток тазу 393
ДЖЕРЕЛА **395**
НОРМАТИВНА БАЗА **395**
Міжнародні документи: 395
Закони України: 395
Постанови Кабінету Міністрів України: 395
Накази міністерств: 396

Перелік умовних позначень та скорочень:

CDAI – Клінічний індекс активності захворювання (Crohn's Disease Activity Index)

DAS – Індекс активності захворювання з урахуванням 28-ми суглобів (Disease Activity Score)

ECOG – Шкала оцінки загального стану онкологічного хворого (Eastern Cooperative Oncology Group)

MDR-TB – Мультирезистентний туберкульоз (Multidrug-resistant tuberculosis)

mMRC – Модифікована шкала задишки Медичної дослідницької ради (modified Medical Research Council)

NCI-CTCAE – Загальні термінологічні критерії побічних явищ Національного інституту раку (National Cancer Institute - Common Terminology Criteria for Adverse Events)

NYHA – Нью-Йоркська кардіологічна асоціація (New York Heart Association Functional Classification)

SDAI – Спрощений індекс активності захворювання (Simplified Disease Activity Index)

TNMG – Класифікація злоякісних пухлин (T - первинна пухлина, N - лімфатичні вузли, M - віддалені метастази, G - ступінь диференціювання)

XDR-TB – Туберкульоз із широкою лікарською стійкістю (Extensively drug-resistant tuberculosis)

АКТГ – адренокортикотропний гормон

Антитіла до АХР – Антитіла до рецепторів ацетилхоліну

АРТ – Антиретровірусна терапія

ВООЗ, WHO – Всесвітня організація охорони здоров'я (World Health Organization)

ДН – Дихальна недостатність

ЕЕГ – електроенцефалографія

ЕКГ – Електрокардіографія

ЕНМГ – Електронейроміографія

Ехо-КГ – Ехокардіографія

ІМТ – Індекс маси тіла

Індекс Карновського – Шкала оцінки загального стану онкологічного хворого

ІФР1 – інсуліноподібний фактор росту 1

КМ – Кістковий мозок

КТ – Комп'ютерна томографія

ЛА – Легенева артерія

ЛГ – Легенева гіпертензія

ЛОР – оториноларинголог

МБТ – Мікобактерії туберкульозу (МБТ+ – наявність бактеріовиділення, МБТ– – відсутність бактеріовиділення)

МКФ – Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я

МКХ – Міжнародна класифікація хвороб

МО – Міжнародні одиниці

МРТ – Магнітно-резонансна томографія

МРХПГ – магнітно-резонансна холангіопанкреатографія

ОПФО – оцінювання повсякденного функціонування особи

ОФЕКТ (SPECT) – однофотонна емісійна комп'ютеризована томографія (Single-photon emission computed tomography)

ПЕТ-КТ – Позитронно-емісійна томографія, поєднана з комп'ютерною томографією

ПТФС – Посттромботичний синдром

СН – Серцева недостатність

СРБ – С-реактивний білок

СТГ – соматотропний гормон (гормон зросту)

ТТГ, Т3, Т4 – Тиреотропний гормон, Трийодтиронін, Тироксин

УЗД – ультразвукове дослідження

ФК – Функціональний клас

ХСН – Хронічна серцева недостатність

ХХН – Хронічна хвороба нирок

ЦНС – Центральна нервова система

ШКТ – Шлунково-кишковий тракт

ШКФ – Швидкість клубочкової фільтрації

ШОЕ – швидкість осідання еритроцитів

ЩЛХ – щелепно-лицевий хірург

Розділ 1. Рекомендації щодо методів діагностики захворювань та критеріїв інвалідності, пов’язаних із різними захворюваннями

Вступ та загальні положення

Настанова містить систематизовану інформацію для встановлення ступеня стійких порушень критеріїв життєдіяльності та подальшої детальної оцінки критеріїв життєдіяльності та рекомендовані методи діагностики та оцінки функціональних та структурних порушень при різних захворюваннях та станах

Метою є надання лікарям, які направляють, або здійснюють оцінювання повсякденного функціонування особи (ОПФО) у складі експертних команд стандартизованого підходу до оцінки функціонального стану пацієнтів з різними нозологіями, забезпечення об'єктивності та обґрунтованості рішень щодо встановлення ступеня порушення функцій організму та співставлення найпоширеніших станів з порушеннями критеріїв життєдіяльності, що можуть виникати при них.

Клінічна складова настанови використовується як допоміжне джерело для попередньої оцінки ступеня стійких порушень життєдіяльності та подальшої детальної оцінки критеріїв життєдіяльності й не може слугувати джерелом для винесення висновку без об’єктивної оцінки стану окремого пацієнта та ступеню порушення його критеріїв життєдіяльності.

При застосуванні цієї настанови необхідно також використовувати Методичні рекомендації із застосування критеріїв встановлення інвалідності, які містяться в додатку.

Настанова не виключає та не замінює оцінку критеріїв життєдіяльності кожної окремої людини та не надає можливості первинного або повторного встановлення групи інвалідності за лише за наявністю захворювань та їх опису перелічених в даній Настанові.

Настанова впорядкована за МКХ-10 перегляду Австралійської модифікації (Класифікатор хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я (КХСПОЗ, НК 025:2021, МКХ-10-АМ, англ. ICD-10-AM) за ієрархічною структурою. Кожен елемент оцінки станів відповідно до груп МКХ-10-АМ містить посилання на відповідні порушення функцій (код - b) та структур (код - s) згідно з Міжнародною класифікацією функціонування (МКФ, НК 030:2022, англ. ICF) у розділах "Категорія МКФ" та "Оцінка втрати функції за МКФ". Зазначені порушення враховуються при оцінці визначеного стану і супроводжуються якісним (легке, помірне важке, абсолютне порушення функції) вираженням обмежень життєдіяльності і здоров'я. Кожна велика категорія за МКХ-10-АМ містить рядок з описом загальних підходів до оцінки станів у рамках, цього класу. Рядок з особливостями оцінки стану може бути також зазначений для нижчих категорій МКХ-10-АМ, у такому разі його пріоритетність зростає.

Структура опису кожної групи захворювань

Клінічна частина настанови структурована за нозологічними групами відповідно до МКХ-10-АМ. Кожен розділ присвячений певній групі захворювань і містить:

1. Загальний опис стану – характеристика групи захворювань та особливості їх оцінки.
2. Оцінка ступеня обмеження життєдіяльності (функціональні класи) – вірогідну наявність порушень одного з затверджених критеріїв життєдіяльності у відповідному ступені для описаного стану.
3. Критерії стійких порушень функцій організму - детальний опис характеристик для кожного ступеня обмеження
4. Коди функцій та структур Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ), що відповідають описаним порушенням.
5. Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs) – перелік валідованих інструментів для оцінки ступеня обмежень у вигляді шкал, опитувальників, які використовуються у клінічній практиці
6. Рекомендовані дослідження – перелік обстежень, заключень, додаткових лабораторних та інструментальних досліджень рекомендованих для об'єктивного опису стану.
7. Споріднені настанови або рекомендації – перелік клінічних настанов та протоколів, які можна використовувати та на які можна посилатися при оцінці стану.

Як користуватися клінічною частиною настанови

Спочатку визначте основний та супутні стани пацієнта за МКХ-10-АМ. Знайдіть у клінічній частині відповідний розділ за кодом МКХ-10-АМ. Ознайомтеся із загальними підходами до оцінки даного стану. Перевірте наявність рекомендованих досліджень (символ “/” – означає “або”). Рекомендовані дослідження можуть мати примітку “за потреби”, що означає, що дані дослідження є показаними лише за певними показаннями, їх наявність у пацієнта визначається особливостями його захворювання/лікувально-діагностичного процесу та якщо це впливає на функціональну оцінку . Їх потреба має бути додатково обгрунтованою. Загалом рекомендовані дослідження мають сприяти дослідженню, визначенню та підтвердженню саме порушених функцій життєдіяльності. При визначенні необхідного переліку досліджень потрібно враховувати доступність цих досліджень в рамках Програми Медичних Гарантій (додаткові дослідження недоступні в рамках Програми Медичних Гарантій не можуть бути обов’язковими для направлення). При виборі необхідного набору дослідження потрібно користуватися загальними рекомендаціями наведеними в Методичних рекомендації із застосування критеріїв встановлення інвалідності. Використовуйте оцінку за рекомендованими інструментами, або використайте наявні дані з медичної документації. На основі результатів попередньої оцінки

співставте стан пацієнта з критеріями стійких порушень функцій та вірогідним ступенем порушення критеріїв життєдіяльності.

Визначте та верифікуйте відповідний ступінь обмеження критеріїв життєдіяльності за допомогою комплексної оцінки стану пацієнта, користуючись методами наведеними в Методичних рекомендаціях із застосування критеріїв встановлення інвалідності, які містяться в додатку. (Особливості опитування та огляду, Визначення функціональних можливостей)

Дотримуйтеся підходів визначених у відповідному нормативно-правовому акті для встановлення групи інвалідності.

Врахування супутніх захворювань та мультиморбідності

При направленні пацієнта на оцінювання та оцінюванні пацієнта потрібно враховувати стан пацієнта в сукупності всіх його захворювань та станів. Відправною точкою для оцінки слугує визначення найважчого інвалідизуючого захворювання чи стану. За наявності коморбідних станів визначається їх взаємозв'язок: незалежний (вплив на різні функції), конвергентний (вплив на ті самі функції) або взаємо підсилювальний (посилення обмежень). Ступінь впливу оцінюється за сукупним впливом захворювання на виконання функції органів та систем органів, а також на можливість виконання функцій повсякденного функціонування, що впливають на оцінку критеріїв життєдіяльності.

Ступені обмеження життєдіяльності

У клінічній частині настанови використовується наступна класифікація ступенів обмеження життєдіяльності відповідно до Постанови КМУ №1338 від 15 листопада 2024 року "Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи": Легкий ступінь обмеження, Помірний ступінь обмеження, Виражений ступінь обмеження, Значний ступінь обмеження

Цей поділ дозволяє стандартизувати оцінку і може використовуватися при співставленні з критеріями встановлення інвалідності відповідно до Постанови КМУ №1338 від 15 листопада 2024 року "Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи".

При використанні Настанови потрібно брати до уваги, що перелік станів та захворювань наведених тут не є вичерпним, якщо експертна команда зустрічає не наведені тут стани та захворювання, це не означає, що ці стани не мають, чи не можуть враховуватися. В таких ситуація допускається застосування критеріїв наведених в рамках ширшої групи, або ієрархічно вищої групи кодів МКХ-10-АМ, куди входять відповідні захорювання та стани за кодом МКХ, якщо це коректно з клінічної точки зору. Потрібно також враховувати загальні рекомендації до оцінки станів, що надаються для великих класифікаційних категорій МКХ-10-АМ (наприклад для КЛАС та нижче) та їх вплив на критерії життєдіяльності.

Розділ 2. Деякі інфекційні та паразитарні хвороби (A00-B99)

Загальні положення

Оцінка туберкульозу різної локалізації повинна враховувати: клінічну форму захворювання, рентгенологічну стадію, період і фазу процесу, наявність виділення мікобактерій (МБТ+ або МБТ – відповідно), характер перебігу (ускладнений або неускладнений), тип і тяжкість ускладнень (у тому числі спричинених терапією), а також ефективність проведеного лікування та розвиток стійкості до нього (наявність MDR-TB або XDR-TB).

Оцінка ступеня тяжкості дихальної недостатності має враховувати газометричні показники - парціальний тиск кисню крові (PaO_2) та сатурацію крові киснем (SaO_2), та/або спірометричні показники, або DLCO, підтверджену двома методами:

ДН I ступеня – PaO_2 79-60 мм рт. ст., SaO_2 90-94%.

ДН II ступеня – PaO_2 59-55 мм рт. ст., SaO_2 89-85%.

ДН III ступеня – PaO_2 <55 мм рт. ст., SaO_2 <85%.

Туберкульоз органів дихання (A15-A16)

Коди МКХ-10-АМ

A15 – Туберкульоз органів дихання, підтверджений бактеріологічно та гістологічно.

A16 – Туберкульоз органів дихання, не підтверджений бактеріологічно чи гістологічно.

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	Критерії стійких порушень функцій організму	Застосовані категорії МКФ
Легкий ступінь	Незначні порушення функції дихальної системи при ефективному закінченні основного курсу лікування, без ознак бактеріовиділення (МБТ-), без залишкових змін, або мінімальні залишкові зміни (локальний фіброз не більше 2-х сегментів з однієї сторони, кілька петрифікатів або кальцинатів, незначні нашарування на плеври, одна залишкова порожнина, до 3-х см.).	Порушення функцій дихальної системи, серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b440 - b449, b410 - b429

	Відсутність ДН або наявність ДН 1 ступеня (mMRC 1-2)	
Помірний ступінь	Помірні порушення функції дихальної системи за відсутності позитивної клініко-рентгенологічної динаміки на фоні хіміотерапії, з/або із збереженням бактеріовиділення (МБТ+), що вимагає продовження або зміни курсу хіміотерапії, в залежності від результатів тестів медикаментозної чутливості. Формування виражених залишкових змін по завершенню курсу хіміотерапії - пневмофіброз більше двох сегментів, виражені однобічні нашарування на плеврі - плеврогенний фіброз/цироз, залишкові порожнини - більше двох у кількості або більше 3-х см. ДН II ступеня (mMRC 3-4, ДН підтверджена двома методами), минучою або постійною легеневою гіпертензією (СН I ступенів за Стражеском та Василенком, I-II WHO функціональна класифікація ЛГ). Наявність МБТ+ 6 і більше місяців	Порушення функцій дихальної системи, серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b440 - b449, b410 - b429
Виражений ступінь	Виражені порушення функції дихальної системи при неефективності терапії, з негативною динамікою, продовження бактеріовиділення) на будь-якому етапі хіміотерапії; формування розповсюджених, масштабних залишкових змін по завершенню курсу хіміотерапії (однокомпонентно або у поєднанні) - двобічний пневмофіброз або однобічний пневмофіброз площею більше за частку легені, виражені двобічні нашарування на плеврі -	Порушення функцій дихальної системи, серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b440 - b449, b410 - b429, s430, s410

	плеврогенний фіброз/цироз, кілька залишкових порожнин в обох легенях або в одній легені різних розмірів. Наявність ДН II, III ступеня (mMRC 3-6, ДН підтверджена двома методами) та СН IIA ступенів за Стражеском та Василенком, II-III WHO функціональна класифікація ЛГ	
Значний ступінь	Значно виражені порушення функцій організму внаслідок наявності тяжких поліорганних ускладнень на будь-якому етапі ведення пацієнта (амілоїдоз, декомпенсоване хронічне легеневе серце, полісерозити, кахексія тощо) Наявність ДН III ступеня (mMRC 5-6, ДН підтверджена двома методами) та СН IIБ-III ступенів за Стражеском та Василенком, III-IV WHO функціональна класифікація ЛГ	Порушення функцій дихальної, серцево-судинної системи, травної системи; Коди за МКФ: b410 - b429, b440 - b450, b530 - b539

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Modified Medical Research Council (mMRC, мМРД) – Модифікована шкала задишки Медичної дослідницької ради
2. Опитник Святого Георгія SGRQ (St. George's Respiratory Questionnaire)
3. Класифікація Стражеска-Василенка – Рекомендації Української асоціації кардіологів щодо ведення серцевої недостатності
4. NYHA (Функціональна класифікація Нью-Йоркської кардіологічної асоціації) – Рекомендації Української асоціації кардіологів щодо ведення серцевої недостатності
5. Функціональна класифікація легеневої гіпертензії ВООЗ – World Health Organization classification of functional status of patients with pulmonary hypertension
6. Шкала FACIT-Fatigue (Functional Assessment of Chronic Illness Therapy)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка або заключення фтизіатра / пульмонолога
2. Рентгенографія органів грудної клітки або КТ
3. Мікробіологічне дослідження мокротиння (мазок, посів)
4. Спірометрія та газометрія артеріальної крові / сатурація

5. Загальний аналіз крові
6. Вимірювання тиску в ЛА непрямими, або прямими методами - за потреби
7. Визначення резистентності (мікробіологічне, або Xpert MTB/Rif, GenoType MTBDR plus та/або GenoType MTBDR) – за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Стандарт медичної допомоги «Туберкульоз», затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 січня 2023 року №102;
2. Клінічна настанова «Туберкульоз», 2023;
3. Рекомендації Української асоціації кардіологів щодо ведення серцевої недостатності, затверджені VI Національним конгресом кардіологів України;
4. Керівні принципи щодо діагностики та лікування легеневої гіпертензії: Робоча група з діагностики та лікування легеневої гіпертензії Європейського товариства кардіологів (ESC), Guidelines on diagnosis and treatment of pulmonary hypertension: The task force on diagnosis and treatment of pulmonary hypertension of the European society of cardiology (ESC), 2022

Туберкульоз інших локалізацій (A17-A19)
Коди МКХ-10-АМ
A17 – Туберкульоз нервової системи
A18 – Туберкульоз інших органів
A19 – Міліарний туберкульоз

Загальні положення

При ураженні інших органів, критерії встановлення варто застосовувати критерії з відповідних рубрик даної настанови.

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні порушення функцій організму внаслідок проявів туберкульозу різної локалізації в періоді втрати активності (рубцювання, кальцифікація; МБТ-); при ефективному закінченні основного курсу лікування.	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної системи, дихальної системи, травної, ендокринної систем і

		систем обміну речовин, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b398, b399, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b440 - b449, b510 - b539, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Помірний ступінь	Помірні порушення функцій організму внаслідок проявів туберкульозу різної локалізації (МБТ+ або МБТ-) та/або ускладнень.	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної системи, дихальної, травної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Виражений ступінь	Виражені порушення функцій організму внаслідок проявів туберкульозу різної локалізації (МБТ+ чи МБТ-) та/або ускладнень. Прояви множинної або широкої лікарської стійкості до мікобактерій туберкульозу за наявності ДН II, III	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної системи, дихальної, травної, ендокринної

		систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Значний ступінь	Значно виражені порушення функцій організму внаслідок проявів туберкульозу різної локалізації з поліорганними ускладненнями (амілоїдоз, полісерозити, декомпенсоване хронічне легеневе серце, кахексія, кровотечі, кровохаркання, аспергільоз та інше);	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної системи, дихальної, травної систем, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Modified Medical Research Council (mMRC, мМРД) – Модифікована шкала задишки Медичної дослідницької ради;
3. Класифікація Стражеска-Василенка – Рекомендації Української асоціації кардіологів щодо ведення серцевої недостатності;
4. NYHA (Функціональна класифікація Нью-Йоркської кардіологічної асоціації)
5. Функціональна класифікація легеневої гіпертензії ВООЗ – World Health Organization classification of functional status of patients with pulmonary hypertension.

6. Шкала FACIT-Fatigue (Functional Assessment of Chronic Illness Therapy

Рекомендовані дослідження

1. Виписка або заключення лікаря в залежності від локалізації
2. Рентгенографія органів грудної клітки або КТ
3. Мікробіологічне дослідження біологічних рідин (мазок, посів) та молекулярні методи діагностики (за потреби)
4. Гістологічне дослідження - за потреби
5. Спірометрія та газометрія артеріальної крові / сатурація
6. Загальний аналіз крові
7. Вимірювання тиску в ЛА непрямими, або прямими методами – за потреби
8. Визначення резистентності (мікробіологічне, або Xpert MTB/Rif, GenoType MTBDR plus та/або GenoType MTBDR)
9. Біохімічний аналіз крові (електроліти, креатинін), ШКФ - за потреби
10. Загальний аналіз сечі – за потреби
11. УЗД наднирників – за потреби
12. Візіометрія та периметрія – за потреби
13. Рентгенографія та гоніометрія суглобів

Споріднені настанови або рекомендації

1. Стандарт медичної допомоги «Туберкульоз», затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 січня 2023 року №102;
2. Клінічна настанова «Туберкульоз», 2023;
3. Уніфікований клінічний протокол первинної, спеціалізованої та екстреної медичної допомоги «Хронічне обструктивне захворювання легень», 2024
4. Рекомендації Української асоціації кардіологів щодо ведення серцевої недостатності, затверджено VI Національним конгресом кардіологів України.
5. Керівні принципи щодо діагностики та лікування легеневої гіпертензії: Робоча група з діагностики та лікування легеневої гіпертензії Європейського товариства кардіологів (ESC), Guidelines on diagnosis and treatment of pulmonary hypertension: The task force on diagnosis and treatment of pulmonary hypertension of the European society of cardiology (ESC), 2022.

Наслідки туберкульозу (B90)
Код МКХ-10-АМ
B90 – Наслідки туберкульозу

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні порушення функцій організму внаслідок віддалених	Порушення ментальних функцій, сенсорних

	проявів наслідків вилікуваного туберкульозу різної локалізації та неуточненого туберкульозу. За відсутності дихальної недостатності чи наявності ДН 1 ступеня (mMRC 1-2)	функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення серцево-судинної системи, дихальної системи, травної, систем та метаболізму, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Помірний ступінь	Помірні порушення функцій організму внаслідок віддалених проявів наслідків вилікуваного туберкульозу різної локалізації Наявність ДН II ступеня (mMRC 3-4) з минучою або постійною легеневою гіпертензією (ХСН 0 або ХСН 1 стадії, СН I ступенів за Стражеском та Василенком, I-II WHO функціональна класифікація ЛГ)	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення серцево-судинної системи, дихальної системи, травної, систем та метаболізму, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Виражений ступінь	Виражені порушення функцій організму внаслідок віддалених проявів наслідків вилікуваного туберкульозу різної локалізації	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та

	Наявність ДН II-III ступеня (mMRC 3-6) та ХСН IIA стадії (СН IIA ступенів за Стражеском та Василенком, II-III WHO функціональна класифікація ЛГ)	пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної системи, дихальної системи, травної, ендокринної систем та системи обміну речовин, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Значний ступінь	Значно виражені порушення функцій організму внаслідок віддалених проявів наслідків вилікуваного туберкульозу різної локалізації Наявність ДН III ступеня (mMRC 5-6) та ХСН IIБ або III стадії (СН IIБ-III ступенів за Стражеском та Василенком, III-IV WHO функціональна класифікація ЛГ)	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної системи, дихальної системи, травної, ендокринної систем та системи обміну речовин, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b559, b610 - b639, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського.
2. Modified Medical Research Council (mMRC, мМРД) – Модифікована шкала задишки Медичної дослідницької ради.

3. Опитник Святого Георгія SGRQ (St. George's Respiratory Questionnaire)
4. Класифікація Стражеска-Василенка – Рекомендації Української асоціації кардіологів щодо ведення серцевої недостатності.
5. NYHA (Функціональна класифікація Нью-Йоркської кардіологічної асоціації) – Рекомендації Української асоціації кардіологів щодо ведення серцевої недостатності.
6. Функціональна класифікація легеневої гіпертензії ВООЗ – World Health Organization classification of functional status of patients with pulmonary hypertension
7. Шкала FACIT-Fatigue (Functional Assessment of Chronic Illness Therapy)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка або заключення фтизіатра / пульмонолога / іншого спеціаліста в залежності від локалізації
2. Рентгенографія органів грудної клітки або КТ
3. Мікробіологічне дослідження мокротиння (мазок, посів)
4. Спірометрія та газометрія артеріальної крові / сатурація
5. Загальний аналіз крові
6. Вимірювання тиску в ЛА непрямими, або прямими методами - за потреби
7. Визначення резистентності (мікробіологічне, або Xpert MTB/Rif, GenoType MTBDR plus та/або GenoType MTBDR) - за потреби
8. Біохімічний аналіз крові (електроліти, креатинін), ШКФ - за потреби
9. Загальний аналіз сечі - за потреби
10. УЗД наднирників - за потреби
11. Візіометрія та периметрія - за потреби
12. Рентгенографія та гоніометрія суглобів - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Стандарт медичної допомоги «Туберкульоз», затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 січня 2023 року №102.
2. Клінічна настанова «Туберкульоз», 2023.
3. Уніфікований клінічний протокол первинної, спеціалізованої та екстреної медичної допомоги «Хронічне обструктивне захворювання легень», 2024
4. Рекомендації Української асоціації кардіологів щодо ведення серцевої недостатності, затверджено VI Національним конгресом кардіологів України.
5. Керівні принципи щодо діагностики та лікування легеневої гіпертензії: Робоча група з діагностики та лікування легеневої гіпертензії Європейського товариства кардіологів (ESC), Guidelines on diagnosis and treatment of pulmonary hypertension: The task force on diagnosis and treatment of pulmonary hypertension of the European society of cardiology (ESC).

Хвороби, зумовлені вірусом імунодефіциту людини (B20-B24)

Загальні положення

При оцінці пацієнтів з ВІЛ, потрібно враховувати:

Наявність стійких порушень функції спричиненими ВІЛ, або опортуністичними інфекціями.

Рівень CD4+ лімфоцитів - є додатковим фактором оцінки та модифікуючим фактором, що вказує на відповідь на терапію та ризик розвитку станів спричинених ВІЛ та його ускладнень (CD4 > 500 кл/мкл, високий імунний резерв; CD4 200–500 кл/мкл, помірний ризик, можлива наявність систематичних проявів; CD4 < 200 кл/мкл Високий ризик розвитку ускладнень та опортуністичних інфекцій. Рівень CD4 має оцінюватися в динаміці та з урахуванням прийому АРТ (оцінка адекватності призначеного лікування та прихильності до лікування).

Оцінку вірусного навантаження на тлі АРТ (особливо при первинному встановленні діагнозу, підборі терапії, при резистентності до терапії)

Коди МКХ-10-АМ
B20-B24 – Хвороби, зумовлені вірусом імунодефіциту людини

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Безсимптомний інфекційний статус, спричинений вірусом імунодефіциту людини, стабільний. ВІЛ-інфекція: Кл. Стадія 3. Кл. Стадія 4. Кількість CD4+ - 200 і більше клітин/мкл. Відсутність чи легкі порушення функцій організму	Порушення функцій системи крові та імунної системи; структура імунної системи Коди за МКФ: b430 - b439, s420
Помірний ступінь	Помірні порушення функцій організму спричинених ВІЛ або його ускладненнями, або активна опортуністична інфекція протягом останнього року незважаючи на оптимальну АРТ при задовільній прихильності.	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і

	ВІЛ - інфекція: Кл. Стадія 4	систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140, b199
Виражений ступінь	Виражені порушення функцій організму спричинених ВІЛ або його ускладненнями, або 2 активні опортуністичні інфекції протягом останнього року на тлі АРТ. ВІЛ - інфекція: Кл. Стадія 4	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; функцій серцево-судинної, дихальної системи, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140, b199
Значний ступінь	Значно виражені порушення функцій організму спричинених ВІЛ або його ускладненнями, або більше ніж 2 активні опортуністичні інфекції протягом останнього року незважаючи на оптимальну АРТ при задовільній прихильності. ВІЛ - інфекція: Кл. Стадія 4,	Порушення функцій системи крові та імунної системи; Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; функцій серцево-судинної, дихальної системи; ендокринної системи та системи обміну речовин; травної системи; функції сечовиділення; порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439,

		b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140, b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала вірусного навантаження – Стандарт медичної допомоги "ВІЛ-інфекція", затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03 червня 2025 року № 916.
2. Клінічні стадії ВІЛ-інфекції у дорослих, підлітків та дітей (ВООЗ, 2016) – Клінічна настанова "ВІЛ-інфекція", затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03 червня 2025 року № 916.
3. Перелік вторинних захворювань – Клінічна настанова "ВІЛ-інфекція", затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03 червня 2025 року № 916.
4. Інструмент ВООЗ для оцінки якості життя людей, які живуть з ВІЛ WHOQOL-HIV BREF
5. Шкала оцінки ВІЛ-асоційованої деменції - International HIV Dementia Scale (IHDS)
6. Оцінка ВІЛ-асоційованих нейрокогнітивних порушень за критеріями Frascati

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення лікаря інфекціоніста / іншого спеціаліста в залежності від ускладнень
2. Лабораторне визначення наявності ВІЛ (серологічне, або молекулярно-генетичне, А1+А2+А3)
3. Вірусне навантаження (РТ-ПЛР) в динаміці
4. Імунограма в динаміці
5. Візуалізаційні дослідження в залежності від локалізації (ультразвукове дослідження, рентгенографія, магнітно-резонансна та/або комп'ютерна томографія); для обстеження легень застосовується рентгенографія органів грудної клітки (за необхідності – комп'ютерна томографія органів грудної клітки)
6. LAM-test - за потреби
7. Інші дослідження в залежності від ускладнень

Споріднені настанови або рекомендації

1. Стандарт медичної допомоги "ВІЛ-інфекція", затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03 червня 2025 року № 916.
2. Клінічна настанова "ВІЛ-інфекція", 2025.
3. Клінічна настанова "Профілактика, діагностика та лікування опортуністичних інфекцій і супутніх захворювань людей, які живуть з ВІЛ", 2023.

Розділ 3. Злоякісні новоутворення (C00-C99)

Загальні положення

Оцінка вираженості стійких порушень функцій організму при злоякісних новоутвореннях під час первинного огляду залежить від клініко-морфологічних факторів прогнозу, зокрема: локалізації та розміру пухлини, форми її росту, темпу поширення, наявності й характеру ураження лімфатичних вузлів (N), наявності або відсутності віддалених метастазів (M), гістологічної будови, ступеня диференціювання та злоякісності пухлини (G), а також клінічної стадії пухлинного процесу.

Оцінка стадії захворювання здійснюється за клінічною класифікацією TNMG до лікування та класифікацією TNM за результатами лікування.

При оцінці враховується вид та обсяг проведеного лікування: Радикальне, Комбіноване, Комплексне, Паліативне (хірургічне, променева терапія, хіміотерапія, гормональне лікування, таргетна терапія).

Оцінка має враховувати як наслідки захворювання, так і наслідки проведеного лікування (побічні дія та небажані явища).

Функціональний стан пацієнта оцінюється за шкалою ECOG або індексом Карновського.

Повторний огляд: Під час повторного огляду кількісна оцінка проводиться з урахуванням:

ступеня порушень функцій організму після проведеного лікування, наявності ремісії, рецидивів чи метастазів, ускладнень, продовженого росту пухлини після радикального лікування, отриманого лікування протягом п'яти років.

Клінічна класифікація TNM застосовується на момент огляду. Шкала ECOG або індекс Карновського, а також результати об'єктивних методів обстеження враховуються лише на момент огляду, але не більше ніж за 90 днів до нього.

Якщо пацієнт не звертався протягом року після встановлення діагнозу та проведення лікування, повторна оцінка здійснюється за правилами повторного огляду.

Злоякісні новоутворення губи (С00)
Код МКХ-10-АМ
С00 – Злоякісне новоутворення губи

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак нижньої губи I стадії (T1N0M0) після радикального лікування (органозберігаючого хірургічного лікування), без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 0-1, або індекс Карновського 80-100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b430 - b439; b310 - b399
Помірний ступінь	Рак нижньої губи I, II стадії (T1,2N0M0) після радикального лікування, (хірургічне лікування пухлини та втручання на лімфатичній системі шиї, або при проведенні променевої терапії у разі відмови пацієнта від хірургічних методів лікування) без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, травної системи, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b430 - b439, b510 - b539, b310 - b399
Виражений ступінь	Рак нижньої губи I, II, III стадії (T1,2,3N0,1M0) після проведеного радикального лікування. Локальний рецидив чи залишкова пухлина; наявність місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної системи; ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції

	Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	голосу і мовлення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b310 - b399
Значний ступінь	Рак нижньої губи IV стадії (T1,2,3,4N,1,2,3M1), невиліковний стан, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, ментальних функцій, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b110 - b139, b140 - b189, b198 - b399

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ЩЛХ / оториноларинголога / онколога.
2. Патоморфологія.
3. Візуалізаційне дослідження (КТ, МРТ).
4. Визначення HPV 16 типу та/або інших високоонкогенних штамів – за потреби.

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак ротової порожнини, ротоглотки, гортаноглотки, гортані та занедбаний рак голови та шиї», 2023.
2. Уніфікований клінічний протокол «Рак ротової порожнини», затверджений наказом Міністерства охорони здоров’я України від 20 жовтня 2023 року № 1831.
3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак гортані, гортаноглотки та занедбаний рак голови та шиї», 2022.

Злоякісні новоутворення порожнини рота та глотки (С01-С14)
Коди МКХ-10-АМ
С01-С14 - Злоякісні новоутворення порожнини рота та глотки

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак порожнини рота та глотки I стадії (T1N0M0) після радикального лікування (хірургічне видалення пухлини), ECOG 0-1, або індекс Карновського 80-100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій дихальної системи, системи крові та імунної системи, травної системи, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b440 - b450, b430 - b439, b510 - b539, b310 - b399
Помірний ступінь	Рак порожнини рота та глотки I, II стадії (T1,2N0,1M0) після радикального лікування (комбіноване або комплексне лікування) без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій дихальної системи, системи крові та імунної системи, функції голосу і мовлення, функцій травної системи; Коди за МКФ: b440 - b450, b430 - b439, b310 - b399, b510 - b539
Виражений ступінь	Рак порожнини рота та ротоглотки (при локалізації корінь язика, мигдалики, м'яке небо, задня стінка глотки) II, III стадії (T1,2,3N0,1M0) після радикальної або паліативного лікування; наявності несприятливих патологічних ознак, особливо при локалізації в області язика або дна ротової порожнини (глибина інвазії пухлини 3-4 мм, проростання пухлиною капсули лімфатичного вузла, позитивні краї, множинні регіонарні метастази,	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної систем, функції голосу і мовлення, функцій травної системи; Коди за МКФ: b440 - b450, b430 - b439, b310 - b399, b510 - b539

	периневральна/лімфатична/судинна інвазія), ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	
Значний ступінь	Рак порожнини рота та глотки IV стадії (T1,2,3,4N1,2,3M1) після радикального, паліативного лікування; наявністю віддалених метастазів, місцевих та/або загальних ускладнень. Невиліковний стан, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b539, b540 - b559, b610 - b639, b110 - b139, b140, b199, b310 - b399

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ЩЛХ / оториноларинголога / онколога
2. Патоморфологія
3. Візуалізаційне дослідження (КТ, МРТ)
4. Визначення HPV 16 типу та/або інших високоонкогенних штамів – за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак ротової порожнини, ротоглотки, гортаноглотки, гортані та занедбаний рак голови та шиї», 2023.
2. Уніфікований клінічний протокол «Рак ротової порожнини», затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20 жовтня 2023 року № 1831.
3. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Рак гортаноглотки», затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20 жовтня 2023 року № 1831.
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак гортані, гортаноглотки та занедбаний рак голови та шиї», 2022.

Злоякісне новоутворення стравоходу (С15)
Код МКХ-10-АМ
С15 – Злоякісне новоутворення стравоходу

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак стравоходу I стадії (T1N0M0) після радикального лікування (при виконанні ендоскопічної резекції в межах слизової оболонки або підслизового шару) без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 0-1, або індекс Карновського 80-100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, травної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b430 - b439, b510 - b539, b540 - b559
Помірний ступінь	Рак стравоходу I, II стадії (T1,2N0,1M0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень. Тимчасова гастростома, тимчасова наявність езофагогастрального зонда, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, травної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b430 - b439, b510 - b539, b540 - b559
Виражений ступінь	Рак стравоходу I, II, III стадії (T1,2,3,4N1,2M0) після радикального лікування (у тому числі при комбінованому лікуванні) за наявності місцевих та/або загальних ускладнень. Гастростома, наявність езофагогастрального зонда, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи; Коди за МКФ: b430 - b439,

	Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539
Значний ступінь	Рак стравоходу IV стадії (T1,2,3,4N,1,2,3M1), невиліковний стан, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи; нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної систем, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b198

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1.Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2.Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3.Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / торакального хірурга / гастроентеролога
2. Патоморфологія
3. КТ / МРТ грудної клітки та черевної порожнини
4. ПЕТ-КТ – за потреби
5. Ендоскопічне дослідження - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Стандарт медичної допомоги «Рак стравоходу та стравохідно-шлункового переходу», затверджений наказом Міністерства охорони здоров’я України від 09 січня 2025 року № 68.
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак стравоходу та стравохідно-шлункового переходу», 2025.

Злоякісне новоутворення шлунка (С16)
Код МКХ-10-АМ
С16 – Злоякісне новоутворення шлунка

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак шлунка I, II стадії (T1,2N0M0) після радикального лікування (при виконанні ендоскопічної резекції), без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 0-1, або індекс Карновського 80-100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Рак шлунка I, II стадії (T1,2N0M0) після радикального лікування (при хірургічному методі лікування раку шлунка) без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, травної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b510 - b539
Виражений ступінь	Рак шлунка I, II, III стадії (T1,2,3,4N0,1,2,3M0) після радикального, комбінованого або комплексного лікування, наявність місцевих та/або загальних ускладнень та наслідків лікування, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539

Значний ступінь	Рак шлунка IV стадії (T1,2,3,4N,1,2,3M0,1), невиліковний стан, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b198

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського.
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / гастроентеролога
2. Ендоскопічне дослідження - за потреби
3. Патогістологічне дослідження
4. Візуалізаційне дослідження (КТ, МРТ)
5. ПЕТ-КТ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Стандарт медичної допомоги «Рак стравоходу та стравохідно-шлункового переходу», затверджений наказом Міністерства охорони здоров’я України від 09 січня 2025 року № 68.
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак стравоходу та стравохідно-шлункового переходу», 2025.
3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак шлунка», 2023.
4. Стандарт медичної допомоги «Рак шлунка», затверджений наказом Міністерства охорони здоров’я України від 05 грудня 2023 року № 2052.

Злоякісні новоутворення кишківника (С17-С19)
Коди МКХ-10-АМ
С17 – Злоякісне новоутворення тонкої кишки
С18 – Злоякісне новоутворення товстої кишки
С19 – Злоякісне новоутворення ректосигмоїдного з'єднання

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак кишківника I стадії (T1N0M0) після радикального лікування (при органозберігаючих втручаннях (ендоскопічна резекція слизової оболонки)), ECOG 0-1, або індекс Карновського 80-100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Рак кишківника I, II стадії (T1,2N1M0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень, з тимчасовою стомою, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, травної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b510 - b539
Виражений ступінь	Рак кишківника II, III стадії (T1,2,3N1,2,3M0) після комбінованого або комплексного, радикального лікування, наявність місцевих та/або загальних ускладнень. Постійна стома, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин; травної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539

Значний ступінь	Рак кишківника IV стадії (T1,2,3,4N,1,2,3M1), невиліковний стан, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b198

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / гастроентеролога / абдомінального хірурга/ колопроктолога
2. Патоморфологія
3. КТ / МРТ
4. ПЕТ-КТ - за потреби
5. Колоноскопія - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Рак ободової кишки», затверджений наказом Міністерства охорони здоров’я України від 21 березня 2025 року № 512.
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак ободової кишки», 2025.
3. Стандарти медичної допомоги «Мезотеліома очеревини», затверджені наказом Міністерства охорони здоров’я України від 20 червня 2022 року № 1049.
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Мезотеліома очеревини», 2022.

Злоякісне новоутворення прямої кишки (С20)
Код МКХ-10-АМ
С20 – Злоякісне новоутворення прямої кишки

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак прямої кишки I, II стадії (T1,2N0M0) після радикального лікування (органозберігаючі операції , трансанальне ендоскопічне видалення пухлини), ECOG 0-1, або індекс Карновського 80-100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, травної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b510 - b539
Помірний ступінь	Рак прямої кишки I, II стадії (T1,2N1M0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень. Тимчасова сигмостома, або еюностома, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, травної системи Коди за МКФ: b430 - b439, b510 - b539
Виражений ступінь	Рак прямої кишки I, II, III стадії (T1,2,3,4N0,1,2,3M0) після комбінованого або комплексного радикального лікування, наявність місцевих та/або загальних ускладнень. Сигмостома, єюностома, ректовагінальний свищ, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60	Порушення функції системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, травної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 -

	Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	b449, b540 - b559, b510 - b539
Значний ступінь	Рак прямої кишки IV стадії (T1,2,3,4N,1,2,3M0,1), невиліковний стан, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b110 - b139, b140 - b189, b198

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / колопроктолога
2. Колоноскопія – за потреби
3. Патоморфологія
4. КТ / МРТ
5. ПЕТ-КТ – за потреби
6. Аналіз калу на приховану кров – за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Рак прямої кишки», затверджений наказом Міністерства охорони здоров’я України від 21 березня 2025 року № 512.
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак прямої кишки», 2025.

Злоякісне новоутворення печінки та внутрішньопечінкових жовчних протоків (С22)

Код МКХ-10-АМ

С22 – Злоякісне новоутворення печінки та внутрішньопечінкових жовчних протоків

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак печінки та внутрішньопечінкових жовчних проток I стадії (T1N0M0) після радикального лікування без місцевих та загальних ускладнень з урахуванням оцінки функції печінки. Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, травної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b510 - b539
Помірний ступінь	Рак печінки та внутрішньопечінкових жовчних проток II стадії (T1,2N0,1M0) після радикального лікування (резекції печінки) без місцевих та загальних ускладнень з урахуванням оцінки функції частини печінки, що залишається), ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, травної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b510 - b539
Виражений ступінь	Рак печінки та внутрішньопечінкових жовчних проток II, III стадії (T1,2,3N1,2,3M0) після радикального лікування за наявності місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи;

	Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Коди за МКФ: b410 - b429, b430 - b439, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539
Значний ступінь	Рак печінки та внутрішньопечінкових жовчних проток IV стадії (T1,2,3,4N1,2,3M0,1), невиліковний стан, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b198

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / гепатолога / абдомінального хірурга
2. КТ / МРТ (МРХПГ та/або КТ з внутрішньовенним контрастуванням – за потреби)
3. Патоморфологія
4. ПЕТ-КТ – за потреби
5. Біохімічний аналіз крові (АЛТ, АСТ, ЛФ, ГГТ, білірубін, загальний білок)

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Гепатоцелюлярна карцинома», 2024.
2. Стандарт медичної допомоги «Гепатоцелюлярна карцинома», затверджений наказом Міністерства охорони здоров’я України від 26 січня 2024 року № 143.

3. Стандарт медичної допомоги «Карциноми гепатобіліарного тракту», затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 26 січня 2024 року № 143.
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Карциноми гепатобіліарного тракту», 2024.

Злоякісні новоутворення жовчного міхура та жовчовивідних шляхів (С23-С24)

Коди МКХ-10-АМ

С23 – Злоякісне новоутворення жовчного міхура

С24 – Злоякісне новоутворення інших та неуточнених частин жовчовивідних шляхів

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	Рак жовчного міхура або жовчовивідних шляхів II, III стадії (T1-4N0-1M0). Рак жовчовивідних шляхів (T1-2N0M0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Відсутність, легкі, чи помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539
Виражений ступінь	Рак жовчного міхура або жовчовивідних шляхів I, II, III, IV стадії (T1,2,3,4N0,1,2M0,1) після комбінованого або комплексного, радикального лікування, наявність загальних та/або місцевих ускладнень, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539

	Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	
Значний ступінь	Рак жовчного міхура або жовчовивідних шляхів IV стадії (T1,2,3,4N0,1,2,3M1); невиліковний стан, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b198

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / гепатолога / абдомінального хірурга
2. КТ / МРТ (МРХПГ та/або КТ з внутрішньовенним контрастуванням - за потреби)
3. Патоморфологія
4. ПЕТ-КТ - за потреби
5. Біохімічний аналіз крові (АЛТ, АСТ, ЛФ, ГГТ, білірубін, загальний білок)

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак печінки і жовчовивідних шляхів», 2016

Злоякісне новоутворення підшлункової залози (С25)
Код МКХ-10-АМ
С25 – Злоякісне новоутворення підшлункової залози

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Виражений ступінь	Рак підшлункової залози I, II, III стадії (T1,2,3N0,1,2,3M0) після радикального лікування із загальними та/або місцевими ускладненнями, Будь який ECOG та індекс Карновського Відсутність, легкі, помірні, виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539
Значний ступінь	Рак підшлункової залози IV стадії (T1,2,3,4N1,2,3M1); невиліковний стан, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610, b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3.Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / гепатолога / абдомінального хірурга
2. КТ / МРТ (МРХПГ та/або КТ з внутрішньовенним контрастуванням – за потреби)
3. Патоморфологія
4. ПЕТ-КТ – за потреби
5. Біохімічний аналіз крові (АЛТ, АСТ, ЛФ, ГГТ, білірубін, загальний білок)

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Карцинома підшлункової залози», 2017.

Злоякісне новоутворення гортані (С32)
Код МКХ-10-АМ
С32 – Злоякісне новоутворення гортані

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак гортані I, II стадії (T1N0M0G1) після радикального видалення пухлини (хордектомія), ECOG 0-1, або індекс Карновського 80-100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій дихальної системи, системи крові та імунної системи; функції голосу і мовлення Коди за МКФ: b440 - b450, b430 - b439, b310 - b399
Помірний ступінь	Рак гортані I, II стадії (T1,2N0M0) після радикального видалення пухлини (резекція гортані) та/або променевої терапії без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70	Порушення функцій дихальної системи, системи крові та імунної системи, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b440 - b450, b430 - b439, b310 - b399

	Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	
Виражений ступінь	Рак гортані II, III стадії (T1,2,3N1M0) після радикального лікування (ларингоектомія), наявність місцевих та/або загальних ускладнень. Постійна трахеостома, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної систем, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b310 - b399
Значний ступінь	Рак гортані IV стадії (T1,2,3,4N1,2,3M1) після радикального лікування з рецидивом або наявністю віддалених метастазів, з наявністю місцевих та/або загальних ускладнень. Невиліковний стан, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи; функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / отоларинголога

2. Патоморфологія
3. КТ / МРТ голови та шиї
4. ПЕТ-КТ – за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак гортані, гортаноглотки та занедбаний рак голови та шиї», 2022.
2. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Рак гортані», затверджений наказом Міністерством охорони здоров'я України від 09 вересня 2022 року № 1626.
3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак ротової порожнини, ротоглотки, гортаноглотки, гортані та занедбаний рак голови та шиї», 2022.

Злоякісне новоутворення бронхів та легені (С34, D02.2)
Коди МКХ-10-АМ
С34 - Злоякісне новоутворення бронхів та легені
D02.2 - Карцинома in situ бронха та легені

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак бронхів та легень I стадії (Tl,2aN0M0) після радикального хірургічного лікування (сегментектомія, лобектомія, білокектомія з медіастинальною лімфаденектомією), без місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 0-1, або індекс Карновського 80-100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Рак бронхів та легені I, II стадії (T1,2,3N0,1M0) після комбінованого лікування (сегментектомія, лобектомія, білобектомія з медіастинальною лімфаденектомією у поєднанні з променевою або	Порушення функцій дихальної системи, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи;

	хіміотерапією) без місцевих та/або загальних ускладнень. Рак легені I стадії після радикальної променевої терапії, або таргетної терапії Пульмонектомія ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Коди за МКФ: b440 - b450, b410 - b429; b430 - b439
Виражений ступінь	Рак бронхів та легені III стадії (Tl,2,3,4N0,1,2,3M0) після комбінованого лікування без місцевих та/або загальних ускладнень. Рак легені II - III стадії після проведення, комбінованого лікування (при відмові пацієнта або протипоказаннях до хірургічних методів лікування). При дрібноклітинному раку легень незалежно від стадії захворювання. Пульмонектомія (ДН1 і більше) ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій дихальної системи, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b440 - b450, b410 - b429; b430 - b439
Значний ступінь	Рак легені IV стадії (T1,2,3,4N1,2,3M1), невиліковний стан, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і

		систем обміну речовин, травної систем, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / пульмонолога / торакального хірурга
2. МРТ/КТ
3. Патоморфологія
4. ПЕТ-КТ - за потреби
5. Спірометрія та газометрія артеріальної крові / сатурація

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Мезотеліома плеври», 2023.
2. Стандарти медичної допомоги «Мезотеліома плеври», затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 січня 2023 року № 115.
3. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Рак легені", затверджений наказом Міністерства охорони здоров’я України від 04 червня 2014 року № 387.

Злоякісні новоутворення кісток та суглобових хрящів (С40-С41)

Коди МКХ-10-АМ

С40 – Злоякісне новоутворення кісток та суглобових хрящів кінцівок

С41 – Злоякісне новоутворення кісток та суглобових хрящів інших та неуточнених локалізацій

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Виражений ступінь	Рак кісток та суглобових хрящів II, III стадії (T1,2,3,4N1,2,3M0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень. Невизначений прогноз після операції щодо саркоми Юінга, остеогенної саркоми. При тривалому комбінованому чи комплексному лікуванні. При рецидивах та метастазах пухлини За наявності місцевих та/або загальних ускладнень із залученням сусідніх органів ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Легкі, помірні чи важкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 - b189, b198
Значний ступінь	Прогресування захворювання після проведеного радикального лікування будь-якої стадії захворювання. Тяжкий стан хворого при рецидиві пухлини, віддалених метастазах. Невиліковний стан. Ускладнення після комбінованого чи комплексного лікування ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140, b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / ортопеда-травматолога
2. Візуалізаційні дослідження (МРТ/КТ)
3. Сцинтиграфія / ПЕТ-КТ - за потреби
4. Патоморфологія

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Остеосаркома», затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20 червня 2022 року № 1050;
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Остеосаркома», 2022
3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Саркома Юїнга / Примітивна нейроектодермальна пухлина», 2023
4. Стандарт медичної допомоги «Саркома Юїнга, примітивна нейроектодермальна пухлина», затверджених наказом МОЗ від 22.06.2023 р. № 1142;
5. Клінічна настанова, заснована на доказах «Саркоми м'яких тканин кінцівок та тулуба», 2023
6. Стандарт медичної допомоги «Саркоми м'яких тканин кінцівок та тулуба», затверджених наказом МОЗ від 10.08.2023 р. № 1434

Злоякісна меланома шкіри (С43)
Код МКХ-10-АМ
С43 - Злоякісна меланома шкіри

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Меланома шкіри I, II, IIIa стадії (T1a,1b,2aN0,1a,2aM0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 0-1, або індекс Карновського 80-100	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b430 - b439; b810 - b849

	Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	
Помірний ступінь	Меланома шкіри IIB-III стадії (T3a,b,4N0,1M0) після радикального видалення після радикального лікування з наявністю місцевих та/або загальних ускладнень Меланома шкіри обличчя, волосяної частини голови після радикального лікування (незалежно від стадії) за наявності місцевих та/або загальних ускладнень, або післяопераційних стійких деформацій та дефектів, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b430 - b439; b810 - b849
Виражений ступінь	Меланома шкіри III стадії (T1,2,3,4N1,2,3M0) після радикального лікування з місцевими та/або загальними ускладненнями. Наявність місцевого рецидиву на тлі лікування, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b430 - b439; b810 - b849
Значний ступінь	Меланома IV стадії (T1,2,3,4,N1,2,3M1), невиліковний стан. Прогресування пухлинного процесу, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин,

	Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	травної системи; ментальних функцій, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b539, b540 - b559, b810 - b849, b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / дерматоонколога / дерматовенеролога
2. Дерматоскопія (або відбивна конфокальна мікроскопія, або оптична когерентна томографія) та Патоморфологія
3. Візуалізаційні дослідження (МРТ/КТ) /ПЕТ-КТ - за потреби
4. Визначення високоризикових мутацій (наприклад BRAFF) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Злоякісна меланома шкіри», затверджений наказом МОЗ від 09.06.2023 р. № 1064;
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Меланома шкіри», 2023

Злоякісна меланома інших та неуточнених частин обличчя (С43.3)

Оцінка порушених функцій організму при меланомі ока під час повторного огляду проводиться з урахуванням порушення зорових функцій ока, що краще бачить, або єдиного ока в умовах максимально переносимої корекції.

Код МКХ-10-АМ

С43.3 - Злоякісна меланома інших та неуточнених частин обличчя

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Помірний ступінь	Меланома ока T1,2N0M0 після радикального лікування з місцевими та/або загальними ускладненнями, ECOG 1 і більше, або індекс Карновського 80 і менше Легкі, чи помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, сенсорних функцій і болю, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b430 - b439; b210 - b229;
Виражений ступінь	Меланома ока T1,2,3,4N0,1M0 після радикального лікування з місцевими та/або загальними ускладненнями, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, сенсорних функцій і болю, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b430 - b439; b210 - b229, b810 - b849
Значний ступінь	Меланома ока (T1,2,3,4N0,1M1) невиліковний стан. Прогресування пухлинного процесу, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, сенсорних функцій і болю, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b430 - b439; b210 - b229, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / дерматоонколога / дерматовенеролога / офтальмолога
2. Дерматоскопія (або відбивна конфокальна мікроскопія або оптична когерентна томографія) та Патоморфологія
3. Візуалізаційні дослідження (МРТ/КТ) /ПЕТ-КТ - за потреби
4. Визначення високоризикових мутацій (наприклад BRAFF) - за потреби

5. Візіометрія та периметрія

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Злоякісна меланома шкіри», затверджений наказом МОЗ від 09.06.2023 р. № 1064;
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Меланома шкіри», 2023

Злоякісні новоутворення шкіри (С44)
Код МКХ-10-АМ
С44 - Злоякісні новоутворення шкіри

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак шкіри шкіри тулуба та кінцівок I, II, III стадії (T1,2,3N0,1M0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень з низьким ризиком прогресування та рецидиву. ECOG 0-1, або індекс Карновського 80-100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b430 - b439; b810 - b849
Помірний ступінь	Рак шкіри обличчя, волосяної частини голови(незалежно від стадії) після радикального лікування , якщо після лікування у пацієнта виникли ускладнення та/або стійкі деформації, Карцинома шкіри тулуба та кінцівок II-III стадії (T1,2,3N0,1M0) після радикального лікування з наявністю місцевих та/або загальних ускладнень після радикального лікування, комплексного лікування без місцевих та/або загальних ускладнень	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b810 - b849

	ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	
Виражений ступінь	Рак шкіри III стадії (T1,2,3,4N1,2,3M0) після радикального чи паліативного лікування; рецидив, що потребує спеціального лікування. Наявність місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559; b810 - b849
Значний ступінь	Рак шкіри IV стадії (T1,2,3,4N2,3M1), невиліковний стан, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559; b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / дерматоонколога / дерматовенеролога / офтальмолога

2. Дерматоскопія (або відбивна конфокальна мікроскопія або оптична когерентна томографія) та Патоморфологія
3. Візуалізаційні дослідження (МРТ/КТ) /ПЕТ-КТ - за потреби
4. Визначення високоризикових мутацій (наприклад BRAFF) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова заснована на доказах «Базальноклітинний рак шкіри», 2024;
2. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Базальноклітинний рак шкіри», затверджений наказом МОЗ від 14.03.2024 р. № 436.

Злоякісні новоутворення м'яких тканин (C49, D48.1)

Коди МКХ-10-АМ

C49 - Злоякісні новоутворення м'яких тканин

D48.1 - Новоутворення невизначеного чи невідомого характеру інших та неуточнених локалізацій (Десмоїдні фіброми)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Саркоми I, II стадії (T1,2,3N0M0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 0-1, або індекс Карновського 80-100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b410 - b429, b430 - b439, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b710 - b849
Помірний ступінь	Саркоми II - III стадії (T1,2,3N0,1M0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень (втрати групи м’язів тощо)	Порушення ментальних функцій, функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом

	ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	функцій, функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b539, b540 - b559, b610 - b639, b710 - b849
Виражений ступінь	Саркома м'яких тканин II, III стадії (T1,2,3N0,1M0) після радикального лікування з місцевими та/або загальними ускладненнями, втратою кінцівок. Сумнівний прогноз після лікування позаскелетної саркоми Юінга, саркоми м'яких тканин, десмоїдної фіброми. При тривалому комбінованому та/або комплексному лікуванні. При рецидивах та метастазах пухлини. За наявності загальних ускладнень із залученням сусідніх органів та структур ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Помірні, або виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення ментальних функцій, функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b710 - b849
Значний ступінь	Саркома м'яких тканин будь якої стадії, що прогресує після проведеного лікування. Сарком III-IV стадій(T1,2,3N1M0,1)	Порушення ментальних функцій, функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій серцево-судинної, дихальної,

	Тяжкий стан хворого при рецидиві пухлини, віддалених метастазах. Невиліковний стан ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b539, b540 - b559, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / ортопеда-онколога / ЩЛХ
2. Візуалізаційні дослідження (МРТ/КТ)
3. Сцинтиграфія / ПЕТ-КТ - за потреби
4. Патоморфологія

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Первинні заочеревинні саркоми», 2024
2. Стандарт медичної допомоги «Первинні заочеревинні саркоми», затверджений наказом МОЗ від 04.06.2024 р. № 964;
3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Хондросаркома, плеоморфна саркома, хордома, гігантоклітинна пухлина кісток», 2023;
4. Стандарти медичної допомоги «Хондросаркома, плеоморфна саркома, хордома, гігантоклітинна пухлина кісток», затверджений наказом МОЗ від 06.04.2023 р. № 642.

Злоякісне новоутворення молочної залози (C50, D05)

Коди МКХ-10-АМ

C50 - Злоякісне новоутворення молочної залози

D05 - Карцинома in situ молочної залози

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак молочної залози I-II стадії (T1,2N0M0) після радикального лікування (секторальна резекція) без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 0-1, або індекс Карновського 80-100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Рак молочної залози II, III стадії (T1,2N0,1M0) після радикального лікування (мастектомія) без місцевих та/або загальних ускладнень. Рак молочної залози II, III стадії (T1,2N0,1M0) після двосторонньої мастектомії без місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60-70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559; b810 - b849
Виражений ступінь	Рак молочної залози I, II, III стадії (T1,2,3N0,1M0) після радикального лікування (двостороння мастектомія), за наявності медичних протипоказань до проведення радикального лікування. Рак молочної залози II, III стадії (T2,3,4N0,1M0) після радикального лікування з наявністю місцевих та/або загальних ускладнень.	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b430 - b439,

	Проведення ад'ювантної протипухлинної лікарської терапії ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	b710 - b789, b410 - b429, b440 - b490, b540 - b559
Значний ступінь	Рак молочної залози IV стадії (T1,2,3,4N1,2,3M1) після радикального, паліативного лікування; наявністю віддалених метастазів, місцевих та/або загальних ускладнень. Невиліковний стан ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи; функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140, b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / мамолога
2. Мамографія / КТ / МРТ молочних залоз
3. Патоморфологія та ER/PR, HER-2, Ki-67
4. КТ/МРТ - за потреби
5. ПЕТ-КТ - за потреби
6. Визначення BRCA1/2 - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Стандарт медичної допомоги «Рак молочної залози», затверджений наказом МОЗ від 03.02.2025 р. № 195;

2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак молочної залози на ранніх стадіях», 2025;
3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Метастатичний рак молочної залози», 2025.

Злоякісні новоутворення зовнішніх жіночих статевих органів та піхви (С51.8, С52)

Коди МКХ-10-АМ

С51.8 - Злоякісні новоутворення зовнішніх жіночих статевих органів
С52 - Злоякісні новоутворення піхви

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак зовнішніх жіночих статевих органів, піхви I, II стадії (T1,2N0M0) після радикального лікування (при органозберігаючих втручаннях) ECOG 0 - 1, або індекс Карновського 80 - 100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Рак зовнішніх жіночих статевих органів, піхви I, II стадії (T1,2N0,1M0) після радикального комбінованого лікування без місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b540 - b559
Виражений ступінь	Рак зовнішніх жіночих статевих органів, піхви II, III стадії (T1,2,3N 1,2,3M0) після радикального	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-

	лікування; наявність місцевих та/або загальних ускладнень (урогенітальні, ректовагінальні нориці). Рак зовнішніх жіночих статевих органів, піхви після паліативного лікування зі стабілізацією пухлинного процесу ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b640 - b679
Значний ступінь	Рак зовнішніх жіночих статевих органів, піхви IV стадії (T1,2,3,4N 1,2,3M1), невиліковний стан ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b640 - b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. TNMG (система стадіювання злоякісних пухлин), затверджена Міжнародним протираковим союзом (UICC), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE v.5.0, 2017.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гінеколога / онкогінеколога / онколога
2. Патоморфологія
3. Візуалізаційне дослідження (КТ, МРТ)
4. Визначення онкомаркерів: РЕА, SCC - за потреби
5. Визначення HPV 16 типу та/або інших високоонкогенних штамів - за потреби.

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах "Злоякісні новоутворення в гінекології", 2021

Злоякісне новоутворення шийки матки та тіла матки (C53, C54)
Коди МКХ-10-АМ
C53 - Злоякісне новоутворення шийки матки
C54 - Злоякісне новоутворення тіла матки

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак шийки або тіла матки I, II стадії (T1,2N0M0) після радикального лікування (при органозберігаючих втручаннях) ECOG 0 - 1, або індекс Карновського 80 - 100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Рак шийки або тіла матки I, II стадії (Tl,2aN0,1M0) після радикального лікування, комплексного лікування без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b640 - b679
Виражений ступінь	Рак шийки чи тіла матки II, III стадії (T1,2a,b,3N1,2,3M0) після комбінованого чи комплексного радикального лікування. Наявність місцевих та/або загальних ускладнень	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і

	(урогенітальні, ректовагінальні нориці) ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	систем обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b640 - b679
Значний ступінь	Рак шийки або тіла матки IV стадії (T1,2,3,4N 1,2,3M1), невиліковний стан ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b640, b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. TNMG (система стадіювання злоякісних пухлин), затверджена Міжнародним протираковим союзом (UICC), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE v.5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гінеколога / онкогінеколога / онколога
2. Патоморфологія
3. Візуалізаційне дослідження (КТ, МРТ)
4. Визначення онкомаркерів: РЕА, SCC, CA-125 - за потреби
5. Визначення HPV 16 типу та/або інших високоонкогенних штамів - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах "Новоутворення матки", 2023

2. Стандарт медичної допомоги "Скринінг раку шийки матки. Ведення пацієнток з аномальними результатами скринінгу та передраковими станами шийки матки", затверджений наказом МОЗ від 18.06.2024 р. № 1057;
3. Клінічна настанова, заснована на доказах "Злоякісні новоутворення в гінекології", 2021.

Злоякісні новоутворення яєчника (С56)
Коди МКХ-10-АМ
С56 - Злоякісні новоутворення яєчника

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	Рак яєчника I, II стадії (T1a-b,2N 0,1M0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Легкі, помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b540 - b559
Виражений ступінь	Рак яєчника II, III стадії (T2,3,N1,2,3M0) після комбінованого або комплексного радикального лікування. Низькодиференційована пухлина, рецидив, необхідність повторних втручань. Наявність місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b640 - b679

Значний ступінь	Рак яєчника IV стадії (T1,2,3,4N 1,2,3M1), невиліковний стан. ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b640, b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. TNMG (система стадіювання злоякісних пухлин), затверджена Міжнародним протираковим союзом (UICC), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE v.5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / онкогінеколога / гінеколога
2. Патоморфологія
3. Визначення онкомаркерів: CA-125, CA125, HE-4, CA72-2, PEA, SCC - за потреби
4. Візуалізація (КТ, МРТ)

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах "Злоякісні новоутворення в гінекології", 2021

Злоякісне новоутворення статевого члена (С60)

Коди МКХ-10-АМ

С60 - Злоякісне новоутворення статевого члена

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності...

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак статевого члена I стадії (T1a-bN 0,M0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 0 - 1, або індекс Карновського 80 - 100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b610 - b639
Помірний ступінь	Рак статевого члена I, II стадії (T1,2N 0,1M0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b610 - b639
Виражений ступінь	Рак статевого члена II, III стадії (T1a-b,2,3,4N 1,2M0) після радикального лікування, наявність місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b640 - b679

Значний ступінь	Рак статевого члена IV стадії (T1,2,3,4N 1,2,3M1, невиліковний стан ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b640 - b679

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. TNMG (система стадіювання злоякісних пухлин), затверджена Міжнародним протираковим союзом (UICC), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / уролога-онколога
2. Патоморфологія
3. Візуалізаційні дослідження (МРТ/КТ) малого таза
4. ПЕТ-КТ - за потреби
5. Визначення HPV 16 типу та/або інших високоонкогенних штамів - за потреби.

Споріднені настанови або рекомендації

1. Пан-європейські рекомендації з раку статевого члена, затверджені Європейською асоціацією урологів (EAU), 2022.

Злоякісне новоутворення передміхурової залози (С61)

Коди МКХ-10-АМ

С61 - Злоякісне новоутворення передміхурової залози

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак передміхурової залози I - II стадії (T1,2N0,1M0) при динамічному	Порушення функцій системи крові та імунної

	спостереженні без активного лікування, ECOG 1 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b610 - b639, b540 - b559
Помірний ступінь	Рак передміхурової залози II стадії (T1,2N0,1M0) з гормональним лікуванням; після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b610 - b639, b540 - b559
Виражений ступінь	Рак передміхурової залози II - IV стадії (T1,2,3N1M0) після радикального лікування за наявності місцевих та/або загальних ускладнень. Рак передміхурової залози після паліативного лікування ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення, порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b640 - b679
Значний ступінь	Рак передміхурової залози IV стадії (T1,2,3,4N 1M1), невиліковний стан ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи;

		функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b640 - b650

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / уролога-онколога
2. PSA (загальний та вільний)
3. Патоморфологія та Gleason
4. КТ тазу / грудної клітки
5. ПЕТ-КТ (PSMA) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах "Рак передміхурової залози", від 2023 року;
2. Стандарт медичної допомоги «Рак передміхурової залози», затверджений наказом МОЗ від 22.06.2023 р. № 1141.

Злоякісні новоутворення яєчка (С62)

Коди МКХ-10-АМ

С62 - Злоякісні новоутворення яєчка

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності...

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак яєчка I стадії (T1N0M0) після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 0 - 1, або індекс Карновського 80 - 100	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439

	Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	
Помірний ступінь	Рак яєчка IIA-III стадії (T1-4N0,1M0,) після радикального видалення без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b640 - b679
Виражений ступінь	Рак яєчка IIA - IV стадії (T1,2,3,4N 1,2,3M0) після радикального видалення за наявності місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b640 - b679
Значний ступінь	Рак яєчка IIA - IV стадії (T1,2,3,4N 1,2,3M1a-b), невиліковний стан ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення, порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b640 - b679

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / уролога
2. АФП, β-ХГЧ, ЛДГ - за потреби
3. Патоморфологія
4. КТ/МРТ, черевної порожнини та малого таза - за потреби
5. ПЕТ-КТ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах "Злоякісні новоутворення яєчок", 2021.

Злоякісне новоутворення нирки та ниркової миски (С64, С65)

Коди МКХ-10-АМ

С64 - Злоякісне новоутворення нирки, за винятком ниркової миски

С65 - Злоякісне новоутворення ниркової миски

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак нирки та ниркової миски (T1N0M0) після радикального лікування (при органозберігаючих способах лікування) без порушення функції другої нирки ECOG 0 - 1, або індекс Карновського 80 - 100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Рак нирки та ниркової миски (T1-4N0-1M0) після радикального лікування, при порушенні функції іншої нирки	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функції сечовиділення;

	без місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Коди за МКФ: b430 - b439; b610 - b639
Виражений ступінь	Рак нирки та ниркової миски (T1-4N0-1M0) після радикального лікування за наявності місцевих та/або загальних ускладнень; інша нирка, уражена процесом, який може призвести до погіршення її функції у майбутньому, при помірно виражених порушеннях функції другої нирки ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, серцево-судинної, дихальної систем, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b610 - b639
Значний ступінь	Рак нирки та ниркової миски (T1-4N0-1M1), невиліковний стан. Нефростома. ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b610 - b639, b710 - b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення уролога / онколога
2. Патоморфологія
3. Візуалізаційне дослідження (КТ, МРТ)
4. Загальний аналіз сечі, ШКФ, альбумінурія

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Рак нирки», затверджених наказом МОЗ від 20.06.2022 р. № 1061;
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Рак нирки», 2022
3. Клінічна настанова "Рак нирок", 2021 р. Код: 011.042 ebm01098.

Злоякісне новоутворення сечового міхура (С67)

Коди МКХ-10-АМ

С67 - Злоякісне новоутворення сечового міхура

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак сечового міхура I стадії (T1N0M0) після радикального лікування. Трансуретральна резекція сечового міхура та коротка внутрішньоміхурова хіміотерапія ECOG 0 - 1, або індекс Карновського 80 - 100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції та системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Рак сечового міхура I - II стадії (Tl,2a,bN0M0) після радикальної резекції сечового міхура без	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функції

	місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, B610 - 639
Виражений ступінь	Рак сечового міхура I-IV стадії (T1,2,3,4N2,3M0) після радикального лікування з наявністю місцевих та/або загальних ускладнень. Внутрішньоміхурова хіміотерапія тривалістю протягом 1 року або ад'ювантна внутрішньоміхурова імунотерапія вакциною БЦЖ (у повній дозі) з підтримуючою терапією 1 рік. При первинному огляді тимчасова цистостома та уретростома ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, B610 - 639, b110 - b139, b140 - b189
Значний ступінь	Рак сечового міхура IV стадії (T1,2,3,4N1,2,3M1), невиліковний стан. Рак сечового міхура після паліативної терапії Цистектомія. Постійна цистостома, уретеростома ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439,

		b410 - b429, B440 - 449, B540 - 559, B510 - 539, B610 - 639, B710 - 789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення уролога / онколога
2. Патоморфологія
3. Візуалізаційне дослідження (КТ, МРТ)
4. Урофлоуметрія, інші уродинамічні обстеження - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1 . Настанова "Рак сечового міхура", Код: 011.043 ebm00248.

Злоякісне новоутворення головного мозку, злоякісне новоутворення мозочка, злоякісне новоутворення спинного мозку (С71, С71.6, С72)

Коди МКХ-10-АМ

С71 - Злоякісне новоутворення головного мозку
С71.6 - Злоякісне новоутворення мозочка
С72 - Злоякісне новоутворення спинного мозку

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій , серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, мови та голосу, сенсорних функцій

		та болю, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b229, b230 - b249, b310 - b399, b410 - b429, b430 - b439, b440 - b449, b510 - b539; b610 – b639; b710 - b789
Помірний ступінь	Пухлини головного та спинного мозку 2 ступеня злоякісності після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій , серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, мови та голосу, сенсорних функцій та болю, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b229, b230 - b249, b310 - b399, b410 - b429, b430 - b439, b440 - b449, b510 - b539; b610 – b639; b710 - b789
Виражений ступінь	Пухлини головного та спинного мозку 3 ступеня злоякісності після радикального лікування з наявністю місцевих та/або загальних ускладнень, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій , серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, мови та

		голосу, сенсорних функцій та болю, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b229, b230 - b249, b310 - b399, b410 - b429, b430 - b439, b440 - b449, b510 - b539; b610 – b639; b710 - b789
Значний ступінь	Пухлини головного та спинного мозку 4 ступеня злоякісності після радикального або паліативного лікування, невиліковний стан ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій , серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, мови та голосу, сенсорних функцій та болю, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b229, b230 - b249, b310 - b399, b410 - b429, b430 - b439, b440 - b449, b510 - b539; b610 – b639; b710 - b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. WHO стадіювання для пухлин ЦНС
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE v.5.0

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / нейрохірурга
2. КТ / МРТ головного мозку
3. Патоморфологія + молекулярні маркери (за потреби)
4. ПЕТ-КТ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00784. Пухлини головного та спинного мозку, код 036.080 ebm00784

Злоякісне новоутворення щитовидної залози (С73)

Коди МКХ-10-АМ

С73 - Злоякісне новоутворення щитовидної залози

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рак щитовидної залози I стадії (T1N0M0) високодиференційований після радикального лікування без місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 0 - 1, або індекс Карновського 80 - 100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Рак щитовидної залози II стадії (T1,2N0,1M0) після радикального лікування (гемітиреоїдектомія з резекцією перешийка, субтотальна резекція щитовидної залози або тиреоїдектомія та/або видалення центральної клітковини на стороні пухлини) без місцевих та/або загальних ускладнень ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b310 - b399, b430 - b439, B540 - 559
Виражений ступінь	Рак щитовидної залози (T2,3,4N 1,2,3M0) після радикального	Порушення функцій системи крові та імунної

	лікування з наявністю місцевих та/або загальних ускладнень. Рак щитовидної залози після паліативного лікування зі стабілізацією пухлинного процесу ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b310 - b399, b430 - b439, b540 - b559
Значний ступінь	Рак щитовидної залози (T1,2,3,4N 1,2,3M1), невиліковний стан ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної системи та системи обміну речовин, травної системи; функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539; b610 - b639, b710 - b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017
3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / ендокринолога
2. Патоморфологія
3. КТ / МРТ - за потреби
4. ТТГ, Т3, Т4, кальцитонін
5. Сцинтіграфія - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 01064. Спостереження за пацієнтами з раком щитоподібної залози на первинній медичній допомозі після початку лікування, 2021 р. Код: 024.037 ebm01064
2. Настанова 00510. Вузлове або дифузне збільшення щитоподібної залози, 2021 р. Код: 024.031 ebm00510.

Злоякісне новоутворення наднирника та інших неуточнених локалізацій (С74.1, С76-С80)

Коди МКХ-10-АМ

С74.1 - Злоякісне новоутворення наднирника (Злоякісна феохромоцитома) (додатковий код Е27.5)

С76-С80 - Злоякісні новоутворення неточно позначених, вторинних та неуточнених локалізацій

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	Метастази без виявленого первинного осередку після радикального лікування ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Легкі, чи помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b310 - b399, b201 - b229, b230 - b249, b199

Виражений ступінь	Метастази без виявленого первинного вогнища ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 - b189, b198
Значний ступінь	Злоякісна феохромоцитома IV стадії (T1,2,3,4N 1,2,3M1) після радикального, комплексного або комбінованого лікування з наявністю місцевих та/або загальних ускладнень Злоякісна феохромоцитома після паліативного лікування ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної системи та системи обміну речовин, травної системи; функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b410 - b429, b450 - b469, b430 - b439, b510 - b559, b610 - b639, b730 - b749

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація стадій злоякісних пухлин (TNMG), 8-ма редакція, 2017

3. Міжнародна шкала токсичності NCI-CTCAE (Common Terminology Criteria for Adverse Events) версія 5.0, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / ендокринолога / інших спеціалістів залежно від локалізації
2. КТ / МРТ
3. Гормональний профіль (кортизол, АКТГ, альдостерон) - за потреби
4. Патоморфологія
5. ПЕТ-КТ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00517. Рідкісні ендокринні пухлини, 2021 р. Код: 024.068 ebm00517.

Хвороба ходжкіна (С81)
Коди МКХ-10-АМ
С81 - Хвороба Ходжкіна

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Лімфома Ходжкіна I, II стадії після курсу лікування при досягненні повної клініко-гематологічної ремісії ECOG 0 - 1, або індекс Карновського 80 - 100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Лімфома Ходжкіна I, II стадії після курсу лікування при досягненні неповної клініко-гематологічної ремісії та/або помірними порушеннями функцій організму ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи; дихальної, серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b440 - b449; b410 - b429

Виражений ступінь	Лімфома Ходжкіна III, IV стадії на фоні терапії з вираженими порушеннями функцій організму. Лімфома Ходжкіна II стадії за наявності ускладнень терапії з вираженими порушеннями функцій організму ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функцій серцево-судинної, дихальної, травної систем; функції сечовиділення; Коди за МКФ: b410 - b429, b430 - b439, b440 - b450, b510 - b539, b610 - b639
Значний ступінь	Лімфома Ходжкіна IV стадії, резистентна до лікування. Трансформація в інше лімфо/мієлопроліферативне захворювання. ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення ментальних функцій, функції системи крові та імунної системи, серцево -судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b510 - b539, b540 - b559, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація Лугано, 2014
3. TNMG (система стадіювання злоякісних пухлин), 8-ма редакція, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / онкогематолога
2. Патоморфологія та ІГХ, імунофенотипування, FISH, інші молекулярно-генетичні дослідження для визначення підтипу
3. ПЕТ-КТ (стадіювання) - за потреби
4. КТ/МРТ - за потреби
5. Загальний аналіз крові, ЛДГ
6. Мієлограма - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Неходжкінські лімфоми та лімфома Ходжкіна", затверджений наказом МОЗ від 08.10.2013 р. № 866

Нефолікулярна та фолікулярна лімфома, інші типи неходжкінської лімфоми (С82, С83, С85, С86, С88)

Коди МКХ-10-АМ

С82 - Фолікулярна лімфома
С83 - Нефолікулярна лімфома
С85 - Інші та неуточнені типи неходжкінської лімфоми
С86 - Інші уточнені типи T/NK-клітинної лімфоми
С88 - Макроглобулінемія Вальденстрема

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Виражений ступінь	При первинному огляді - неходжкінська лімфома будь-якої стадії ECOG 1 і більше Відсутність, легкі, помірні чи важкі порушення функцій організму спричинені захворюванням або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639
Значний ступінь	При первинному огляді - прогресія неходжкінських лімфом на фоні терапії зі значно вираженими порушеннями функцій організму, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450,

		b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639

Критерії при повторному огляді:

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	Неходжкінські лімфоми I, II, III стадії, за відсутності прогресування захворювання або при досягненні тривалої ремісії з помірними порушеннями функцій організму, ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Легкі, помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639
Виражений ступінь	Неходжкінські лімфоми I, II, III, IV стадії з прогресуванням на тлі терапії. Виражені порушення функцій організму ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення; ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639
Значний ступінь	Прогресують неходжкінські лімфоми зі значно вираженими порушеннями функцій організму ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної,

	Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Класифікація Лугано, 2014
3. TNMG (система стадіювання злоякісних пухлин), 8-ма редакція, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / онкогематолога
2. Патоморфологія та ІГХ, імунофенотипування, FISH, інші молекулярно-генетичні дослідження для визначення підтипу
3. ПЕТ-КТ (стадіювання) - за потреби
4. КТ/МРТ - за потреби
5. Загальний аналіз крові, ЛДГ
6. Мієлограма - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Неходжкінські лімфоми та лімфома Ходжкіна", затверджений наказом МОЗ від 08.10.2013 р. № 866

Множинна мієлома та злоякісні плазмоклітинні новоутворення (С90)

Коди МКХ-10-АМ

С90 - Множинна мієлома та злоякісні плазмоклітинні новоутворення

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	При первинному огляді - безсимптомна, тліюча форма на фоні лікування	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439

	ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Легкі, чи помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	
Виражений ступінь	При первинному огляді симпотоматична множинна мієлома будь-якої стадії за R2-ISS, ECOG 1 і більше Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439

Критерії при повторному огляді:

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	Множинна мієлома I, II, III стадії за R2-ISS ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Легкі, чи помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b710
Виражений ступінь	Множинна мієлома I, II, III стадії за R2-ISS з наявністю виражених порушень функцій організму.	Порушення функцій системи крові та імунної системи,

	Мієломна хвороба будь-якої стадії, резистентна до терапії ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559; b510 - b539, b610 - b639
Значний ступінь	Множинна мієлома I, II або III стадії за R2-ISS, резистентна до лікування; наявність значно виражених порушень функцій організму. Прогресування основного захворювання; ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b510 - b539, b540 - b559; b610 - b639, b710 - b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Шкала R2-ISS (Revised International Staging System), 2019
3. Шкала Durie-Salmon (Durie-Salmon Staging System)
4. Критерії дисфункцій внутрішніх органів внаслідок мієломи (CRAB)

5. TNMG (система стадіювання злоякісних пухлин), 8-ма редакція, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / онкогематолога / гематолога
2. Патоморфологія та ІГХ, імунофенотипування, молекулярно-генетичні маркери (за потреби)
3. Візуалізаційні дослідження (МРТ/КТ) - за потреби
4. Загальний аналіз крові, Біохімічний аналіз крові
5. Мієлограма - за потреби
6. Дослідження білкових фракцій (електрофорез білків сироватки крові та сечі (визначення М-градієнта); імунофіксація білків та визначення вільних легких ланцюгів в сироватці крові та сечі, та їх співвідношення; визначення рівня імуноглобулінів в сироватці крові; визначення рівня β2m, альбуміну) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Множинна мієлома», 2025.
2. Стандарт медичної допомоги «Множинна мієлома та злоякісні плазмоклітинні новоутворення», 2025

Лімфоїдний лейкоз (С91.1, С91.4-9)

Коди МКХ-10-АМ

С91.0 - Гострий лімфобластний лейкоз

С91.1, С91.4-9 - Лімфоїдний лейкоз

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	При первинному огляді хронічний лімфолейкоз 0-I стадії Rai (або стадія A Binet), що вимагає динамічного спостереження за відсутності необхідності в терапії ECOG 0 - 1, або індекс Карновського 80 - 100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	При первинному огляді хронічний лімфолейкоз II стадії Rai (або стадія A по Binet) з ускладненнями від	Порушення функцій системи крові та імунної системи,

	терапії у вигляді помірних порушень функцій організму ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b510 - b539, b540 - b559; b610 - b639, b710 - b789
Виражений ступінь	При первинному огляді хронічний лімфолейкоз III і IV стадії Rai (або стадія B і C по Binet) після проведеної індукційної терапії при досягненні ремісії з виникненням рецидиву; резистентна форма захворювання ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b510 - b539, b540 - b559; b610 - b639, b710 - b789
Значний ступінь	При первинному огляді - ускладнення із значно вираженими порушеннями функцій організму (значно виражені порушення функції кровотворення); термінальна стадія захворювання ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну

	Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b199

Критерії при повторному огляді:

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Досягнення повної клініко-гематологічної ремісії тривалістю щонайменше 1 року. Відсутність чи незначні порушення функцій організму, ECOG 0 - 1, або індекс Карновського 80 - 100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Досягнення повної чи часткової ремісії з помірними порушеннями функцій організму. Хронічний лімфолейкоз II або III стадії Rai (стадія A або B Binet), повільнопрогресуючий перебіг; ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b199

Виражений ступінь	Відсутність клінічної ремісії з високим ризиком прогресування та переходом у бластну фазу Хронічний лімфолейкоз прогресуючого перебігу; резистентність до терапії. ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b199
Значний ступінь	Хронічний лімфолейкоз IV стадії, резистентний до терапії. Хронічний лімфолейкоз із значно вираженими порушеннями функцій організму. Прогресування, трансформація в інші лімфо/мієлопроліферативні захворювання ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Шкала Rai, 1975
3. Шкала Binet, 1981
4. TNMG (система стадіювання злоякісних пухлин), 8-ма редакція, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / онкогематолога / гематолога
2. Патоморфологія та ІГХ, імунофенотипування, молекулярно-генетичні маркери (за потреби)
3. Візуалізаційні дослідження (МРТ/КТ) - за потреби
4. Загальний аналіз крові, ЛДГ
5. Мієлограма - за потреби
6. Дослідження білкових фракцій - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги "Хронічний лімфоїдний лейкоз", затверджений наказом МОЗ від 09.09.2022 р. № 1635;
2. Клінічна настанова, занована на доказах "Хронічний лімфоцитарний лейкоз", від 2022 року.

Моноцитарний, мієлоїдний, інші типи лейкозів (С92.0, С92.4-9, С93, С94, С95)

Коди МКХ-10-АМ

С92.0 - Гострий мієлобластний лейкоз
С92.4 - Гострий промієлоцитарний лейкоз
С92.5 - Гострий мієломоноцитарний лейкоз
С92.6 - Гострий мієлоїдний лейкоз з 11q23-аномалією
С92.7 - Інший мієлоїдний лейкоз
С92.8 - Гострий мієлоїдний лейкоз із багатолінійною дисплазією
С92.9 - Мієлоїдний лейкоз неуточнений
С93 - Моноцитарний лейкоз
С94 - Інший лейкоз уточненого клітинного типу
С95 - Лейкоз неуточненого клітинного типу

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	Гострий лейкоз при досягненні повної клініко-гематологічної ремісії з наявністю ускладнень терапії та/або помірними порушеннями функцій організму ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70	Порушення функцій системи крові та імунної системи; функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення;

		Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639
Виражений ступінь	Гострий лейкоз після проведеної індукційної терапії при досягненні повної клініко-гематологічної ремісії за наявності ускладнень лікування та/або виражених порушень функцій організму ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 - b189, b198
Значний ступінь	Гострий лейкоз у розгорнутій стадії. Термінальна стадія гострого лейкозу з поліорганною недостатністю, резистентністю до терапії, значно вираженими порушеннями функцій організму, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Шкала Sokal / Hasford / European Treatment and Outcome Study for CML (EUTOS) Long-Term Survival scoring system (ELTS)

3. TNMG (система стадіювання злоякісних пухлин), 8-ма редакція, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення онколога / онкогематолога / гематолога
2. Патоморфологія та ІГХ, імунофенотипування, молекулярно-генетичні маркери (за потреби)
3. Візуалізаційні дослідження (МРТ/КТ) - за потреби
4. Загальний аналіз крові, ЛДГ
5. Мієлограма - за потреби
6. Дослідження білкових фракцій - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, занована на доказах "Гострий мієлоїдний лейкоз", 2023 року;
2. Стандарт медичної допомоги «Гострий мієлоїдний лейкоз», затверджений наказом МОЗ від 30.10.2023 № 1873;
3. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Хронічний мієлоїдний лейкоз", затверджений наказом МОЗ від 02.11.2015 р. № 711.

Мієлодиспластичні синдроми (D46)

Коди МКХ-10-АМ

D46 - Мієлодиспластичні синдроми

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Безсимптомна форма МДС низького ризику без ознак прогресування ECOG 0 - 1, або індекс Карновського 80 - 100 Відсутність чи легкі порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Симптоматична форма МДС з помірними порушеннями функції крові та імунної системи на фоні терапії ECOG 2 і більше, або індекс Карновського 60 -70	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функцій серцево-судинної, дихальної, травної систем, функції сечовиділення;

	Помірні порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b510 - b539, b610 - b639
Виражений ступінь	Симптоматична форма МДС з вираженими порушеннями функції крові та імунної системи на фоні терапії ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Виражені порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639
Значний ступінь	МДС високого ризику; термінальна стадія захворювання, зі значно вираженими порушеннями функції крові та імунної системи, трансформація у гострий лейкоз, ECOG 3 і більше, або індекс Карновського менше 60 Значного ступеню порушення функцій організму спричинені захворюванням, або лікуванням	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. Молекулярна міжнародна прогностична система оцінювання (IPSS-M), Molecular International Prognostic Scoring System (IPSS-M), 2022
3. TNMG (система стадіювання злоякісних пухлин), 8-ма редакція, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гематолога
2. Загальний аналіз крові
3. Патоморфологія / Мієлограма - за потреби
4. УЗД селезінки - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Адаптована клінічна настанова "Діагностика та лікування первинного, постполіцитемічного та посттромбоцитемічного мієлофіброзу", від 2016 року.
2. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Первинний, постполіцитемічний та посттромбоцитемічний мієлофіброз", затверджений наказом МОЗ від 29.07.2016 р. № 797;
3. Настанова 00327. Мієлодиспластичні синдроми (МДС), 2021 р. Код: 015.048 ebm00327.

Розділ 4. Доброякісні новоутворення (D00-D48)

Доброякісні новоутворення мозкових оболонок, головного мозку та інших відділів ЦНС (D32, D33)

Коди МКХ-10-АМ

D32 - Доброякісні новоутворення мозкових оболонок
D33 - Доброякісні новоутворення головного мозку та інших відділів ЦНС
D35.2 - Пухлина гіпофіза

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Доброякісні пухлини різної локалізації при невеликих розмірах або відсутності зростання (повільному зростанні) пухлини без впливу на функцію суміжних структур та/або органів; гормонально неактивні пухлини; пухлини після проведеного радикального лікування за відсутності ознак рецидиву та/або зростання пухлини	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, травної, ендокринної систем і систем обміну речовин, системи крові та імунної

		системи, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних із нею систем; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b398, b399, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b440 - b449, b510 - b539, b540 - b559, b430 - b439, b610 - b639, b810 - b849
Помірний ступінь	Доброякісні пухлини різної локалізації при великих розмірах пухлини з впливом на стан та функцію суміжних структур, гормонально активні пухлини, які призводять до помірних порушеннь функцій організму; після проведеного лікування за наявності помірних порушень функцій організму	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, травної, ендокринної систем і систем обміну речовин, системи крові та імунної системи, функції сечовиділення; функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b398, b399, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b440 - b449, b510 - b539, b540 - b559, b430 - b439, b610 - b639, b810 - b849
Виражений ступінь	Доброякісні пухлини різної локалізації (переважно головного та спинного мозку) при швидкому	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних

	зростанні пухлини з вираженим впливом на структури та функцію суміжних органів та неможливості радикального її видалення; гормонально активні пухлини, що призводять до виражених порушень функцій організму; після проведеного лікування за продовження зростання пухлини; за наявності виражених порушень функцій організму	функцій та болю, порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, травної, ендокринної систем і систем обміну речовин, системи крові та імунної системи, функції сечовиділення; функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b299, b710 - b789, 798, b799, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Значний ступінь	Доброякісні пухлини головного та спинного мозку при неможливості радикального хірургічного лікування, або після проведеного хірургічного лікування зі значно вираженими порушеннями функцій організму	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, травної, ендокринної систем і систем обміну речовин, системи крові та імунної системи, функції сечовиділення; функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b398, b399, b210 - b299, b710 - b789,

		b798, b799, b440 - b449, b510 - b539, b540 - b559, b430 - b439, b610 - b639, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського
2. TNMG (система стадіювання злоякісних пухлин), 8-ма редакція, 2017

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення нейрохірурга / онколога / ендокринолога / невролога
2. Візуалізаційне дослідження (КТ / МРТ)
3. Патоморфологія - за потреби
4. Рівень гормонів/метаболітів в крові в залежності від типу пухлини - за потреби
5. ЕЕГ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00520. Пухлини гіпофіза, 2021 р. Код: 024.067 ebm00520.
2. Настанова 00784. Пухлини головного та спинного мозку, 2021 р. Код: 036.080 ebm00784.

Доброякісне новоутворення інших та неуточнених ендокринних залоз (наднирників) (D35.0)

Коди МКХ-10-АМ

D35.0 - Доброякісне новоутворення інших та неуточнених ендокринних залоз (наднирників)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Доброякісна феохромоцитома/альдостерома після радикального лікування без первинної надниркової недостатності	Порушення функцій серцево-судинної, ендокринної систем і систем обміну речовин, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b450 - b469, b510 - b559, b730 - b749

Помірний ступінь	Доброякісна феохромоцитома/альдостерома після радикального лікування з розвитком первинної надниркової недостатності у тяжкій формі (ранковий рівень кортизолу в крові менше 150 нмоль/л, знижений рівень мінералокортикоїдів, підвищений рівень АКТГ) при наявності симптомів незважаючи на замісну терапію	Порушення функції серцево-судинної, ендокринної систем і систем обміну речовин; нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, сечовидільних та рухових функцій, Коди за МКФ: b410 - b429, b450 - b469, b510 - b559, b730 - b749, b750 - b789, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога / онколога
2. Візуалізаційне дослідження (КТ / МРТ)
3. Патоморфологія - за потреби
4. Рівень гормонів/метаболітів в крові в залежності від типу пухлини

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00517. Рідкісні ендокринні пухлини, 2021 р. Код: 024.068 ebm00517.

Розділ 5. Хвороби крові, кровотворних органів (D50 - D99)

Загальні положення

Оцінка функцій крові, кровотворних органів та імунної системи, спричинених захворюваннями, наслідками травм або дефектами, має враховувати: вид та тяжкість перебігу захворювання (за даними клініко-лабораторного обстеження); наявність крововиливів у внутрішні органи та порожнини великих суглобів; ураження органів-мішеней; вид, об'єм та ефективність проведеного лікування (застосування стимуляторів гемопоезу, переливання компонентів крові чи трансплантації кісткового мозку); резистентність до терапії; наявність ускладнень (у тому числі спричинених терапією); ступені порушення функцій інших органів і систем організму.

Хвороби селезінки (D73) та вроджені аномалії селезінки (Q89.0)

Коди МКХ-10-АМ

D73 - Хвороби селезінки

Q89.0 - Вроджені аномалії селезінки

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Легкі порушення функцій організму за відсутності селезінки	Порушення функцій системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Помірні порушення функцій організму за відсутності селезінки, потреба в постійній антибіотикопрофілактиці з бактеріальними інфекціями, що потребували госпіталізації 1 раз за останній рік і більше	Порушення функцій системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гематолога
2. Загальний аналіз крові, Коагулограма
3. Тромбоеластографія - за потреби
4. УЗД селезінки

Агранулоцитоз та споріднені стани (D70)
Коди МКХ-10-АМ
D70 – Агранулоцитоз

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	За відсутності ускладнень після проведеного лікування та досягнення стійкої ремісії (6 і більше місяців)	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439

Помірний ступінь	Рецидивуючий перебіг захворювання, наявність інфекційних ускладнень з помірними порушеннями функцій організму, потреба в постійній антибіотикопрофілактиці з бактеріальними інфекціями, що потребували госпіталізації 1 раз та більше за останній рік Кількість нейтрофілів менше 500	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функцій серцево-судинної, дихальної, травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b539, b610 - b639
Виражений ступінь	Безперервний, або рецидивуючий перебіг захворювання, наявність інфекційних ускладнень із вираженими порушеннями функцій організму з потребою в постійній антибіотикопрофілактиці з бактеріальними інфекціями, що потребували госпіталізації 2 рази і більше за останній рік Кількість нейтрофілів менше 250	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функцій серцево-судинної, дихальної, травної систем, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b510 - b539, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гематолога
2. Загальний аналіз крові
3. Імунограма - за потреби
4. Мієлограма - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00307. Лейкопенія, 2021 р. Код: 015.005 ebm00307.

Імунодефіцити (D80-D84)

Коди МКХ-10-АМ

D80 - Імунодефіцит з переважним дефектом антитіл
D81 - Комбіновані імунодефіцити
D82 - Імунодефіцит, пов'язаний з іншими основними порушеннями
D83 - Загальний варіабельний імунодефіцит
D84 - Інші імунодефіцити
D84.1 - Дефект у системі комплементу

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	За відсутності ускладнень після проведеного лікування та досягнення стійкої ремісії (6 і більше місяців)	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Рецидивуючий перебіг захворювання, наявність інфекційних ускладнень з помірними порушеннями функцій організму на тлі базисної терапії	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функцій серцево-судинної, дихальної, травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b539, b610 - b639
Виражений ступінь	Безперервний перебіг захворювання, наявність інфекційних ускладнень із вираженими порушеннями функцій організму на тлі базисної терапії	Порушення функцій системи крові та імунної системи, функцій серцево-судинної, дихальної, травної систем, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b510 - b539, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка статусу пацієнта за шкалою ВООЗ-ECOG або Шкалою Карновського

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гематолога / імунолога
2. Загальний аналіз крові
3. Імунограма
4. Візуальне дослідження та інші дослідження в залежності від ускладнень
5. Білкові фракції - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Дефіцит мієлопероксидази фагоцитів», затверджений наказом МОЗ від 21.06.2016 № 609;

2. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах "Дефіцит мієлопероксидази фагоцитів", 2016 р.
3. Стандарт медичної допомоги «Загальний варіабельний імунодефіцит», затверджений наказом МОЗ від 23.11.2023 № 1994.
4. Клінічна настанова, заснована на доказах "Загальний варіабельний імунодефіцит", 2023 р..
5. Клінічна настанова, заснована на доказах "Діагностика та лікування первинних імунодефіцитів", 2021 р.
6. Клінічна настанова, заснована на доказах «Первинні імунодефіцити», 2021 р.
7. Клінічна настанова, заснована на доказах «Спадковий ангіоневротичний набряк», 2023 р.
8. Стандарти медичної допомоги «Спадковий ангіоневротичний набряк», затверджені наказом МОЗ від 26.01.2023 № 159.
9. Стандарт медичної допомоги «Тяжкий комбінований імунодефіцит», затверджений наказом МОЗ від 07.04.2025 № 607.
10. Клінічна настанова, заснована на доказах «Тяжкий комбінований імунодефіцит», 2025 р.

Анемії (D50-D64)
Коди МКХ-10-АМ
D50-D59 - Аліментарні та гемолітичні анемії
D57 - Серпоподібноклітинні порушення
D60-D64 - Апластичні та інші анемії

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Легка та середньоважка форма анемії за відсутності порушень (клініко-гематологічна ремісія) чи з незначними порушеннями функцій організму на тлі терапії	Порушення функції системи крові та імунної системи; серцево-судинної, дихальної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450
Помірний ступінь	Важка форма анемії (Hb < 80 г/л) з помірними порушеннями функцій організму на тлі терапії, або потреба в переливанні від 2 до 3 одиниць Ер. маси кожні 4 тижні	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450

Виражений ступінь	Важка або надважка форма анемії (Hb < 80 г/л) з вираженими порушеннями функцій організму на тлі терапії, або потреба в переливанні від 2 до 3 одиниць Ер. маси кожні 2 тижні	Порушення функції системи крові та імунної системи; серцево-судинної, дихальної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450
Значний ступінь	Анемії, резистентні до терапії (ЕРО-резистентна, незважаючи на переливання 2-3 одиниць ер.маси кожні 2 тижні) Важка або надважка форма анемії (Hb < 80 г/л) із значно вираженими порушеннями функцій організму на тлі терапії	Порушення функції та системи крові та імунної системи; серцево-судинної, дихальної системи; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала анемії від ВООЗ (WHO)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гематолога
2. Загальний аналіз крові (та ретикулоцити)
3. Патоморфологія / Мієлограма - за потреби
4. УЗД селезінки - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Залізодефіцитна анемія», затверджений наказом МОЗ від 02.11.2015 № 709.
2. Настанова 00315. Залізодефіцитна анемія, 2021 р. Код: 015.021 ebm00315.
3. Настанова 00317. Вторинні анемії, 2021 р. Код: 015.023 ebm00317.
4. Настанова 00318. Мегалобластна анемія, 2021 р. Код: 015.024 ebm00318.
5. Настанова 00319. Гемолітична анемія, 2021 р. Код: 015.025 ebm00319.
6. Настанова 00332. Переливання крові: показання, проведення та побічні реакції, 2021 р. Код: 015.060 ebm00332.

Стан після трансплантації кісткового мозку (Z94.8)
Коди МКХ-10-АМ
Z94.8 - Наявність іншого трансплантованого органу чи тканини (кісткового мозку)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Значний ступінь	Після алогенної трансплантації кісткового мозку протягом 5 років	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, травної систем; функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 - b189, b198

Критерії при повторному огляді:

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Виражений ступінь	За відсутності ускладнень і порушень функцій організму, наявність ускладнень із легкими та помірними порушеннями функцій організму За наявності ускладнень із легкими порушеннями функцій організму	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440

		- b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 - b189, b198
Значний ступінь	За наявності ускладнень із помірними, вираженими, значно вираженими порушеннями функцій організму	Порушення функцій системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи; функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 - b189, b198

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гематолога
2. Загальний аналіз крові
3. Інші дослідження в залежності від ускладнень

Порушення системи згортання крові (D66-D68)

Коди МКХ-10-АМ

D66 - Спадковий дефіцит фактора VIII

D67 - Спадковий дефіцит фактора IX

D68.0 - Хвороба Віллебранда

D68.1 - Спадкова недостатність фактора XI

D68.2 - Спадковий дефіцит інших факторів згортання крові

D68.3 - Геморагічне порушення, зумовлене циркулюючими в крові антикоагулянтами

D68.4 - Набутий дефіцит фактора згортання

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Легкий ступінь	Легка форма захворювання при відсутності кровотеч або з рідкісними (не більше 1 разу на рік) кровотечами, що не вимагають госпіталізації; нерегулярне використання факторів згортання крові та/або препаратів крові з профілактичною метою (при оперативних втручаннях чи травмах); для гемофілії А і В - активність факторів згортання VIII/IX більше 5% (враховується мінімальний рівень активності факторів згортання VIII/IX коли-небудь визначений у даного пацієнта)	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Легка і середньотяжка форма захворювання з рідкісними (не більше 2 разів на рік) кровотечами, що вимагають замісної терапії та/або з розвитком анемії; активність факторів згортання VIII/IX від 2 до 5% (враховується мінімальний рівень активності факторів згортання VIII/IX коли-небудь визначений у даного пацієнта)	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140
Виражений ступінь	Середньоважка та важка форма захворювань з повторними (більше 2 разів на рік) кровотечами, що вимагають замісної терапії та/або госпіталізації; крововиливи у суглоби та/або м'язи/внутрішні органи 2 - 3 рази на рік; наявність хронічного синовіту та/або артропатії одного великого суглоба;	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язових, скелетних та пов'язаних з рухом (статодинамічних) функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну

	для гемофілії А і В - активність факторів згортання VIII/IX 1 - 2% (враховується мінімальний рівень активності факторів згортання VIII/IX, коли-небудь визначений у даного пацієнта); регулярне використання факторів згортання крові та/або препаратів крові з профілактичною та гемостатичною метою	речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140
Значний ступінь	Тяжкі форми захворювань з частими повторними (6 і більше разів на рік) кровотечами, зі схильністю до частих (більше 3 разів на рік) важких кровотеч (у тому числі спонтанних); крововиливи у суглоби та/або м'язи більше 3 разів на рік та/або крововиливи у внутрішні органи більше 2 разів на рік, та/або будь-який епізод внутрішньочерепного крововиливу та/або повторні епізоди ниркових кровотеч; ознаки хронічного синовіїту та/або артропатії більш ніж одного великого суглоба; для гемофілії А і В - активність факторів згортання VIII/IX менше 1% (враховується мінімальний рівень активності факторів згортання VIII/IX, коли-небудь визначений у даного пацієнта); наявність інгібіторної гемофілії з титром інгібітору > 0,6 МО	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. FISH — Шкала оцінка функціональної незалежності при гемофілії,
2. Шкала оцінки виконання різних дій при гемофілії (HAL),
3. Рентгенологічна шкала Петтерссона
4. Шкала IPSG для оцінки гемофілічної артропатії за допомогою МРТ

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гематолога

2. Загальний аналіз крові та Коагулограма
3. Фактори згортання (специфічно)
4. Тромбоеластографія - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гемофілія А», затверджений наказом МОЗ від 26.03.2025 № 537.
2. Клінічна настанова, заснована на доказах "Гемофілії", від 2025 року.
3. Настанова 00313. Утворення синців при незначних травмах, петехії та екхімози, 2021 р., код: 015.030 ebm00313.
4. Настанова 00330. Огляд та лікування пацієнта з геморагічним діатезом, 2021 р., код: 015.031 ebm00330.
5. Настанова 00331. Спадковий дефіцит факторів згортання, 2021 р., код: 015.032 ebm00331.

Порушення тромбоцитів та тромбоцитопатії (D68.0, D69)
Коди МКХ-10-АМ
D68.0 - Хвороба Віллебранда
D69 - Пурпура та інші геморагічні стани

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Легка форма захворювання (відсутність кровотеч або рідкісні (не більше 3 разів на рік) кровотечі, що не вимагають медикаментозної та гемостатичної терапії та/або не призводять до анемії; використання факторів згортання крові та/або препаратів крові не потрібно	Порушення функції системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b430 - b439
Помірний ступінь	Середньоважка форма захворювання кількість тромбоцитів оджменше $50x10^9$ клітин з частотою кровотеч (3 - 10 разів на рік), або до 2-х кровотеч, які потребують гемостатичної терапії та/або госпіталізації; або використання препаратів крові при оперативних втручаннях/травмах з	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної,

	метою профілактики та лікування кровотечі кількість тромбоцитів менше 50х10^9 клітин/мл	ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639; b110 - b139, b140 - b189, b198, b199
Виражений ступінь	Тяжка форма захворювання з частими (більше 10 разів на рік) кровотечами або 1 - 3 важких кровотеч, що призводять до розвитку гострої постгеморагічної анемії; кровотечі зі слизової оболонки ротової порожнини, макрогематурія, крововиливи в суглоби/м'язи до 3 разів на рік, у внутрішні органи 2 рази на рік та/або кровотеча із ШКТ, що не призвела до розвитку гострої або хронічної постгеморагічної анемії. Використання факторів згортання крові та/або препаратів крові з профілактичною або гемостатичною метою при оперативних втручаннях/травмах та/або за іншими показаннями кількість тромбоцитів менше 20х10^9 клітин/мл	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b199
Значний ступінь	Тяжка форма захворювання з частими (більше 3 разів на рік) важкими кровотечами, що призводять до розвитку гострої постгеморагічної анемії, або іншими життєзагрожуючим кровотечами	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і

		систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Інструмент оцінки кровотечі Міжнародного товариства з питань тромбозу та гемостазу (ISTH-BAT), The International Society on Thrombosis and Hemostasis bleeding-assessment-tool (ISTH-BAT), 2010

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гематолога
2. Загальний аналіз крові, Коагулограма
3. Тромбоеластографія - за потреби
4. УЗД селезінки - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00313. Утворення синців при незначних травмах, петехії та екхімози, 2021 р., код: 015.030 ebm00313.
2. Настанова 00330. Огляд та лікування пацієнта з геморагічним діатезом, 2021 р., код: 015.031 ebm00330.
3. Настанова 00312. Тромбоцитопенія, 2021 р., код: 015.010 ebm00312.
4. Настанова 00323. Есенціальна тромбоцитемія (ЕТ), 2021 р., код: 015.049 ebm00323.

Тромбофілії (D68.5-D68.6)
Коди МКХ-10-АМ
D68.5 - Первинна тромбофілія
D68.6 - Інша тромбофілія

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Легка форма захворювання за відсутності тромбозу в анамнезі, що вимагає первинної профілактики	Порушення функцій системи крові та імунної системи,

	тільки в ситуаціях високого тромботичного ризику (важкі інфекції, великі хірургічні втручання тощо)	нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b199
Помірний ступінь	Середньоважка форма захворювання з одноразовим випадком вторинного тромбозу (не ідіопатичний тромбоз), що не призводить до розвитку ПТФС, вимагає курсу вторинної профілактики або Дефіцит протеїну C/S/антитромбіну менше 35%, але понад 12% або гомозиготний варіант дефіциту фактору V Leiden або наявність люпус антикоагулянт / антикардіоліпін / антифосфоліпідних антитіл	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b199
Виражений ступінь	Важка форма захворювання з повторними (не більше 2-х вторинних або 1 ідіопатичного тромбозу) та/або потребує вторинної профілактики Або тромбоз будь-якої локалізації, що спричинив ПТФС.	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-

	Дефіцит протеїну C/S/антитромбіну менше 35%, але понад 12%	судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b199
Значний ступінь	Важка і дуже важка форма захворювання з більш ніж 2 випадками вторинного тромбозу та/або більш ніж 1 випадком ідіопатичного тромбозу, та/або 2 і більше випадками тромбозу судин ЦНС, внутрішніх органів, тромбоемболії легеневої артерії /відсутності видимої причини для тромбозу; Значно виражені порушення функцій організму. Дефіцит протеїну C/S антитромбіну менше 12%	Порушення функцій системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 b199

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гематолога
2. Загальний аналіз крові, Коагулограма
3. Генетичні тести тромбофілій - за потреби
4. Тромбоеластографія - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00311. Тромбоцитоз, 2021 р., код: 015.009 ebm00311.

Розділ 6. Хвороби ендокринної системи, розлади харчування та порушення обміну речовин та патологія органів ендокринної системи, представлена в інших класах хвороб (E00-E90

Хвороби щитоподібної залози (E00 - E07), ендокринні та метаболічні порушення, що виникли після медичних процедур, не класифіковані в інших рубриках (E89)

Оцінка функцій організму, зумовлених патологією щитоподібної залози, має враховувати ефективність терапії, яка при правильному менеджменті та підборі лікування не спричиняє стійких порушень функцій організму. Порушення можуть виникати внаслідок ускладнень захворювань щитоподібної залози, резистентності до лікування, поганого комплаєнсу, оцінка яких проводиться лише після досягнення компенсації основного захворювання, або задокументованої неможливості досягти компенсації. Порушення зору оцінюється у відповідності до розділу 9.

Коди МКХ-10-АМ:

E89 - Ендокринні та метаболічні порушення, що виникли після медичних процедур, не класифіковані в інших рубриках

E00-E07 - Хвороби щитоподібної залози

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні порушення функцій організму на тлі адекватної замісної терапії	Порушення ментальних функцій, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429
Помірний ступінь	Помірні порушення функцій організму (наприклад: гіпотиреоїдна енцефалопатія 2 ступенів з	Порушення ментальних функцій, нейром'язовоскелетних та

	когнітивними розладами, гіпотиреоїдна кардіоміопатія з СН IIA ст. NYHA III, офтальмопатія, гіпотиреоїдна дистальна полінейропатія з руховими порушеннями) на тлі адекватної замісної терапії, або декомпенсації за умови адекватно підібраної замісної терапії, або резистентності до терапії (за показниками Т3, Т4, ТТГ вимірюваних два послідовні рази, за абсолютних протипоказаннях до хірургічної корекції	пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429
Виражений ступінь	Виражені порушення функцій організму (наприклад: гіпотиреоїдна енцефалопатія 2 ступеню і вище з когнітивними розладами (деменцією), мікседематозна кома за останній рік, гіпотиреоїдна кардіоміопатія з СН IIБ - III ст. NYHA III-IV, офтальмопатія, гіпотиреоїдна дистальна полінейропатія з вираженими руховими порушеннями) на тлі адекватної замісної терапії, або резистентності до терапії (за показниками Т3, Т4, ТТГ вимірюваних два послідовні рази	Порушення ментальних функцій, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Опис рефрактерного гіпотироїдизму

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Вроджений гіпотиреоз», затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 2023 року.
2. Стандарт медичної допомоги «Вроджений гіпотиреоз», від 2023 року.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога
2. Гормональний профіль (ТТГ, вільний Т4 ± Т3; антитіла - за потреби)
3.УЗД щитоподібної залози
4. Візуалізаційне дослідження (КТ / МРТ шиї) - за потреби
5. Додаткові дослідження в залежності від ускладнень - за потреби

Тиреотоксикоз (гіпертиреоз) (E05)
Коди МКХ-10-АМ:
E05 - Тиреотоксикоз (гіпертиреоз)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Ускладнення, що призводять до незначних порушень функцій організму	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій і болю, функцій серцево-судинної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b229, b410 - b429, b540 - b559
Помірний ступінь	Ускладнення, що призводять до помірних порушень функцій організму (наприклад: дефіцит ваги - хронічна енергетична недостатність II ст.; кардіоміопатія з гемо динамічно-значимими порушеннями ритму та СН стадії С, ХСН II А ст. за класифікацією Стражеско-Василенко, III ФК NYHA; виражені афективні розлади, що потребують медикаментозної корекції, середньо-важка та важка офтальмопатія за EUGOGO) незважаючи на максимально переносиму терапію або за протипоказання до хірургічної корекції	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій і болю, функцій серцево-судинної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b229, b410 - b429, b540 - b559
Виражений ступінь	Ускладнення, що призводять до виражених порушень психічних, сенсорних функцій, функцій серцево–судинної системи (кахексія, тиреотоксична криза з	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій і болю, функцій серцево-судинної, ендокринної систем і

Додано примітку [1]: «Афективні розлади, що потребують медикаментозної корекції» - це може означати прийом антидепресантів або анксіолітиків, які призначаються надзвичайно широко

Офтальмопатія не специфікована за ступенем (EUGOGO клас не вказаний) навіть мінімальний екзофтальм потрапляє під цей критерій;

Пацієнт з субклінічним гіпертиреозом, який приймає антидепресант і має незначний екзофтальм, може претендувати на помірний ступінь.

Додано примітку [2R1]: додав клас за EUGOGO, афективні розлади додав "виражені", можна звичайно просто видалити, інших способів верифікувати не знайшов

	госпіталізацією в реанімацію за останній р., кардіоміопатія з гемо динамічно-значимими порушеннями ритму та СН стадії С-D¸ ХСН за Стражеско-Василенко ІІБ ст., NYHA III-IV; психотичні епізоди, що потребують госпіталізації в стаціонар мінімум 1 раз за останній р.) незважаючи на максимально переносиму терапію або за протипоказання до хірургічної корекції	систем обміну речовин; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b229, b410 - b429, b540 - b559

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Опис рефрактерного гіпотироїдизму
2. Оцінка клінічної активності при хворобі Грейвса - The Graves' Clinical Activity Score (CAS)

Споріднені настанови або рекомендації

Не зазначено

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога
2. Гормональний профіль (ТТГ, вільний Т4 ± Т3; антитіла - за потреби)
3. УЗД щитоподібної залози
4. Візуалізаційне дослідження (КТ / МРТ шиї) - за потреби
5. Додаткові дослідження в залежності від ускладнень - за потреби

Цукровий діабет (Е10-Е14)

Загальні положення

Оцінка функцій організму, зумовлених цукровим діабетом, має враховувати визначення ступеня вираженості порушень при верифікованих ускладненнях з боку органів-мішеней, зокрема:

діабетичної нефропатії, ретинопатії, катаракти, неврологічних ускладнень (нейропатії), порушень периферичного кровообігу (діабетична ангіопатія, трофічні виразки, гангрена) та врахування ризику виникнення серцево-судинних подій, діабетичної остеоартропатії.

Порушення зору оцінюється у відповідності до розділу 9.

Також враховуються: наявність та частота гострих ускладнень у період до оцінки, стан контролю захворювання за цей період та інші значимі фактори.

Коди МКХ-10-АМ:

Е10 - Інсулінозалежний цукровий діабет

Е11 - Інсулінонезалежний цукровий діабет

E12 - Цукровий діабет, пов'язаний з недостатністю харчування
E13 - Інші уточнені форми цукрового діабету
E14 - Цукровий діабет неуточнений

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Цукровий діабет без ускладнень, або за наявності ускладнень з незначним порушенням функцій організму: діабетична нефропатія – ХХН 1, 2 без протеїнурії; діабетична ретинопатія непроліферативна; дистальна сенсорна полінейропатія; діабетична ангіопатія з незначними порушеннями функції кровообігу або наявність періодичних гострих ускладнень (ДКА, симптоматична гіпоглікемія), що не потребують сторонньої допомоги	Порушення сенсорних функцій і болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b210 - b229, b710 - b789, b540 - b559
Помірний ступінь	Ускладнення цукрового діабету з помірними порушеннями функцій: діабетична нефропатія – ХХН 2-3а стадій, стадія протеїнурії;. діабетична ретинопатія проліферативна; автономна нейропатія (серцево-судинна, гастроінтестинальна, урогенітальна, порушення здатності розпізнавати гіпоглікемію та ін.); макроангіопатії (постінфарктний кардіосклероз, СН ст. С, наслідки ішемічного, або геморагічного інсульту); помірна сенсомоторна нейропатія з наявністю парезу стоп та/або з порушенням рівноваги (NSS>5, MNSI >2, ND4>4), та/або з формуванням високого ризику розвитку рецидиву виразки стопи;	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій і болю; нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b229, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429, b610 - b639

	діабетична ангіопатія з помірними порушеннями функції кровообігу; або виражені порушення глікемічного контролю за умови комплаєнсу дієти, режиму фізичних навантажень та високоінтенсивної замісної базал-болюсної інсулінотерапії у пацієнтів з абсолютною інсуліновою недостатністю; або задокументовані гострі ускладнення (1 ДКА за останній р., 1 важка гіпоглікемія за останній рік), що потребували сторонньої допомоги (виклику ШМД, візит до відділення екстреної допомоги, госпіталізації), за використання інтенсивної інсулінової терапії (більше 2 ін'єкцій на день, більше 4 вимірювань на день, або використання помпи)	
Виражений ступінь	Ускладнення цукрового діабету з вираженими порушеннями функцій: діабетична нефропатія – ХХН 3б-4 стадії; діабетична ретинопатія з гостротою зору ока, що краще бачить або єдиного ока з корекцією 0,1 – 0,05; поле зору – від 10 до 20°; діабетична ангіопатія, серцево судинні ускладнення з вираженими порушеннями функцій організму або, критерії на рівень нижче за наявності порушення глікемічного контролю із задокументованими частими гострими ускладненнями (більше 1 за останній р. ДКА, більше ніж 1 важка гіпоглікемія за останній рік), що потребували сторонньої допомоги (виклику ШМД, візит до відділення екстреної допомоги, госпіталізації) за умови використання інтенсивної інсулінової терапії (більше 2 ін'єкцій на день,	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій і болю; нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b229, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429, b610 - b639

	більше 4 вимірювань на день, або використання помпи)	
Значний ступінь	Ускладнення цукрового діабету із значно вираженими порушеннями функцій: діабетична нефропатія – ХХН 5 стадії, з або без ускладнень замісної ниркової терапії; Діабетична проліферативна ретинопатія з гостротою зору ока, що краще бачить з корекцією 0,04 і нижче аж до сліпоти; важкі ускладнення функцій серцево–судинної системи з NYHA III–IV, ХСН IIБ–III за Стражеско Василенко, ампутаціями, тяжкими неврологічними ускладненнями (верхня або нижня параплегія, геміплегія, виражена атаксія, тотальна афазія тощо).	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій і болю; нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b229, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала симптомів нейропатії (Neuropathy Symptom Score, NSS), затверджена Міжнародною діабетичною федерацією (IDF), 2017.
2. Мічиганський опитувальник для скринінгу нейропатії (MNSI), затверджений Університетом Мічиган та рекомендований Американською діабетичною асоціацією (ADA), 2018.
3. Опитувальник DN4 для діагностики больової нейропатії, розроблений Французькою групою з вивчення нейропатичного болю та затверджений ВООЗ, 2015.
4. Опитувальник PAID (Problem Areas in Diabetes)
5. Опитувальник страху гіпоглікемії (Hypoglycemia Fear Survey, HFS)
6. Шкала дистресу при діабеті (Diabetes Distress Scale, DDS-17)
7. Аудит діабет-залежної якості життя (Audit of Diabetes-Dependent Quality of Life, ADDQoL)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога (з описом лікування, прихильності до лікування і даними щодо гострих ускладнень)
2. Виписка, або заключення інших спеціалістів в залежності від ускладнень
3. Hba1c в динаміці, індекс HOMA, Глікемічний профіль / добове моніторування глюкози - за потреби

4. Оцінка ускладнень: ШКФ, альбумінурія, візіометрія, огляд очного дна, УЗД-доплерографія судин нижніх кінцівок

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної та спеціалізованої медичної допомоги «Цукровий діабет 1 типу у дорослих», затверджений наказом МОЗ від 26.01.2023 р. № 151;
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Цукровий діабет» від 2023 року.
3. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Цукровий діабет 2 типу у дорослих», затверджених наказом МОЗ від 24.07.2024 р. № 1300
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Цукровий діабет» від 2024 року.
5. Настанова 00486. Діабет: визначення, диференційна діагностика і класифікація, 2021 р. Код: 023.001 ebm00486.
6. Настанова 00480. Гіпоглікемія у пацієнта з діабетом, 2021 р. Код: 023.010 ebm00480.
7. Настанова 00481. Діабетичний кетоацидоз, 2021 р. Код: 023.011 ebm00481.
8. Настанова 00482. Гіперглікемічний гіперосмолярний синдром, 2021 р. Код: 023.012 ebm00482.
8. Настанова 00492. Первинні та наступні обстеження у випадку діабету 1 типу, 2021 р. Код: 023.020 ebm00492.
9. Настанова 00483. Цукровий діабет 1 типу: лікування, 2021 р. Код: 023.021 ebm00483.
10 Настанова 00487. Нещодавно діагностований діабет 2 типу, 2021 р. Код: 023.031 ebm00487.
11. Настанова 00488. Лікування і спостереження при діабеті 2 типу, 2021 р. Код: 023.032 ebm00488.
12. Настанова 00489. Навчання здоровому способу життя при цукровому діабеті 2 типу, 2021 р. Код: 023.033 ebm00489.
13. Настанова 00490. Пероральні гіпоглікемічні засоби та аналоги ГПП-1, 2021 р. Код: 023.034 ebm00490.
14. Настанова 00491. Інсулінотерапія при цукровому діабеті 2 типу, 2021 р. Код: 023.035 ebm00491.
15. Настанова 00493. Діабетична ретинопатія, 2021 р. Код: 023.040 ebm00493.
16. Настанова 00494. Діабетична нефропатія, 2021 р. Код: 023.041 ebm00494.
17. Настанова 00495. Діабетична нейропатія, 2021 р. Код: 023.042 ebm00495.
18. Настанова 00497. Лікування синдрому діабетичної стопи, 2021 р. Код: 023.044 ebm00497.

Цукровий діабет із порушеннями периферичного кровообігу (діабетична ангіопатія, трофічна виразка) (Е10.5)

У пацієнтів з ЦД та порушенням периферичного кровообігу потрібно враховувати системний серцево-судинний ризик при оцінці стійких порушень функцій організму.

У пацієнтів із цукровим діабетом можливе хибне завищення ABI (Кісточково-плечовий індекс (КПІ)) через кальцифікацію артерій; у таких випадках пріоритет слід надавати показникам TBI (Пальце-плечовий індекс (КПІ)) та $TcPO_2$.

Коди МКХ-10-АМ:

E10.5 - Цукровий діабет із порушеннями периферичного кровообігу (діабетична ангіопатія, трофічна виразка)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Діабетична ангіопатія обох нижніх кінцівок з ХАН 0 або I стадії, КПІ ≥0,90, ППІ ≥0,70 $TcPO_2$≥60 або Rutherford 0–1 PEDIS P0–P1, E0, D0, I0, S± WIfI: W0 / I0 / fI0 без трофічних порушень	Порушення функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, функції серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b540 - b559, b410 - b429
Помірний ступінь	Діабетична ангіопатія обох нижніх кінцівок з ХАН II стадії, КПІ 0,70–0,89, ППІ 0,40–0,69 $TcPO_2$ 40–59 або Rutherford 2–3 PEDIS P1–P2, E0, D0, I0, S± WIfI: W0 / I1–I2 / fI0 ішемія при навантаженні, без активних виразок	Порушення функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, функції серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b540 - b559, b410 - b429
Виражений ступінь	ХАН III стадії і вище з виразковим дефектом після загоєння або ампутації на рівні стопи з деформацією та формуванням зони високого ризику рецидиву виразки стопи однієї кінцівки. КПІ <0,69, ППІ<0,40, $TcPO_2$ <40 або Rutherford 4–6 PEDIS: P2–P3, E1–E2, D1–D2, I0–I1, S– WIfI: W1–W2 / I2–I3 / fI0–fI1	Порушення функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, функції серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b540 - b559, b410 - b429

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала ішемії нижніх кінцівок за Фонтейном
2. Шкала ішемії нижніх кінцівок за Rutherford
3. Класифікації WIfI (сис-тема класифікації Товариства судинних хірургів, що заснована на оцінці рани, ішемії та інфекції стопи)
4. Шкала PEDIS – перфузія, площа, глибина, інфекція і чутливість

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога (з описом лікування, прихильності до лікування і даними щодо гострих ускладнень)
2. Виписка, або заключення інших спеціалістів в залежності від ускладнень
3. Оцінка КПІ, або ППІ, або $TcPO_2$
4. Дуплексне ультразвукове сканування судин
5. Hba1c в динаміці, Глікемічний профіль / добове моніторування глюкози - за потреби
6. Оцінка ускладнень: ШКФ, альбумінурія, візіометрія, огляд очного дна, УЗД-доплерографія судин нижніх кінцівок
7. Ангіографія - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00486. Діабет: визначення, диференційна діагностика і класифікація, 2021 р. Код: 023.001 ebm00486.
2. Настанова 00480. Гіпоглікемія у пацієнта з діабетом, 2021 р. Код: 023.010 ebm00480.
3. Настанова 00481. Діабетичний кетоацидоз, 2021 р. Код: 023.011 ebm00481.
4. Настанова 00482. Гіперглікемічний гіперосмолярний синдром, 2021 р. Код: 023.012 ebm00482.
5. Настанова 00492. Первинні та наступні обстеження у випадку діабету 1 типу, 2021 р. Код: 023.020 ebm00492.
6. Настанова 00483. Цукровий діабет 1 типу: лікування, 2021 р. Код: 023.021 ebm00483.
7. Настанова 00487. Нещодавно діагностований діабет 2 типу, 2021 р. Код: 023.031 ebm00487.
8. Настанова 00488. Лікування і спостереження при діабеті 2 типу, 2021 р. Код: 023.032 ebm00488.
9. Настанова 00489. Навчання здоровому способу життя при цукровому діабеті 2 типу, 2021 р. Код: 023.033 ebm00489.
10. Настанова 00490. Пероральні гіпоглікемічні засоби та аналоги ГПП-1, 2021 р. Код: 023.034 ebm00490.
11. Настанова 00491. Інсулінотерапія при цукровому діабеті 2 типу, 2021 р. Код: 023.035 ebm00491.
12. Настанова 00493. Діабетична ретинопатія, 2021 р. Код: 023.040 ebm00493.
13. Настанова 00494. Діабетична нефропатія, 2021 р. Код: 023.041 ebm00494.
14. Настанова 00495. Діабетична нейропатія, 2021 р. Код: 023.042 ebm00495.

15. Настанова 00497. Лікування синдрому діабетичної стопи, 2021 р. Код: 023.044 ebm00497.

Цукровий діабет з іншими уточненими ускладненнями (E10.6)
Коди МКХ-10-АМ:
E10.6 - Цукровий діабет з іншими уточненими ускладненнями

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Діабетична нейроостеоартропатія однієї чи обох стоп із незначними порушеннями статодинамічних функцій	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b710 - b789, b540 - b559
Помірний ступінь	Діабетична нейроостеоартропатія однієї або обох стоп з помірними порушеннями статодинамічних функцій	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b710 - b789, b540 - b559
Виражений ступінь	Виражена деформація обох стоп або однієї стопи у поєднанні з ампутацією іншої стопи з вираженими порушеннями статодинамічних функцій	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b710 - b789, b540 - b559

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)
1. Клініко-рентгенологічна класифікація Eichenholtz

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога (з описом лікування, прихильності до лікування і даними щодо гострих ускладнень)
2. Виписка, або заключення інших спеціалістів в залежності від ускладнень
3. Рентгенографія
4. Hba1c в динаміці, Глікемічний профіль / добове моніторування глюкози - за потреби
5. Оцінка ускладнень: ШКФ, альбумінурія, візіометрія, огляд очного дна, УЗД-доплерографія судин нижніх кінцівок
6. Ангіографія - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00486. Діабет: визначення, диференційна діагностика і класифікація, 2021 р. Код: 023.001 ebm00486.
2. Настанова 00480. Гіпоглікемія у пацієнта з діабетом, 2021 р. Код: 023.010 ebm00480.
3. Настанова 00481. Діабетичний кетоацидоз, 2021 р. Код: 023.011 ebm00481.
4. Настанова 00482. Гіперглікемічний гіперосмолярний синдром, 2021 р. Код: 023.012 ebm00482.
5. Настанова 00492. Первинні та наступні обстеження у випадку діабету 1 типу, 2021 р. Код: 023.020 ebm00492.
6. Настанова 00483. Цукровий діабет 1 типу: лікування, 2021 р. Код: 023.021 ebm00483.
7. Настанова 00487. Нещодавно діагностований діабет 2 типу, 2021 р. Код: 023.031 ebm00487.
8. Настанова 00488. Лікування і спостереження при діабеті 2 типу, 2021 р. Код: 023.032 ebm00488.
9. Настанова 00489. Навчання здоровому способу життя при цукровому діабеті 2 типу, 2021 р. Код: 023.033 ebm00489.
10. Настанова 00490. Пероральні гіпоглікемічні засоби та аналоги ГПП-1, 2021 р. Код: 023.034 ebm00490.
11. Настанова 00491. Інсулінотерапія при цукровому діабеті 2 типу, 2021 р. Код: 023.035 ebm00491.
12. Настанова 00493. Діабетична ретинопатія, 2021 р. Код: 023.040 ebm00493.
13. Настанова 00494. Діабетична нефропатія, 2021 р. Код: 023.041 ebm00494.
14. Настанова 00495. Діабетична нейропатія, 2021 р. Код: 023.042 ebm00495.
15. Настанова 00497. Лікування синдрому діабетичної стопи, 2021 р. Код: 023.044 ebm00497.

Діабет з ампутаціями

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	Ампутаційна кукса стопи за відсутності порушень на іншій кінцівці	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b710 - b789, b540 - b559
Виражений ступінь	Ампутаційна кукса стопи однієї кінцівки у поєднанні з ХАН I, II, III стадії або діабетичною нейроостеартропатією на іншій кінцівці Ампутаційна кукса на рівні стегна/гомілки однієї кінцівки	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b710 - b789, b540 - b559
Значний ступінь	Ампутаційні кукси гомілки/стегна обох кінцівок	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b710 - b789, b540 - b559

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала ішемії нижніх кінцівок за Фонтейном (ХАН)
2. Шкала ішемії нижніх кінцівок за Rutherford
3. Класифікації WIfI (сис-тема класифікації Товариства судинних хірургів, що заснована на оцінці рани, ішемії та інфекції стопи)
4. Шкала PEDIS – перфузія, площа, глибина, інфекція і чутливість

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога (з описом лікування, прихильності до лікування і даними щодо гострих ускладнень)
2. Виписка, або заключення інших спеціалістів в залежності від ускладнень
3. Hba1c в динаміці, Глікемічний профіль / добове моніторування глюкози - за потреби
4. Оцінка ускладнень: ШКФ, альбумінурія, візіометрія, огляд очного дна, УЗД-доплерографія судин нижніх кінцівок
5. Ангіографія - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00486. Діабет: визначення, диференційна діагностика і класифікація, 2021 р. Код: 023.001 ebm00486.
2. Настанова 00480. Гіпоглікемія у пацієнта з діабетом, 2021 р. Код: 023.010 ebm00480.
3. Настанова 00481. Діабетичний кетоацидоз, 2021 р. Код: 023.011 ebm00481.
4. Настанова 00482. Гіперглікемічний гіперосмолярний синдром, 2021 р. Код: 023.012 ebm00482.
5. Настанова 00492. Первинні та наступні обстеження у випадку діабету 1 типу, 2021 р. Код: 023.020 ebm00492.
6. Настанова 00483. Цукровий діабет 1 типу: лікування, 2021 р. Код: 023.021 ebm00483.
7. Настанова 00487. Нещодавно діагностований діабет 2 типу, 2021 р. Код: 023.031 ebm00487.
8. Настанова 00488. Лікування і спостереження при діабеті 2 типу, 2021 р. Код: 023.032 ebm00488.
9. Настанова 00489. Навчання здоровому способу життя при цукровому діабеті 2 типу, 2021 р. Код: 023.033 ebm00489.
10. Настанова 00490. Пероральні гіпоглікемічні засоби та аналоги ГПП-1, 2021 р. Код: 023.034 ebm00490.
11. Настанова 00491. Інсулінотерапія при цукровому діабеті 2 типу, 2021 р. Код: 023.035 ebm00491.
12. Настанова 00493. Діабетична ретинопатія, 2021 р. Код: 023.040 ebm00493.
13. Настанова 00494. Діабетична нефропатія, 2021 р. Код: 023.041 ebm00494.
14. Настанова 00495. Діабетична нейропатія, 2021 р. Код: 023.042 ebm00495.
15. Настанова 00497. Лікування синдрому діабетичної стопи, 2021 р. Код: 023.044 ebm00497.

Гіпопаратиреоз (E20), гіпопаратиреоз, що виник після медичних процедур (E89.2)

Загальні положення

Оцінка функцій організму при гіпопаратиреозі залежить від частоти та виду тетанії (судомних скорочень скелетних м'язів, дихальних м'язів і м'язів шлунково-кишкового тракту), а також від ступеня вираженості порушень фосфорно-

кальцієвого обміну. Враховується рівень загального та іонізованого кальцію, фосфору і паратгормону в сироватці крові.

Коди МКХ-10-АМ:
E20 - Гіпопаратиреоз
E89.2 - Гіпопаратиреоз, що виник після медичних процедур

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні порушення функцій організму на тлі постійної замісної терапії за наявності рідкісних тетаній, судомних нападів, відсутність або наявність незначних змін показників фосфорно-кальцієвого обміну	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b229, b710 - b789, b540 - b559, b610 - b639
Помірний ступінь	Помірні порушення функцій організму на тлі постійної замісної терапії за наявності частих тетаній різних м'язових груп (скелетних, дихальних, м'язів ШКТ), судомних нападів та наявності помірних змін показників фосфорно-кальцієвого обміну	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b229, b710 - b789, b540 - b559, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Hypoparathyroidism Patient Experience Scale-Symptom (HPES), розроблена Європейським товариством ендокринологів та затверджена на міжнародному консенсусі з гіпопаратиреозу, 2019.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога
2. Визначення специфічних гормонів (ПТГ)
3. Візуалізаційне дослідження (КТ / МРТ)
4. Біохімічні показники - електроліти, кальцій, фосфор
5. ЕКГ

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00501. Гіпокальціємія, гіпопаратиреоз і дефіцит вітаміну D, 2021 р. Код: 024.020 ebm00501.
2. Настанова 00502. Гіперкальціємія та гіперпаратиреоз, 2022 р. Код: 024.021 ebm00502.

Гіперпаратиреоз та інші порушення паращитовидної залози (E21)

Загальні положення

Оцінка функцій організму при гіперпаратиреозі залежить від ступеня ураження опорно-рухового апарату (остеопороз, остеодистрофія, деформації кісток, патологічні переломи) - див. розділ “Остеопатії та хондропатії (M80-M94)” та порушень сечовидільної функції (нефролітіаз).

Коди МКХ-10-АМ:

E21 Гіперпаратиреоз та інші порушення паращитовидної залози

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Нормокальцемічна форма гіперпаратиреозу без клінічних проявів або з незначними порушеннями функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 - b789,

		b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639
Помірний ступінь	Симптоматична форма гіперпаратиреозу з помірними порушеннями функцій організму на тлі терапії	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 - b789, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639
Виражений ступінь	Симптоматична форма гіперпаратиреозу з вираженими порушеннями функцій організму на тлі терапії	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 - b789, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639

Додано примітку [3]: «Симптоматична форма» і «помірні порушення» жодних кількісних критеріїв (рівень ПТГ, кальцій, денситометрія DXA T-score)

Додано примітку [4R3]: бо не завжди є кореляція з симптомами і проявами в залежності від лаб/денситометричних показників - це критерії діагностики

Рекомендовані дослідження

6. Виписка, або заключення ендокринолога
7. Визначення специфічних гормонів (ПТГ)
8. Візуалізаційне дослідження (Рентгенографія / КТ / МРТ / Денситометрія)
9. Біохімічні показники (електроліти, кальцій, фосфор) - за потреби
10. ЕКГ

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00501. Гіпокальціємія, гіпопаратиреоз і дефіцит вітаміну D, 2021 р. Код: 024.020 ebm00501.
2. Настанова 00502. Гіперкальціємія та гіперпаратиреоз, 2022 р. Код: 024.021 ebm00502.

Гіперфункція гіпофіза (E22)

Коди МКХ-10-АМ:

E22.0 - Акромегалія та гіпофізарний гігантизм

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Акромегалія (і гіпофізарний гігантизм) легкого перебігу з незначними порушеннями функцій організму	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b229, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429
Помірний ступінь	Акромегалія (і гіпофізарний гігантизм) середньоважкого перебігу з помірними порушеннями функцій організму	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b229, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429
Виражений ступінь	Акромегалія (і гіпофізарний гігантизм) важкого перебігу з вираженими порушеннями функцій організму	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та

		системи обміну речовин, функцій серцево-судинної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b229, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Acromegaly Quality of Life Questionnaire (AcroQoL), затверджений Європейським товариством ендокринологів, 2020.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога
2. Гормон росту та ІФР1 в крові
3. Візуалізаційне дослідження гіпофізу (КТ, МРТ голови) - за потреби
4. Огляд інших спеціалістів в залежності від ускладнень

Гіпофункція та інші порушення гіпофізу (Е23)

Коди МКХ-10-АМ:

Е23.0 – Гіпопітуїтаризм

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Гіпогонадотропний гіпогонадизм, СТГ-недостатність без нанізму, стан медикаментозної компенсації чи субкомпенсації	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій, порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій травної, серцево-судинної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b110 – b139, b140 – b189, b210 – b279, b710 – b789, b510 –

		b539, b410 – b429, b540 – b559, b610 – b639
Помірний ступінь	СТГ-недостатність із нанізмом; пангіпопітуїтаризм з помірно вираженими порушеннями функцій організму	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій травної, серцево-судинної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 – b139, b140 – b189, b210 – b279, b710 – b789, b510 – b539, b410 – b429, b540 – b559, b610 – b639

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога
2. Рівень гормонів гіпофізу (ТТГ і гонадотропінів, АКТГ, СТГ) в крові, додаткові дослідження рівня гормонів в залежності від типу захворювання - за потреби
3. Візуалізаційне дослідження гіпофізу (КТ, МРТ голови) - за потреби

Нецукровий діабет (Е23.2), нефрогенний нецукровий діабет (N25.1)
Коди МКХ-10-АМ:
Е23.2– Гіпофункція та інші порушення гіпофізу
N25.1 – Нефрогенний нецукровий діабет

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Нецукровий діабет (центральний або нефрогенний), з легкими порушеннями, компенсований на тлі лікування	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; функції

		ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної, травної системи, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429, b510 - b539, b610 - b639, b810 - b849
Помірний ступінь	Помірні порушення функцій організму внаслідок ускладненого перебігу захворювання, або проявів станів, що призвели до нецукрового діабету (наприклад, пухлин головного мозку, черепно-мозкової травми та ін.), а також при неможливості досягнення компенсації нецукрового діабету (центрального чи нефрогенного) на тлі резистентності до терапії	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; функції ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної, травної системи, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429, b510 - b539, b610 - b639, b810 - b849

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Нецукровий діабет", затверджений наказом МОЗ від 14.09.2021 р. № 1946

2. Клінічна настанова, заснована на доказах "Нецукровий діабет" від 2021 року.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога
2. Рівень АДГ
3. Вимірювання вмісту натрію, калію у сироватці крові
4. Визначення функціонального стану нирок (ШКФ, альбумінурія)
5. Загальний аналіз сечі

Порушення інших ендокринних залоз (Е24-Е27)
Порушення інших ендокринних залоз (Е24)

Загальні положення

Оцінка функцій організму, зумовлених синдромом і хворобою Кушинга, залежить від:

фази захворювання (активна, неактивна);

ступеня тяжкості (легка, середньоважка, важка форма);

наявності ускладнень, зокрема: міопатії, кардіоміопатії з проявами серцевої недостатності, глюкокортикостероїдного діабету, остеопорозу, аменореї, атрофії м'язів, спонтанних переломів кісток, нейроофтальмологічних порушень, первинно-зморщеної нирки, ниркової недостатності, органічних уражень ЦНС, психічних порушень, наявності злоякісних пухлин гіпофіза, надниркових залоз та резистентності до лікування.

Коди МКХ-10-АМ:

Е24 - Порушення інших ендокринних залоз

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Гіперкортицизм з відсутністю або незначними порушеннями функцій організму на тлі терапії	Порушення ментальних функцій, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429, b610 - b639
Помірний ступінь	Гіперкортицизм середньої важкості без ускладнень, з помірними порушеннями функцій організму на тлі терапії	Порушення ментальних функцій, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій,

		функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429, b610 - b639
Виражений ступінь	Важка форма гіперкортицизму з прогресуючим перебігом на тлі терапії; з ускладненнями захворювання, або від хірургічного та/або променевого лікування пухлин, які продукують АКТГ; рецидив захворювання, що призводять до виражених порушень функцій організму	Порушення ментальних функцій, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429, b610 - b639
Значний ступінь	Важка форма гіперкортицизму з прогресуючим перебігом на фоні терапії; з ускладненнями захворювання, або від оперативного та/або променевого лікування пухлин надниркових залоз або гіпофіза; рецидив захворювання, що призводять до значно виражених порушень функцій організму	Порушення ментальних функцій, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b710 - b789, b540 - b559, b410 - b429, b610 - b639

Споріднені настанови або рекомендації

1. Duodecim 024.040 ebm00516 «Синдром Кушинга», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2022.
2. Duodecim 024.042 ebm00515 «Хвороба Аддісона та інші стани, що викликають гіпокортицизм», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2022.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога
2. Вимірювання вмісту АКТГ, кортизолу у сироватці крові
3. Вимірювання вмісту кортизолу у сечі
4. Стимуляційні тести з дексаметазоном - за потреби
5. Додаткові дослідження в залежності від ускладнень - за потреби

Адреногенітальні порушення (Е25.0)
Коди МКХ-10-АМ:
Е25 - Адреногенітальні порушення

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Недостатність функції надниркових залоз без порушень функцій або з незначними порушеннями функцій організму на тлі постійної замісної терапії	Порушення функції ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b540 - b559
Помірний ступінь	Недостатність функції надниркових залоз з помірними порушеннями функцій організму на тлі постійної замісної терапії	Порушення функції ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b540 - b559
Виражений ступінь	Недостатність функції надниркових залоз з вираженими порушеннями функцій організму	Порушення функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b540 - b559, b710 - b789

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Вроджена гіперплазія надниркових залоз внаслідок дефіциту 21-гідроксилази», від 2024 року.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога
2. Вимірювання вмісту 17 ОКП у сироватці крові (аКТГ, кортизолу - за потреби)
3. Додаткові дослідження в залежності від ускладнень - за потреби

Гіперальдостеронізм (Е26)
Коди МКХ-10-АМ:
Е26 – Гіперальдостеронізм

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Гіперальдостеронізм з незначними порушеннями функцій організму на тлі терапії	Порушення функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b540 - b559, b410 - b429
Помірний ступінь	Гіперальдостеронізм із помірними порушеннями функції організму при неефективності лікування (неможливість радикального видалення, рецидиви, зростання пухлини, резистентність до терапії)	Порушення функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b540 - b559, b410 - b429, b710 - b789
Виражений ступінь	Гіперальдостеронізм із вираженими порушеннями функції організму при неефективності лікування (неможливість радикального видалення, рецидиви, зростання пухлини, резистентність до терапії)	Порушення функцій ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи; нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b540 - b559, b410 - b429, b710 - b789

Рекомендовані дослідження
1. Виписка, або заключення ендокринолога

2. Визначення специфічних гормонів (альдостерон, АКТГ, ренін тощо)
3. Візуалізаційне дослідження (УЗД / КТ / МРТ) надниркових
4. Біохімічні показники (електроліти) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Duodecim 024.041 ebm00508 «Первинний гіперальдостеронізм (синдром Кона)», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2022.

Інші порушення надниркових залоз (E27), полігландулярна дисфункція (E31)

Оцінка функцій організму при полігландулярній дисфункції та первинній надниркові недостатності залежить від:

прогресуючого характеру перебігу захворювання;

компонентів захворювання (кількість та вид органів і систем, залучених у патологічний процес);

виду та ступеня порушених функцій організму, зокрема: сенсорних (зниження гостроти зору аж до сліпоти); статодинамічних (множинні патологічні переломи, остеопороз, контрактури суглобів, анкілози); травної системи (синдром мальабсорбції, виразкова хвороба); серцево-судинної системи (серцева недостатність різної стадії); ендокринної системи та метаболізму (гіпоглікемічні стани); сечовидільної системи (хронічна хвороба нирок різної стадії); функцій шкіри та пов'язаних із нею систем.

Окрім цього, враховуються: наявність ускладнень захворювання та ефективність проведеної терапії.

Коди МКХ-10-АМ:

E27.1 - Первинна надниркова недостатність
E31.0 - Автоімунна полігландулярна недостатність
E31.1 - Полігландулярна гіперфункція

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Відсутність клініко-функціональних проявів захворювання на тлі терапії, або незначні порушення функцій організму	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій травної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної

		системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b279, b710 - b789, b510 - b539, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Помірний ступінь	Помірні порушення функцій організму при неефективності лікування (у тому числі хірургічного) Надниркова недостатність у тяжкій формі, замісна терапія глюко- та мінералокортикоїдам, при наявності симптомів незважаючи на замісну терапію	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій травної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b279, b710 - b789, b510 - b539, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Виражений ступінь	Виражені порушення функцій організму при неефективності лікування та/або наявності ускладнень з боку органів та/або систем Надниркова недостатність у тяжкій формі, замісна терапія глюко- та мінералокортикоїдами, при	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій травної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної

Додано примітку [5]: помірний і виражений ступінь якось однаково описані і без об'єктивних криетріїв

Додано примітку [6R5]: тут полігладулярна недостатність, всі маркери неможливо описати

	наявності симптомів незважаючи на замісну терапію	системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b210 - b279, b710 - b789, b510 - b539, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога
2. Вимірювання вмісту (ПТГ, кортизол, АКТГ, альдостерону, кортизолу, гонадотропіни, паратгормон, ТТГ, Т3, Т4 - в залежності від типу захворювання)
3. Біохімічний аналіз крові (електроліти, креатинін), ШКФ
4. Візуалізаційне дослідження (УЗД / КТ / МРТ) - за потреби
5. Hba1c - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Duodecim 024.063 ebm00532 «АПЕКЕД (аутоімунна поліендокринопатія — кандидоз — ектодермальна дистрофія)», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2021.
2. Duodecim 024.068 ebm00517 «Рідкісні ендокринні пухлини», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2022.

Порушення обміну речовин (Е70-Е90), класична фенілкетонурія (Е70.0), інші види гіперфенілаланінемії (Е70.1)

Загальні положення:

Оцінка функцій організму, зумовлених фенілкетонурією, ґрунтується на:

визначенні ступеня сформованих у дитячому віці стійких порушень психічних функцій; формі та перебігу захворювання; можливості досягнення безпечного рівня фенілаланіну; прогнозі захворювання.

Коди МКХ-10-АМ:

Е70.0 - Класична фенілкетонурія

Е70.1 - Інші види гіперфенілаланінемії

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	За наявності незначних порушень функцій організму: незначні когнітивні порушення; незначне зниження інтелекту (IQ = 65 – 69 балів)	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 – b139, b140 – b189;
Помірний ступінь	За наявності помірних порушень функцій організму: помірні когнітивні порушення; помірне зниження інтелекту (IQ = 50 – 64 балів)	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 – b139, b140 – b189,
Виражений ступінь	За наявності виражених порушень функцій організму: виражені когнітивні порушення; виражене зниження інтелекту (IQ = 35 – 49 балів)	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 – b139, b140 – b189; b310 - b340
Значний ступінь	За наявності значно виражених порушень функцій організму: значно виражене зниження інтелекту (IQ <35 балів)	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 – b139, b140 – b189

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Wechsler Adult Intelligence Scale - тест Векслера для оцінки IQ, або аналогічні інструменти.
2. MOCA (Montreal Cognitive Assessment) - для оцінки когнітивного статусу, затверджена Департаментом неврології Монреальського університету, 2005.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога / генетика / психіатра / невролога
2. Специфічні метаболічні маркери (аміно-/органічні кислоти, лактат тощо) - за потреби
3. Додаткові дослідження в залежності від ускладнень

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Фенілкетонурія та інші гіперфенілаланінемії", затверджений наказом МОЗ від 19.11.2015 р. № 760.

Інші види порушень обміну (Е70-Е83)

Загальні положення:

Оцінка порушень функцій організму при орфанних захворюваннях, обумовлених порушенням обміну тирозину, амінокислот з розгалуженим ланцюгом, жирних кислот, сфінголіпідів та інших, ґрунтується на: оцінці показників нервово-психічного та фізичного розвитку; визначенні форми та типу перебігу захворювання ; аналізі клінічного поліморфізму симптоматики; можливості компенсації порушених функцій організму за допомогою патогенетичного, або замісного лікування; прогнозі захворювання.

Коди МКХ-10-АМ:

Е70 - Порушення обміну ароматичних амінокислот

Е71 - Порушення обміну амінокислот з розгалуженим ланцюгом та обміну жирних кислот

Е72 - Інші порушення обміну амінокислот

Е74 - Інші порушення обміну вуглеводів

Е75 - Порушення обміну сфінголіпідів та інші розлади в накопиченні ліпідів

Е76 - Порушення обміну глікозаміногліканів

Е77 - Порушення обміну глікопротеїнів

Е78 - Порушення обміну ліпопротеїнів та інші ліпідемії

Е79 - Порушення обміну пуринів та піримідинів

Е80 - Порушення обміну порфірину та білірубіну

Е83 - Порушення мінерального обміну

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Захворювання що компенсується терапією, за відсутності порушень функцій організму	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій травної, серцево-судинної,

		ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b398, b399; b210 - b279; b410 - b429, b540 – b559, b610 – b639
Помірний ступінь	Кризовий або прогредієнтний перебіг захворювання, що не компенсується, або лише частково компенсується терапією, за наявності легких, або помірних порушень функцій організму	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій травної, серцево-судинної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b398, b399, b210 - b279, b710 - b789, b798, b799 ; b410 - b429, b540 – b559, b610 – b639
Виражений ступінь	Кризовий або прогредієнтний перебіг захворювання, що не компенсується терапією, за наявності виражених порушень функцій організму	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій травної, серцево-судинної, ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b398, b399, b210 - b279, b710 - b789, b798, b799, b410 - b429, b540 – b559, b610 – b639
Значний ступінь	Кризовий або прогредієнтний перебіг захворювання, що не компенсується терапією, за наявності значно виражених порушень функцій організму	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мови, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій травної, серцево-судинної,

		ендокринної систем і систем обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b398, b399; b210 – b279, b710 – b789, b798, b799, b510 – b539, b410 – b429, b540 – b559, b610 – b639

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога / генетика / психіатра / невролога
2. Специфічні метаболічні маркери (аміно-/органічні кислоти, лактат тощо) - за потреби
3. Додаткові дослідження в залежності від ускладнень

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Мукополісахаридоз I типу», затверджений наказом МОЗ від 23.02.2015 р. № 90.
2. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Мукополісахаридоз I типу», затверджений наказом МОЗ від 23.02.2015 р. № 90.
3. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Мукополісахаридоз VI типу», затверджений наказом МОЗ від 23.02.2015 р. № 90.
4. Уніфікований клінічний протокол первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Хвороба Вільсона», затверджений наказом МОЗ від 26.07.2016 р. № 769.
5. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Хвороба Вільсона», затверджена наказом МОЗ від 26.07.2016 р. № 769.
6. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Хвороба Гоше», затверджений наказом МОЗ від 04.01.2023 р. № 12.
7. Клінічна настанова, заснована на доказах «Хвороба Гоше» (оновлення), затверджена наказом МОЗ від 04.01.2023 р. № 12.

Кістозний фіброз (E84)
Коди МКХ-10-АМ:
E84 – Кістозний фіброз

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	Легкий стан з легкими, або помірними порушеннями функцій організму, первинний або інтермітуючий посів: P. aeruginosa, B. cepacia complex, MRSA, Stenotrophomonas maltophilia, Achromobacter spp., нетуберкульозними мікобактеріями, грибами роду Aspergillus тощо.	Порушення функцій харчової, дихальної, серцево-судинної систем, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b510 - b539, b440 - b449, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559
Виражений ступінь	Середньоважка та важка форма захворювання з помірними та вираженими порушеннями функцій організму; наявність важких хронічних інфекційних ускладнень, викликаних: P. aeruginosa, B. cepacia complex, MRSA, Stenotrophomonas maltophilia, Achromobacter spp., нетуберкульозними мікобактеріями, грибами роду Aspergillus та іншими мікроорганізмами, Гіпонатріємія, геморагічний синдром, цироз печінки з/без портальною гіпертензією, муковісцидоз-асоційоване порушення толерантності до глюкози та діабет із потребою в інсуліні, остеопороз, синдром дистальної інтестинальної обструкції, білково-енергетична недостатність 2 - 3 ступеня - носії гастростоми, панкреатична недостатність з	Порушення функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b510 - b539, b440 - b449, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b110 - b139, b140 - b189

	високою потребою у панкреатичних ферментах (> 10 00Од 4 Од/г жиру) Гострий панкреатит та часті загострення хронічного панкреатиту, пневмоторакс	
Значний ступінь	Хронічна ДН з постійною потребою в кисні Виражена та термінальна хронічна печінкова недостатність	Порушення функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b510 - b539, b440 - b449, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b110 - b139, b140 - b189

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога / генетика
2. Спірометрія та газометрія крові / сатурація
3. Біохімічний аналіз крові (загальний білок, білкові фракції, АЛТ, АСТ, ЛФ, ГГТ, білірубін)
4. Візуалізаційне дослідження (КТ / МРТ) при ураженні органів
5. Генетичні / молекулярні тести - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Адаптована клінічна настанова " Муковісцидоз" від 2016 року.

2. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Муковісцидоз», затверджений наказом МОЗ від 15.07.2016 р. № 723.

Розділ 7. Психічні розлади та розлади поведінки (F00-F99)

Загальні положення

Оцінка психічних функцій організму, обумовлених психічними розладами та розладами поведінки, ґрунтується на: оцінці типології, вираженості та стійкості психопатологічної симптоматики, яка об'єктивізується клінічно та експериментально-психологічно за допомогою верифікованих і загальноприйнятих інструментів (приклади інструментів можуть бути знайдені в затверджених стандартах, настановах, в т.ч. міжнародних, або в Настанові у відповідних розділах, в Методичних рекомендаціях із застосування критеріїв встановлення інвалідності, або в Наказі МОЗ України № 2118 від 13.12.2023 “Про організацію надання психосоціальної допомоги населенню”); прогнозі, характері та тяжкості ускладнень; наявності та особливостях патопластичного підгрунтя, включаючи преморбідні особливості особистості; ефективності компенсаторних механізмів; рівні адаптації в основних сферах життєдіяльності

Для об'єктивізації та інтегральної оцінки стійкого дефіциту враховуються результати шкал:

Короткої психіатричної оцінювальної шкали - Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) - розширений варіант з 24 питаннями, версія 4.0. Кожне питання оцінюється від 1 (норма) до 7 балів (надзвичайно важкий). Загальна сума балів від 24 до 168. Пункти 1–14: Оцінюються зі слів пацієнта (суб’єктивні скарги). Пункти 7, 12, 13: Оцінюються як на основі як скарг, так і спостереження. Пункти 15–24: Оцінюються виключно на основі спостереження за поведінкою під час інтерв’ю. Питання стосуються: 1. Соматичні скарги (надмірна занепокоєність фізичним здоров’ям); 2.Тривога (суб’єктивне відчуття страху, побоювання); 3. Депресія (пригнічений настрій, сум, безнадія); 4. Суїцидальність (думки або наміри щодо самоушкодження); 5. Почуття провини (самозвинувачення, каяття); 6. Ворожість (агресивність, дратівливість, презирство); 7. Піднесений настрій (ейфорія, надмірний оптимізм); 8. Грандіозність (перебільшена самооцінка, манія величі); 9. Підозрілість (віра у злі наміри інших, параноїдальність); 10. Галюцинації (сприйняття об'єктів без їхньої наявності); 11. Незвичний зміст думок (маячні або дивні ідеї); 12. Дивна поведінка (незвичайна, неадекватна або ексцентрична діяльність); 13. Нехтування собою (недостатня гігієна, неохайність); 14. Дезорієнтація (сплутаність свідомості щодо часу, місця або особи); 15. Концептуальна дезорганізація (плутане, непослідовне мислення); 16. Згладжений афект (відсутність емоційної експресії); 17. Емоційна відстороненість (соціальна ізоляція, брак контакту); 18. Моторна загальмованість (уповільнення рухів та мовлення); 19. Напруженість (фізичні прояви тривоги, скутість); 20. Відсутність співпраці (опір, небажання йти на контакт); 21. Збудження (підвищена емоційна

та рухова активність); 22. Порушення концентрації, уваги; 23. Рухова гіперактивність (надмірна, хаотична фізична активність); 24. Манеризми та позування (неприродні жести, застигання в позах)
Детальна інструкція до застосування: Lukoff, D., Nuechterlein, K.H., Ventura, J. (1986) Manual for the Expanded Brief Psychiatric Rating Scale. Schizophrenia Bulletin 12: 594-602. або BRIEF PSYCHIATRIC RATING SCALE (BPRS), Expanded Version (Version 4.0). "Scales, Anchor Points, and Administration Manual" adapted by Joseph Ventura, Ph.D., David Lukoff, Ph.D., Keith H. Nuechterlein, Ph.D., Robert P. Liberman, M.D., Michael F. Green, Ph.D., and Andrew Shaner, M.D. Clinical Research Center for Schizophrenia and Psychiatric Rehabilitation UCLA Department of Psychiatry and Biobehavioral Sciences West Los Angeles VA Medical Center February 19, 1993.
Шкала оцінки порушення для психіатрії - Psychiatric Impairment Rating Scale (PIRS) - оцінка проводиться використовуючи суму третьої та четвертої з шести оцінок за доменами проранжованих від найменшої до найбільшої (x_1,x_2,x_3+x_4,x_5,x_6). Домени PIRS: Самообслуговування та гігієна, Соціальна діяльність, Здатність до пересування, Міжособистісні стосунки, Концентрація, постійність темп діяльності, Стійкість та працездатність.

Критерії співставлення з критеріями життєдіяльності:
BPRS $\leq$ 40, PIRS $\leq$ 5 - залежно від додаткових критеріїв можливі помірні порушення
BPRS 40-50, PIRS 5-6 - помірні порушення.
BPRS 50-70, PIRS 7-8 - виражені порушення.
BPRS > 70, PIRS 9-10 - значні порушення.

Порушення психологічного розвитку (F80-F89)

Загальні положення

Оцінка психічних функцій організму при розладах аутистичного спектру ґрунтується на: аналізі соціальних контактів (аутистична відчуженість, відкидання, заміщення, гальмування, уникання соціальних контактів аж до повної відсутності); стійкості клінічної симптоматики та порушень поведінки, зокрема: фобій та афективних методів захисту (моторні та мовні стереотипії, поведінкові ритуали, надцінні захоплення, патологічні фантазії, "феномен тотожності" або вимога незмінності, сталості); агресивності, включаючи аутоагресію; рівні інтелектуальної недостатності та когнітивних порушень; наявності психопатологічних розладів (кататонічних, пароксизмальних тощо); стані компенсаторних механізмів та адаптації в основних сферах життєдіяльності.

Коди МКХ-10-АМ:
F84 - Загальні розлади психологічного розвитку
F84.0 - Дитячий аутизм

F84.1 - Атиповий аутизм
F84.2 - Синдром Ретта

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Дорослий самостійно встановлює контакт, але відчуває труднощі в спілкуванні, особливо під час нових контактів (нервовість, боязкість, загальмованість). Стереотипії, ритуали мінімальні, мають адаптивний, компенсаторний характер, з'являються лише у ситуації тривоги. У патопсихологічному синдромі переважають неврозоподібні розлади, що проявляється в загальмованості, боязкості, полохливості, особливо під час зміни звичного оточення і нових соціальних контактах. Наявність психопатологічної симптоматики незначно позначається на поведінці та адаптації, характеризуються менш глибоким аутистичним бар'єром, незначною патологією в афективній і сенсорній сферах. Мовні навички сформовані, під час мовлення можливі поодинокі ехолалії, стереотипії, мовні "штампи". Комунікативна функція збережена. Має сформовані навички самообслуговування; здатність до навчання збережена: може навчатися (або навчався) за загальноосвітніми програмами, або з використанням індивідуального	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b110 - b199, b310 - b399

	підходу. Інтелект не знижений або знижений незначно (IQ = 65 - 69 балів). Соціально адаптований, але потребує індивідуального підходу, за потреби - психосоціального супроводу. Клінічні симптоми РАС піддаються коригуванню за допомогою психологічної та педагогічної корекції. BPRS до 40, PIRS до 5	
Помірний ступінь	Самостійно встановлює мінімальний контакт з оточуючими, потребує спонукання. Соціальні контакти викликають підвищений рівень нервозності та страху. Візуальний контакт короткочасний. Виражена психопатологічна симптоматика, що проявляється поведінково, ускладнює адаптацію. Поведінкові зміни: допускає мінімальні порушення стереотипу спілкування, формуються складні види афективного захисту (патологічні захоплення, компенсаторні фантазії, позбавлені соціальної спрямованості). Комунікативна функція мови порушена. Помірні специфічні порушення мови (мова "штампована", "стереотипна"). Інтелект не знижений або знижений від незначного до помірного ступеня (IQ = 50 - 69 балів). Навчання та/або здобуття освіти (в тому числі професійного) можливе в освітніх установах загального призначення, але з використанням спеціальних методів та методик навчання, в умовах спеціального	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b110 - b199, b310 - b399

	розробленого режиму навчання; може бути навчання вдома; навчання можливе із застосуванням при необхідності допоміжних технічних засобів та технологій. Потребують психолого-педагогічної корекції. Зазнає суттєвих труднощів адаптації в основних сферах життєдіяльності, іноді потребує психосоціального супроводу. BPRS 40-50, PIRS 5-6	
Виражений ступінь	Самостійно не встановлює контакт з оточуючими, можливе лише короткочасне привернення уваги. Уникнення візуального контакту. Поведінкові зміни: не допускаються порушення стереотипу навколишнього середовища, формуються численні стереотипії, ритуали поведінки; характерні виражені фобії. Комунікативна функція мови порушена. Є виражені специфічні порушення вимови. Або виражене зниження інтелекту (IQ = 35 - 49 балів). Можливе порушення функції тазових органів. Порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності, потребує майже постійного стороннього догляду BPRS 50-70, PIRS 7-8	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b199, b310 - b399, b510 - b539, b610 - b639
Значний ступінь	Відсутність візуального та вербального контакту. Поведінкові зміни: найменші зміни сталості довкілля викликають некероване рухове збудження чи повне відмову від оточуючого	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b199,

	середовища; численні страхи, стереотипії, прояви кататонічного синдрому. Психопатологічна симптоматика - глибока, значно виражена. Можливі часті прояви агресивної поведінки. Значно виражене зниження інтелекту (IQ<34 балів). Порушення або відсутність контролю функції тазових органів. Значне порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності з потребою постійного стороннього догляду. BPRS більше 70, PIRS 9-10	b310 - b399, b510 - b539, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Тест Векслера для оцінки IQ (Wechsler Adult Intelligence Scale), затверджений Американською психологічною асоціацією, 2008, або аналогічні інструменти.
2. Коротка психіатрична оцінювальна шкала, версія 4.0 - Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) та Шкала оцінки порушення для психіатрії - Psychiatric Impairment Rating Scale (PIRS)
3. RAADS-14 / AQ Test / CAT-Q, рекомендовані Європейською асоціацією психіатрів, 2018.
4. RBQ-2A / EDA QA, затверджені Всесвітньою організацією охорони здоров'я, 2013.
5. Дослідницькі діагностичні критерії" відповідно до МКХ-10, затверджені Всесвітньою організацією охорони здоров'я, 1992.
6. Шкала адаптивної поведінки Вайнленд (Vineland Adaptive Behavior Scales, VABS)
7. Оцінка патологічних циклічних дій - Repetitive Behavior Scale-Revised (RBS-R)
8. Анкета з соціального спілкування - Social Communication Questionnaire (SCQ)
9. Шкала оцінки загального розладу психологічного розвитку осіб із затримкою розумового розвитку - Pervasive Developmental Disorder in Mentally Retarded Persons. Scale
10. Адаптивна система оцінки поведінки, Третє видання (ABAS®-3). Adaptive Behavior Assessment System.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення психіатра
2. Нейропсихологічне/психометричне тестування
3. ЕЕГ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації "Розлади аутистичного спектра (розлади загального розвитку)", затверджений наказом МОЗ від 15.06.2015 р. № 341
2. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах "Аутизм у дорослих", від 2015 року.

Розумова відсталість (F70-F79)

Загальні положення

Оцінка психічних функцій організму при розумовій відсталості ґрунтується на:

Оцінці ступеня інтелектуальної недостатності, що об'єктивізується клінічно та експериментально-психологічно (тест WAIS - Wechsler Adult Intelligence Scale, або інші валідовані тести).

Наявності та виразності поведінкових порушень, серед яких: конфліктність, агресивність, асоціальність; делінквентна спрямованість, адиктивність; непосидючість, моторне занепокоєння, негативізм; істеричні, відмовні реакції, опір догляду; індиферентність, аутизація тощо.

Супутній психопатологічній та соматоневрологічній симптоматиці, включаючи: пароксизмальні порушення, плегія, парези; патології зору та слуху та інші супутні стани.

Клінічному та соціальному прогнозі, рівні адаптації в основних сферах життєдіяльності.

Якщо тест Векслера неможливо застосувати (через виражені поведінкові розлади або порушення зору/слуху), тоді оцінка проводиться клінічно за результатами динамічного спостереження. При неможливості чи затрудненні оцінки ступеня інтелектуальної недостатності методикою Векслера у зв'язку з особливостями клінічної симптоматики (важкі поведінкові розлади, наявність патології органів сприйняття - зору та/або слуху) оцінка проводиться лише клінічно за результатами динамічного спостереження. Можливе застосування альтернативних валідованих тестів та методик оцінки.

Коди МКХ-10-АМ:

F70 - Розумова відсталість легкого ступеня

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Легкий ступінь	Легка розумова відсталість (IQ 65 - 69 балів) за відсутності розладів поведінки Істотно не впливає на адаптацію в основних сферах життєдіяльності	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b110 - b199, b310 - b399
Помірний ступінь	Легка розумова відсталість (IQ 50 - 64 бали) за відсутності супутньої симптоматики; легка розумова відсталість (IQ 50 - 69 балів) у поєднанні з помірними стійкими розладами поведінки, психічними порушеннями (когнітивними, афективними та іншими), соматоформними розладами, що суттєво ускладнюють адаптацію в основних сферах життєдіяльності	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b110 - b199, b310 - b399
Виражений ступінь	Легка розумова відсталість (IQ 50 - 69 балів) у поєднанні з вираженими стійкими розладами поведінки з можливістю часткової корекції; психічними порушеннями (когнітивними, афективними та іншими), соматоформними розладами, що призводять до порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності. Порушення контролю функції тазових органів	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b199, b310 - b399, b510 - b539, b610 - b639

Розумова відсталість помірна (F71)
Коди МКХ-10-АМ:
F71 - Розумова відсталість помірного ступеня

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Виражений ступінь	Помірна розумова відсталість (IQ 35 - 49 балів) за відсутності супутньої симптоматики; помірна розумова відсталість (IQ 35 - 49 балів) у поєднанні з помірними стійкими розладами поведінки, психічними порушеннями (когнітивними, афективними та іншими), соматоформними розладами, що призводять до часткового порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності. Порушення контролю функції тазових органів	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b199, b310 - b399, b510 - b539, b610 - b639
Значний ступінь	Помірна розумова відсталість (IQ 35 - 49 балів) у поєднанні з вираженими та значно вираженими стійкими розладами поведінки за неможливості їх корекції; психопатологічними порушеннями (затяжними психотичними станами, некоригованими афективними, руховими порушеннями, розладами ефекторно-вольової сфери та потягів та іншими порушеннями), грубими соматоформними розладами, зниженням або відсутністю контролю функції тазових органів, що призводять до повного порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення функцій, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b199, b310 - b399, b510 - b539, b610 - b639

Розумова відсталість тяжка (F72)
Коди МКХ-10-АМ:
F72 - Розумова відсталість тяжка

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Значний ступінь	Тяжка розумова відсталість (IQ 20 - 34 балів), що призводить до повного порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності з необхідністю постійного догляду та нагляду.	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b199, b310 - b399, b510 - b539, b610 - b639

Розумова відсталість глибока (F73)
Коди МКХ-10-АМ:
F73 - Розумова відсталість глибока

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності...

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Значний ступінь	Глибока розумова відсталість (IQ<20 балів), що призводить до повного порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності з необхідністю постійного стороннього догляду. Відсутність контролю функції тазових органів	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b199, b310 - b399, b510 - b539, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)
1. Тест Векслера для оцінки IQ (Wechsler Adult Intelligence Scale), затверджений Американською психологічною асоціацією, 2008, або аналогічні інструменти.
2. Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) та Psychiatric Impairment Rating Scale (PIRS)
3. Шкала адаптивної поведінки Вайнленд (Vineland Adaptive Behavior Scales, VABS)
4. Адаптивна система оцінки поведінки, Третє видання (ABAS®-3). Adaptive Behavior Assessment System.
5. Брістольська шкала активності у повсякденному житті, BADL.
6. Коротка психіатрична оцінювальна шкала, версія 4.0 - Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) та Шкала оцінки порушення для психіатрії - Psychiatric Impairment Rating Scale (PIRS)

Рекомендовані дослідження
1. Виписка, або заключення психіатра

2. Нейропсихологічне/психометричне тестування

Споріднені настанови або рекомендації

1. Duodecim 032.012 ebm01022 «Пацієнт із інтелектуальною недостатністю під час медичної консультації», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2021.
2. Duodecim 032.013 ebm00735 «Лікування психологічних розладів в осіб з інтелектуальною недостатністю (ІН) на первинному рівні надання медичної допомоги», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2020.
3. Duodecim 036.050 ebm00752 «Скарги на порушення пам'яті, легкі когнітивні розлади та деменція», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2022.

Шизофренія, шизотипові стани та маячні розлади (F20-F29)

Загальні положення

Оцінка психічних функцій організму при шизофренії має враховувати:

Клінічні характеристики: клінічні форми, тип, темпу перебігу та стадії розвитку захворювання.

Час маніфестації: врахування маніфестації в дитинстві чи дорослому віці, що значно впливає на прогноз та адаптаційні можливості

Симптоматику: враховується типологія, виразність та стійкість психопатологічних симптомів.

Стан ремісії: оцінюється стан, повнота та стійкість ремісії.

Ендогенні зміни: характер та виразність змін особистості.

Прогноз: враховуються клінічний та соціальний прогноз, преморбідні особливості, рівень критики та компенсаторні можливості особистості.

Адаптацію: оцінюється стан адаптації в основних сферах життєдіяльності.

Для об'єктивізації мають застосовуватися клінічні та експериментально-психологічні методи оцінки та верифіковані інструменти.

Шизофренія (F20), шизоафективний розлад (F25)

Коди МКХ-10-АМ:

F20 - Шизофренія
F20.0 - Параноїдна
F20.1 - Гебефренічна
F20.2 - Кататонічна
F20.3 - Недиференційована
F20.4 - Постшизофренічна депресія
F20.5 - Залишкова (резидуальна)
F20.6 - Проста
F20.8 - Інший тип
F20.9 - Неуточнена
F25 - Шизоафективний розлад

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Епізодичний ремітуючий тип перебігу (рекурентний): Приступи загальною тривалістю до 4 місяців на рік;	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199

	Епізодичний тип перебігу зі стабільним дефектом, або наростаючим дефектом: Не більше одного нападу на рік невеликої тривалості; Безперервний тип перебігу: Незначні прогресуючі дефіцитарні розлади, ендогенні зміни особистості, незначна продуктивна психопатологічна симптоматика Без суттєвого впливу на адаптацію в основних сферах життєдіяльності. BPRS до 40, PIRS до 5	
Помірний ступінь	Епізодичний ремітуючий тип перебігу (рекурентний): Приступи загальною тривалістю від 4 до 8 місяців на рік; неповна та/або нестійка ремісія з помірною психопатологічною симптоматикою, резистентність до терапії. Епізодичний тип перебігу зі стабільним дефектом, або наростаючим дефектом: Приступи загальною тривалістю від 4 до 6 місяців на рік; неповна та/або нестійка ремісія з помірними стабільними або наростаючими дефіцитарними розладами, ендогенними змінами особистості, залишковою психопатологічною симптоматикою. Безперервний тип перебігу: Помірні стійкі прогресуючі дефіцитарні розлади, ендогенні зміни особистості, продуктивна психопатологічна симптоматика	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199

	Суттєво ускладнена адаптація в основних сферах життєдіяльності. BPRS 40-50, PIRS 5-6	
Виражений ступінь	Епізодичний ремітуючий тип перебігу (рекурентний): Затяжні або часті приступи загальною тривалістю 8 місяців і більше на рік; неповна та нестійка ремісія з вираженою психопатологічною симптоматикою, резистентність до терапії Епізодичний тип перебігу зі стабільним дефектом, або наростаючим дефектом: Приступи загальною тривалістю від 6 до 10 місяців на рік; неповна та нестійка ремісія з вираженими стабільними або наростаючими та дефіцитарними розладами, ендогенними змінами особистості, залишковою психопатологічною симптоматикою, резистентною до терапії Безперервний тип перебігу: Виражені стійкі прогресуючі дефіцитарні розлади, ендогенні зміни особистості, продуктивна психопатологічна симптоматика, резистентність до терапії Виражене порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності BPRS 50-70, PIRS 7-8	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199
Значний ступінь	Епізодичний тип перебігу зі стабільним дефектом, або дефектом, що наростає: Приступи загальною тривалістю 8 і більше місяців на рік;	Порушення ментальних функцій, функцій травної системи, функції сечовиділення;

	значно виражені стійкі дефіцитарні розлади, ендогенні зміни особистості з відсутністю критики до стану, можливим зниженням або відсутністю контролю функції тазових органів Безперервний тип перебігу: Значно виражені стійкі дефіцитарні розлади (виражене когнітивне порушення), ендогенні зміни особистості, продуктивна психопатологічна симптоматика, резистентна до терапії, з відсутністю критики до стану, можливим зниженням або відсутністю контролю функції тазових органів Повної порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності з необхідністю постійного стороннього догляду. BPRS більше 70, PIRS 9-10	Коди за МКФ: b110 - b199, b510 - b539, b610 - b639

Шизотиповий розлад (F21)
Коди МКХ-10-АМ:
F21 – Шизотиповий розлад

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні стійкі дефіцитарні розлади, ендогенні зміни особистості, психопатологічна симптоматика непсихотичного рівня	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199

	Без суттєвого впливу на адаптацію в основних сферах життєдіяльності. BPRS до 40, PIRS до 5	
Помірний ступінь	Помірні стійкі дефіцитарні розлади, ендогенні зміни особистості, психопатологічна симптоматика непсихотичного рівня Суттєво ускладнена адаптація в основних сферах життєдіяльності. BPRS 40-50, PIRS 5-6	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199
Виражений ступінь	Виражені стійкі дефіцитарні розлади; ендогенні зміни особистості; психопатологічна симптоматика непсихотичного рівня Виражене порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності BPRS 50-70, PIRS 7-8	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) та Psychiatric Impairment Rating Scale (PIRS)

2. Personal and Social Performance Scale - для оцінки соціального функціонування при шизофренії, затверджена Американською психіатричною асоціацією, 2007.

3. Measurement and Treatment Research to Improve Cognition in Schizophrenia (MATRICS) Consensus Cognitive Battery, затверджена Національним інститутом психічного здоров'я США, 2008.

4. PANSS (Positive and Negative Syndrome Scale), затверджена Американською психіатричною асоціацією, 1987.

5. MOCA (Montreal Cognitive Assessment) - для оцінки когнітивного статусу, затверджена Департаментом неврології Монреальського університету, 2005.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення психіатра

2. Нейропсихологічне/психометричне тестування

Споріднені настанови або рекомендації

1. Duodecim 035.010 ebm01070 «Гострий психоз», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2020.
2. Duodecim 035.011 ebm00722 «Шизофренія», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2022.

Розлади настрою (афективні розлади) (F30-F39)

Загальні положення:

Оцінка психічних функцій організму при афективних розладах має враховувати:

Клінічні особливості – враховується структура, вираженість та стійкість афективних розладів.

Оцінку частоти та тривалості епізодів – визначається їх частота, тривалість та характер перебігу.

Аналіз ефективності лікування – розглядається рівень терапевтичної відповіді, повнота, стійкість та тривалість ремісій.

Персональні особливості – аналізуються персональні особливості та реакція особи на хворобу.

Оцінці компенсаторних механізмів – визначається їх ефективність та рівень критики до власного стану.

Аналізі рівня адаптації – оцінюється адаптація в основних сферах життєдіяльності.

Для об’єктивізації мають застосовуватися клінічні та експериментально-психологічні методи оцінки та верифіковані інструменти.

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні афективні розлади, загальною тривалістю не більше 6 місяців на рік, що контролюються медикаментозним та психотерапевтичним лікуванням, зі стійкою ремісією, які істотно не впливають на адаптацію в основних сферах життєдіяльності. BPRS до 40, PIRS до 5	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199

Помірний ступінь	Помірні афективні розлади, стійкі затяжні або часті, загальною тривалістю від 6 до 10 місяців на рік, що погано контролюються медикаментозним та психотерапевтичним лікуванням Суттєво ускладнюють адаптацію в основних сферах життєдіяльності. BPRS 40-50, PIRS 5-6	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199
Виражений ступінь	Виражені афективні розлади, стійкі затяжні або часті, загальною тривалістю 10 і більше місяців на рік, незважаючи на медикаментозне та психотерапевтичне лікування Призводять до часткового порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності. BPRS 50-70, PIRS 7-8	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199
Значний ступінь	Значно виражені афективні розлади, стійкі або затяжні, загальною тривалістю 10 і більше місяців на рік, Призводять до повного порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності та потребі в постійному сторонньому догляді. BPRS більше 70, PIRS 9-10	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) та Psychiatric Impairment Rating Scale (PIRS)
2. MADRS (Montgomery-Åsberg Depression Rating Scale) або ШКАЛА ГАМІЛЬТОНА (Hamilton Depression Rating Scale, HDRS), або шкала депресії DEPS, або шкала депресії Бека I (BDI)
3. PHQ-15 (Patient Health Questionnaire-15)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення психіатра
2. Нейропсихологічне/психометричне тестування

Споріднені настанови або рекомендації

1. Рекурентні депресивні розлади адаптована клінічна настанова, заснована на доказах, 2014

2. Настанова 00715. Виявлення і діагностика депресії, 2021 р. Код: 035.020 ebm00715.
3. Настанова 00716. Депресія, 2021 р. Код: 035.021 ebm00716.
4. Настанова 00717. Біполярний афективний розлад, 2021 р. Код: 035.022 ebm00717.
5. Настанова 00718. Хронічна депресія (дистимія), 2021 р. Код: 035.023 ebm00718.
6. Настанова 00719. Лікування депресії, асоційованої з іншими психічними розладами, 2021 р. Код: 035.025 ebm00719.
7. Настанова 00720. Депресія, лікарські засоби і соматичні захворювання, 2021 р. Код: 035.027 ebm00720.

Невротичні, пов'язані зі стресом та соматоформні розлади (F40-F48)

Загальні положення:

Оцінка психічних функцій організму при невротичних розладах має враховувати:

Тривалість та динаміку розладів – враховується характер перебігу (реакції, стан, патологічний розвиток особистості).

Типологію, вираженість та стійкість психопатологічної симптоматики – оцінюється її інтенсивність та стабільність.

Ефективність терапії – визначається ступінь контролю симптомів та стійкість до лікування.

Преморбідні персональні особливості – аналізуються індивідуальні риси, що передували захворюванню.

Компенсаторні механізми – оцінюється здатність особистості пристосовуватися до патологічного стану.

Рівні адаптації – визначається ступінь адаптації в основних сферах життєдіяльності.

Для об’єктивізації мають застосовуватися клінічні та експериментально-психологічні методи оцінки та верифіковані інструменти.

Коди МКХ-10-АМ:

F40 - Фобічні тривожні розлади
F41 - Інші тривожні розлади
F42 - Обсесивно-компульсивний розлад
F43 - Реакція на тяжкий стрес та порушення адаптації
F44 - Дисоціативні (конверсійні) розлади
F45 - Соматоформні розлади
F48 - Інші невротичні розлади

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Невротичні реакції або стани з незначною симптоматикою невротичного типу (неврастенічною, фобічною, тривожно-депресивною, обсесивно-компульсивною, істероконверсійною та іншими), які істотно не впливають на адаптацію в основних сферах життєдіяльності ПТСР, об'єктивізований за Clinician-Administered PTSD Scale for the DSM-5 (CAPS-5), PTSD Symptom Scale Interview (PSS-I-5), або Детальна оцінка посттравматичного стресу (DAPS). Клінічні ознаки (CAPS-5/PSS-I-5): Симптоми відповідають діагностичним критеріям, але виникають епізодично або мають легку інтенсивність. Пацієнт відчуває дистрес, але здатний його контролювати. Зберігається здатність підтримувати стосунки, хоча можлива підвищена дратівливість або легка емоційна відстороненість у стресових ситуаціях. Робоча продуктивність загалом не страждає, проте виконання складних завдань може вимагати більше зусиль через епізодичні порушення концентрації. Повсякденні справи виконуються самостійно BPRS до 40, PIRS до 5	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199
Помірний ступінь	Невротичні стани з помірними стійкими розладами невротичного типу (неврастенічними, фобічними,	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199

	тривожно-депресивними, обсесивно-компульсивними, істероконверсійними та ін .), з тенденцією до іпохондризації, що суттєво ускладнюють адаптацію в основних сферах життя ПТСР, об'єктивізований за Clinician-Administered PTSD Scale for the DSM-5 (CAPS-5), PTSD Symptom Scale Interview (PSS-I-5), або Детальна оцінка посттравматичного стресу (DAPS) Клінічні ознаки (CAPS-5/PSS-I-5): Симптоми проявляються часто (кілька разів на тиждень) і мають виражену інтенсивність при неефективності медикаментозної терапії та психотерапії. Помітне уникнення травматичних стимулів. Помітне звуження кола спілкування; пацієнт уникає публічних місць або певних соціальних ситуацій, що нагадують про травму. Продуктивність знижується; часті запізнення або труднощі з дотриманням дедлайнів через нав'язливі спогади (флешбеки) чи порушення сну. Виконання домашніх обов'язків стає нестабільним, потребує спонукання або додаткового планування. BPRS 40-50, PIRS 5-6	
Виражений ступінь	Невротичні стани з вираженими стійкими і резистентними до терапії розладами невротичного типу (неврастенічними, фобічними, тривожно-депресивними, обсесивно-компульсивними, істероконверсійними та іншими), з можливим переходом в патологічний розвиток особистості	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199

	ПТСР, об'єктивізований за Clinician-Administered PTSD Scale for the DSM-5 (CAPS-5), PTSD Symptom Scale Interview (PSS-I-5), або Детальна оцінка посттравматичного стресу (DAPS) Клінічні ознаки (CAPS-5/DAPS): Симптоми присутні щодня і суттєво домінують у психічному стані при неефективності медикаментозної терапії та психотерапії. Виражена гіперпильність, часті нічні жахи та дисоціативні реакції. Значна соціальна ізоляція; стосунки в сім'ї напружені через спалахи гніву або повну емоційну холодність. Виражена дезадаптація; пацієнт часто нездатний працювати у звичайному режимі або потребує суттєвих обмежень навантаження. Труднощі з дотриманням гігієни та регулярним харчуванням; пацієнт фокусується лише на уникненні загрози. BPRS 50-70, PIRS 7-8	
Значний ступінь	Патологічний розвиток особистості зі значно вираженою, стійкою та резистентною до терапії істероконверсійною симптоматикою (амавроз, псевдоплегія на кшталт геміабо параплегії, астазія-абазія, псевдодеменція, порушення функції тазових органів), з відсутністю критики до стану, що призводять до повного порушення адаптації та життєдіяльності з необхідністю постійного догляду та нагляду ПТСР, об'єктивізований за Clinician-Administered PTSD Scale for the DSM-5	Порушення ментальних функцій, функцій травної системи, функції сечовиділення; МКФ : b110 – b199, b510 – b539, b610 – b639

	(CAPS-5), PTSD Symptom Scale Interview (PSS-I-5), або Детальна оцінка посттравматичного стресу (DAPS) Клінічні ознаки (CAPS-5/DAPS): Постійні, виснажливі симптоми, що не піддаються контролю та лікуванню. Повна поглинутість травматичним досвідом або тотальне заціпеніння. Повне руйнування соціальних зв'язків; можлива параноїдна підозрілість або агресивна поведінка, що робить контакт неможливим. Повна втрата працездатності. Неспроможність до самообслуговування; пацієнт потребує постійного стороннього нагляду через ризик аутоагресії або повну дезорієнтацію. BPRS більше 70, PIRS 9-10	

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Clinician-Administered PTSD Scale for the DSM-5 (CAPS-5), PTSD Symptom Scale Interview (PSS-I-5), або Детальна оцінка посттравматичного стресу (DAPS)
2. Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) та Psychiatric Impairment Rating Scale (PIRS)
3. DASS-21
4. Пітсбурзький опитувальник якості сну PSQI
5. Шкала депресії Гамільтона HAM-D;
6. Шкала тривоги Гамільтона HAM-A

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення психіатра
2. Нейропсихологічне/психометричне тестування

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол «Гостра реакція на стрес. Посттравматичний стресовий розлад. Порушення адаптації», затверджений наказом МОЗ від 19.07.2024 р. № 1265;
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Гостра реакція на стрес. Посттравматичний стресовий розлад. Порушення адаптації», 2024
3. Настанова 00729. Тривожний розлад, 2021 р. Код: 035.031 ebm00729;
4. Настанова 00732. Обсесивно-компульсивний розлад (ОКР), 2021 р. Код: 035.032 ebm00732.

5. Настанова 00727. Антисоціальний розлад особистості, 2021 р. Код: 035.033 ebm00727;
6. Настанова 00733. Розлади адаптації, 2021 р. Код: 035.034 ebm00734;
7. Настанова 01027. Емоційно нестабільний розлад особистості, 2021 р. Код: 035.035 ebm01027;
8. Настанова 00734. Гостра реакція на стрес та посттравматичний стресовий розлад, 2021 р. Код: 035.036 ebm00734;
9. Настанова 00709. Пацієнт з психосоматичними симптомами, 2021 р. Код: 035.007 ebm00709.

Органічні, включаючи симптоматичні, психічні розлади (F00 - F09)

Загальні положення

Оцінка психічних функцій організму при органічній патології ґрунтується на:

Нозологічній приналежності, стадії та типу перебігу захворювання - визначається характер патології, її прогресування та особливості розвитку.

Структурі, виразності та стійкості психопатологічної симптоматики - враховуються порушення психічних процесів (когнітивних та емоційно-вольових), органічні зміни особистості, психотичні, афективні, неврозоподібні, пароксизмальні та інші розлади.

Ефективності терапії - оцінюється відповідь на лікування, стійкість ремісій та можливість контролю симптомів.

Клінічному та соціальному прогнозі - визначається ймовірність стабілізації стану, адаптація в суспільстві.

Преморбідних особливостях особистості - аналізується вихідний психічний стан та його вплив на перебіг захворювання.

Рівні критики та компенсаторних можливостях особистості - оцінюється усвідомлення хвороби та здатність до адаптації.

Стані адаптації - враховується рівень соціальної, побутової та професійної інтеграції.

Для об'єктивізації мають застосовуватися клінічні та експериментально-психологічні методи оцінки.

Порушення зору оцінюється у відповідності до розділу 9.

Коди МКХ-10-АМ:

F00 - Деменція при хворобі Альцгеймера

F01 - Судинна деменція

F02 - Деменція при інших хворобах, класифікованих в інших рубриках

F03 - Деменція неуточнена

F04 - Органічний амнестичний синдром, не викликаний алкоголем чи іншими психоактивними речовинами

F06 - Інші психічні розлади, зумовлені ушкодженням та дисфункцією головного мозку чи соматичною хворобою

F07 - Розлади особистості та поведінки, зумовлені хворобою, пошкодженням чи дисфункцією головного мозку

F09 - Органічне чи симптоматичне психічний розлад неуточнений

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Стійкі незначні та помірні астенічні, незначні когнітивні, афективні, неврозоподібні розлади, органічні зміни особистості, рідкісні пароксизмальні розлади, зниження інтелекту до рівня незначної інтелектуальної недостатності (IQ = 65 - 69 балів). BPRS до 40, PIRS до 5	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199
Помірний ступінь	Стійкі виражені астенічні, помірні когнітивні, афективні, неврозоподібні, галюцинаторні, маячні розлади, органічні зміни особистості, середньої частоти пароксизмальні розлади, зниження інтелекту до рівня помірної інтелектуальної недостатності (IQ = 50 - 64 балів). BPRS 40-50, PIRS 5-6	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199
Виражений ступінь	Стійкі значно виражені астенічні, виражені когнітивні, афективні, неврозоподібні, галюцинаторні, маячні розлади, органічні зміни особистості, часті пароксизмальні розлади, зниження інтелекту до рівня вираженої інтелектуальної недостатності (IQ = 35 - 49 балів), часткове порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності. BPRS 50-70, PIRS 7-8	Порушення ментальних функцій, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b199, b510 - b539, b610 - b639

Значний ступінь	Стійке значно виражене зниження когнітивних процесів та інтелекту (IQ<34) у поєднанні з іншою психопатологічною симптоматикою або без неї, відсутність контролю функції тазових органів, що призводять до повного порушення адаптації в основних сферах життєдіяльності з необхідністю постійного стороннього догляду BPRS більше 70, PIRS 9-10	Порушення ментальних функцій, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b199, b510 - b539, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Коротка психіатрична оцінювальна шкала, версія 4.0 - Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) та Шкала оцінки порушення для психіатрії - Psychiatric Impairment Rating Scale (PIRS)
2. MOCA (Montreal Cognitive Assessment) - для оцінки когнітивного статусу, затверджена Департаментом неврології Монреальського університету, 2005.
3. NPI (Neuropsychiatric Inventory), затверджений Національним інститутом старіння США, 1994.
4. Шкала Хачинського (Hachinski Ischemic Score), затверджена Американською асоціацією серця та інсульту, 1975.
5. Dementia Rating Scale (DRS-2) - Шкала оцінки деменції, затверджена Американською психологічною асоціацією, 2000.
6. MMSE (Mini-Mental State Exam), затверджена Американською психіатричною асоціацією, 1975.
7. Батарея нейропсихологічної оцінки (NAB®)
8. Брістольська шкала активності у повсякденному житті, BADL
9. Functional Assessment Staging (FAST) - Стадіювання за функціональною оцінкою

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення психіатра / невролога
2. Нейропсихологічне/психометричне тестування
3. Візуалізаційне дослідження (КТ / МРТ) головного мозку - за потреби
4. ОФЕКТ (НМРАО-ОФЕКТ) або FDG-ПЕТ - за потреби
5. ЕЕГ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) та паліативної медичної допомоги «Деменція», затверджений наказом МОЗ України від 19.07.2016 р. № 736.
2. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Деменція», від 2016 р.

3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Настрій, когніція та відчуття втоми/знесилення після інсульту», затверджена наказом МОЗ України від 27.06.2023 р. № 1163.
4. Стандарт медичної допомоги «Когнітивні та психологічні розлади після інсульту», затверджений наказом МОЗ України від 27.06.2023 р. № 1163
5. Duodecim 036.050 ebm00752 «Скарги на порушення пам'яті, легкі когнітивні розлади та деменція», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2021.
6. Duodecim 036.051 ebm00753 «Клінічна оцінка порушень пам'яті», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2020.
7. Duodecim 036.053 ebm00755 «Когнітивні порушення судинного генезу та деменція», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2022.
8. Duodecim 036.056 ebm01100 «Лобно-скронева лобарна дегенерація», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2022.
9.Duodecim 036.057 ebm00758 «Лікування пацієнтів з порушенням пам'яті», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2022.
10. Duodecim 038.071 ebm00846 «Хвороба Меньєра», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2020.
11. Duodecim 038.072 ebm00858 «Доброякісне пароксизмальне позиційне головокружіння (ДППГ)», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2020.

Розділ 8. Хвороби нервової системи та ураження нервової системи, представлені в інших класах (G00-G99)

Загальні положення

Оцінка функцій організму, обумовлених захворюваннями нервової системи, має враховувати:

Оцінку ступеня вираженості рухових порушень - плегія, парези, атаксія, гіперкінези, що ускладнюють опору та пересування, здатність здійснювати прості та складні види рухів.

Оцінку психічних, мовних, сенсорних порушень - аналізується наявність та ступінь вираженості порушень когнітивних функцій, мовлення, слуху та зору та порушень чутливості, оцінюється біль та синдром хронічної втоми.

Клінічну форму, типи та тяжкість перебігу захворювання - визначається характер і динаміка патологічного процесу.

Активність процесу - враховується рівень нейродегенеративних чи запальних змін.

Тривалість та частоту загострень - оцінюється їх вплив на загальний стан та можливість компенсації порушень.

Наявність та можливість корекції пароксизмальних станів - визначається ступінь контролю над епілептичними, дистонічними чи іншими пароксизмальними порушеннями.

Поширеності патологічного процесу - аналізується залученість структур нервової системи та загальні прояви.

Наявності ускладнень - враховуються вторинні наслідки основного захворювання.

Факторах клінічного та реабілітаційного прогнозу - оцінюється можливість відновлення функцій, адаптації та соціалізації.

Наслідки травм, отруєнь та інших впливів зовнішніх причин (T90-T98)

Коди МКХ-10-АМ

T90 - Наслідки травм голови

G09 - Наслідки запальних захворювань центральної нервової системи

I69 - Наслідки цереброваскулярних хвороб

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні порушення статодинамічних функцій: легкий геміпарез, легкий парез, парапарез; легкий атактичний	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних

	синдром та інші легкі осередкові порушення, що не призводять до порушення життєдіяльності	функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b398, b399, b210 - b299, b710 - b789
Помірний ступінь	Помірні порушення статодинамічних функцій: легкий тетрапарез, помірний геміпарез; помірний парапарез; помірний атактичний синдром та інші помірні осередкові порушення; помірні порушення ментальних функцій, функції мови та голосу(дизартрія, афазія), сенсорних функцій ASR - 2	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b398, b399, b210 - b299, b710 - b789
Виражений ступінь	Виражені порушення статодинамічних функцій: помірний тетрапарез, виражений геміпарез, парапарез, виражений парез; виражений атактичний синдром та інші виражені осередкові порушення; виражені порушення ментальних функцій, функцій мови та голосу (дизартрія, афазія), сенсорних функцій; порушення контролю функції тазових органів ASR - 3-4	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій травної системи, порушення функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b398, b399, b210 - b299; b710 - b789, b798, b799, b510 - b539, b610 - b639
Значний ступінь	Значно виражені порушення статодинамічної функції: значно виражений парапарез (або параплегія), значно виражений геміпарез (або плегія);	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та

	виражений/значно виражений тетрапарез (тетраплегія); значно виражена статична і динамічна атаксія (самостійне пересування неможливе); значно виражені порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій; відсутність контролю функції тазових органів. Вегетативний стан ASR - 4 ICARS до 30	пов'язаних з рухом функцій, функцій травної системи, порушення функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b398, b399, b210 - b299; b710 - b789, b798, b799, b510 - b539, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Aphasia severity rating (ASR) - шкала оцінки важкості афазії
2. International Cooperative Ataxia Rating Scale (ICARS) - шкала оцінки атаксії
3. Amyotrophic lateral sclerosis functional rating scale (ALSFRS-R) - шкала оцінки бульбарних порушень
4. Medical Research Council (MRC) - шкала оцінки м'язової сили методом мануального м'язового тестування
5. Modified Rankin Scale - Модифікована шкала Ренкіна
6. Оціночний тест Фугл-Мейєра (FMA)
6. Шкала Lower Extremities Functional Scale (LEFS) опитувальник, що складається з 20 питань, який використовується для оцінки функціонального стану нижніх кінцівок пацієнтів з різними захворюваннями
7. Тест Upper extremity functional test (UEFT) для вимірювання функціонального порушення верхньої кінцівки та ступеня тяжкості цього порушення
10. Шкала інвалідності руки, плеча та долоні DASH Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand, або QuickDASH
11. Модифікована шкала Ashworth (Modified Ashworth Scale for Grading Spasticity)
12. Шкала дистонії Баррі Олбрайта/Barry Albright Dystonia Scale
13. Шкала Тардьє, Tardieu Scale для оцінки спастичності
14. Батарея нейропсихологічної оцінки (NAB®)
15. MOCA (Montreal Cognitive Assessment) - для оцінки когнітивного статусу, затверджена Департаментом неврології Монреальського університету, 2005.
16. Батарея тестів лобної дисфункції (FAB – Frontal Assessment Battery)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення невролога / кардіолога
2. КТ / МРТ головного мозку
3. Доплерографія екстракраніальних артерій - за потреби
4. КТ-/МР-ангіографія - за потреби
5. ЕхоКГ (джерело емболії) - за потреби

6. ЕЕГ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Вторинна профілактика інсульту», від 2012 р.
2. Стандарти медичної допомоги «Вторинна профілактика інсульту», затверджені наказом МОЗ України від 02.11.2022 р. № 1967.
3. Стандарти медичної допомоги «Надання допомоги при спонтанному внутрішньомозковому крововиливі», затверджені наказом МОЗ від 05.02.2022 р. № 9
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Надання допомоги при спонтанному внутрішньомозковому крововиливі», 2022
5. Клінічна настанова, заснована на доказах Геморагічний інсульт (Внутрішньомозкова гематома, аневризмальний субарахноїдальний крововилив), 2014
6. Стандарт медичної допомоги «Діагностика та лікування аутоімунних енцефалітів», затверджений наказом МОЗ від 14.03.2024 р. № 434
7. Клінічна настанова, заснована на доказах «Діагностика та лікування аутоімунних енцефалітів», 2024
8. Клінічна настанова, заснована на доказах «Організація надання допомоги при гострому ішемічному інсульті», 2024
9. Стандарт медичної допомоги «Ішемічний інсульт», затверджений наказом МОЗ від 20.06.2024 р. № 1070;
10. Клінічна настанова, заснована на доказах «Настрій, когніція та відчуття втоми/знесилення після інсульту», 2023
11. Стандарт медичної допомоги «Когнітивні та психологічні розлади після інсульту», затверджений наказом МОЗ від 27.06.2023 р. № 1163;
12. Настанова 00803. Наслідки травматичного ушкодження головного мозку, 2021 р. Код: 036.093 ebm00803.

Спадкова атаксія (G11)

Коди МКХ-10-АМ

G11.0 - Природжена непрогресуюча атаксія
G11.01 - Атаксія Фрідрейха (рання мозочкова атаксія)
G11.3 - Мозочкова атаксія з порушенням репарації ДНК
G11.8 - Інша спадкова атаксія

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Легкий ступінь	Незначні порушення координації та рівноваги, цільової моторики; незначні легкі сенситивно-мозочкові порушення, що виявляються лише при виконанні спеціальних тестів, що не порушують повсякденне функціонування людини. Незначні порушення функцій організму	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b410 - b429
Помірний ступінь	Помірні порушення координації та рівноваги, цільової моторики; помірні сенситивно-мозочкові порушення, що виявляються при виконанні звичайних рухів, що порушують опору та пересування. Помірні порушення функцій організму ICARS більше 50	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b410 - b429
Виражений ступінь	Виражені порушення координації та рівноваги, цільової моторики; виражені сенситивно-мозочкові порушення (значно утрудняється пересування, виконання звичайних рухів). Виражені порушення функцій організму ICARS 30 - 50	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b410 - b429
Значний ступінь	Значно виражені порушення координації та рівноваги, цільової моторики; значно виражені	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю,

	сенситивно-атактичні розлади. Значно виражені порушення функцій організму ICARS до 30	нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b410 - b429

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. International Cooperative Ataxia Rating Scale (ICARS) - шкала оцінки атаксії альтернативно Scale for the Assessment and Rating of Ataxia (SARA) або Brief Ataxia Rating Scale (BARS)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка або заключення невролога
2. Візуалізаційне дослідження (КТ / МРТ) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 01074. Атаксія, 2021 р. Код: 036.012 ebm01074.
2. Настанова 00747. Порушення ходи, 2021 р. Код: 036.005 ebm00747.

Спадкова спастична параплегія - ізольована та ускладнена форми (G11.4)

Коди МКХ-10-АМ

G11.4 - Спадкова спастична параплегія - ізольована та ускладнена форми

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Легкий парез нижніх кінцівок (зниження м'язової сили до 4 балів) без обмеження обсягу активних рухів, порушення опори та пересування, без деформацій стоп та формування контрактур. Незначні порушення функцій організму	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b399, b210 - b299

Помірний ступінь	Помірний парез нижніх кінцівок (зниження м'язової сили до 3 балів) із помірним порушенням здатності до пересування, або формування деформації стоп, контрактур у суглобах. Помірні порушення функцій організму	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b399, b210 - b299; b710 - b789, b798, b799
Виражений ступінь	Виражений парез нижніх кінцівок (зниження м'язової сили до 2 балів) з вираженим порушенням здатності до пересування, формуванням деформації стоп, контрактур у суглобах. Виражені порушення функцій організму	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b399, b210 - b299; b710 - b789, b798, b799

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Medical Research Council (MRC) - шкала оцінки м'язової сили методом мануального м'язового тестування
2. Модифікована шкала спастичності Ashworth (Modified Ashworth Scale for Grading Spasticity)
3. Шкала Lower Extremities Functional Scale (LEFS) опитувальник, що складається з 20 питань, який використовується для оцінки функціонального стану нижніх кінцівок пацієнтів з різними захворюваннями
4. Шкала American Orthopaedic Foot and Ankle Society AOFAS - інструмент, що використовується для оцінки результатів лікування пацієнтів з проблемами стопи та гомілковостопного суглоба
5. Тест Upper extremity functional test (UEFT) для вимірювання функціонального порушення верхньої кінцівки та ступеня тяжкості цього порушення Шкала інвалідності руки, плеча та долоні DASH Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (або QuickDASH)
6. Шкала дистонії Баррі Олбрайта/Barry Albright Dystonia Scale
7.Шкала Тардьє, Tardieu Scale для оцінки спастичності

Споріднені настанови або рекомендації

1. Настанова 00746. Слабкість м'язів та симптоми паралічу, 2021 р. Код: 036.003 ebm00746.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка або заключення невролога
2. Візуалізаційне дослідження (КТ / МРТ) - за потреби

Спінальні аміотрофії (G12)
Коди МКХ-10-АМ
G12 - Спінальні аміотрофії

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	Легкий периферичний тетрапарез, помірний парапарез та/або помірний парез проксимального відділу обох нижніх кінцівок (зниження м'язової сили до 4 балів). Деформації скелета (сколіоз, кіфосколіоз) без порушення функції Шкали Гамерсміта (HFMSE) менше 55 балів та/або MFM32 менше 72 балів при СМА При БАС ознаки ураження верхнього (в одній або більше зонах) та нижнього мотонейрона згідно критеріїв Ель-Ескоріаль Менше 40 балів за ALSFRS-R	Порушення функції голосу і мовлення, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій дихальної системи, травної системи; Коди за МКФ: b310 - b340, b398; b710 - b789, b798, b799, b440 - b450, b510 - b539
Виражений ступінь	Виражений нижній парапарез, помірний верхній парапарез (зниження м'язової сили до 3 балів). Деформації скелета (сколіоз, кіфосколіоз) з помірними та вираженими порушеннями функцій дихальної та серцево-судинної систем. Помірні та виражені бульбарні розлади.	Порушення функції голосу і мовлення, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій серцево-судинної, дихальної систем, функцій травної системи, порушення функції сечовиділення; Коди за МКФ: b310 - b340, b398; b710 - b789, b798, b799; b410 - b429, b440 -

	Шкали Гамерсміта (HFMSE) менше 40 балів та/або MFM32 менше 48 балів при СМА При БАС ознаки ураження верхнього (в одній або більше зонах) та нижнього мотонейрона згідно критеріїв Ель-Ескоріаль Менше 30 балів за ALSFRS-R	b450, b510 - b539, b610 - b639
Значний ступінь	Значно виражений периферичний тетрапарез. Тяжкі деформації скелета (сколіоз, кіфосколіоз), порушення функцій дихальної та серцево-судинної систем, що досягають значно вираженого ступеня. Значно виражені бульбарні та псевдобульбарні порушення. Шкали Гамерсміта (HFMSE) менше 30 балів та/або MFM32 менше 30 балів при СМА При БАС ознаки ураження верхнього (в одній або більше зонах) та нижнього мотонейрона згідно критеріїв Ель-Ескоріаль Менше 15 балів за ALSFRS-R	Порушення функції голосу і мовлення, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій серцево-судинної, дихальної систем, функцій травної системи, порушення функції сечовиділення; Коди за МКФ: b310 - b340, b398; b710 - b789, b798, b799; b410 - b429, b440 - b450, b510 - b539, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Medical Research Council (MRC) - шкала оцінки м'язової сили методом мануального м'язового тестування
2. Розширена переглянута шкала оцінки БАС (Amyotrophic lateral sclerosis functional rating scale (ALSFRS-R))
3. Hammersmith Functional Motor Scale Expanded (HFMSE) Розширена версія шкали для оцінки моторики у пацієнтів з Spinal Muscular Atrophy (SMA)
4. Оцінка рухової функції при нервово-м'язових захворюваннях (Motor Function Measure-32 items (MFM32)
5. Модуль для оцінки верхніх кінцівок (Revised Upper Limb Module (RULM))
6. Шкала Lower Extremities Functional Scale (LEFS) опитувальник, що складається з 20 питань, який використовується для оцінки функціонального стану нижніх кінцівок пацієнтів з різними захворюваннями

8. Тест Upper extremity functional test (UEFT) для вимірювання функціонального порушення верхньої кінцівки та ступеня тяжкості цього порушення Шкала інвалідності руки, плеча та долоні DASH Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (або QuickDASH)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка або заключення невролога

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Діагностика та лікування спінальної м'язової атрофії», 2025
2. Стандарт медичної допомоги «Діагностика та лікування спінальної м'язової атрофії», 2025
3. Настанова 00799. Бічний аміотрофічний склероз (БАС), Код: 036.061 ebm00799.

Екстрапірамідні та інші рухові порушення (G20 - G26)

Коди МКХ-10-АМ

G20 - Хвороба Паркінсона

G21 - Вторинний паркінсонізм

G22 - Паркінсонізм при хворобах класифікованих в інших рубриках

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні, легкі моторні та немоторні симптоми паркінсонізму. 1 та 2 стадії хвороби за шкалою Хен-Яру, або MDS-UPDRS	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799
Помірний ступінь	Помірні моторні та/або немоторні симптоми паркінсонізму. 3 стадія хвороби за шкалою Хен-Яру, або MDS-UPDRS Шкала Шваба-Інгланда 70 - 80%	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799
Виражений ступінь	Виражені моторні та/або немоторні симптоми паркінсонізму. 4 стадія хвороби за шкалою Хен-Яру,	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій;

	або MDS-UPDRS. Шкала Шваба-Інгланда 50 - 60%. При проведенні глибокої стимуляції глибоких структур головного мозку під час підбору режиму; наявність ускладнень після оперативного втручання, що призводять до виражених порушень життєдіяльності	Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799
Значний ступінь	Значно виражені моторні та/або немоторні симптоми паркінсонізму. 5 стадія хвороби за шкалою Хен-Яру, або MDS-UPDRS Шкала Шваба-Інгланда 0 - 40%	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. MDS Unified Parkinson's Disease Rating Scale (MDS-UPDRS) - Об'єднана шкала оцінки хвороби Паркінсона (MDS-UPDRS), це інструмент, розроблений Міжнародним товариством хвороби рухів (Movement Disorder Society), для оцінки тяжкості та прогресування хвороби Паркінсона
2. Класифікація за Хен-Яром (Hoehn and Yahr) - це система оцінки стадій прогресування хвороби Паркінсона, яка базується на клінічних проявах та ступені порушення рухових функцій
3. Шкала оцінки повсякденної активності (ADL) Шваба-Інгланда
4. Оцінка MOCA - Montreal Cognitive Assessment - для оцінки когнітивного статусу
5. Шкала немоторних симптомів (NMSS) та опитувальник немоторних симптомів (MDS-NMS-Q)
6. Шкала якості життя при хворобі Паркінсона (PDQL)
7. Шкала впливу хвороби Паркінсона (Parkinson's Impact Scale - PIMS)
8. Опитувальник якості життя при хворобі Паркінсона PDQ-39 (Parkinson's Disease Questionnaire)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення невролога
2. КТ/МРТ головного мозку - за потреби
3. DAT-ОФЕКТ - за потреби
4. Нейропсихологічне/психометричне тестування - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Хвороба Паркінсона», 2016

2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Есенціальний тремор», 2016

Інші екстрапірамідні та рухові порушення (G23, G24, G25, G26)
Коди МКХ-10-АМ
G23 - Інші дегенеративні хвороби базальних гангліїв
G24 - Дистонія
G25 - Інші екстрапірамідні та рухові порушення
G26 - Екстрапірамідні та рухові порушення при хворобах, класифікованих в інших рубриках

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Легкі фокальні та генералізовані гіперкінези не змінюють фізіологічне положення тіла, загальна цілеспрямованість рухів та дій збережена. Наявність незначних порушень психічних функцій	Порушення ментальних функцій, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b710 - b789, b798, b799
Помірний ступінь	Помірні фокальні та генералізовані гіперкінези, що змінюють фізіологічне положення тіла і порушують послідовність і цілеспрямованість рухів та дій. Наявність незначних/помірних порушень психічних функцій	Порушення ментальних функцій, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b710 - b789, b798, b799
Виражений ступінь	Виражені фокальні та генералізовані гіперкінези, з порушенням рівноваги, послідовності та цілеспрямованості рухів та дій. Наявність помірних/виражених порушень психічних функцій	Порушення ментальних функцій, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b710 - b789

Значний ступінь	Значно виражені генералізовані гіперкінези, що не контролюються лікуванням, з фіксованим патологічним положенням тіла. Наявність виражених/значно виражених порушень психічних функцій	Порушення ментальних функцій, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b710 - b789, b798, b799

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала оцінки екстрапірамідних симптомів (ESRS) , Extrapyramidal symptom rating scale (ESRS)
2. Оцінка MOCA - Montreal Cognitive Assessment - для оцінки когнітивного статусу
3. Єльська глобальна шкала тяжкості тиків
4. Шкала Сімпсона-Ангуса (SAS)
5. Шкала оцінки мимовільних рухів (AIMS), Abnormal Involuntary Movements Scale (AIMS)
6. Шкала оцінки дискінезій та мимовільних рухів Unified Dyskinesia Scale (UDysRS)
7. Опитувальник оцінки якості життя пацієнтів з цервікальною дистонією Cervical Dystonia Impact Scale (CDIP-58)
8. Опитувальник для оцінки якості життя пацієнтів з краніоцервікальною дистонією та блефароспазмом, Craniocervical Dystonia Questionnaire (CDQ-24)
9. Шкала оцінки тяжкості та впливу дистонії на пацієнтів Fahn-Marsden Dystonia Rating Scale (FMDRS)
10. Шкала вимірювання тяжкості, інвалідності та болю, пов'язаних з цервікальною дистонією, Toronto Western Spasmodic Torticollis Rating Scale (TWSTRS)
11. Модифікована шкала Ashworth (Modified Ashworth Scale for Grading Spasticity)
12. Шкала дистонії Баррі Олбрайта/Barry Albright Dystonia Scale
13. Шкала Тардьє, Tardieu Scale для оцінки спастичності

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення невролога
2. КТ/МРТ головного мозку - за потреби
3. DAT-ОФЕКТ - за потреби
4. Нейропсихологічне/психометричне тестування - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Порушення ходи», 2016
2.Клінічна настанова, заснована на доказах «Мимовільні рухи», 2016
3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Тремор», 2016
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Спастичність», 2016

Демієлінізуючі хвороби центральної нервової системи (G35 - G37)
Коди МКХ-10-АМ
G35 - Розсіяний склероз
G36 - Інша форма гострої дисемінованої демієлінізації
G37 - Інші демієлінізуючі хвороби центральної нервової системи

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Відсутність ознак активності захворювання відповідно до критеріїв, у тому числі - за даними МРТ. Відсутність чи незначні порушення функцій організму (включаючи легкі атактичні порушення) на тлі хворобо-модифікуючої терапії EDSS менше 4	Порушення функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій травної системи, порушення функції сечовиділення; Коди за МКФ: b310 - b340, b398 - b399, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b510 - b539, b610 - b639
Помірний ступінь	Помірні парези верхніх та/або нижніх кінцівок, помірні бульбарні порушення; помірні атактичні порушення; часткова атрофія зорових нервів з помірними порушеннями сенсорних функцій; помірні порушення функцій тазових органів, на тлі хворобо-модифікуючої терапії EDSS від 4 до 6	Порушення функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій травної системи, порушення функції сечовиділення; Коди за МКФ: b310 - b340, b398 - b399, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b510 - b539, b610 - b639

Виражений ступінь	Виражені парези верхніх та/або нижніх кінцівок, виражені бульбарні порушення; виражені атактичні порушення, порушення контролю функції тазових органів, на тлі хворобо-модифікуючої терапії EDSS від 6 до 8	Порушення функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій травної системи, порушення функції сечовиділення; Коди за МКФ: b310 - b340, b398 - b399, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b510 - b539, b610 - b639
Значний ступінь	Значно виражені парези або плегія верхніх та/або нижніх кінцівок; значно виражені бульбарні порушення, атактичні порушення, відсутність контролю функції тазових органів, на тлі хворобо-модифікуючої терапії EDSS більше 8	Порушення функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; порушення функцій травної системи, порушення функції сечовиділення; Коди за МКФ: b310 - b340, b398, b399, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b510 - b539, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. EDSS expanded disability status scale (розширена шкала оцінки ступеня інвалідизації)
2. Medical Research Council (MRC) - шкала оцінки м'язової сили методом мануального м'язового тестування
3. Оцінка за функціональними системами (ФС) Куртцке
4. Шкала ходьби при розсіяному склерозі (MSWS-12)MS Walking Scale-12
5. BICAMS - brief international cognitive assessment for MS (коротка міжнародна когнітивна оцінка для РС)
6. MSFC - multiple sclerosis functional composite (композитна функціональна шкала розсіяного склерозу)
7. Якість життя при розсіяному склерозі Multiple Sclerosis Quality of Life (MSQOL-54) 7. I-RODS - загальна шкала інвалідизації на основі моделі Раша

8. INCAT - шкала інвалідизації запальної нейропатії причини та лікування
9. mISS - модифікована шкала INCAT сенсорної оцінки
10. Шкала Lower Extremities Functional Scale (LEFS) опитувальник, що складається з 20 питань, який використовується для оцінки функціонального стану нижніх кінцівок пацієнтів з різними захворюваннями
11. Тест Upper extremity functional test (UEFT) для вимірювання функціонального порушення верхньої кінцівки та ступеня тяжкості цього порушення Шкала інвалідності руки, плеча та долоні DASH Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (або QuickDASH)
12. Amyotrophic lateral sclerosis functional rating scale (ALSFRS-R) - шкала оцінки бульбарних порушень

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення невролога
2. МРТ головного та/або спинного мозку
3. Люмбальна пункція СМР: олігоклональні смуги - за потреби
4. антитіла до aQP4 (в крові, лікворі) - за потреби
5. Викликані потенціали - за потреби
6. ЕНМГ/ЕМГ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Діагностика та лікування гострого розсіяного енцефаломієліту у дітей та дорослих», 2024
2. Стандарт медичної допомоги «Діагностика та лікування гострого розсіяного енцефаломієліту у дорослих та дітей», затверджений наказом МОЗ від 24.05.2024 р. № 870;
3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Діагностика та лікування спектру оптикомієліт-асоційованих розладів», 2023
4. Стандарт медичної допомоги «Діагностика та лікування спектру оптикомієліт-асоційованих розладів», затверджений наказом МОЗ від 22.08.2023 р. № 1506
5. Новий клінічний протокол медичної допомоги «Розсіяний склероз у дорослих», затверджений наказом МОЗ від 01.07.2024 р. № 1142;
6. Клінічна настанова, заснована на доказах «Синдром Гійєна-Барре», 2023
7. Стандарт медичної допомоги «Діагностика та лікування синдрому Гійєна-Барре», затверджений наказом МОЗ від 21.06.2023 р. № 1130;
8. Клінічна настанова, заснована на доказах «Хронічна запальна демієлінізуюча поліradикулонейропатія», 2023
9. Стандарти медичної допомоги «Хронічна запальна демієлінізуюча поліradикулонейропатія», затверджені наказом МОЗ від 21.02.2023 р. № 338.

Епізодичні та пароксизмальні розлади (G40-G47)

Загальні положення

Оцінка вираженості порушень психічних функцій організму при епілепсії та епілептичних синдромах має враховувати:

Час початку захворювання - ранній або пізній дебют впливає на прогноз і тяжкість уражень.
Генез та локалізацію епілептичного вогнища - визначає тип і прояви захворювання.
Вид та частоту епілептичних нападів - оцінюється характер нападів, їх тривалість, інтенсивність та вплив на життєдіяльність.
Тип перебігу захворювання
Обсяг та ефективність проведеної протиепілептичної терапії - аналізується відповідь на лікування, можливість контролю нападів та наявність резистентності.
Тривалість періоду між нападами - оцінюється динаміка перебігу хвороби та ймовірність ремісії.
Верифікація частоти епілептичних нападів - має бути підтверджена медичною документацією або під час госпіталізації, оцінка проводиться протягом календарного року.
Дотримання протиепілептичної терапії - враховується комплаєнс лікування.
Наявність, структуру та ступені вираження особистісних змін, зумовлених хворобою - аналізується їх вплив на когнітивні та емоційно-вольові функції.
Психопатологічну симптоматику - розглядаються афективні (дисфорії), психоорганічні, психотичні, неврозоподібні, психопатоподібні та інші розлади.
Оцінюється функціонування в основних сферах життєдіяльності.

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Фокальні напади без порушеної свідомості 1-2 р/день та рідше; Фокальні напади з порушеною свідомістю до 1 р/тиждень та рідше, Генералізовані зі збереженою свідомістю та/або з порушеною свідомістю -1-2 р на місяць та рідше Незначна психопатологічна симптоматика без помітних змін; інтелект не порушений або незначне зниження інтелекту (IQ = 65 - 69 балів), які істотно не позначаються на повсякденному функціонуванні. BPRS до 40, PIRS до 5	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199

Помірний ступінь	Фокальні напади без порушеної свідомості 3-4 р/день; Фокальні напади з порушеною свідомістю 3-4 р/тиждень, генералізовані - 2-3 р на місяць У поєднанні з помірними змінами особистості, помірною патопсихологічною симптоматикою; або виражені дисфорії - 1 раз і рідше на місяць; або сутінкові розлади свідомості або особливі стани свідомості - 1 раз і рідше за 1,5 місяця; або епілептичний статус, регулярні напади - 1 раз на 3 місяці та/або помірні зміни особистості, помірна патопсихологічна симптоматика; помірне зниження інтелекту (IQ = 50 - 64 бали), що ускладнює повсякденне функціонування. BPRS 40-50, PIRS 5-6	Порушення ментальних функцій; Коди за МКФ: b110 - b199
Виражений ступінь	Фокальні напади без порушеної свідомості більше 5 на день р/день; Фокальні напади з порушеною свідомістю більше 5 р/тиждень, Генералізовані - більше 4-5 р на місяць За наявності вираженої патопсихологічної симптоматики та змін особистості, що призводять порушення адаптації; або епілептичний статус, серійні напади - 1 раз на 2 місяці та/або виражена патопсихологічна симптоматика, виражені зміни особистості, симптоматика психотичного рівня, виражене зниження інтелекту (IQ = 35 - 49 балів), порушення контролю функції тазових органів, що призводять до дезадаптації в основних	Порушення ментальних функцій, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b199, b510 - b539, b610 - b639

	сферах життєдіяльності. BPRS 50-70, PIRS 7-8	
Значний ступінь	Генералізовані з порушеною свідомістю - більше 12 р на місяць, або 2 і більше сутінкових розладів свідомості або особливих станів свідомості, або 4 і більше епізодів вираженої дисфорії, або 1 і більше епістатус на місяць У поєднанні зі значно вираженою психопатологічною симптоматикою (у тому числі психотичного рівня) значно виражене зниження інтелекту (IQ < 34); відсутність контролю функції тазових органів, з необхідністю постійного стороннього догляду BPRS більше 70, PIRS 9-10	Порушення ментальних функцій, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b199, b510 - b539, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Тест Векслера для оцінки IQ (Wechsler Adult Intelligence Scale), затверджений Американською психологічною асоціацією, 2008, або аналогічні інструменти.
2. MOCA (Montreal Cognitive Assessment) - для оцінки когнітивного статусу, затверджена Департаментом неврології Монреальського університету, 2005.
3. Коротка психіатрична оцінювальна шкала, версія 4.0 - Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) та Шкала оцінки порушення для психіатрії - Psychiatric Impairment Rating Scale (PIRS)
4. Опитувальник депресії при неврологічних розладах та епілепсії (NDDIE — Neurological Disorders Depression Inventory for Epilepsy)
5. Глобальна оцінка тяжкості епілепсії - GASE (Global Assessment of the Severity of Epilepsy)
6. The Migraine Disability Assessment (MIDAS) Questionnaire, затверджений Американською академією неврології, 1999.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення невролога (детальний опис нападів та їх частоти, додаткові документи з підтвердженням нападів-виписки зі стаціонару, талони ШМД тощо)
2. ЕЕГ дослідження та моніторинг
3. Нейровізуалізація (МРТ) - за потреби
4. Нейропсихологічне/психометричне тестування - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Епілепсії у дорослих", затверджений наказом МОЗ від 17.04.2014 р. № 276
2. Duodecim 004.031 ebm00055 «Синкопе: етіологія та обстеження», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2019.
3. Duodecim 036.004 ebm00749 «Диференційна діагностика епізодичних порушень», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2020.
4. Duodecim 036.009 ebm00788 «Нарколепсія та інші гіперсомнії центрального походження», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2019.
5. Duodecim 036.025 ebm00765 «Обстеження пацієнта після епілептичного нападу», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2022.
6. Duodecim 036.026 ebm00766 «Лікування тривалих судомних нападів та епілептичного статусу», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2021.
7. Duodecim 036.027 ebm00767 «Лікування епілепсії у дорослих», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2022.
8. Duodecim 036.041 ebm00791 «Головний біль напруги», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2020.
9. Duodecim 036.042 ebm00792 «Мігрень», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2021.
10. Duodecim 036.043 ebm00793 «Кластерний головний біль (синдром Хортона)», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2020.
11. Duodecim 036.004 ebm00749 «Диференційна діагностика епізодичних порушень», затверджена Фінською медичною спільнотою Duodecim, 2020.

Спадкова та ідіопатична невропатія (G60)

Коди МКХ-10-АМ

G60 - Спадкова та ідіопатична невропатія

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Легкий парез нижніх кінцівок без порушення опори та пересування (зниження м'язової сили до 4 балів)	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b250 - b299, b710 - b789

Помірний ступінь	Помірний парез нижніх кінцівок (зниження м'язової сили до 3 балів); зміна ходи ("степаж"); незначна деформація стоп	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b250 - b299, b710 - b789
Виражений ступінь	Виражений парез нижніх кінцівок (зниження м'язової сили до 2 балів), деформація стоп, що порушує опору та пересування, порушення координації рухів	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b250 - b299, b710 - b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Medical Research Council (MRC) - шкала оцінки м'язової сили методом мануального м'язового тестування
2. Шкала нейропатії Шарко-Марі-Тута (CMTNS)
3. Шкала нейропатичних порушень - NIS (Neuropathy Impairment Score)
4. Шкала нейропатичної дисфункції - NDS (Neuropathy Disability Score)
5. Шкала Lower Extremities Functional Scale (LEFS) опитувальник, що складається з 20 питань, який використовується для оцінки функціонального стану нижніх кінцівок пацієнтів з різними захворюваннями
6. Шкала American Orthopaedic Foot and Ankle Society AOFAS - інструмент, що використовується для оцінки результатів лікування пацієнтів з проблемами стопи та гомілковостопного суглоба
7. Тест Upper extremity functional test (UEFT) для вимірювання функціонального порушення верхньої кінцівки та ступеня тяжкості цього порушення Шкала інвалідності руки, плеча та долоні DASH Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (або QuickDASH)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення невролога
2. ЕМГ / ЕНМГ - за потреби
3. МРТ спинного мозку - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Полінейропатії», 2016

Myasthenia gravis та інші порушення нервово-м'язового синапсу (G70)
Коди МКХ-10-АМ
G70 - Myasthenia gravis та інші порушення нервово-м'язового синапсу

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Локальні форми захворювання (окулярна), генералізована і бульбарна форми з незначними порушеннями функцій організму: повна компенсація при лікуванні антихолінестеразними препаратами або у поєднанні з глюкокортикоїдами, або незначна м'язова слабкість (4 балів і більше) та/або патологічна стомлюваність, що проявляється тільки при багаторазових повторних рухах або тривалому статичному напруженні, кінцівок, окулярних і краніо-бульбарних м'язів. Позитивний результат тимектомії, що дозволяє контролювати захворювання, регрес симптомів MGFA Клас I - IIa/IIb, QMG до 10 балів	Порушення функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій травної, дихальної систем; Коди за МКФ: b310 - b340, b398, b399, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b510 - b539, b440 - b450
Помірний ступінь	Помірно виражена м'язова слабкість (3 і менше) та/або патологічна стомлюваність м'язів тулуба та (або) проксимальних сегментів кінцівок, краніо-бульбарних м'язів на тлі базисної терапії з коливаннями та наростанням симптомів протягом доби, що посилюється при фізичному навантаженні, з урахуванням задовільного ефекту тимектомії MGFA Клас IIa/IIb - IIIa/IIIb, QMG 10 - 20 балів	Порушення функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій травної, дихальної систем; Коди за МКФ: b310 - b340, b398, b399, b210 - b299,

		b710 - b789, b798, b799, b510 - b539, b440 - b450
Виражений ступінь	Виражена м'язова слабкість (2 бали і менше) та/або патологічна стомлюваність м'язів тулуба та (або) проксимальних сегментів кінцівок, краніо-бульбарних м'язів на тлі недостатньо ефективної базисної терапії, тимектомії та променевої терапії (при злоякісній тимомі), що призводять до виражених порушень функцій організму. MGFA Клас IVa/IVb, QMG 20 - 30 балів	Порушення функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, порушення функцій травної, дихальної систем; Коди за МКФ: b310 - b340, b398, b399, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b510 - b539, b440 - b450
Значний ступінь	Значно виражена м'язова слабкість (1 бал і менше) та/або патологічна стомлюваність м'язів тулуба, кінцівок, дихальних та (або) краніо-бульбарних м'язів (генералізована форма) при неефективності терапії, що призводять до значно вираженого порушення функцій організму, що вимагає постійного застосування інтубації трахеї з ШВЛ або без неї, використання зондового харчування та необхідність постійної сторонньої допомоги MGFA Клас IVa/IVb - V, QMG більше 30 балів	Порушення функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення функцій травної, дихальної систем; Коди за МКФ: b310 - b340, b398, b399, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b510 - b539, b440 - b450

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Medical Research Council (MRC) - шкала оцінки м'язової сили методом мануального м'язового тестування
2. Кількісна оцінка тяжкості клінічних проявів міастенії (Quantitative Myasthenia Gravis Scale)
3. Оцінка тяжкості клінічних проявів міастенії (MGFA)
3. Шкала Якості Життя при Міастенії Гравіс - MGQOL (Myasthenia Gravis Quality of Life 15-item Scale - Revised)

4. Оцінка повсякденної активності при міастенії - MG-ADL (Myasthenia Gravis Activities of Daily Living)
5. Тест Upper extremity functional test (UEFT) для вимірювання функціонального порушення верхньої кінцівки та ступеня тяжкості цього порушення Шкала інвалідності руки, плеча та долоні DASH Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand
6. Шкала Lower Extremities Functional Scale (LEFS) опитувальник, що складається з 20 питань, який використовується для оцінки функціонального стану нижніх кінцівок пацієнтів з різними захворюваннями

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення невролога
2. Стандартна ЕНМГ або SFEMG (декремент-тест)
3. Прозериновий тест
4. КТ органів грудної порожнини
5. Серологічні дослідження / антитіла (AXP, MuSK) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Стандарти медичної допомоги «Діагностика та лікування міастенії», затверджені наказом МОЗ від 16.12.2022 р. № 2281;
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Міастенія гравіс», 2022
3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Спадкові міопатії», 2017
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Міастенія та міастенічний синдром», 2022

Первинні ураження м'язів (G71)

Коди МКХ-10-АМ

G71 - Первинні ураження м'язів

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Зниження м'язової сили до 4 балів, активні рухи у суглобах верхніх та/або нижніх кінцівок збережені у повному обсязі. Незначні порушення функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функції серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b710 - b789, b410 - b429
Помірний ступінь	Зниження м'язової сили до 3 балів, помірне обмеження амплітуди активних рухів у суглобах верхніх	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами

	та/або нижніх кінцівок, гіпотрофія м'язів тазового пояса та плечового пояса. Помірні порушення функцій організму	функцій, функції серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b710 - b789, b410 - b429
Виражений ступінь	Зниження м'язової сили до 2 балів, виражене обмеження амплітуди активних рухів верхніх та/або нижніх кінцівок; виражена гіпотрофія м'язів тазового пояса та плечового пояса. Виражені порушення функцій організму	Порушення ментальних функцій, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функції серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b710 - b789, b410 - b429
Значний ступінь	Зниження м'язової сили до 1 бала з неможливістю самостійного пересування. Значно виражені порушення функцій організму	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b310 - b340, b710 - b789, b410 - b429

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Medical Research Council (MRC) - шкала оцінки м'язової сили методом мануального м'язового тестування
2. Шкала Lower Extremities Functional Scale (LEFS) опитувальник, що складається з 20 питань, який використовується для оцінки функціонального стану нижніх кінцівок пацієнтів з різними захворюваннями
3. Тест Upper extremity functional test (UEFT) для вимірювання функціонального порушення верхньої кінцівки та ступеня тяжкості цього порушення Шкала інвалідності руки, плеча та долоні DASH Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (або QuickDASH)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення невролога
2. ЕМГ / ЕНМГ - за потреби
3. МРТ м’язів / біопсія - за потреби
4. Біохімічне дослідження крові (КФК, ЛДГ) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Спадкові міопатії», 2017

Дитячий церебральний параліч (G80)
Коди МКХ-10-АМ
G80 - Дитячий церебральний параліч

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні порушення статодинамічних функцій: легкий спастичний парапарез, легкий геміпарез (м'язова сила 4 бали) із збереженням активних рухів у суглобах верхніх та нижніх кінцівок у повному обсязі, або має місце тугорухливість або легка контрактура суглобів, легка деформація стоп(и) та/або кистей(ти) внаслідок підвищеного тонусу; незначна гіпотрофія м'язів та вкорочення кінцівки. Незначна статична атаксія, легка м'язова гіпотонія з незначним перерозгинанням у суглобах, некоординованою ходою; незначні порушення дрібної та цільової моторики. Незначний псевдобульбарний синдром, що не ускладнює фонацію та ковтання; відсутність порушень, або незначні порушення функції голосу і мовлення (дизартрія). Незначні порушення психічних функцій (незначне когнітивне зниження, IQ = 65 - 69 балів)	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340
Помірний ступінь	Помірні порушення статодинамічних функцій: легкий тетрапарез, помірний	Порушення ментальних функцій, функції голосу і

	спастичний парапарез, помірний геміпарез (м'язова сила 3 бали) з помірними контрактурами суглобів, помірною деформацією стопи та/або кисті; Помірний спастико-гіперкінетичний синдром: помірні асиметричні спастико-гіперкінетичні парези, активні рухи в суглобах помірно обмежені (переважно внаслідок гіперкінезів); Помірна статична атаксія, помірна м'язова гіпотонія з перерозгинанням у суглобах, некоординованою ходою: у повільному темпі затруднені складні види рухів; помірні порушення дрібної та цільової моторики. Помірний псевдобульбарний синдром (дизартрія, дисграфія, дислексія, дисфонія, дисфагія) з порушенням фонації та ковтання, з помірними мовними та мовними порушеннями (дизартрія). Поєднання рухових порушень з помірним когнітивним зниженням та/або помірним зниженням інтелекту (IQ = 50 - 64 балів)	мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799
Виражений ступінь	Виражені порушення статодинамічних функцій: помірний тетрапарез, виражений спастичний парапарез, виражений геміпарез (м'язова сила 2 бали) з вираженими контрактурами суглобів, вираженою деформацією стоп(и) та/або кистей(ти); з фіксованим положенням стоп та/або кистей, що ускладнює опору та пересування, захоплення та утримання предметів. Виражений спастико-гіперкінетичний синдром: виражені асиметричні спастико-гіперкінетичні	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій травної системи, сечовидільної функції; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b510 - b539, b610 - b639

	парези, які значно обмежують активні рухи в суглобах. Виражена м'язова гіпотонія, статична атаксія, що перешкоджає вертикалізації, та самостійному пересуванню. Виражений псевдобульбарний синдром з порушенням фонації та ковтання, вираженими мовними та мовними порушеннями (дизартрія). Поєднання рухових порушень з вираженим когнітивним зниженням та/або зниженням інтелекту до рівня помірної розумової відсталості (IQ = 35 - 49 балів). Порушення контролю функції тазових органів	
Значний ступінь	Значно виражені порушення статодинамічних функцій: виражений або значно виражений тетрапарез, нижній спастичний парапарез, виражений геміпарез або геміплегія (м'язова сила 1 бал), нижня параплегія (м'язова сила 0 балів) з множинними комбінованими контрактурами суглобів кінцівок; стоп та/або кисті у функціонально невигідному положенні; порушення координації рухів та рівноваги, що значно ускладнюють вертикалізацію, опору та пересування. Або - відсутність довільних рухів у кінцівках, тулуб, фіксоване патологічне положення тіла (у положенні лежачи), з незначними нецілеспрямованими рухами (поворот на бік з допомогою). Значно виражений спастико-гіперкінетичний синдром: виражений або значно виражений спастичний тетрапарез, значно виражені асиметричні спастико-гіперкінетичні парези, значно виражені комбіновані	Порушення ментальних функцій, функції голосу і мовлення, сенсорних функцій та болю, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b310 - b340, b210 - b299, b710 - b789, b798, b799, b510 - b539, b610 - b639

	контрактури в суглобах кінцівок; рухи в суглобах практично відсутні (переважно внаслідок гіперкінезів), значно виражений атетоз та/або подвійний атетоз та/або балізм, торсіонна дистонія з неможливістю та відсутністю вертикалізації, опори та пересування. Значно виражена тулубна (статична) атаксія, значно виражена динамічна атаксія, значно виражена м'язова гіпотонія, що перешкоджає точним рухам, захопленню та утриманню предметів, формуванню вертикальної пози та довільних рухів. Значно виражений псевдобульбарний синдром (відсутність функцій жування, ковтання, анартрія), відсутність мовлення. Значно виражене когнітивне зниження та/або зниження інтелекту до рівня тяжкої або глибокої розумової відсталості (IQ < 34 балів). Відсутність контролю функції тазових органів	

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Wechsler Adult Intelligence Scale - тест Векслера для оцінки IQ, або аналогічні інструменти.
2. Модифікована шкала Ashworth (Modified Ashworth Scale for Grading Spasticity)
3. Шкала дистонії Баррі Олбрайта/Barry Albright Dystonia Scale
4. Система класифікації великих моторних функцій - Gross Motor Function Classification System (GMFCS)
5. Класифікації виконання функцій руками - Manual Ability Classification System (MACS)
6. Класифікація за Гоффом
4. Шкала Lower Extremities Functional Scale (LEFS) опитувальник, що складається з 20 питань, який використовується для оцінки функціонального стану нижніх кінцівок пацієнтів з різними захворюваннями
5. Шкала American Orthopaedic Foot and Ankle Society AOFAS - інструмент, що використовується для оцінки результатів лікування пацієнтів з проблемами стопи та гомілковостопного суглоба

6. Тест Upper extremity functional test (UEFT) для вимірювання функціонального порушення верхньої кінцівки та ступеня тяжкості цього порушення Шкала інвалідності руки, плеча та долоні DASH Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand
7. Medical Research Council (MRC) - шкала оцінки м'язової сили методом мануального м'язового тестування
8. Amyotrophic lateral sclerosis functional rating scale (ALSFRS-R) - шкала оцінки бульбарних порушень
9. Шкала Тардьє, Tardieu Scale для оцінки спастичності

Рекомендовані дослідження

1. Виписка або заключення невролога (з заповненням відповідних шкал)
2. Нейровізуалізація (КТ, МРТ) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації "Церебральний параліч та інші органічні ураження головного мозку у дітей, які супроводжуються руховими порушеннями", затверджений наказом МОЗ від 09.04.2013 р. № 286.

Ураження нервових корінців та сплетінь, мононевропатії верхніх та нижніх кінцівок, геміплегія, параплегія та тетраплегія, інші паралітичні синдроми (G54, G56, G57, G80, G81, G82, G83)

При визначенні важкості парезів потрібно використовувати шкалу оцінки м'язової сили методом мануального м'язового тестування від Міжнародної Ради Досліджень (mMRC), де норма - 5 балів, легкий парез - 4 бали, помірний парез - 3 бали, виражений парез - 2 бали, значно виражений парез, плегія - 0-1 балів

Коди МКХ-10-АМ

G54 - Ураження нервових корінців та сплетінь
G56 - Мононевропатії верхньої кінцівки
G57 - Мононевропатії нижньої кінцівки
G80 - Геміплегія
G81 - Параплегія та тетраплегія
G82 - Інші паралегічні синдроми

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Верхні кінцівки: легкий парапарез; легкий дистальний, або помірний	Порушення нейром'язовоскелетних та

	проксимальний парапарез; помірний монопарез у тому числі дистального або проксимального відділу верхньої кінцівки; Нижні кінцівки: легкий парапарез; легкий проксимальний або помірний дистальний парапарез; помірний монопарез, у тому числі дистального або проксимального відділу нижньої кінцівки, що не призводять до порушення статодинамічної функції	пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 - b789
Помірний ступінь	Верхні кінцівки: помірний парапарез; помірний дистальний, або виражений проксимальний парапарез; помірний, виражений та значно виражений монопарез, дистальна моноплегія; Нижні кінцівки: помірний парапарез; виражений дистальний, або помірний проксимальний парапарез; помірний, або виражений монопарез, моноплегія з помірним порушенням стато-динамічної функції; незначний тетрапарез; помірний геміпарез; легкий тетрапарез, що призводить до помірного порушення статодинамічної функції	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 - b789
Виражений ступінь	Верхні кінцівки: виражений парапарез; виражений дистальний; значно виражений проксимальний парапарез; нижні кінцівки: виражений парапарез; значно виражений дистальний; виражений геміпарез; помірний тетрапарез, що призводять до вираженого порушення статодинамічної функції	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 - b789
Значний ступінь	Значно виражений геміпарез, значно виражений трипарез, виражений тетрапарез, значно виражений парапарез рук, виражений	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами

	проксимальний парапарез ніг, параплегія рук, ніг, геміплегія, триплегія, тетраплегія зі значно вираженими порушеннями статодинамічної функції	функцій; Коди за МКФ: b710 - b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Medical Research Council (MRC) - шкала оцінки м'язової сили методом мануального м'язового тестування
3. Шкала Lower Extremities Functional Scale (LEFS) опитувальник, що складається з 20 питань, який використовується для оцінки функціонального стану нижніх кінцівок пацієнтів з різними захворюваннями
4. Тест Upper extremity functional test (UEFT) для вимірювання функціонального порушення верхньої кінцівки та ступеня тяжкості цього порушення Шкала інвалідності руки, плеча та долоні DASH Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (або QuickDASH)
5. Інструменти оцінки функції нижніх кінцівок від American Academy of Orthopaedic Surgeons (AAOS Lower Limb Instruments)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка або заключення невролога
2. Нейровізуалізація (КТ, МРТ) - за потреби
3. ЕНМГ/ЕМГ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Захворювання спинного мозку»,2016
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Слабкість м'язів та симптоми паралічу», 2016
3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Черепно-мозкова травма», 2016
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Мінімальні та легкі травматичні ушкодження головного мозку», 2016
5. Клінічна настанова, заснована на доказах «Забій головного мозку», 2016
6. Клінічна настанова, заснована на доказах «Внутрішньочерепні травматичні гематоми», 2016
7. Клінічна настанова, заснована на доказах «Ушкодження спинного мозку», 2016
8. Клінічна настанова, заснована на доказах «Транзиторна ішемічна атака (ТІА)», 2012
9. Клінічна настанова, заснована на доказах «Інфаркт мозку (ішемічний інсульт)», 2024
10. Клінічна настанова, заснована на доказах «Внутрішньомозковий крововилив», 2022
11. Клінічна настанова, заснована на доказах «Внутрішньочерепна аневризма та субарахноїдальний крововилив», 2014

12. Клінічна настанова, заснована на доказах «Повільні вірусні інфекції центральної нервової системи», 2016
13. Клінічна настанова, заснована на доказах «Поліомієліт та постполіомієлітний синдром», 2016
14. Клінічна настанова, заснована на доказах «Периферичні нейропатії: обстеження пацієнта», 2016
15. Клінічна настанова, заснована на доказах «Защемлення нерва і компресійні розлади», 2016
16. Клінічна настанова, заснована на доказах «Полінейропатії», 2016
17. Клінічна настанова, заснована на доказах «Радикулопатії», 2016
18. Клінічна настанова, заснована на доказах «Синдром Гієна-Барре (поліradикулоневрит)», 2023

Розділ 9. Хвороби ока та його придаткового апарату (H00-H59)

Загальні положення

Оцінка порушень функцій ока та його придаткового апарату, обумовлених захворюваннями, наслідками травм чи дефектами, має враховувати:

Стан функції ока, що краще бачить (або єдиного) - оцінюється з максимально переносимою корекцією та застосуванням контрольних методів дослідження.

Характер та ступені вираженості порушення зорових функцій - основні показники: гострота зору (в умовних одиницях); поле зору (у градусах), оцінка бінокулярного зору.

Відповідно до класифікації МКХ-10-АМ - визначення рівня порушення відповідно до міжнародних стандартів.

Застосування спеціальних методів дослідження - за потреби використовуються: електрофізіологічні дослідження; оптична когерентна томографія сітківки; визначення гостроти зору за допомогою викликаних зорових потенціалів тощо.

Форму та стадії перебігу захворювання - аналізується динаміка та прогресування патологічного процесу.

Активність процесу - оцінюється рівень запального, дегенеративного чи інфекційного ураження.

Час настання порушення зору - враховується вроджений або набутий характер порушення.

Ступені адаптації до порушення зору - визначається рівень компенсації порушень.

Вид та особливість корекції - враховується ефективність оптичної (окуляри, контактні лінзи) чи хірургічної корекції.

Гострота зору

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Гострота зору (ока, що краще бачить в умовах максимальної переносимої корекції) > 0,3	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229
Помірний ступінь	Гострота зору з переносною корекцією 0,05 і нижче або концентричне звуження поля зору до 10 градусів від точки фіксації.	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229

	Гострота зору (ока, що краще бачить в умовах максимальної переносимої корекції) більше 0,1 до 0,3 (включно) Або сліпота на одне око	
Виражений ступінь	Гострота зору (ока, що краще бачить або єдиного ока в умовах максимальної переносимої корекції) 0,1 - 0,05	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229
Значний ступінь	Гострота зору (ока, що краще бачить або єдиного ока в умовах максимальної переносимої корекції) менше 0,04	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229

Концентричне звуження полів зору (по 8 основним меридіанам від точки фіксації)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Концентричне звуження поля зору ока, що краще бачить або єдиного ока від 60 до 40 (включно) без абсолютних скотом в залишкових полях зору.	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229
Помірний ступінь	Концентричне звуження поля зору ока, що краще бачить або єдиного ока менше 40° до 20° (включно)	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229
Виражений ступінь	Концентричне звуження поля зору ока, що краще бачить або єдиного ока менше 20° до 10° (включно)	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229

Значний ступінь	Концентричне звуження поля зору ока, що краще бачить або єдиного ока менше 10°	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229

Скотоми у центральному полі зору

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Відносні парацентральні скотоми, що не зливаються	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229
Помірний ступінь	Поодинокі, зливні абсолютні центральні скотоми до 5 градусів і зливні абсолютні парацентральні скотоми або кільцеподібні скотоми при концентричному звуженні полів зору ока, що краще бачить або єдиного ока від 55 до 40 градусів (включно)	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229
Виражений ступінь	Центральні абсолютні скотоми (5 - 10) ока, що краще бачить або єдиного ока	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229
Значний ступінь	Центральні абсолютні скотоми (більше 10) ока, що краще бачить чи єдиного ока	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Анкета зорових функцій NEI-VFQ (NEI-VFQ National Eye Institute Visual Function Questionnaire)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення лікаря-офтальмолога
2. Візометрія
3. Периметрія

3. Оптична когерентна томографія, або інші допоміжні дослідження (кератотопографія, Біомікроскопія рогівки, викликані потенціали, УЗД, тонометрія, дослідження бінокулярного зору) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Діабетична ретинопатія, 2022(Duodecim 023.040 ebm00493)
2. Обстеження очей і перевірка зору в дитячих лікарнях, 2022(Duodecim 031.005 ebm00581)
3. Стеноз носослізної протоки, 2022(Duodecim 031.054 ebm00585)
4. Очні неврологічні симптоми, 2022(Duodecim 036.008 ebm00742)
5. Оцінка зору, 2022(Duodecim 037.001 ebm00806)
6. Сліпота та порушення зору, 2022(Duodecim 037.002 ebm00807)
7. Аномалії рефракції, 2022(Duodecim 037.003 ebm00833)
8. Порушення зору, 2022(Duodecim 037.005 ebm00813)
9. Почервоніння очей та сльозотеча, 2022(Duodecim 037.006 ebm00808)
10. Біль навколо очей, 2022(Duodecim 037.007 ebm00810)
11. Заворіт і виворіт повіки, 2022(Duodecim 037.010 ebm00821)
12. Птоз, 2022(Duodecim 037.011 ebm00822)
13. Лагофтальм, 2022(Duodecim 037.012 ebm00825)
14. Ячмінь і халязіон, 2022(Duodecim 037.013 ebm00819)
15. Блефарит, 2022(Duodecim 037.015 ebm00824)
16. Рани повік, пресептальна флегмона та флегмона орбіти, 2022(Duodecim 037.016 ebm00823)
17. Субкон'юнктивальний крововилив (гіпосфагма), 2022(Duodecim 037.021 ebm00818)
18. Кон'юнктивіт, 2022(Duodecim 037.022 ebm00834)
19. Птеригіум, 2022(Duodecim 037.023 ebm00826)
20. Виразки рогівки та кератит, 2022(Duodecim 037.024 ebm00827)
21. Стороннє тіло рогівки, 2022(Duodecim 037.026 ebm00838)
22. Ушкодження очей, 2022(Duodecim 037.027 ebm00839)
23. Фотоофтальмія, 2022(Duodecim 037.028 ebm00811)
24. Очні проблеми у осіб, які користуються контактними лінзами, 2022(Duodecim 037.029 ebm00812)
25. Епісклерит, 2022(Duodecim 037.031 ebm00837)
26. Іридоцикліт (ірит), 2022(Duodecim 037.032 ebm00836)
27. Катаракта, 2022(Duodecim 037.033 ebm00831)
28. Глаукома, 2022(Duodecim 037.034 ebm00829)
29. Тромбоз вен сітківки, 2022(Duodecim 037.039 ebm00816)
30. Оклюзія центральної артерії сітківки, 2022(Duodecim 037.040 ebm00815)
31. Відшарування скловидного тіла, 2022(Duodecim 037.041 ebm01137)
32. Крововилив у скловидне тіло (КСТ), 2022(Duodecim 037.042 ebm00817)
33. Відшарування сітківки, 2022(Duodecim 037.043 ebm00814)
34. Вікова макулодистрофія (ВМД), 2022(Duodecim 037.044 ebm00830)
35.Ретинобластома, 2022(Duodecim 037.045 ebm00832)

Розділ 10. Хвороби вуха та соскоподібного відростка (H60-H95)

Загальні положення

Оцінка порушень функцій вуха і соскоподібного відростка, обумовлених захворюваннями, наслідками травм або дефектами, має враховувати:

Характер та ступені виразності порушення функції слуху - визначається ступінь приглухуватості вуха, що краще чує (або єдиного) за оновленою міжнародною класифікацією втрати слуху WHO за аудіометричними показниками мовної і тональної аудіометрії (0 ст. – Без порушень, до 20 дБ. Відсутні або дуже незначні проблеми зі слухом. 1 ст. – Легка 20–34 дБ. Пацієнт може мати труднощі з розрізненням мовлення в шумному середовищі або на відстані. 2 ст. – Помірний, 35–49 дБ. У пацієнта можуть виникати труднощі зі сприйняттям нормального голосу в тиші та труднощі з сприйняттям мови в шумних умовах. Пацієнт має труднощі зі сприйняттям звичайної розмови без використання слухових апаратів. 3 ст. – Середньоважкий, 50–64 дБ. В тиші може чути лише гучну мову, та має виражені труднощі зі сприйняттям гучної мови в шумних умовах. Розмовне мовлення не чути; пацієнт потребує значного підвищення гучності голосу співрозмовника або технічних засобів. 4 ст – Важкий, 65–79 дБ. Мовлення сприймається лише якщо це крик безпосередньо біля вуха, а в шумі має дуже великі труднощі зі сприйняттям навіть крику безпосередньо у вухо. 5 – Глибокі порушення слуху, 80–94 дБ. Нездатний чути та розуміти навіть крик, як у тиші, так і в шумних умовах).

Тип ураження слухового аппарату, форму та стадії перебігу захворювання - кондуктивний, нейросенсорний (сенсоневральний), змішаний типи, гостру та хронічну форми тощо.

Час настання слухового дефекту - враховується вроджений чи набутий характер порушення.

Ступінь пристосування до слухового дефекту - визначається рівень компенсації порушень.

Вид та особливостях ускладнень - аналізується їх вплив на загальний стан пацієнта.

Поєднання з порушеннями мови та психічних функцій - оцінюється наявність комплексних порушень, що впливають на орієнтацію, спілкування тощо.

Застосування спеціальних методів дослідження - за потреби використовуються: аудіоімпедансометрія; отоакустична емісія; викликані слухові потенціали; тимпанометрія; КТ/МРТ

Хвороби вуха та соскоподібного відростка (H60 - H95)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Порушення слуху 1 - 5 ступеня за критеріями WHO, одностороння. Порушення слуху 1 - 3 ступеня за критеріями WHO (20 - 64 dB для вуха що краще чує), двостороння	Порушення сенсорних функцій та болю, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b230 - b349, b310 - b340
Помірний ступінь	Порушення слуху 3 ступеня (50 - 64 dB для вуха що краще чує) та 4 ступеня (65 - 79 dB для вуха що краще чує) з помірними труднощами в орієнтації та спілкуванні; 5 ступеня, (80–94 dB для вуха що краще чує), або повна втрата слуху (>94 dB) двостороння за критеріями WHO Вроджена або набута в дитинстві глухота або приглухуватість 3 - 5 ст. ступеня за критеріями WHO з мовними порушеннями Значно виражений тіннітус (THI > 76 балів), що призводить до неможливості концентрації та помірних або важких порушень психічних функцій	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b230 - b349
Виражений ступінь	Глухонімота, що супроводжується порушеннями психічних функцій будь якого ступеню.	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b230 - b349
Значний ступінь	Глухонімота, що супроводжується значно вираженими порушеннями психічних функцій.	Порушення ментальних функцій, сенсорних функцій і болю; Коди за

		МКФ: b230 - b349, b110 - b139, b140 - b189

Професійно обумовлена втрата слуху

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Порушення слуху 1 - 3 ступеня за критеріями WHO (20-64 dB для вуха що краще чує), двостороння	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b230 - b349
Помірний ступінь	Порушення слуху 3 ступеня (50 - 64 dB для вуха що краще чує) та 4 ступеня (65 - 79 dB для вуха що краще чує) з помірними труднощами в орієнтації та спілкуванні; 5 ступеня, (80–94 dB для вуха що краще чує), або повна втрата слуху (>94 dB) двостороння за критеріями WHO	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b230 - b349

Комбіноване порушення зору та слуху

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	Двостороннє порушення слуху 2 ступеня (35-49 dB для вуха що краще чує) за критеріями WHO в поєднанні з високим ступенем втрати зору (гострота зору краще бачить оком з максимальною корекцією 0,1 - 0,05)	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229, b230 - b349

Виражений ступінь	Двостороннє порушення слуху 3 ступеня (50 - 64 дБ) в поєднанні з високим ступенем втрати зору (гострота зору краще бачить оком з максимальною корекцією 0,1 - 0,05)	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229, b230 - b349
Значний ступінь	Високий ступінь втрати зору (гострота зору (краще бачить оком з максимально переносимою корекцією в межах 0,1 - 0,05) у поєднанні з двостороннім порушенням слуху 4 - 5 ступеня, глухотою	Порушення сенсорних функцій і болю; Коди за МКФ: b210 - b229 , b230 - b349

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала втрати слуху ВООЗ
2. Класифікація вестибулярних симптомів Товариства Barany
3. Критерії класифікації слуху хірургії голови та шиї, 2022
4. Анкета оцінки якості життя з тинітусом (Tinnitus handicap inventory)
5. Скорочений профіль ефективності слухових апаратів - APHAB (Abbreviated Profile of Hearing Aid Benefit)
6. Шкала для самооцінки слуху SSQ (Speech, Spatial and Qualities of Hearing Scale)
7. Порушення слуху у дорослих - HHIA (Hearing Handicap Inventory for Adults)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення лікаря-отоларинголога / лікаря-сурдолога
2. Аудіограма
3.Тимпанометрія - за потреби
4. Імпедансометрія - за потреби
5. Викликані потенціали - за потреби
6. КТ/МРТ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Нові клінічні протоколи за темою "Вибухова травма вуха / акустична травма і втрата слуху (бойова травма)", затверджені наказом МОЗ від 25.04.2024 р. № 714;
2. "Тактика ведення пацієнтів з раптовою і гострою сенсоневральною приглухуватістю", Клінічна настанова, заснована на доказах, 2022
3. Стандарти медичної допомоги "Раптова і гостра сенсоневральна приглухуватість", затверджені наказом МОЗ від 15.12.2022 р. № 2272;
4. "Хвороба Меньєра", Клінічна настанова, заснована на доказах, 2022
5. Стандарти медичної допомоги "Хвороба Меньєра", затверджені наказом МОЗ від 26.01.2023 р. № 150;
6. Ідіопатична раптова нейросенсорна втрата слуху, 2022 (Duodecim 038.014 ebm01062)

7. Інтерпретація аудіограми і порушення слуху, 2022 (Duodecim 038.015 ebm00845)
8. Технічне відновлення порушеного слуху, 2022 (Duodecim 038.016 ebm00844)
9. Отосклероз, 2022 (Duodecim 038.017 ebm00848)
10. Травми вушної раковини, 2022 (Duodecim 038.040 ebm00855)
11. Бароотит і баротравма (проблеми вуха, пов'язані з атмосферним тиском), 2022 (Duodecim 038.041 ebm00857)
12. Гостра акустична травма, 2022 (Duodecim 038.043 ebm01061)
13. Стороннє тіло в слуховому каналі, 2022 (Duodecim 038.044 ebm00851)

Розділ 11. Хвороби системи кровообігу та патологія з ураженням переважно органів системи кровообігу, представлена в інших класах (I00-I99)

Загальні положення:

Оцінка порушень функцій серцево-судинної системи, зумовлених хворобами системи кровообігу та патологією з переважним ураженням органів кровообігу, має враховувати:

Ступінь клініко-функціональних проявів, зокрема: серцевої недостатності; наявність супутньої дихальної недостатності, та легеневої гіпертензії

Функціональний стан пацієнта за результатами тестів з фізичним навантаженням враховуючи протипоказання (тредміл-тест, велоергометрія (ВЕМ), тест з 6-хвилинною ходою, шатл-тест тощо)

Форму та важкість перебігу патологічного процесу – оцінюється характер розвитку захворювання.

Частоту та важкість загострень – враховується динаміка стану пацієнта.

Поширеність патологічного процесу – визначається ступінь ураження серцево-судинної системи.

Ураження органів-мішеней – аналізується вплив патології на інші органи та системи.

Наявність ускладнень супутніх станів – оцінюється їх вплив на загальний на основне захворювання та загальний стан організму.

Порушення зору оцінюється у відповідності до розділу 9.

Хронічні ревматичні хвороби (I05-I09), інші хвороби серця (I30-I52)
Коди МКХ-10-АМ

I05 - Ревматичні ураження мітрального клапана
I06 - Неревматичні ураження аортального клапана
I07 - Неревматичні ураження тристулкового клапана
I08 - Поєднане ураження мітрального та аортального клапанів
I09 - Інші ревматичні хвороби серця
I34 - Неревматичні ураження мітрального клапана
I35 - Неревматичні ураження аортального клапана

I36 - Неревматичні ураження тристулкового клапана
I37 - Ураження клапана легеневої артерії

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Ревматичні та неревматичні хвороби клапана/клапанів серця підтверджені наявністю регургітації, або стенозу на ЕхоКГ; ревматичний міокардит, ендокардит та перикардит без ознак запального процесу з хоча б одним незначними порушеннями функцій серцево-судинної системи за неможливості пластики клапана, або після його встановлення: стенокардія I, II ФК Канадського кардіологічного товариства, легкі порушення серцевого ритму, зниження серцевого викиду, легенева гіпертензія 1-2 функціональний ступінь WHO, MET >7, протокол Брюса (або аналогічний тест) більше 3 хв, VO2max 16-20 мл/хв/кг, BNP <100 пкг/мл (або аналогічні показники nTProBNP); Площа АК >1.5; Градієнт тиску АК <25ммРт.ст; Площа МК >1.5; Градієнт тиску МК <5 ХСН 0-I стадії за Стражеском-Василенком	Порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b410 - b429
Помірний ступінь	Ревматичні та неревматичні хвороби клапана/клапанів серця підтверджений наявністю помірної або важкої регургітації, або стенозу на ЕхоКГ; активний ревматичний міокардит, ендокардит і перикардит. Та одне з:	Порушення функцій серцево-судинної системи; МКФ : b410 - b429

	помірні порушення функцій серцево-судинної системи за неможливості пластики клапана, або після його встановлення: стенокардія III ФК Канадського кардіологічного товариства, легенева гіпертензія 3 функціональний ступінь WHO, помірні порушення серцевого ритму, прогресування СН внаслідок прогресування клапанного дефекту, зниження серцевого викиду ФВ<50, МЕТ 5-7, протокол Брюса (або аналогічний тест) 1 - 3 хв, VO2max 10-15 мл/хв/кг, BNP <500 пкг/мл (або аналогічні показники nTProBNP); Площа АК 1 - 1.5; Градієнт тиску АК 25 - 50 ммРт.ст; Площа МК 1 - 1.5; Градієнт тиску МК 5-10 ммРт.ст ХСН IIA-IIБ стадії за класифікацією Стражеска-Василенка, стадія C та D за міжнародною класифікацією	
Виражений ступінь	Ревматичні та неревматичні хвороби клапана/клапанів серця підтверджений наявністю помірної або важкої регургітації, або стенозу на ЕхоКГ; активний ревматичний міокардит, ендокардит та перикардит Та одне з: стенокардія III-IV ФК Канадського кардіологічного товариства, легенева гіпертензія 3 функціональний ступінь WHO, прогресування СН внаслідок прогресування клапанного дефекту, важкі порушення серцевого ритму, зниження серцевого викиду - ФВ ЛШ менше 40%, МЕТ 2-5, протокол Брюса (або аналогічний тест) 1 хв і менше, VO2max менше 10 мл/хв/кг, BNP більше 500 пкг/мл (або аналогічні показники nTProBNP);	Порушення функцій серцево-судинної системи; МКФ : b410 - b429

	Площа АК 1 і менше; Градієнт тиску АК більше 50 ммРт.ст; Площа МК 1 і менше; Градієнт тиску МК більше 10 ммРт.ст)) ХСН IIБ-III стадії за класифікацією Стражеска-Василенка, стадія D за міжнародною класифікацією	
Значний ступінь	Ревматичні та неревматичні хвороби клапана/клапанів серця; активний ревматичний міокардит, ендокардит та перикардит, зі значно вираженими порушеннями функцій серцево-судинної системи Та одне з: легенева гіпертензія 4-го ступеня за WHO, стенокардія IV ФК Канадського кардіологічного товариства, тяжкі порушення серцевого ритму, зниження ФВ лівого шлуночка менше 30%) ХСН III стадії за класифікацією Стражеска-Василенка, стадія D за міжнародною класифікацією	Порушення функцій серцево-судинної системи; МКФ : b410 - b429

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Класифікація Стражеска-Василенка - Рекомендації Української асоціації кардіологів щодо ведення серцевої недостатності
2. Міжнародна класифікація серцевої недостатності - Рекомендації Української асоціації кардіологів щодо ведення серцевої недостатності
3. NYHA (Функціональна класифікація Нью-Йоркської кардіологічної асоціації)
4. Оцінка за шкалою SCORE2 (SCORE2-OP)
5. Опитувальний KCCQ-12 (Kansas City Cardiomyopathy Questionnaire)
6. Оцінка якості життя HeartQoL

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення кардіолога
2. ЕКГ та добовий Холтер-моніторинг (при наявності порушень ритму)
3. ЕхоКГ-доплерографія
4. Тести з дозованим фізичним навантаженням та стрес тести (враховуючи протипоказання) - за потреби
5. Натрійуретичний пептид - за потреби

6. Рентгенографія
7. Коагулограма
8. КТ/МРТ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

8. 004.011 ebm00087 Найбільш поширені типи клапанних хвороб серця у дорослих і пов'язані з ними шуми
7. 004.012 ebm00097 Заміна клапанів серця: спостереження за пацієнтом
8. 004.080 ebm00963 Інфекційний ендокардит (ІЕ)
9. 004.081 ebm00093 Профілактика бактеріального ендокардиту
10.004.082 ebm00092 Міокардит
11. 6.004.083 ebm01111 Перикардит
12. 004.085 ebm00094 Дилатаційна кардіоміопатія
13. 004.086 ebm00095 Гіпертрофічна кардіоміопатія

Хвороби, що характеризуються підвищеним кров'яним тиском (I10-I15)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Артеріальна гіпертензія 1 – 3 ступеня, гіпертонічна хвороба II стадії без порушення функцій органів-мішеней.	Порушення функцій серцево-судинної системи; МКФ : b410 - b429
Помірний ступінь	Артеріальна гіпертензія 1 - 3 ступеня, гіпертонічна хвороба III стадії з помірними порушеннями функцій органів-мішеней незважаючи на найкращу доступну терапію, та одне з: альбумінурія, зниження ШКФ - ХХН 3а, ретинопатія, зниження ФВ ЛШ менше за 50% NYHA III, СНІІА-СНІІБ за класифікацією Стражеска-Василенка, стадія C та D за міжнародною класифікацією	Порушення функцій серцево-судинної системи, функції сечовиділення, ментальних функцій, сенсорних функцій та болю; МКФ : b410 – b429, b610 – b639, b110 – b139, b140 – b189, b198, b199, b210 – b299
Виражений ступінь	Артеріальна гіпертензія 1 - 3 ступеня, гіпертонічна хвороба III стадії з вираженими порушеннями функцій	Порушення функцій серцево-судинної системи, функції сечовиділення;

	органів-мішеней, незважаючи на найкращу доступну терапію та одне з: альбумінурія, зниження ШКФ - ХХН 3б-4, ретинопатія, зниження ФВ ЛШ нижче 40% NYHA III, СНІБ за класифікацією Стражеска-Василенка, стадія D за міжнародною класифікацією	ментальних функцій, сенсорних функцій та болю; МКФ : b410 – b429, b610 – b639, b110 – b139, b140 – b189, b198, b199, b210 – b299
Значний ступінь	Артеріальна гіпертензія 1 - 3 ступеня, гіпертонічна хвороба III стадії зі значно вираженими порушеннями функцій органів-мішеней, незважаючи на найкращу доступну терапію, як одне з: альбумінурія, зниження ШКФ - ХХН 4-5, важка ретинопатія та сліпота, зниження ФВ ЛШ нижче 30%, симптоматична СН в спокої, цереброваскулярні ураження NYHA IV, СНІІІ за класифікацією Стражеска-Василенка, стадія D за міжнародною класифікацією	Порушення функцій серцево-судинної системи, функції сечовиділення; ментальних функцій, сенсорних функцій та болю; МКФ : b410 – b429, b610 – b639, b110 – b139, b140 – b189, b198, b199, b210 – b299

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Класифікація Стражеска-Василенка
2. Міжнародна класифікація серцевої недостатності
3. NYHA (Функціональна класифікація Нью-Йоркської кардіологічної асоціації)
4. Шкала Моріскі-Гріна (MMAS-8) для оцінки прихильності до лікування.
5. Оцінка за шкалою SCORE2 (SCORE2-OP)
6. Оцінка якості життя HeartQoL

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення кардіолога
2. Добове моніторування артеріального тиску
3. Велоергометрія, або інші тести з дозованим навантаженням (враховуючи протипоказання) - за потреби
4. ЕхоКГ
5. ШКФ, альбумінурія, загальний аналіз сечі
6. Доплерографія ниркових артерій - за потреби
7. Натрійуретичний пептид - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Duodecim 004.022 ebm00069 Гіпертензія: обстеження та стартове лікування

2. Duodecim 004.025 ebm00072 Медикаментозне лікування артеріальної гіпертензії

3. Duodecim 004.028 ebm00075 Вторинна гіпертензія

4. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Гіпертонічна хвороба (артеріальна гіпертензія)», затверджений наказом МОЗ від 12.09.2024 р. № 1581;

5. Клінічна настанова, заснована на доказах «Артеріальна гіпертензія», 2024

Ішемічна хвороба серця (I20-I25)
Коди МКХ-10-АМ
I20 - Стенокардія
I25 - Хронічна ішемічна хвороба серця

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні порушення функції серцево-судинної системи: стенокардія або безбольова ішемія міокарда NYHA II; ХСН I-IIA стадії за класифікацією Стражеска-Василенка.	Порушення функцій серцево-судинної системи; МКФ : b410 - b429
Помірний ступінь	Помірні порушення функції серцево-судинної системи, такі як стенокардія з наявністю 70% звуженні просвіту коронарних судин на ангіографії, III ФК Канадського кардіологічного товариства, симптоматичні прояви СН під час помірного навантаження, позитивні показники стрес-тестів (1-2мм зміни ST на електрокардіограмі під час стрес-тестів тощо) та одне з: МЕТ 7-5, VOmax 10-15 мл/хв/кг, або перенесений ГІМ, стентування, або АКШ в анамнезі, або помірний (25-	Порушення функцій серцево-судинної системи; МКФ : b410 – b429

	50%) дефіцит на перфузії міокарда, або стрес-Ехо NYHA III, ХСН IIA-IIБ стадії за класифікацією Стражеска-Василенка, стадія C та D за міжнародною класифікацією	
Виражений ступінь	Важкі порушення функції серцево-судинної системи, такі як стенокардія з наявністю 70% звуженні просвіту коронарних судин на ангіографії, III-IV ФК Канадського кардіологічного товариства, симптоматичні прояви СН під час незначного навантаження, позитивні показники стрес-тестів (більше 2мм зміни ST на електрокардіограмі під час стрес-тестів) та одне з: МЕТ менше 5, VOmax менше 10 мл/хв/кг, або перенесений ГІМ, стентування, або АКШ в анамнезі, або важкий (більше 50%) дефіцит на перфузії міокарда, або стрес-Ехо NYHA III-IV, ХСН IIБ-III стадії за класифікацією Стражеска-Василенка, стадія D за міжнародною класифікацією	Порушення функцій серцево-судинної системи, сечовиділювальної функції; МКФ : b410 – b429, b610 – b639
Значний ступінь	Значно виражені та важкі порушення функції серцево-судинної системи, такі як стенокардія з наявністю 70% звуженні просвіту коронарних судин на ангіографії, IV ФК Канадського кардіологічного товариства, симптоматичні прояви СН в спокої, позитивні зміни на стрес-тесті (більше 2мм зміни ST на під час стрес-тестів)	Порушення функцій серцево-судинної системи, сечовиділювальної функції; МКФ : b410 – b429, b610 – b639

	та одне з: МЕТ менше 2, VOmax менше 10 мл/хв/кг, або перенесений ГІМ, стентування, або АКШ в анамнезі, або важкий (більше 50%) дефіцит на перфузії міокарда, або стрес-Ехо NYHA IV, ХСН III стадії за класифікацією Стражеска-Василенка, стадія D за міжнародною класифікацією	

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Класифікація Стражеска-Василенка
2. Міжнародна класифікація серцевої недостатності
3. NYHA (Функціональна класифікація Нью-Йоркської кардіологічної асоціації)
4. Опитувальник SAQ-7 (Seattle Angina Questionnaire)
5. Оцінка якості життя HeartQoL
6. Оцінка ризику за SCORE2 (SCORE2-OP)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення кардіолога
2. ЕКГ та Холтер-моніторування (за потреби)
3.Тести з дозованим фізичним навантаженням та за потреби стрес-тести
4. ЕхоКГ
5. Коронарографія / КТ-КАГ - за потреби (одноразова)
6. Натрійуретичний пептид - за потреби
7. Ліпідограма

Споріднені настанови або рекомендації

1. 004.058 ebm00078 Гострий коронарний синдром та інфаркт міокарда
2. 004.063 ebm00080 Ішемічна хвороба серця
3. 004.064 ebm00082 Діагностична коронарографія
4. Клінічна настанова “Гострий коронарний синдром без стійкої елевації сегмента ST”, 2021
5. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та кардіореабілітації «Гострий коронарний синдром без елевації сегмента ST», затверджений наказом МОЗ від 15.09.20201 р. № 1957;
6. Клінічна настанова “Гострий коронарний синдром з елевацією сегмента ST”, 2021
7. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та

кардіореабілітації «Гострий коронарний синдром з елевацією сегмента ST», затверджений наказом МОЗ від 14.09.2021 р. № 1936;
8. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Стабільна ішемічна хвороба серця», затверджений наказом МОЗ від 23.12.2021 р. № 2857;
9. Клінічна настанова «Стабільна ішемічна хвороба серця», 2021;
10. Настанови ESC щодо лікування хронічних коронарних синдромів, 2024, що розроблено робочою групою з лікування хронічних коронарних синдромів Європейського товариства кардіологів (ESC), схвалено Європейською асоціацією кардіоторакальних хірургів (EACTS), 2024

Порушення серцевого ритму (I44-I49)
Коди МКХ-10-АМ
I44 - Передсердно-шлуночкова (атріовентрикулярна) блокада та блокада лівої ніжки пучка (Гіса)
I47 - Пароксизмальна тахікардія
I48 - Фібриляція та тріпотіння передсердь
I49 - Інші порушення серцевого ритму

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Порушення ритму, що супроводжуються легкими порушеннями функцій серцево-судинної системи, незважаючи на терапію, або встановлення водія ритму; ФК I-II за EHRA, NYHA II, CHI-CHIIA за Стражеском Василенком	Порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b410 - b429
Помірний ступінь	Середнього ступеня важкості порушення ритму, що супроводжуються помірними порушеннями функцій серцево-судинної системи, незважаючи на терапію, або встановлення водія ритму, що проявляються симптоматично (періодичні напади у вигляді синкопе,	Порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b410 - b429

	порушення свідомості, пальпітації, задишки; та/або CHADS2VASC - 3 балів і вище при симптоматичній ФП з помірними порушеннями функцій серцево-судинної системи. та/або помірні зміни на ЕхоКГ (одне з: наявність невеликих дефектів міжшлуночкової, чи міжпередсердної перегородки, розширення камер серця, помірна діастолічна дисфункція, помірний стеноз/регургітація клапанів); та/або підтверджені Холтерівським моніторингом аритмії III-IV ФК (злоякісні порушення ритму і провідності серця; фатальні аритмії - Шлуночкові тахікардії (VT), фібриляція шлуночків (VF), torsades de pointes тощо) ФК III за EHRA, NYHA II-III, СНІІА-СНІІБ за Стражеском Василенком, стадія C та D за міжнародною класифікацією	
Виражений ступінь	Важкі порушення ритму за EHRA, що супроводжуються вираженими порушеннями функцій серцево-судинної системи, незважаючи на терапію, або встановлення водія ритму, що проявляються як періодичні напади у вигляді синкопе, порушення свідомості, пальпітації, задишки; та/або CHADS2VASC - 3 балів і вище при симптоматичній ФП з вираженими порушеннями функцій серцево-судинної системи. та/або важкі зміни на ЕхоКГ (одне з: наявність великих дефектів міжшлуночкової, чи міжпередсердної	Порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b410 - b429

	перегородки, виражене розширення камер серця, виражена діастолічна дисфункція, виражена стеноз/регургітація клапанів); та/або підтверджені Холтерівським моніторингом аритмії III-IV ФК (злоякісні порушення ритму і провідності серця; фатальні аритмії - Шлуночкові тахікардії (VT), фібриляція шлуночків (VF), torsades de pointes тощо) ФКIII-IV за EHRA, NYHA III-IV, СНІІБ-СНІІІ за Стражеском Василенком, стадія D за міжнародною класифікацією	
Значний ступінь	Значні порушення ритму за EHRA, шо супроводжуються значно вираженими порушеннями функцій серцево-судинної системи, незважаючи на терапію, або встановлення водія ритму, що проявляються як періодичні напади у вигляді синкопе, порушення свідомості, пальпітації, задишки; та/або CHADS2VASC - 3 балів і вище при симптоматичній ФП з значно вираженими порушеннями функцій серцево-судинної системи. та/або значні зміни на ЕхоКГ (одне з: наявність великих дефектів міжшлуночкової, чи міжпередсердної перегородки, виражене розширення камер серця, виражена діастолічна дисфункція, виражена стеноз/регургітація клапанів), та/або підтверджені Холтерівським моніторингом аритмії III-IV ФК (злоякісні порушення ритму і провідності серця; фатальні аритмії -	Порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b410 - b429

	Шлуночкові тахікардії (VT), фібриляція шлуночків (VF), torsades de pointes тощо) ФК IV за EHRA, NYHA IV, CHIII за Стражеском Василенком, стадія D за міжнародною класифікацією	

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Класифікація Стражеска-Василенка
2. Міжнародна класифікація серцевої недостатності
3. NYHA (Функціональна класифікація Нью-Йоркської кардіологічної асоціації)
4. Шкала оцінки ризику тромбоемболічних ускладнень при фібриляції передсердь - CHADS2VASC.
5. Оцінка ризику кровотеч за HAS-BLED
6. Опитник для оцінки якості життя при ФП - AFEQT (Atrial Fibrillation Effect on Quality-of-life)
7. Специфічний для аритмій опитник - ASTA (Arrhythmia-Specific Questionnaire)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення кардіолога
2. ЕКГ та Холтер-моніторування
3. Тести з дозованим фізичним навантаженням та стрес-тести - за потреби
4. ЕхоКГ
5. Натрійуретичний пептид - за потреби
6. Коагулограма - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Фібриляція передсердь", 2016
2. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Фібриляція передсердь», затверджений наказом МОЗ від 15.06.2016 р. № 597;
3. Клінічна настанова "Симптоми аритмії та обстеження пацієнта з аритмією", 2022 (Duodecim 004.030 ebm00056)
4. Клінічна настанова "Синкопе: етіологія та обстеження", 2022 (Duodecim 004.031 ebm00055)
5. Клінічна настанова "Синдром подовженого інтервалу QT (LQTS)", 2022 (Duodecim 004.035 ebm00945)
6. Клінічна настанова "Суправентрикулярна екстрасистолія", 2022 (Duodecim 004.037 ebm00058)
7. Клінічна настанова "Синусова тахікардія", 2022 (Duodecim 004.038 ebm00057)
8. Клінічна настанова "Суправентрикулярна тахікардія (СВТ)", 2022(Duodecim 004.039 ebm00059)

9. Клінічна настанова "Шлуночкова екстрасистолія", 2022 (Duodecim 004.040 ebm00064)
10. Клінічна настанова "Шлуночкова тахікардія", 2022 (Duodecim 004.041 ebm00065)
11. Клінічна настанова "Диференційна діагностика тахікардій із широкими комплексами QRS", 2022 (Duodecim 004.042 ebm00066)
12.Клінічна настанова "Брадикардія", 2022(Duodecim 004.043 ebm00062)
13. Клінічна настанова "Синдром слабкості синусового вузла", 2022 (Duodecim 004.044 ebm00063)
14. Клінічна настанова "Підходи до лікування фібриляції передсердь: контроль частоти серцевих скорочень чи контроль ритму", 2022 (Duodecim 004.045 ebm01007)
15. Клінічна настанова "Лікування гострої фібриляції передсердь", 2022 (Duodecim 004.046 ebm00979)

Серцева недостатність, кардіоміопатія та наслідки серцево-судинних втручань

Коди МКХ-10-АМ

I42 - Кардіоміопатія

I50 - Серцева недостатність

I97 - Порушення системи кровообігу після процедур, які не класифіковані в інших рубриках

T91.4 - Наслідки травми внутрішньогрудних органів

Z95 - Наявність серцевих та судинних імплантатів та трансплантатів

Q20-Q28 - Вроджені аномалії (вади розвитку) системи кровообігу

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні порушення функції серцево-судинної системи: СН I-IIA стадії за Стражеском Василенком	Порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b410 - b429
Помірний ступінь	Помірні порушення функції серцево-судинної системи, з симптоматичними проявами СН при навантаженні та помірними змінами на ЕхоКГ (ФВ ЛШ	Порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b410 - b429

	менше 50%, помірна діастолічна дисфункція), або СНзберФВ підтверджений H2FPEF, або показниками BNP та/або прогресуючий перебіг захворювання з швидкою дилатацією порожнин серця та/або одне з: MET 5-7, BNP 100-500 пкг/мл (або аналогічні показники nTProBNP), аритмій ФК III-IV, наявність ГІМ в анамнезі, стентування, або АК в анамнезі NYHA III, СН IIA-IIБ стадії за Стражеском Василенком, стадія C та D за міжнародною класифікацією	
Виражений ступінь	Виражені порушення функції серцево-судинної системи: симптоматичними проявами СН при незначному навантаженні/ в спокої, помірними змінами на ЕхоКГ (ФВ ЛШ менше 40%, важка діастолічна дисфункція), або СНзберФВ підтверджений H2FPEF, або показниками BNP та/або прогресуючий перебіг захворювання з швидкою дилатацією порожнин серця та/або одне з: MET 5-7, BNP 100-500 пкг/мл (або аналогічні показники nTProBNP), аритмій ФК III-IV, наявність ГІМ в анамнезі, стентування, або АК в анамнезі NYHA III-IV, СНІІБ-III за Стражеском Василенком, стадія D за міжнародною класифікацією	Порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b410 - b429

Значний ступінь	Значно виражені порушення функції серцево-судинної системи: симптоматичними проявами СН в спокої, нездатність виконувати незначні фізичні навантаження, значно вираженими змінами на ЕхоКГ (ФВ ЛШ менше 30%, важка діастолічна дисфункція), або СНзберФВ підтверджений H2FPEF, або показниками BNP а також одне з: MET 2-5, BNP більше 500 пкг/мл (або аналогічні показники nTProBNP), аритмій ФК III-IV, наявність ГІМ в анамнезі, стентування, або АК в анамнезі NYHA IV, CHIII за Стражеском Василенком, стадія D за міжнародною класифікацією	Порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b410 - b429

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Класифікація Стражеска-Василенка
2. Міжнародна класифікація серцевої недостатності
3. NYHA (Функціональна класифікація Нью-Йоркської кардіологічної асоціації)
4. Оцінка за шкалою SCORE2 (SCORE2-OP)
5. Опитувальний KCCQ-12 (Kansas City Cardiomyopathy Questionnaire)
6. Оцінка якості життя HeartQoL
7. Мінесотський опитник для пацієнтів з СН - MLHFQ (Minnesota Living with Heart Failure Questionnaire)
8. Стратифікація ризику раптової серцевої смерті (РСС) при гіпертрофічній кардіоміопатії (ГКМП) - HCM Risk-SCD

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Гостра серцева недостатність і набряк легень", 2022 (Duodecim 004.070 ebm00089)
2. Клінічна настанова "Хронічна серцева недостатність", 2022 (Duodecim 004.072 ebm00088)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення кардіолога / кардіохірурга
2. ЕКГ + добовий Холтер-моніторинг (за потреби)
3.ЕхоКГ

4. Тести з дозованим фізичним навантаженням та стрес тести (враховуючи протипоказання) - за потреби
5. Натрійуретичний пептид - за потреби
6. Радіоізотопне сканування міокарду, Візуалізація перфузії міокарда (MPI), МРТ - за потреби
7. ЛДГ, КФК, СРБ, ШОЕ - за потреби

Наявність трансплантованого серця (Z94)
Коди МКХ-10-АМ
Z94.1 - Наявність трансплантованого серця
Z94.3 - Наявність трансплантованих серця та легені

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Виражений ступінь	Після закінчення 5-річного терміну без ускладнень	Порушення ментальних функцій, функцій серцево-судинної, дихальної систем, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b410 - b429, b440 - b449, b430 - b439
Значний ступінь	Стан після трансплантації серця або одночасно серця та легені протягом перших 5 років Після закінчення 5-річного терміну за наявності ускладнень із легкими, помірними, чи значно вираженими порушеннями функцій організму	Порушення ментальних функцій, функцій серцево-судинної, дихальної систем, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b410 - b429, b440 - b449, b430 - b439

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)
1. Класифікація Стражеска-Василенка
2. Міжнародна класифікація серцевої недостатності
3. NYHA (Функціональна класифікація Нью-Йоркської кардіологічної асоціації)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення кардіолога / кардіохірурга
2. ЕКГ (за потреби Холтерівське моніторування)
3. Ехо-КГ

Легенева гіпертензія (I27)
Коди МКХ-10-АМ
I27.0 - Первинна легенева гіпертензія
I27.8 - Інші уточнені форми легенево-серцевої недостатності
I27.9 - Легенево-серцева недостатність, неуточнена

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні порушення функцій організму на тлі ефективної терапії: легенева гіпертензія ФК I-II за WHO, середній тиск в ЛА 25-50ммРтст, незначні зміни функції серця (збільшення об'єму ПШ), що не проявляються симптоматично, або мають легкі прояви.	Порушення функцій серцево-судинної, дихальної систем; Коди за МКФ: b410 - b429, b440 - b450
Помірний ступінь	Помірні порушення функцій організму на тлі терапії: легенева гіпертензія ФК III за WHO, середній тиск в ЛА 25-50ммРтст., а також помірні зміни функції серця, такі як: МЕТ 5-7, BNP 100-500 пкг/мл (або аналогічні показники nTProBNP), VOmax 10-15 мл/хв/кг, збільшення об'єму ПШ на 3-4см	Порушення функцій серцево-судинної, дихальної систем; Коди за МКФ: b410 - b429, b440 - b450
Виражений ступінь	Виражені порушення функцій організму на тлі терапії: легенева гіпертензія ФК III-IV за WHO,, середній тиск в ЛА 50-75ммРтст, а також помірні зміни функції серця, такі як одне з: МЕТ 2-5, BNP більше 500 пкг/мл (або аналогічні показники	Порушення функцій серцево-судинної, дихальної системи; Коди за МКФ: b410 - b429, b440 - b450

	nTProBNP), VOmax менше 10 мл/хв/кг, збільшення об'єму ПШ на 4см і більше або епізоди синкопе	
Значний ступінь	Значно виражені порушення функцій організму на тлі терапії: легенева гіпертензія ФК IV за WHO, середній тиск в ЛА 75ммРтст і більше та одне з: МЕТ менше 5, VOmax менше 10 мл/хв/кг, BNP більше 500 пкг/мл (або аналогічні показники nTProBNP), збільшення об'єму ПШ на 4 см і більше	Порушення функцій серцево-судинної, дихальної системи; Коди за МКФ: b410 - b429, b440 - b450

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Класифікація Стражеска-Василенка
2. NYHA (Функціональна класифікація Нью-Йоркської кардіологічної асоціації)
3. Функціональна класифікація легеневої гіпертензії ВООЗ - World Health Organization classification of functional status of patients with pulmonary hypertension
4. Оцінка emPHasis-10
5. Опитувальник, розроблений для оцінки якості життя, симптомів та функціонального стану пацієнтів із легеневою гіпертензією CAMPHOR (Cambridge Pulmonary Hypertension Outcome Review)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення кардіолога / пульмонолога
2. ЕхоКГ
3. Перфузійна сцинтиграфія легень та КТ (тромбоемболічна етіологія)
4. Катетеризація легеневої артерії - за потреби
5. Натрійуретичний пептид - за потреби
6. Спірометрія та газометрія артеріальної крові / сатурація - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Підвищений кров'яний тиск у легенях: легенева артеріальна гіпертензія та хронічна тромбоемболічна легенева гіпертензія", 2022(Duodecim 004.090 ebm00098)
2. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Легенева гіпертензія у дорослих", затверджений наказом МОЗ від 21.06.2016 р. № 614;
3. Клінічна настанова "Легенева гіпертензія", 2016

Хвороби артерій, артеріол та капілярів (I70-I79)

Пріоритетним показником при оцінці є оцінка ішемії та переміжної кульгавості за Фонтейном та Рутерфордом, визначення ГПІ, КПІ та $TcPO_2$ слугує вторинною ознакою, що підтверджує оцінку ішемії та переміжної кульгавості.

У пацієнтів з захворюванням периферичних судин та порушенням периферичного кровообігу потрібно враховувати системний серцево-судинний ризик при оцінці стійких порушень функцій організму.

У деяких пацієнтів (з ЦД, при вираженому кальцинозі, у літніх людей) можливе хибне завищення ABI (Гомілково-плечовий індекс (КПІ)) через кальцифікацію артерій; у таких випадках пріоритет слід надавати показникам TBI (Пальце-плечовий індекс (КПІ)) та $TcPO_2$.

Під час оцінки захворювань периферичних судин потрібно враховувати однобічність/двобічність процесу, а також рівневість ураження (за Trans-Atlantic Inter-Society Consensus (TASC)): одноріневе ураження, багаторівневе ураження, Дифузне ураження, що може змінювати оцінку ступеня можливих обмежень життєдіяльності

Коди МКХ-10-АМ

I70 - Атеросклероз

I73 - Інші хвороби периферичних судин (хронічна артеріальна недостатність, облітеруючий артеріїт судин кінцівок, а також стан після реваскуляризації)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	I, IIa ступінь ішемії за Фонтейном 0-1 за Рутерфордом за наявності сментарних оклюзій чи стенозів (понад 65%) артерій кінцівок Зазвичай односторонній процес або мінімальне зниження ГПІ, КПІ, або $TcPO_2$ на другій нозі Гомілково-плечовий індекс (ГПІ) - 0,71 і більше, або Пальце-плечовий індекс (КПІ) ≥0,70, або $TcPO_2 \geq 60$.	Порушення функцій серцево-судинної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b710 - b789

	Або після хірургічної реваскуляризації при повному відновленні кровообігу (компенсація кровообігу), ампутації 1-2 пальців, загоєні трофічні виразки	
Помірний ступінь	IIb ступінь ішемії за Фонтейном 2 - 3 за Рутерфордом за наявності сегментарних оклюзій або стенозів артерій (понад 65%) Може бути як одностороннім так і двостороннім Гомілково-плечовий індекс (ГПІ) 0,4 - 0,71, або Пальце-плечовий індекс (КПІ) 0.30–0.69, або $TcPO_2$ 40 – 59. W0 / I1–I2 / fI0 Або після хірургічної реваскуляризації з дистальним блоком, що зберігається, з субкомпенсацією кровообігу, односторонні ампутації 2 і більше пальців та ампутації на більш проксимальному відділі до рівня гомілки, або кисті, трофічні виразки, що не загоюються	Порушення функцій серцево-судинної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b710 - b789
Виражений ступінь	III або IV ступінь ішемії за Фонтейном 3-4 за Rutherford Може бути як одностороннім , так і двостороннім або гомілково-плечовий індекс (ГПІ) менше 0.41, або Пальце-плечовий індекс (КПІ), або $TcPO_2$ 30 - 39. W0–W1 / I2 / fI0 Або після хірургічної реваскуляризації з дистальним	Порушення функцій серцево-судинної, дихальної систем; нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b440 - b449, b710 - b789

	блоком, що зберігається, з обмеженими трофічними порушеннями (виразка, некроз), декомпенсацією кровообігу; Ампутаційні кукси стегна/гомілки однієї кінцівки і III ступенем ішемії за Фонтейном іншої кінцівки;	
Значний ступінь	III або IV ступінь ішемії за Фонтейном 4 - 6 за Rutherford ГПІ менше 0,41 (або відповідні КПІ, $TcPO_2$) за наявності протипоказань для оперативних втручань. W1–W3 / I2–I3 / fI0–fI2 Або ампутаційні кукси обох кінцівок на рівні гомілки і вище, всіх пальців, або обох кистей і вище; вади або хвороби кукс; при неможливості користування протезами через супутні захворювання; ішемії кукс	Порушення функцій серцево-судинної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b710 - b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Класифікація ішемії нижніх кінцівок за Фонтейном, 2019
2. Класифікація ішемії нижніх кінцівок за Rutherford
3. Сис-тема класифікації Товариства судинних хірургів, що заснована на оцінці рани, ішемії та інфекції стопи WIfI
4. Опитувальник для оцінки якості життя при ішемії кінцівок - VascuQoL-6
5. Опитник порушення ходи WIQ (Walking Impairment Questionnaire)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення судинного хірурга / кардіолога
2. Визначення індексу гомілково-плечового тиску, або КПІ, або $TcPO_2$
3. УЗД-Доплерографія артерій
4. КТ- / МР-ангіографія - за потреби
5. Коагулограма
6. Ліпідограма

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Біль в гомілках", 2022(Duodecim 003.047 ebm00100)
2. Клінічна настанова "Ішемія нижніх кінцівок", 2022(Duodecim 005.060 ebm00101)

3. Клінічна настанова "Класифікація та дослідження дисліпідемій", 2022(Duodecim 024.050 ebm00521)
4. Клінічна настанова "Стратегії та пріоритети скринінгу на дисліпідемію", 2022(Duodecim 024.052 ebm00523)
5. Клінічна настанова "Лікування дисліпідемій", 2022(Duodecim 024.054 ebm00525)
6. Клінічна настанова "Холестеринова емболія", 2022(Duodecim 005.061 ebm00103)

Аневризма та розшарування аорти (I71-I72)
Коди МКХ-10-АМ
I71 - Аневризма та розшарування аорти
I72 - Інші форми аневризми

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначне локальне розширення судини; після імплантації стент-графтів з повною компенсацією кровообігу. Відсутність порушення функцій організму	Порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b410 - b429
Помірний ступінь	Наявність великих (40-50мм) аневризми аорти та/або великих артерій тазу з клінічними проявами, за наявності медичних протипоказань до хірургічного лікування та/або або з швидким зростанням (>5мм за 6міс.) Хронічне розшарування Stanford B, або з розширенням несправжнього просвіту. Після резекції "великих" аневризм, протезування аорти та великих артерій тазу або імплантації стент-графтів із субкомпенсацією кровообігу	Порушення функцій серцево-судинної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b710 - b789

Виражений ступінь	Великі аневризми черевної аорти та/або великих артерій тазу з клінічними проявами за наявності медичних протипоказань до хірургічного лікування та/або або з швидким зростанням (>5мм за 6міс.); Гостре чи хронічне розшарування Stanford A/B з ускладненнями Після резекції "великих" аневризм, протезування аорти та великих артерій тазу або імплантації стент-графтів з післяопераційними ускладненнями та декомпенсацією кровообігу	Порушення функцій серцево-судинної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b710 - b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Класифікація Стражеска-Василенка
2. NYHA (Функціональна класифікація Нью-Йоркської кардіологічної асоціації)
3. Опитник якості життя з аневризмами аорти - AAQoL (Aortic Aneurysm Quality of Life)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення судинного хірурга / кардіолога
2. УЗД-Доплерографія артерій
3. КТ- / МР-ангіографія

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Аневризми і розшарування аорти", 2022(Duodecim 005.063 ebm00086)

Хвороби вен, лімфатичних судин та лімфовузлів, не класифіковані в інших рубриках (I80-I88)

Коди МКХ-10-АМ

I80-I88 Хвороби вен, лімфатичних судин та лімфовузлів, не класифіковані в інших рубриках

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Легкий ступінь	Хронічні захворювання вен, що відповідають 1 - 3 класу клінічних проявів міжнародної класифікації хронічних хвороб вен CEAP без трофічних порушень та можливістю коменсації за допомогою компресійних бандажів	Порушення функцій серцево-судинної системи; Коди за МКФ: b410 - b429
Помірний ступінь	Хронічні захворювання вен, що відповідають 4a-4b класу клінічних проявів міжнародної класифікації хронічних хвороб вен CEAP з трофічними порушеннями, що не компенсується застосуванням компресійних бандажів, з помірними порушеннями функцій організму	Порушення функцій серцево-судинної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b710 - b789
Виражений ступінь	Хронічні захворювання вен з виразковими дефектами зі значною продукцією секрету, що відокремлюється, і трофічними порушеннями на обох нижніх кінцівках, що відповідають 4b - 6 класу клінічних проявів міжнародної класифікації хронічних хвороб вен CEAP з вираженими порушеннями статодинамічних функцій.	Порушення функцій серцево-судинної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b710 - b789
Значний ступінь	Значні порушення функції ходи та трофічними виразками (6 клас за CEAP), що значно порушують здатність самообслуговування.	Порушення функцій серцево-судинної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b710 - b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Міжнародна класифікація хронічних захворювань вен CEAP
2. Стадіювання лімфедеми за International Society of Lymphology (ISL)

3. Опитник при хронічній венозній недостатності - CIVIQ-20 (Chronic Venous Insufficiency Questionnaire)
4. Оцінка якості життя при лімфедемі LYMQOL (Lymphedema Quality of Life)
5. Оцінка ураження вен за VCSS (Venous Clinical Severity Score)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення судинного хірурга
2. УЗД-Доплерографія
3. Коагулограмма та D-димери
4. КТ-флебографія - за потреби
5. Перфузійна сцинтиграфія легень - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Венозна недостатність нижніх кінцівок", 2022(Duodecim 005.030 ebm00964)
2. Клінічна настанова "Тромбофлебіт поверхневих вен", 2022(Duodecim 005.035 ebm00920)
3. Клінічна настанова "Тромбоз глибоких вен", 2022(Duodecim 005.040 ebm00108)
4. Клінічна настанова "Профілактика венозної тромбоемболії", 2022(Duodecim 005.042 ebm00109)

Лімфонабряк, не класифікований в інших рубриках (I89.0)

Коди МКХ-10-АМ

I89.0 Лімфонабряк, не класифікований в інших рубриках

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Лімфедема I ступеня за ISL зі збільшенням обсягу кінцівки (більше ніж на 3 см) із незначними порушеннями функцій організму	Порушення функцій серцево-судинної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b710 - b789, b798, b799
Помірний ступінь	Лімфедема з ХЛН II-III ступеня за ISL (збільшенням об'єму ~ 4 - 6 см) обох нижніх кінцівок або III ступеня за ISL (збільшення об'єму ~ 6 - 10 см) однієї кінцівки зі значними трофічними	Порушення функцій серцево-судинної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій;

	порушеннями, що не компенсується застосуванням компресійними бандажами, з помірними порушеннями функцій організму	Коди за МКФ: b410 - b429, b710 - b789, b798, b799
Виражений ступінь	Лімфедема III ступеня за ISL обох нижніх кінцівок зі значними трофічними порушеннями, значною продукцією секрету, що відокремлюється, з вираженими ускладненнями і порушеннями функцій організму	Порушення функцій серцево-судинної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b710 - b789, b798, b799

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Стадіювання лімфедеми Міжнародного товариства лімфології, International Society of Lymphology staging of lymphoedema, 2020
2. Опитник при хронічній венозній недостатності - CIVIQ-20 (Chronic Venous Insufficiency Questionnaire)
3. Оцінка якості життя при лімфедемі LYMQOL (Lymphedema Quality of Life)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення судинного хірурга
2. Лімфосцинтіграфія - за потреби
3. УЗД - Доплерографія
4. КТ/МРТ - за потреби

Розділ 12. Хвороби органів дихання (клас X) та патологія з ураженням переважно органів дихання, представлена в інших класах хвороб (J00-J99)

Хронічні хвороби нижніх дихальних шляхів, хвороби легень та інші респіраторні захворювання

Загальні положення

Оцінка ступеня тяжкості дихальної недостатності має враховувати газометричні показники - парціальний тиск кисню крові (PaO_2) та сатурація крові киснем (SaO_2), та спірометричні показники, або DLCO, підтвердження рекомендовано проводити 2 методами:

ДН I ступеня - PaO_2 79-60 мм рт. ст., SaO_2 91-95%.

ДН II ступеня - PaO_2 59-55 мм рт. ст., SaO_2 86-90%.

ДН III ступеня - PaO_2 <55 мм рт. ст., SaO_2 <85%.

Оцінка функції дихання має враховувати результати тестів з фізичним навантаженням (тест з 6-хвилинною ходою, хода в наростаючому темпі при

проведенні шатл-теста, тредміл-тест, тест на велоергометрі, ергоспірометрія, Кардіореспіраторний навантажувальний тест (CPET) тощо)

Враховуються також клінічні фактори: форма та тяжкість перебігу; наявність та частота загострень; обсяг та ефективність базової терапії; поширеність патологічного процесу; включення органів-мішеней; необхідність імуносупресії; наявність ускладнень та супутніх станів, таких як ожиріння тощо.

Коди МКХ-10-АМ

J30-J39 - Інші хвороби верхніх дихальних шляхів

J40-J47 - Хронічні хвороби нижніх дихальних шляхів (за винятком астми)

J60-J70 - Хвороби легені, спричинені зовнішніми агентами

J80-J84 - Інші респіраторні хвороби, що вражають головним чином інтерстиціальну тканину

J85-J86 - Гнійні та некротичні стани нижніх дихальних шляхів

J95-J99 - Інші хвороби органів дихання

Z92.4 - Єдина легеня (вроджена, після пульмонектомії)

D86 - Саркоїдоз

Q30-Q34 - Вроджені аномалії (вроджені вади) органів дихання

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Легка або середньоважка форма перебігу захворювання (GOLD1-2), наслідки оперативних втручань з бронхіальною обструкцією на тлі базисної терапії ФЖЕЛ < 70%, ОФВ1 > 60% без хронічної дихальної недостатності (ДН 0) або з ознаками ДН I ступеня	Порушення функції дихальної системи; Коди за МКФ: b440 - b449
Помірний ступінь	Середньоважка форма перебігу захворювання (GOLD2-3), наслідки оперативних втручань з бронхіальною обструкцією на тлі базисної терапії. ФЖЕЛ < 60%, ОФВ1 < 55%, ДН II ступеня;	Порушення функцій дихальної системи, серцево-судинної системи; ментальних функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b440 - b449, b110 - b139, b140 - b189, b198, b199

	Бронхоектатична хвороба середньої тяжкості або хронічний абсцес, перехід гострого абсцесу в хронічну форму при сумнівному прогнозі й тривалому лікуванні, або з частими рецидивами Саркоїдоз II-III ст., прогресуючого або хронічного перебігу з ДН II Стеноз гортані II - III ступенів (за Cotton-Meyr) з одно- або двобічним парезом і стійкою дисфонією у разі стійкої клінічної/анатомічної неможливості або неефективності хірургічного лікування Наслідки об'ємних оперативних втручань: пульмонектомія; лобектомія, або сегментектомія з ДН II	
Виражений ступінь	Середньоважка та важка форма перебігу захворювання (GOLD3), наслідки оперативних втручань, з бронхіальною обструкцією на тлі базисної терапії ФЖЕЛ < 50%, ОФВ1 < 45% з ДН II-III ступеня з ХСН IIA стадії Тяжка форма хронічного абсцесу при бронхоектатичній хворобі при сумнівному прогнозі й тривалому лікуванні Саркоїдоз легень III-IV ст. з ураженням інших органів з ДН II-III Стеноз гортані IV ступенів (за Cotton-Meyr) з одно- або двобічним парезом і стійкою дисфонією у разі стійкої клінічної/анатомічної неможливості	Порушення функцій дихальної системи, серцево-судинної системи; ментальних функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b440 - b449, b110 - b139, b140 - b189, b198, b199

	або неефективності хірургічного лікування	
Значний ступінь	Тяжка форма перебігу захворювання (GOLD4), наслідки оперативних втручань із бронхіальною обструкцією ФЖЕЛ < 40%, ОФВ1 < 35%, ДН III ступеня, ХСН IIБ, III стадії	Порушення функцій дихальної системи, серцево-судинної системи; ментальних функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b440 - b449; b110 - b139, b140 - b189, b198, b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Modified Medical Research Council (mMRC, мМРД) - шкала для оцінки задишки, рекомендована Глобальною ініціативою з хронічного обструктивного захворювання легень (GOLD), 2021.
2. Тест з оцінки ХОЗЛ (COPD Assessment Test), рекомендований Глобальною ініціативою з хронічного обструктивного захворювання легень (GOLD), 2021.
3. Респіраторний опитувальник Св.Георгія (SGRQ), затверджений Європейським респіраторним товариством, 2009.
4. Класифікація обструкції за Cotton-Myer, затверджена Міжнародним товариством педіатричної оториноларингології, 2016.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення пульмонолога / оториноларинголога
2. Спірометрія / бодіплетізмографія / DLCO
3. Газометрія артеріальної крові / Сатурація
4. Візуалізаційне дослідження (рентгенографія, КТ) за потреби
5. Біомаркери активності саркоїдозу, зокрема: рівень кальцію в крові; ангіотензин-перетворюючий фермент крові; співвідношення CD4+/CD8+ клітин; - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Дихальна недостатність", 2022(Duodecim 006.005 ebm00117)
2. Клінічна настанова "Легеневі функціональні тести", 2022(Duodecim 006.007 ebm00112)
3. Клінічна настанова "Хронічне обструктивне захворювання легень (ХОЗЛ)", 2022(Duodecim 006.034 ebm00123)
4. Клінічна настанова "Ідіопатичний легеневий фіброз", 2022(Duodecim 006.040 ebm00136)
5. Клінічна настанова "Алергічний альвеоліт", 2022(Duodecim 006.041 ebm00137)
6. Клінічна настанова "Еозинофільна пневмонія", 2022(Duodecim 006.042 ebm00138)
7. Клінічна настанова "Саркоїдоз", 2022(Duodecim 006.043 ebm00135)

8. Клінічна настанова "Хвороби, спричинені впливом азбесту", 2022(Duodecim 006.081 ebm00139)
9. Клінічна настанова "Силікоз", 2022(Duodecim 006.082 ebm00140)
10. Уніфікований клінічний протокол "Кашель у дорослих", 2016
11. Стандарти медичної допомоги "Коронавірусна хвороба (COVID-19)", затверджені наказом МОЗ від 28.03.2020 р. № 722;
12. Протокол Надання реабілітаційної допомоги пацієнтам з коронавірусною хворобою (COVID-19) та реконвалесцентам, затверджений наказом МОЗ від 20.04.2021 р. № 771;
13. Протокол надання медичної допомоги для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19), затверджений наказом МОЗ від 02.04.2020 р. № 762;
14. Клінічна настанова "Довгострокові симптоми коронавірусної інфекції COVID-19", EBM Guidelines 2021
15. Клінічна настанова "Постінфекційні синдроми", EBM Guidelines 2021
16. Клінічна настанова "Коронавірусна хвороба COVID-19", EBM Guidelines 2021
17. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Саркоїдоз", 2014 затверджений наказом МОЗ від 08.09.2014 р. № 634;
18. Уніфікований клінічний протокол протокол первинної, спеціалізованої та екстреної медичної допомоги "Хронічне обструктивне захворювання легень", затверджений наказом МОЗ від 20.08.2024 р. № 1610;
19. Клінічна настанова "Хронічне обструктивне захворювання легень", 2024

Астма (J45)
Коди МКХ-10-АМ
J45 Астма

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначні порушення функції дихальної системи: контрольована астма на тлі лікування Сходинки 1–2 за GINA: Низькі дози ІГКС (за потребою або постійно). Контроль досягається легко. Загострення рідкісні: не більше 1–2 разів на рік. Проходять швидко при використанні бронхолітиків. Без потреби в системних ГКС	Порушення функції дихальної системи; Коди за МКФ: b410 - b429

	ДН 0 або ДН I стадії	
Помірний ступінь	Частково контрольована та неконтрольована астма на тлі лікування Сходинка 3–4 за GINA: Середні/високі дози ІГКС (500–1000 мкг бекламетазон, або еквівалент на день). Загострення середньої частоти: 3 і більше разів на рік. Можуть бути важкими та потребувати коротких курсів системних ГКС (перорально). ДН II ступеня поза приступом, з минущою або постійною легеневою гіпертензією (початкові прояви ФК I-II) або максимальний ОФВ1 після бронходилятації менше 60% від прогнозованого бронхопровокаційний тест - 0,5 -0,25	Порушення функцій дихальної та серцево-судинної систем; Коди за МКФ: b410 - b429, b440 - b449
Виражений ступінь	Неконтрольована астма на тлі лікування Сходинка 4–5 за GINA: Високі дози ІГКС (>1000 мкг бекламетазон, або еквівалент на день). або потреба в системних ГКС. Загострення часті та важкі: понад 4 рази на рік. Хоча б одне загострення потребувало госпіталізації, або персистуючі симптоми ДН II-III ступеня поза приступом, можливий розвиток СН2А внаслідок легеневої гіпертензії або максимальний ОФВ1 після бронходилятації менше 50% від прогнозованого бронхопровокаційний тест - 0,25 -0,125	Порушення функцій дихальної, серцево-судинної системи, ментальних функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b440 - b449, b110 - b139, b140 - b189, b198, b199
Значний ступінь	Рефрактерна або важка астма (), на тлі лікування Сходинка 5 за GINA:	Порушення функції дихальної, серцево-

	масимальними дозами інгаляційних кортикостероїдів та системних кортикостероїдів Персистуючі симптоми з ДН III ступеня поза приступом та/або СН IIБ та III стадії , або максимальний ОФВ1 після бронходилятації менше 30% від прогнозованого бронхопровокаційний тест - 0,125 та менше	судинної системи, ментальних функцій; Коди за МКФ: b410 - b429, b440 - b449, b110 - b139, b140 - b189, b198, b199

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Modified Medical Research Council (mMRC, мМРД) - шкала для оцінки задишки, 2021
2. Опитник контролю астми ACQ-5 (Asthma Control Questionnaire)
3. Тестування контролю астми ACT (Asthma Control Test)
4. Індекс корисності симптомів астми Asthma Symptom Utility Index (ASUI)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення пульмонолога
2. Спірометрія / бодіплетізмографія / DLCO
3. Газометрія артеріальної крові / Сатурація
4. Візуалізаційне дослідження (рентгенографія, КТ - за потреби)
5. Провокаційні тести

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Бронхіальна астма", 2021
2. Клінічна настанова "Дихальна недостатність", 2022 (Duodecim 006.005 ebm00117)
3. Клінічна настанова "Легеневі функціональні тести", 2022 (Duodecim 006.007 ebm00112)
4. Клінічна настанова "Астма: симптоми та діагностика", 2022 (Duodecim 006.030 ebm00118)
5. Клінічна настанова "Тривале лікування бронхіальної астми", 2022 (Duodecim 006.031 ebm00119)
6. Клінічна настанова "Лікування гострого нападу астми", 2022(Duodecim 006.032 ebm00120)

Наявність трансплантованої легені (Z94.2)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	Критерії стійких порушень функцій організму	Застосовані категорії МКФ
Виражений ступінь	Після закінчення 5-річного терміну після трансплантації легень за відсутності ускладнень	Порушення ментальних функцій, функцій серцево-судинної системи, дихальної системи, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b410 - b429, b440 - b449, b430 - b439
Значний ступінь	При первинному огляді після трансплантації легені протягом перших 5 років Після закінчення 5-річного терміну після трансплантації легень за наявності ускладнень із легкими, помірними, вираженими і значно вираженими порушеннями функцій організму	Порушення ментальних функцій, функцій серцево-судинної системи, дихальної системи, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b410 - b429, b440 - b449, b430 - b439

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Modified Medical Research Council (mMRC, мМРД) - шкала для оцінки задишки, 2021

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Дихальна недостатність", 2022(Duodecim 006.005 ebm00117)
2. Клінічна настанова "Легеневі функціональні тести", 2022(Duodecim 006.007 ebm00112)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення пульмонолога
2. Спірометрія / бодіплетізмографія / DLCO - за потреби
3. Газометрія артеріальної крові / Сатурація - за потреби
4. Візуалізаційне дослідження (рентгенографія, КТ) за потреби

Респіраторні порушення після медичних процедур, які не класифіковані в інших рубриках (J95)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	Наявність функціонуючої трахеостоми, збережена чи малорозбірлива мова. ДН 0 або ДН I ступеня	Порушення функцій дихальної системи, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b440 - b449, b310 - b340, b398, b399
Виражений ступінь	Наявність функціонуючої постійної трахеостоми з вираженими порушеннями функції голосу і мовлення, аж до втрати експресивної мови, наявністю ДН II або ДН III ступеня та інших ускладнень	Порушення функцій дихальної системи, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b440 - b449, b310 - b340, b398, b399

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Опитувальник якості життя при трахеостомії TQL (Tracheostomy Quality of Life Questionnaire)
2. TBI (Tracheostomy Behavior Scale)
3. Самооцінка комунікативного досвіду після ларингектомії/трахеостомії SECEL (Self-Evaluation of Communication Experiences after Laryngectomy/Tracheostomy)
4. Індекс обмеження життєдіяльності через розлади голосу VHI-10 (Voice Handicap Index)
5. Інструмент оцінки вживання їжі (ковтання) EAT-10 (Eating Assessment Tool)

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Дихальна недостатність", 2022(Duodecim 006.005 ebm00117)
2. Клінічна настанова "Легеневі функціональні тести", 2022(Duodecim 006.007 ebm00112)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення пульмонолога / торакального хірурга / ЛОР
2. Спірометрія та Газометрія артеріальної крові / Сатурація - за потреби
3. Візуалізаційне дослідження (рентгенографія, КТ) за потреби

Розділ 13. Хвороби органів харчування та патологія з ураженням переважно органів травлення, представлена в інших класах хвороб (K00-K93)

Загальні положення

Оцінка функцій травної системи, зумовлених захворюваннями, наслідками травм або дефектами, має враховувати: форму та тяжкості захворювання; наявність та частоті загострень; поширеність патологічного процесу; ураження органів-мішеней та наявності ускладнень; оцінку нутритивного статусу та динаміку ваги та ІМТ; даних лабораторних та інструментальних методів дослідження.

Хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелеп
Коди МКХ-10-АМ
K00-K14 - Хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелеп
Q38-Q45 - Інші вроджені аномалії (вроджені вади) органів травлення
K07- Щелепно-лицьові аномалії (включаючи аномалії прикусу)
Q35-Q37 - Розщілення губи та піднебіння (заяча губа та вовча паща)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Наслідки комплексного лікування щелепно-лицьових аномалій, вродженої розщелини губи, м'якого та твердого піднебіння у вигляді незначних порушень мовних мовних функцій та функцій травної системи.	Порушення функцій травної системи, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b510 - b539, b310 - b340, b398, b399
Помірний ступінь	Труднощі при жуванні твердої їжі. Порушення вимови звуків, що призводить до порушення здатності до спілкування. Втрата частини нижньої або верхньої щелепи, контрактура щелепи, з порушенням структури носа, придаткової пазухи (пазух);	Порушення функцій травної системи, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b510 - b539, b310 - b340, b398, b399

Виражений ступінь	Значні труднощі з харчуванням (потреба в подрібненій їжі). Мовлення важкозрозуміле для оточуючих. Неможливість жування (харчування через зонд/гастростому). Повна відсутність зрозумілого мовлення. Виражена асиметрія обличчя. Великі дефекти щелеп, втрата частини нижньої або верхньої щелепи, контрактура щелепи, з порушенням структури носа, придаткової пазухи (пазух); Непрооперовані або ускладнені розщілини. Тяжка мікрогнатія.	Порушення функцій травної системи, функції голосу і мовлення; Коди за МКФ: b510 - b539, b310 - b340, b398, b399

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Індекс обмеження життєдіяльності через розлади голосу VHI-10 (Voice Handicap Index)
2. Інструмент оцінки вживання їжі (ковтання) EAT-10 (Eating Assessment Tool)
3. Якість життя, пов'язана з голосом) V-RQOL (Voice-Related Quality of Life)
4. Тест ковтання Гуггінга GUSS (Gugging Swallowing Screen)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення стоматолога / щелепно-лицевого хірурга / гастроентеролога
2. Рентгентографія/КТ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Патологія прикусу та головний біль", 2022(Duodecim 007.016 ebm00966)
2. Клінічна настанова "Патологія прикусу", 2022(Duodecim 007.017 ebm00160)
3. Клінічна настанова "Розщілина губи і піднебіння", 2022(Duodecim 007.018 ebm00158)
4. Клінічна настанова "Ортодонтія та щелепно-лицева ортопедія", 2023
5. Стандарт медичної допомоги "Аномалії прикусу (мезіальна оклюзія, відкритий прикус, глибокий прикус)", затверджена наказом МОЗ України від 3.03.2025 р. № 360;
6. Стандарти медичної допомоги "Дистальна оклюзія", затверджені наказом МОЗ від 03.04.2023 р. № 620.

Хвороби стравоходу, шлунка та дванадцятипалої кишки
Коди МКХ-10-АМ
K20-K31 - Хвороби стравоходу, шлунка та дванадцятипалої кишки
K90-K93 - Інші хвороби органів травлення
Q38-Q45 - Інші вроджені аномалії органів травлення
Q39 - Вроджені аномалії (вроджені вади) стравоходу
Z90.4 - Набута відсутність інших відділів травного тракту
Z96.8 - Наявність іншого уточненого функціонального імплантату
K22 - Непрохідність стравоходу

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначне порушення функцій травної системи без та після реконструктивних операцій на стравоході ІМТ > 18.5 (норма)	Порушення функцій травної системи; Коди за МКФ: b510 - b539
Помірний ступінь	Помірні порушення функції травної системи з частими загостреннями (більше 3 на рік) та/або ускладненнями (повторні кровотечі, пілоростеноз, перфорація), без або після реконструктивних операцій на стравоході з втратою ваги більше за 10% від оптимальної, або ІМТ 17.0 – 18.4	Порушення функцій травної, ендокринної системи та системи обміну речовин, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559, b430 - b439
Виражений ступінь	Виражене порушення функції травної системи з частими загостреннями та ускладненнями, що потребують госпіталізації (більше 5 на рік) та ускладненнями (повторні кровотечі, пілоростеноз, перфорація, ускладнення після хірургічних втручань),	Порушення функцій травної, ендокринної системи та системи обміну речовин, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559, b430 - b439

	без, або після реконструктивних операцій на стравоході з втратою ваги більше за 15% від оптимальної, або ІМТ 16.0 – 16.9	

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала ІМТ ВООЗ
2. Лос-Анджелеська класифікація езофагіту, затверджена Американською гастроентерологічною асоціацією, 2020.
3. Опитувальник для оцінки гастроезофагеальної рефлюксної хвороби GerdQ (Gastroesophageal Reflux Disease Questionnaire)
4. Індекс якості життя при шлунково-кишкових захворюваннях GIQLI (Gastrointestinal Quality of Life Index)
5. Шкала оцінки шлунково-кишкових симптомів GSRS (Gastrointestinal Symptom Rating Scale)
6. Короткий індекс диспепсії Непіна SF-NDI (Short-Form Nepean Dyspepsia Index)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гастроентеролога
2. Езофагогастродуоденоскопія (ЕГДС)
3. Патоморфологія - за потреби
4. Тест на Helicobacter pylori - за потреби
5. pH-імпедансометрія - за потреби
6. Аналіз калу на приховану кров - за потреби
7. Біохімічний аналіз (АЛТ, АСТ, ГГТ, ЛФ, білірубін, загальний білок) - за потреби
8. Візуалізаційні дослідження (МРТ/КТ) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Функціональні захворювання кишечника та синдром подразненого кишечника (СПК)", 2022 (Duodecim 008.008 ebm00184)
2. Клінічна настанова "Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба", 2022 (Duodecim 008.030 ebm00170)
3. Клінічна настанова "Пептична виразка, інфекція Helicobacter pylori та хронічний гастрит", 2022(Duodecim 008.032 ebm00187)
4. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги "Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба", затверджений наказом МОЗ від 31.10.2013 р. № 943;
5. Клінічна настанова "Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба", 2017
6. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги "Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки у дорослих і дітей", затверджений наказом МОЗ від 25.08.2023 р. № 1514;

7. Клінічна настанова "Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки», 2023

Інші вроджені аномалії, стан після оперативних втручань на шлунку і кишківнику

Коди МКХ-10-АМ

Q40 - Інші вроджені аномалії (вроджені вади) верхньої частини травного тракту

Q41-Q42 - Вроджені відсутність, атрезія та стеноз тонкого та товстого кишечника

Z90.3 - Набута відсутність частини шлунка

Z90.4 - Придбана відсутність інших відділів травного тракту

K91.1 - Синдроми оперованого шлунка

Z98.0 - Стан, пов'язаний із накладенням кишкового анастомозу

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Наявність легкого синдрому оперованого шлунка або кишківника (демпінг-синдром, синдром короткого кишківника та інші синдроми) без втрати маси тіла, незначні порушення зовнішньосекреторної функції підшлункової залози, ендокринна функція на рівні компенсації (Глікований гемоглобін HbA1c <6,5%; глікемія натще до 7 ммоль\л)	Порушення функції травної системи; Коди за МКФ: b510 - b539
Помірний ступінь	Наявність середньої важкості синдрому оперованого шлунка або кишечника (демпінг-синдром, синдром короткого кишківника та інші синдроми) з мальдигестією і мальабсорбцією, помірними порушеннями метаболізму, або наявність екзокринної недостатності підшлункової залози (фекальна	Порушення функцій травної, ендокринної системи та системи обміну речовин, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559, b430 - b439

	еластаза 100 - 200 мкг/г на тлі використання замісної терапії), та/або помірні порушення ендокринної функції (Глікований гемоглобін HbA1c більше 6,5%; глікемія натще більше 7 ммоль\л)	
Виражений ступінь	Наявність важкого синдрому оперованого шлунка або кишечника (демпінг-синдром, синдром короткого кишківника та інші синдроми) з вираженою мальдигестією, мальабсорбцією і порушеннями метаболізму, або наявність екзокринної недостатності підшлункової залози (фекальна еластаза менше менше 100 мкг/г при використанні замісної терапії); та/або виражені порушення Глікований гемоглобін HbA1c понад 9%; глікемія натще більше 9 ммоль/л	Порушення функцій травної, ендокринної системи та системи обміну речовин, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559, b430 - b439

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала оцінки симптомів демпінгу (DSRS), Dumping Symptom Rating Scale (DSRS)
2. Клінічна бальна система Сігстада (Sigstad Clinical Scoring System)
3. Опитувальник демпінгу за Артсом (Arts Dumping Questionnaire)
4. Оцінка симптомів розладів верхніх відділів ШКТ PAGI-SYM (Patient Assessment of Upper GI Disorders-Symptom)
5. Шкала оцінки шлунково-кишкових симптомів GSRS (Gastrointestinal Symptom Rating Scale)
6. Опитувальник екзокринної недостатності підшлункової залози PEI-Q (Pancreatic Exocrine Insufficiency Questionnaire) (PEI-Q) та Опитувальник симптомів екзокринної недостатності підшлункової залози PEI-S (Pancreatic Exocrine Insufficiency Symptom Questionnaire)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гастроентеролога
2. Ендоскопічне дослідження
3. Дослідження спорожнення шлунку - за потреби
4. Тест на толерантність до глюкози - за потреби
5. Фекальна еластаза - за потреби

6. Hba1c - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги "Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки у дорослих і дітей", затверджений наказом МОЗ від 25.08.2023 р. № 1514;
2. Клінічна настанова "Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки", 2023

Неінфекційний ентерит та коліт (K50-K52)
Коди МКХ-10-АМ
K50 - Хвороба Крона
K51 - Виразковий коліт
K52 - Інші неінфекційні гастроентерити та коліт

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Хронічний перебіг захворювання (рецидив запального процесу до 2 разів на рік), клініко-лабораторна та/або ендоскопічна ремісія (1 рік і більше) з відсутністю клінічних симптомів захворювання, лабораторних та ендоскопічних ознак запальної активності, або з мінімальною активністю процесу, у тому числі на тлі постійного прийому протизапальної терапії, відсутні або незначно виражені позакишкові прояви CDAI: < 150 (ремісія) або < 220. Mayo: 0 – 2 бали.	Порушення функції травної системи; Коди за МКФ: b510 - b539
Помірний ступінь	Рецидивуючий перебіг (загострення більше 3 разів на рік); Середньої важкості загострення за Truelove і Witts;	Порушення функцій травної системи, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b510 - b539, b430 - b439

	хронічний безперервний перебіг захворювання (лівосторонній коліт, термінальний ілеїт, у тому числі у поєднанні з ураженням товстої кишки); клініко-лабораторна та/або ендоскопічна помірна активність захворювання на фоні проведення базисної терапії, з помірними порушеннями функцій травної системи; CDAI: 220 – 450 Mayo: 3 – 5 балів. та/або з наявністю кишкових ускладнень (стриктури, міжкишкові та прямокишкові нориці, ректовагінальні нориці), позакишкових проявів помірної тяжкості з втратою ваги до 10% від оптимальної, або ІМТ 17.0 – 18.4	
Виражений ступінь	Рецидивуючий перебіг (загострення 4 - 5 разів на рік); Важкі загострення за Truelove і Witts хронічний безперервний перебіг захворювання з ураженням всього кишечника (панколіт, поширений ілеїт); клініко-лабораторна та/або ендоскопічна виражена активність процесу на тлі проведення базисної терапії; CDAI: > 450. Mayo: 6 – 10 балів. свищева, стенозуюча форми захворювання, а також наявність інфільтрату, що ведуть до виражених	Порушення функцій травної, серцево-судинної системи; системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин; нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, ментальних функцій; Коди за МКФ: b510 - b539, b410 - b429, b430 - b439, b710 - b789, b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b540 - b559

	порушень функцій травної системи; наявністю стійких локальних та позакишкових проявів середньої тяжкості або стан після хірургічного лікування з формуванням стоми або тонкокишкового резервуару, після проведення обширної резекції кишківника або з втратою ваги більше 10%, або ІМТ 16.0 – 16.9	
Значний ступінь	Термінальна стадія захворювання з тотальним ураженням кишечника, значно вираженими порушеннями травлення (мальабсорбція та малдигестія важкого ступеня, кахексія), ураження інших органів та систем організму при неефективності базисної терапії, малігнізації, після проведення обширної резекції кишківника CDAI: Критичний стан. Mayo: > 10 (Фульмінантний коліт).	Порушення функцій травної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, ментальних функцій; ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b510 - b539, b410 - b429, b430 - b439, b710 - b789, b110 - b139, b140 - b189, b198, b199, b540 - b559

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Часткова шкала Мейо, затверджена Європейською організацією з вивчення хвороби Крона та коліту, 2018.
2. Монреальська класифікація хвороби Крона, 2018
3. Індекс активності хвороби Крона, 2018
4. Опитувальник запальних захворювань кишечника IBDQ (Inflammatory Bowel Disease Questionnaire)
5. Опитувальник контролю ЗЗК IBD-Control (IBD-Control Questionnaire)
6. Показник порушення працездатності та життєдіяльності при ЗЗК WPAI:IBD (Work Productivity and Activity Impairment: IBD)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гастроентеролога
2. Ендоскопічне дослідження з біопсією

3. КТ / МРТ ентерографія - за потреби
4. Аналіз калу на приховану кров
5. ШОЕ, С-реактивний білок

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги "Запальні захворювання кишечника (хвороба Крона, виразковий коліт)", затверджений наказом МОЗ від 06.10.2023 р. № 1742;
2. Клінічна настанова "Лікування хвороби Крона у дорослих", 2023
3. Клінічна настанова "Запальні захворювання кишечника", 2023
4. Клінічна настанова "Мікроскопічний коліт", 2022 (Duodecim 008.078 ebm01101)
5. Клінічна настанова "Виразковий коліт", 2022 (Duodecim 008.079 ebm00194)
6. Клінічна настанова "Хвороба Крона", 2022 (Duodecim 008.080 ebm01073)
7. Клінічна настанова "Дивертикуліт та дивертикульоз", 2022 (Duodecim 008.082 ebm00195)
8. Клінічна настанова "Целіакія", 2022 (Duodecim 008.084 ebm00192)
9. Клінічна настанова "Грижі у дорослих", 2022 (Duodecim 008.085 ebm00191)

Інші хвороби кишечника (K55 - K63)

Коди МКХ-10-АМ

K66.0 - Перитонеальні спайки

K56.5- Кишкові зрощення (спайки) з непрохідністю

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Злукова хвороба з рідкісними (до 4 рази на рік) нападами кишкової непрохідності, що лікуються консервативно в амбулаторних умовах	Порушення функції травної системи; Коди за МКФ: b510 - b539
Помірний ступінь	Злукова хвороба з нападами кишкової непрохідності 5 і більше разів на рік, що лікуються консервативно в умовах стаціонару, або вимагають оперативного втручання.	Порушення функцій травної, ендокринної системи та системи обміну речовин, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559, b430 - b439

Виражений ступінь	Безперервно рецидивуючий, або прогресуючий перебіг злукової хвороби, що вимагає стаціонарного лікування, не піддається консервативної терапії та потребує оперативного втручання або Постійний парез кишечника. або Кахексія та Потреба в парентеральному харчуванні.	Порушення функцій травної, ендокринної системи та системи обміну речовин, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559, b430 - b439

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Індекс перитонеальної адгезії (PAI), Peritoneal adhesion index (PAI), 2019
2. Оцінка пацієнтом якості життя при закрепах PAC-QOL (Patient Assessment of Constipation Quality of Life)
3. Індекс якості життя при шлунково-кишкових захворюваннях GIQLI (Gastrointestinal Quality of Life Index)
4. Шкала оцінки шлунково-кишкових симптомів GSRS (Gastrointestinal Symptom Rating Scale)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гастроентеролога / хірурга
2. Ендоскопічне (ЕФГДС / колоноскопія), або лапароскопія (за потреби)
3. Візуалізаційні дослідження (МРТ/КТ) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Кишкова непрохідність, паралітичний ілеус та псевдообструкція", 2022 (Duodecim 008.081 ebm00196)

Хвороби печінки (K70-K77), вірусний гепатит (B15-B19), інші вроджені аномалії органів травлення (Q38-Q45)

Вірусний гепатит (B15-B19)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	Критерії стійких порушень функцій організму	Застосовані категорії МКФ
Легкий ступінь	Хронічний гепатит з лабораторними показниками цитолізу, холестазу, мезенхімального запалення та печінкової недостатності 1 ступеня; з відсутністю чи незначними клінічними	Порушення функцій травної системи, системи крові та імунної системи;

	проявами. Відсутність фіброзу або незначні ознаки фіброзу (F0 або F1 за шкалою METAVIR)	Коди за МКФ: b510 - b539, b430 - b439
Помірний ступінь	Прогресування хронічного гепатиту з лабораторними показниками цитолізу, холестазу, мезенхімального запалення та печінкової недостатності 2 - 3 ступеня; з помірними та вираженими клінічними проявами (печінковою енцефалопатією за останній рік, кровотеча з розширених вен стравоходу, асцит, портальна гіпертензія 1 ст і більше за Бавено 7) на фоні базисної терапії. Помірні або виражені ознаки фіброзу (F2 або F3 за шкалою METAVIR)	Порушення функцій травної системи, системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b510 - b539, b430 - b439
Виражений ступінь	Цироз печінки (A1-3, F4 за шкалою METAVIR) субкомпенсований (клас В за Чайлд-П'ю) з клінічними проявами (постійна жовтяниця, печінкова енцефалопатія та прояви деменції, множинні кровотечі з розширених вен стравоходу, асцит, портальна гіпертензія 3 ст і більше за Бавено 7) з вираженими порушеннями функцій організму	Порушення функцій травної, ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ментальних функцій; Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559, b410 - b429, b430 - b439, b110 - b139, b140 - b189

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Класифікація METAVIR, 2015.
2. Класифікація портальної гіпертензії за критеріями рекомпенсації за Baveno VII, 2021
3. Індекси APRI та FIB-4, ВООЗ, 2015.
4. Хронічний опитувальник захворювань печінки CLDQ (Chronic Liver Disease Questionnaire)
5. Якість життя при захворюваннях печінки LDQOL (Liver Disease Quality of Life)
6. Опитувальник печінкової енцефалопатії HEPro (Hepatic Encephalopathy PROM)

Рекомендовані дослідження

1. Огляд лікаря-гепатолога / лікаря-гастроентеролога / лікаря-інфекціоніста
2. Підтвердження діагнозу (серологічне дослідження та молекулярно-генетичне)
3. Загальний аналіз крові (включаючи тромбоцити),
4. Біохімічний аналіз (АЛТ, АСТ, лужна фосфатаза, загальний білірубін, гаммаглутамілтрансфераза, альбуміни, розрахунок протромбінового часу та МНВ)
5. УЗД-еластографія, FibroScan або FibroTest - за потреби
6. Біопсія - за потреби
6. Езофагогастродуоденоскопія (ЕГДС) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Вірусний гепатит", 2022 (Duodecim 009.020 ebm00216)
2. Стандарти медичної допомоги «Вірусний гепатит В у дорослих», затверджені наказом МОЗ України від 27.01.2025 р. № 165.
3. Стандарти медичної допомоги «Вірусний гепатит В у дітей», затверджені наказом МОЗ України від 27.01.2025 р. № 165.
4.Стандарти медичної допомоги «Вірусний гепатит С у дорослих», затверджені наказом МОЗ України від 15.01.2021 р. № 51.
5. Клінічна настанова "Вірусний гепатит С", 2020

Фіброз та цироз печінки (K70.2, K70.3, K71.1, K74, Q44)

Коди МКХ-10-АМ

K70.2 - Алкогольний фіброз та склероз печінки
K70.3 - Алкогольний цироз печінки
K71.1 - Токсичне ураження печінки з фіброзом та цирозом печінки
K74 - Фіброз та цироз печінки
Q44 - Вроджений цироз печінки

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Цироз печінки (A0, F4 за шкалою METAVIR) компенсований неактивний (клас А за Чайлд-П'ю). Відсутність чи незначні порушення функцій організму	Порушення функцій травної, ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ментальних функцій;

		Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559, b410 - b429, b430 - b439, b110 - b139, b140 - b189
Помірний ступінь	Цироз печінки (A1-2, F4 за шкалою METAVIR) компенсований (клас A-B за Чайлд-П'ю) з клінічними проявами (печінковою енцефалопатією за останній рік, кровотеча з розширених вен стравоходу, асцит, портальна гіпертензія 1 ст і більше за Бавено 7) і помірними порушеннями функцій організму	Порушення функцій травної, ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ментальних функцій; Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559, b410 - b429, b430 - b439, b110 - b139, b140 - b189
Виражений ступінь	Цироз печінки (A1-3, F4 за шкалою METAVIR) субкомпенсований (клас B за Чайлд-П'ю) з клінічними проявами (постійна жовтяниця, печінкова енцефалопатія та прояви деменції, множинні кровотечі з розширених вен стравоходу, асцит, портальна гіпертензія 3 ст і більше за Бавено 7) з вираженими порушеннями функцій організму	Порушення функцій травної, ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ментальних функцій; Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559, b410 - b429, b430 - b439, b110 - b139, b140 - b189
Значний ступінь	Цироз печінки (A1-3, F4 за шкалою METAVIR) декомпенсований (клас C за Чайлд-П'ю) з вираженими клінічними проявами та значно вираженими порушеннями функцій організму або MELD > 15	Порушення функцій травної, ендокринної системи та системи обміну речовин, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ментальних функцій; Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559, b410 - b429, b430 - b439, b110 - b139, b140 - b189

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Класифікація за Чайлд-П'ю, 2016
2. Класифікація METAVIR, 2015
3. Класифікація портальної гіпертензії за критеріями рекомпенсації за Baveno VII, 2021
4. Індекси APRI та FIB-4, ВООЗ, 2015.
5. Хронічний опитувальник захворювань печінки CLDQ (Chronic Liver Disease Questionnaire)
6. Якість життя при захворюваннях печінки LDQOL (Liver Disease Quality of Life)
7. Опитувальник печінкової енцефалопатії HEPro (Hepatic Encephalopathy PROM)

Рекомендовані дослідження

1.Виписка, або заключення гастроентеролога / гепатолога
2. Патоморфологія (біопсія печінки) - за потреби
3. УЗД-еластографії, FibroScan або FibroTest
4. Загальний аналіз крові, біохімічний аналіз (АЛТ, АСТ, ЛФ, білірубін, ГГТ, альбуміни, розрахунок протромбінового часу та МНВ)
5. КТ печінки - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Аутоімунний гепатит", 2022 (Duodecim 009.021 ebm00217)
2. Клінічна настанова "Цироз печінки", 2022(Duodecim 009.022 ebm00215)
3. Клінічна настанова "Первинний біліарний холангіт", 2022(Duodecim 009.023 ebm00218)
4. Клінічна настанова "Первинний склерозуючий холангіт", 2022(Duodecim 009.025 ebm00220)
5. Клінічна настанова "Неалкогольна жирова хвороба печінки (НАЖХП) та неалкогольний стеатогепатит (НАСГ)", 2022(Duodecim 009.026 ebm01114)
6. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Алкогольний гепатит», затверджений наказом МОЗ України від 06.11.2014 р. № 826.
7. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Аутоімунний гепатит», затверджений наказом МОЗ України від 06.11.2014 р. № 826.
8. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Неалкогольний стеатогепатит», затверджений наказом МОЗ України від 06.11.2014 р. № 826.

Стан, пов'язаний з наявністю трансплантованої печінки (Z94.4)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Виражений ступінь	Після закінчення 5-річного терміну після трансплантації печінки за наявності ускладнень із легкими, порушеннями функцій організму	Порушення функції системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення; ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 - b189
Значний ступінь	При первинному огляді після трансплантації печінки протягом перших 5 років Після закінчення 5-річного терміну після трансплантації печінки за наявності ускладнень із помірними, вираженими, значно вираженими порушеннями функцій організму	Порушення функції системи крові та імунної системи, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин, травної системи, функції сечовиділення; ментальних функцій; Коди за МКФ: b430 - b439, b410 - b429, b440 - b450, b540 - b559, b510 - b539, b610 - b639, b110 - b139, b140 - b189

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Класифікація за Чайлд-П'ю, 2016.
2. Класифікація METAVIR, 2015
3. Класифікація портальної гіпертензії за критеріями рекомпенсації за Baveno VII, 2021

4. Хронічний опитувальник захворювань печінки CLDQ (Chronic Liver Disease Questionnaire)
5. Якість життя при захворюваннях печінки LDQOL (Liver Disease Quality of Life)
6. Опитувальник печінкової енцефалопатії HEPro (Hepatic Encephalopathy PROM)

Рекомендовані дослідження

1. Огляд лікаря-хірурга-трансплантолога / лікаря-гепатолога
2. Загальний аналіз крові, біохімічний аналіз (АЛТ, АСТ, ЛФ, білірубін, ГГТ, альбуміни, розрахунок протромбінового часу та МНВ)

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Алкогольний гепатит», затверджений наказом МОЗ України від 06.11.2014 р. № 826.
2. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Аутоімунний гепатит», затверджений наказом МОЗ України від 06.11.2014 р. № 826.
3. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Неалкогольний стеатогепатит», затверджений наказом МОЗ України від 06.11.2014 р. № 826.

Хвороби жовчного міхура, жовчовивідних шляхів та підшлункової залози (К80-К87).

Хронічний панкреатит (К86)

Коди МКХ-10-АМ

К86.0 - Хронічний панкреатит алкогольної етіології.

К86.1 - Інші хронічні панкреатити

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Відсутність чи незначні порушення функції травної системи	Порушення функції травної системи; Коди за МКФ: b510 - b539
Помірний ступінь	Помірні порушення екзо- та ендокринної функції підшлункової залози (фекальна еластаза 100-200 мкг/г на замісній терапії), Глікований гемоглобін HbA1c понад 6,5%, глікемія натще більше 7 ммоль/л)	Порушення функцій травної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559

	задокументовані 3 і більше загострення за рік, втрата ваги до 10% від оптимальної, або ІМТ 17 -18,5	
Виражений ступінь	Виражені порушення екзо- та ендокринної функції підшлункової залози (фекальна еластаза менше 100 мкг/г на замісній терапії), Глікований гемоглобін HbA1c понад 9%, глікемія натще більше 9 ммоль/л, та задокументовані 3 і більше загострення за рік, втрата ваги більше 15% від оптимальної, або ІМТ менше 17	Порушення функцій травної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b510 - b539, b540 - b559

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Опитувальник екзокринної недостатності підшлункової залози PEI-Q (Pancreatic Exocrine Insufficiency Questionnaire) (PEI-Q) та Опитувальник симптомів екзокринної недостатності підшлункової залози PEI-S (Pancreatic Exocrine Insufficiency Symptom Questionnaire)

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Хронічний панкреатит», затверджений наказом МОЗ України від 09.01.2023 р. № 27;
2. Клінічна настанова "Хронічний панкреатит", 2023
3. Клінічна настанова "Первинний біліарний холангіт", 2022(Duodecim 009.023 ebm00218)
4. Клінічна настанова "Жовчнокам'яна хвороба", 2022(Duodecim 009.024 ebm00219)
5. Клінічна настанова "Первинний склерозуючий холангіт", 2022(Duodecim 009.025 ebm00220)
6. Клінічна настанова "Гострий панкреатит", 2022(Duodecim 009.030 ebm00208)
7. Клінічна настанова "Хронічний панкреатит", 2022(Duodecim 009.031 ebm00209)
8. Клінічна настанова "Недостатність підшлункової залози", 2022(Duodecim 009.032 ebm00210)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення гастроентеролога
2. Фекальна еластаза
3. Біохімічні показники (амілаза, ліпаза, глюкоза крові натщесерце, Hba1c - за потреби)

4. КТ, МРТ (МРХПГ за потреби) - за потреби
5. Оцінка стеатореї

Розділ 14. Хвороби шкіри та підшкірної клітковини (L00-L99)

Загальні положення

Оцінка функцій шкіри та підшкірної клітковини, обумовлених захворюваннями, наслідками травм або дефектами, має враховувати: ступінь вираженості порушення функції шкіри; форму та важкість перебігу захворювання; активність патологічного процесу; наявність та частоту загострень; поширеність патологічного процесу (особливо: долоні, відкриті частини тіла, обличчя); необхідність імуносупресії; наявності ускладнень з ураженням органів і систем організму.

Бульозні порушення (L10-L14)

Коди МКХ-10-АМ

L10 - Пухирчатка (пемфігус)

L12 - Пемфігоїд

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	Критерії стійких порушень функцій організму	Застосовані категорії МКФ
Легкий ступінь	BSA (площа ураження тіла) < 20%. PDAI < 10 балів. Поодинокі пухирі на шкірі та слизових оболонках з незначними порушеннями функцій організму, тривала ремісія .	Порушення функції шкіри та пов'язаних структур, функцій системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b810 - b849, b430 - b439
Помірний ступінь	Поширене ураження шкіри та/або слизових оболонок, у тому числі внутрішніх органів, з помірними порушеннями функцій організму, резистентність до системної терапії. BSA (площа ураження тіла) 20 - 40%. PDAI 10 - 45 балів.	Порушення функції шкіри та пов'язаних структур, функцій системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b810 - b849, b430 - b439
Виражений ступінь	Поширене ураження шкіри та слизових оболонок, у тому числі	Порушення функції шкіри та пов'язаних структур,

	внутрішніх органів, з вираженими та значними порушеннями функцій організму, порушенням прийому їжі, резистентність до системної терапії. BSA (площа ураження тіла) 20 - 40% PDAI 45 і більше балів.	функцій системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b810 - b849, b430 - b439

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала PDAI (Pemphigus Disease Area Index — Індекс площі ураження при пухирчатці)
2. Дерматологічний індекс якості життя DLQI (Dermatology Life Quality Index)
3. Якість життя при автоімунних пухирних захворюваннях ABQOL (Autoimmune Bullous Disease Quality of Life)
4. Якість життя, пов'язана з лікуванням автоімунних пухирних захворювань TABQOL (Treatment of Autoimmune Bullous Disease Quality of Life)

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Хронічні бульозні (пухирні) дерматози (герпетиформний дерматит, пемфігоїд)", 2022(Duodecim 013.026 ebm00271)
2. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Бульозний епідермоліз», затверджений наказом МОЗ України від 06.09.2016 р. № 963.
3. Клінічна настанова "Бульозний епідермоліз", 2016

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення лікаря-дерматовенеролога

Дерматит та екзема (L20-L30)

Коди МКХ-10-АМ

L23 - Алергічний контактний дерматит

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Обмежений, або поширений контактний дерматит, загострення до 5 разів на рік на тлі лікування	Порушення функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b810 - b849
Помірний ступінь	Поширений дерматит, мокнення, вторинна ліхенізація. Сильний біль та	Порушення функції шкіри та пов'язаних структур;

	печіння. Часті загострення, або хронічний перебіг на тлі терапії, резистентність до терапії.	Коди за МКФ: b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Дерматологічний індекс якості життя DLQI (Dermatology Life Quality Index)
2. Оцінка свербежу Itch NRS (Numeric Rating Scale for Itch).
3. Опитувальник якості життя при хворобах шкіри Skindex-29

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова "Екзантема (червоний шкірний висип)", 2022(Duodecim 013.010 ebm01122)
2. Клінічна настанова "Алергічний контактний дерматит", 2022(Duodecim 013.013 ebm00280)
3. Клінічна настанова "Подразнюючий контактний дерматит", 2022(Duodecim 013.014 ebm00281)
4. Клінічна настанова "Себорейний дерматит у дорослого", 2022(Duodecim 013.015 ebm00282)
5. Клінічна настанова "Нумулярний дерматит", 2022(Duodecim 013.016 ebm00284)
6. Клінічна настанова "Поліморфна еритема", 2022(Duodecim 013.017 ebm01001)
7. Клінічна настанова "Бешиха і целюліт", 2022(Duodecim 013.020 ebm00275)
8. Клінічна настанова "Важкі інфекції шкіри та м'яких тканин", 2022(Duodecim 013.021 ebm00012)
9. Клінічна настанова "Імпетиго та інші піодермії", 2022(Duodecim 013.022 ebm00274)
10. Клінічна настанова "Абсцес шкіри та фолікуліт", 2022(Duodecim 013.023 ebm00273)
11. Клінічна настанова "Гнійний гідраденіт", 2022(Duodecim 013.027 ebm01126)
12. Клінічна настанова "Діагностика атопії", 2022(Duodecim 014.002 ebm00295)
13. Клінічна настанова "Гіперчутливість до ліків", 2022(Duodecim 014.003 ebm00296)
14. Клінічна настанова "Алергія на латекс", 2022(Duodecim 014.005 ebm00298)
15. Клінічна настанова "Харчова алергія у дорослих", 2022(Duodecim 014.006 ebm01072)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення лікаря-дерматовенеролога / алерголога

Атопічний дерматит (L20)

Коди МКХ-10-АМ

L20 - Атопічний дерматит

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	Критерії стійких порушень функцій організму	Застосовані категорії МКФ
Легкий ступінь	Обмежена або поширена форма захворювання з площею ураження шкіри до 40%, загострення до 2 разів на рік на фоні лікування	Порушення функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b810 - b849
Помірний ступінь	Значно поширена форма з площею ураження шкіри 40% і більше, загострення більше 3 разів на рік, схильність до швидкого прогресування, резистентність до лікування ураження долонь та обличчя	Порушення функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. SCORAD Оцінка атопічного дерматиту, SCORAD (SCORing Atopic Dermatitis) - клінічний інструмент для оцінки ступеня і тяжкості екземи, 2012
2. Індекс площі та тяжкості екземи (EASI), Eczema Area and Severity Index (EASI), 2017
3. Індекс якості життя в дерматології, Dermatology Life Quality Index (DLQI), 2015
4. Оцінка свербежу Itch NRS (Numeric Rating Scale for Itch).

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення лікаря-дерматовенеролога

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Атопічний дерматит», затверджений наказом МОЗ України від 08.11.2016 р. № 1134.
2. Клінічна настанова "Атопічний дерматит", 2016
3. Клінічна настанова "Атопічна екзема (атопічний дерматит) у дорослих", 2022(Duodecim 013.018 ebm01121)
4. Клінічна настанова "Діагностика атопії", 2022(Duodecim 014.002 ebm00295)
5. Клінічна настанова "Гіперчутливість до ліків", 2022(Duodecim 014.003 ebm00296)
6. Клінічна настанова "Алергія на латекс", 2022(Duodecim 014.005 ebm00298)
7. Клінічна настанова "Харчова алергія у дорослих", 2022(Duodecim 014.006 ebm01072)

Папулосквамозні порушення (L40-L45)
Коди МКХ-10-АМ
L40 - Псоріаз

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Псоріаз із площею ураження до 40% із незначним порушенням функцій організму	Порушення функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b810 - b849
Помірний ступінь	Часті (більше 3 разів на рік) загострення або безперервно рецидивуючий перебіг захворювання при площі ураження шкіри більше 40%, резистентність до терапії. Часті (більше 3 разів на рік) загострення або безперервно рецидивуючий перебіг долонно-підошовного псоріазу; резистентність до терапії; PASI > 20	Порушення функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)
1. PASI (Індекс площі та тяжкості псоріазу), PASI (Psoriasis Area and Severity Index)
2. The Cardiff Dermatology Life Quality Index - Дерматологічний індекс якості життя (DLQI)
3. Анкета для скринінгу і оцінки псоріатичного артриту (PASE) - Psoriatic Arthritis Screening and Evaluation Questionnaire, 2018
4. Псоріатичний індекс інвалідизації PDI (Psoriasis Disability Index)

Рекомендовані дослідження
1. Виписка, або заключення лікаря-дерматовенеролога
2. ШОЕ, СРБ

Споріднені настанови або рекомендації
1. Клінічна настанова "Псоріаз", 2022(Duodecim 013.071 ebm00288)

Інші хвороби шкіри та підшкірної клітковини (L80-L99)
Коди МКХ-10-АМ
L94.1 – Лінійна склеродермія

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Поверхневі форми склеродермії без порушень або з незначними порушеннями шкіри та пов'язаних структур	Порушення функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b810 – b849
Помірний ступінь	Глибока форма склеродермії, при залученні до процесу шкіри та підшкірної клітковини, фасцій, м'язів, кісток з утворенням рубців (аж до укорочення кінцівки та утворення контрактур), що супроводжуються помірними порушеннями функцій організму, або ураженням інших органів і систем	Порушення функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b810 – b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)
1. Кохінська 17-пунктна шкала функціонування при склеродермії, Cochin 17-item Scleroderma Functional Scale (CSF-17)
2. Опитник щодо системної склеродермії, The Systemic Sclerosis Questionnaire (SySQ)

Рекомендовані дослідження
1. Виписка, або заключення лікаря-дерматовенеролога
2. Гоніометрія - за потреби
3. ШОЕ, СРБ

Споріднені настанови або рекомендації
1. Клінічна настанова"Системний склероз", 2022(Duodecim 021.040 ebm00445)

Вроджені аномалії та вади розвитку шкіри (Q80-Q89)
Коди МКХ-10-АМ
Q81 – Вроджений бульозний епідермоліз

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Обмежені форми	Порушення функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b810 - b849
Помірний ступінь	Ураження шкіри (у тому числі активних поверхонь - кистей, стоп), слизових оболонок внутрішніх органів, що призводять до помірних порушень функцій організму.	Порушення функцій шкіри та пов'язаних структур, нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної системи; Коди за МКФ: b810 - b849, b710 - b789, b210 - b279, b510 - b539
Виражений ступінь	Ураження шкіри, слизових оболонок внутрішніх органів, що призводять до виражених порушень функцій організму.	Порушення функцій шкіри та пов'язаних структур; нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; сенсорних функцій та болю, функцій травної системи, серцево-судинної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b810 - b849, b710 - b789, b210 - b279, b510 - b539; b410 - b429, b610 - b639

Споріднені настанови або рекомендації
1. Клінічна настанова "Хронічні бульозні (пухирні) дерматози (герпетиформний дерматит, пемфігоїд)", 2022(Duodecim 013.026 ebm00271)

Рекомендовані дослідження

1. Огляд лікаря-дерматовенеролога
2. ШОЕ, СРБ
3. Інші дослідження в залежності від ускладнень - за потреби

Розділ 15. Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини (M00-M99)

Оцінка порушення функцій опорно-рухової, порушення статодинамічних функцій та інших захворювань кістково-м'язової системи та сполучної тканини має враховувати:

Функцію уражених суглобів за обмеженням об'єму пасивних рухів (ROM), обмеження рухливості хребта, враховуючи залучення множинних суглобів, або ураження суглобів, що критично впливають на основні критерії життєдіяльності (великі суглоби нижніх та верхніх кінцівок, суглоби кистей).

При ураженні двох і більше суглобів: взаємний вплив ураження на статодинамічні функції та пересування може бути пріоритетнішим за рентгенологічну стадію та функцію ураження суглобів;

При наявності множинних уражень, що залучають декілька суглобів однієї кінцівки, або різних кінцівок, що поєднані, або ні з ураженням периферичних нервів та м'язів відповідних кінцівок потрібно враховувати їх сукупний ефект на функціональний стан кінцівки та організму:

за допомогою клінічного огляду (визначення об'єму активних та пасивних рухів, оцінка м'язової сили, можливість залучення обох кінцівок, здатність пересуватися, швидкість ходи, підтримки статичного положення тіла, координації);

функціональних тестів: функції верхніх кінцівок - Тест моторної функції Вулфа (Wolf Motor Function Test, WMFT), Тест рухової активності руки (Action Research ARM Test (ARAT), тест "9 кілочків" (Nine-Hole Peg Test, 9HPT) та "Бокс/блок" на швидкість моторики (Box and Block Test, BBT), можливість підйому і перенесення предметів); функції нижніх кінцівок - Підтримка стійкого положення тіла: шкала рівноваги Берга (Berg Balance Scale, BBS), тест "Встань і йди" (Timed Up and Go Test, TUG), тест "Контролю тулуба" (Trunk Control Test, TCT), тест "Чотири квадрати" (Four Square Step Test, FSST), 3 інші тести на рівновагу, на час і точність; Долання перепон, перехід з одного положення в інше: тест "Встань і йди" (Timed Up and Go Test, TUG), Тест на підйом п'яти (Heel-Rise Test); 0-секундний тест вставання зі стільця (30-Second Chair Stand Test); Хода: тест "4 та 10 метрів" (4 Metre Walk Test 4MWT, 10 Metre Walk Test 10MWT,), "2 та 6-хвилинний тест ходи" (2 Minute Walk Test, 2MWT, 6 Minute Walk Test, 6MWT), тест "Встань і йди" (Timed Up and Go Test, TUG тощо

або оцінки інтегральних опитувальників та шкал: Функціональний тест верхньої кінцівки Upper extremity functional test (UEFT), Шкала порушень функцій руки, плеча та кисті Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (DASH), або QuickDASH, Функціональна шкала нижніх кінцівок Lower Extremities Functional

Scale (LEFS), Функціональний індекс нижніх кінцівок Lower Extremities Functional Index (LEFI), Інструменти оцінки функції нижніх кінцівок від American Academy of Orthopaedic Surgeons (AAOS Lower Limb Instruments)

та/або оцінки їх впливу на можливість повсякденного функціонування (здатність до пересування, здатність до самообслуговування, здатність до трудової діяльності)

Рентгенологічні змін у суглобах та хребті (використовується класифікація Kellgren-Lawrence тощо)

Інтенсивність тривалість та поширеність больового синдрому, що впливає на повсякденне функціонування

Рекомендовані валідованих методів оцінки клініко-лабораторних показників активності захворювання (індекси активності захворювань наведені у відповідних розділах);

Показники перебігу та ступеня тяжкості захворювання та їх вплив на ступінь загального порушень функцій органів та систем організму, частоту та тривалість загострень, стійкість ремісії, залишкові явища та обмеження в стані ремісії (больовий синдром, загальна втома та виснаження, шкірні прояви, фотосенсибілізація та фотодерматит тощо).

Наявність системних уражень (особливо легень, нирок, серцево-судинної системи, уражень шкіри, ожиріння)

Постійну потребу у протизапальній та імуносупресивній терапії, на тлі якої досягається та зберігається стан ремісії захворювання.

Дані функціональних тестів, або функціональних опитників для оцінки функції кінцівок (наведені в Методичних рекомендаціях до застосування критеріїв встановлення інвалідності, або у відповідних підрозділах цієї Настанови, наприклад для визначення пересування: тест ходи “4 та 10 метрів” (4 Metre Walk Test 4MWT, 10 Metre Walk Test 10MWT,), “2 та 6-хвилинний тест ходи” (2 Minute Walk Test, 2MWT, 6 Minute Walk Test, 6MWT), тест Встань і йди тощо)

Запальні поліартропатії (M05-M14), артрози (M15-M19)

Коди МКХ-10-АМ

M05 - Серопозитивний ревматоїдний артрит
M05.0 - Синдром Фелті
M05.3 - Ревматоїдний артрит із залученням інших органів та систем
M05.8 - Інші серопозитивні ревматоїдні артрити
M05.9 - Серопозитивні ревматоїдні артрити неуточнені
M06 - Інші ревматоїдні артрити
M06.0 - Серонегативний ревматоїдний артрит
M06.1 - Хвороба Стілла, що почалася у дорослих
M06.8 - Інші уточнені ревматоїдні артрити
M08.2 - Юнацький артрит із системним початком

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Відсутність або незначне порушення функції організму: ФК I; рентгенологічна стадія I; відсутність чи I ступінь активності захворювання; відсутність системних проявів захворювання; відсутність ускладнень захворювання та/або терапії	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення, функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Помірний ступінь	Помірне порушення функції організму: ФК II; рентгенологічна стадія II; II ступінь активності захворювання (SDAI 11-26, CDAI 10-22, DAS до 3.2-5.1) або швидкопрогресуючий перебіг; повільно прогресуючий перебіг з частими (2-3 рази на рік) та/або тривалими загостреннями	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення, функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299,

		b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Виражений ступінь	Виражене порушення функції організму: ФК II – III; рентгенологічна стадія II – IV; II – III ступінь активності захворювання (SDAI більше 26, CDAI більше 22, DAS більше 5.1) або наявність системних проявів захворювання; наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до виражених порушень функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Значний ступінь	Значно виражені порушення функції та організму: ФК IV (ураження обох кульшових, або більше двох великих суглобів, кистей рук); рентгенологічна стадія III - IV; незалежно від активності захворювання на фоні терапії; наявність системних проявів захворювання; наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до значно виражених порушень функцій організму.	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299,

		b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. CDAI (Clinical Disease Activity Index) - Клінічний індекс активності захворювання, затверджений Європейською антиревматичною лігою (EULAR), 2015.
2. DAS28 (Disease Activity Score) - Індекс активності захворювання з урахуванням 28-ми суглобів, затверджений Європейською антиревматичною лігою (EULAR), 2015.
3. SDAI (Simplified Disease Activity Index) - Спрощений індекс активності захворювання, затверджений Європейською антиревматичною лігою (EULAR), 2015.
4. Опитувальник оцінки здоров'я (Індекс інвалідизації) HAQ-DI (Health Assessment Questionnaire - Disability Index)
5. Lower Extremities Functional Scale (LEFS) - Функціональна шкала нижніх кінцівок, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2015
6. Lower Extremities Functional Index (LEFI) - Функціональний індекс нижніх кінцівок, затверджений Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2015.
7. Upper extremity functional test (UEFT) - Функціональний тест верхньої кінцівки, затверджений Американською асоціацією хірургів кисті (ASSH), 2010.
8. Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (DASH) - Шкала порушень функцій руки, плеча та кисті, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2014.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ревматолога / ортопеда
2. Візуалізаційне дослідження уражених ділянок (Рентгенографія, Комп'ютерна томографія)
3. ШОЕ, СРБ і серологічні дослідження (РФ, АСС-Р, інші маркери - за потреби)
4. Гоніометрія
5. Інші дослідження залежно від ускладнень - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Ревматоїдний артрит», затверджений наказом МОЗ України від 11.04.2014 р. № 263.
2. Клінічний настанова «Клінічна діагностика запалення суглобів у дорослих» (Duodecim 021.002 ebm00439), 2020.

3. Клінічний настанова «Специфічні ознаки і симптоми у пацієнтів із запальними захворюваннями суглобів» (Duodecim 021.003 ebm00440), 2020
4. Клінічний настанова «Синдром Рейно та акроціаноз» (Duodecim 021.004 ebm00437), 2020
5. Клінічний настанова «Локальні ін'єкції глюкокортикоїдів у м'які тканини і суглоби» (Duodecim 021.010 ebm00465), 2020
6. Клінічний настанова «Дослідження синовіальної рідини» (Duodecim 021.011 ebm00466), 2020
7. Клінічний настанова «Ревматоїдний артрит» (Duodecim 021.022 ebm00456), 2020
8. Клінічний настанова «Хірургічне лікування ревматоїдного артриту» (Duodecim 021.023 ebm01120), 2020

Псоріатичні та ентеропатичні артропатії (M07.0-M07.3)
Коди МКХ-10-АМ
M07.0-M07.3 - Псоріатичні та ентеропатичні артропатії

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Відсутність або незначне порушення функції організму, відсутність або незначне порушення функції суглобів та/або ентезів та/або хребта; відсутність чи низька активність захворювання; відсутність ускладнень захворювання та/або терапії	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639

Помірний ступінь	Помірне порушення функції суглобів та/або ентезів та/або хребта (обмеження рухів до 50–75% від нормального об'єму рухів, помірний больовий синдром); Помірна активність захворювання; наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до помірних порушень функцій організму. DAPSA 14–28, або BASDAI 2–4	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Виражений ступінь	Виражене порушення функції суглобів та/або ентезів та/або хребта; (обмеження рухів до 25–50% від нормального об'єму рухів, виражений больовий синдром) помірна чи висока активність захворювання; наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до виражених порушень функцій організму DAPSA 28 – 40, або BASDAI 4 – 7	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 -

		b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Значний ступінь	Значно виражене порушення функції суглобів та/або ентезів та/або хребта; (обмеження рухів менше 25% від нормального об'єму рухів, анкілоз двох і більше великих суглобів, значно виражений, резистентний до медикаментозного лікування больовий синдром) незалежно від активності захворювання на фоні терапії, або при резистентності до терапії;	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Критерії класифікації псоріатичного артриту (CASPAR), затверджені Міжнародною лігою асоціацій ревматологів (ILAR), 2006.
2. Інтегральний індекс активності захворювання при анкілозуючому спондиліті (BASDAI - Bath Ankylosing Spondylitis Disease Activity Index), затверджений Міжнародною асоціацією спондилоартриту (ASAS), 2009.
3. Інтегральний функціональний індекс при анкілозуючому спондиліті (BASFI - Bath Ankylosing Spondylitis Functional Index), затверджений Міжнародною асоціацією спондилоартриту (ASAS), 2009.
4. Анкета для скринінгу і оцінки псоріатичного артриту (PASE - Psoriatic Arthritis Screening and Evaluation Questionnaire), затверджена Американською колегією ревматологів (ACR), 2007.
5. Якість життя при псоріатичному артриті PsAQoL (Psoriatic Arthritis Quality of Life)
5. Lower Extremities Functional Scale (LEFS) - Функціональна шкала нижніх кінцівок, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2015.

6. Lower Extremities Functional Index (LEFI) - Функціональний індекс нижніх кінцівок, затверджений Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2015.
7. American Orthopaedic Foot and Ankle Society AOFAS score - Шкала оцінки стопи та гомілковостопного суглоба Американського ортопедичного товариства стопи та гомілковостопного суглоба, 2018.
8. Оцінка Кападжі для протиставлення великого пальця (Kapandji score), затверджена Міжнародною федерацією товариств хірургії кисті (IFSSH), 2011.
9. Upper extremity functional test (UEFT) - Функціональний тест верхньої кінцівки, затверджений Американською асоціацією хірургів кисті (ASSH), 2010.
10. Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (DASH) - Шкала порушень функцій руки, плеча та кисті, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2014.
11. UCLA (University of California, Los Angeles) Shoulder Rating - Шкала оцінки плечового суглоба Університету Каліфорнії, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2012.
12. Constant-Murley Score - Шкала Константа-Марлі, затверджена Європейським товариством хірургії плеча та ліктя (SECEC/ESSSE), 2008.
13. ASES (American Shoulder and Elbow Surgeons) Score - Шкала Американського товариства хірургів плеча та ліктя, затверджена Американським товариством хірургів плеча та ліктя (ASES), 2020.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ревматолога / ортопеда
2. Візуалізаційне дослідження уражених ділянок (Рентгенографія, Комп'ютерна томографія)
3. ШОЕ, СРБ
4. Гоніометрія
5. Інші дослідження залежно від ускладнень - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Псоріаз, включаючи псоріатичні артропатії», затверджений наказом МОЗ України від 20.11.2015 р. № 762.
2. Клінічна настанова «Псоріаз, включаючи псоріатичні артропатії», 2016
3. Клінічна настанова «Псоріатична артропатія» (Duodecim 021.030 ebm00444), 2020.

Подагра та хвороба відкладення кристалів (М10-М11)

Коди МКХ-10-АМ

М10 - Подагра

М11 - Хвороба відкладення кристалів пірофосфату кальцію дигідрату

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Відсутність чи незначне порушення функції суглобів; відсутність тофусів; відсутність ускладнень захворювання та/або терапії < 2 атаки на рік. Нормальний рівень сечової кислоти на фоні терапії.	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Помірний ступінь	Помірне порушення функції суглобів (обмеження рухів до 50-75% від нормального об'єму рухів, помірний больовий синдром); хронічний перебіг артриту; з частими загостреннями (2 - 4 за рік); тофусна форма (підшкірні тофуси); наявність ускладнень захворювання та/або медикаментозної терапії, що призводить до помірних порушень функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299,

		b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Виражений ступінь	Виражене порушення функції суглобів (обмеження рухів до 25-50% від нормального об'єму рухів, або виражений больовий синдром); хронічний перебіг артриту; з частими загостреннями (більше 4 за рік); тофусна форма (підшкірні та внутрішньокісткові тофуси); наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до виражених порушень функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Значний ступінь	Значно виражене порушення функції суглобів (обмеження рухів менше 25 від нормального об'єму рухів, анкілоз, або значно виражений больовий синдром); хронічний перебіг артриту; тофусна форма (множинні внутрішньокісткові тофуси, з ураженням великих суглобів); наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до значно виражених порушень функцій організму.	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299,

		b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Класифікаційні критерії подагри згідно з American College of Rheumatology та European League Against Rheumatism (ACR/EULAR), затверджені Американською колегією ревматологів та Європейською антиревматичною лігою, 2015.
2. Шкала впливу подагри - Gout Impact Scale (GIS), затверджена Американською колегією ревматологів (ACR), 2008.
3. Опитувальник оцінки подагри GALS (Gout Assessment Questionnaire)
4. Lower Extremities Functional Scale (LEFS) - Функціональна шкала нижніх кінцівок, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2015.
4. Lower Extremities Functional Index (LEFI) - Функціональний індекс нижніх кінцівок, затверджений Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2015.
6. Upper extremity functional test (UEFT) - Функціональний тест верхньої кінцівки, затверджений Американською асоціацією хірургів кисті (ASSH), 2010.
7. Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (DASH) - Шкала порушень функцій руки, плеча та кисті, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2014.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ревматолога / ортопеда
2. Візуалізаційне дослідження уражених ділянок (Рентгенографія, Комп'ютерна томографія)
3. Гоніометрія
4. Лабораторні маркери запалення (ШОЕ, СРБ)
5. Рівень сечової кислоти в крові

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Подагра і псевдоподагра» (Duodecim 021.050 ebm00451), 2020

Артропатії (M15-M19)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Легкий ступінь	Порушення функції суглобів легкого ступеню; рентгенологічна стадія I – II; відсутність ускладнень захворювання та/або лікування	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b210 – b299, b510 – b539, b440 – b469, b410 – b429, b430 – b439, b540 – b559, b610 - b639, b810 - b849
Помірний ступінь	Помірне порушення функції суглобів (обмеження рухів 50-75% від нормального об'єму рухів), помірний больовий синдром: Обмеження руху в кульшових суглобах: вираженого ступеня (обмеження рухів 25-50% від нормального об'єму рухів) одного суглобу або помірного (обмеження рухів 50-75% від нормального об'єму рухів) ступеня в обох суглобах, помірний больовий синдром. Обмеження руху в колінних суглобах: Значно виражені обмеження рухів (обмеження рухів менше 25% від нормального об'єму рухів) з помірними порушеннями статодинамічних функцій одного суглобу, вираженого ступеня (обмеження рухів 25-50% від	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b210 – b299, b510 – b539, b440 – b469, b410 – b429, b430 – b439, b540 – b559, b610 - b639, b810 - b849

	нормального об'єму рухів) обох, помірний больовий синдром. Або комбінація 2 великих суглобів, що взаємно впливають на функцію з помірним ступенем обмеження рухів (обмеження рухів 50-75% від нормального об'єму рухів) Рентгенологічна стадія II – III; наявність ускладнень захворювання та/або від лікування, що призводить до помірних порушень функцій організму	
Виражений ступінь	Виражене порушення функції суглобів; (обмеження рухів до 25-50% від нормального об'єму рухів, виражений больовий синдром). Генералізована форма захворювання; Або комбінація 2 великих суглобів, що взаємно впливають на функцію з вираженим ступенем обмеження рухів (обмеження рухів 25-50% від нормального об'єму рухів) рентгенологічна стадія III - IV; наявність ускладнень захворювання та/або від терапії, що призводить до виражених порушень функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b210 – b299, b510 – b539, b440 – b469, b410 – b429, b430 – b439, b540 – b559, b610 - b639, b810 - b849
Значний ступінь	Значно виражене порушення функції суглобів; (обмеження рухів менше 25 від нормального об'єму рухів, анкілоз, значно виражений больовий синдром). Генералізована форма захворювання; рентгенологічна стадія III - IV; наявність ускладнень	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи,

	захворювання та/або від терапії, що призводить до значно виражених порушень функцій організму.	системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b210 – b299, b510 – b539, b440 – b469, b410 – b429, b430 – b439, b540 – b559, b610 - b639, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Оцінка суглобів у хворих з остеоартрозом за J.H. Kellgren та J.S. Lawrence (1957), затверджена Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ), 1961.
2. The Western Ontario and McMaster Universities Arthritis Index (WOMAC), затверджений Американською колегією ревматологів (ACR), 2014.
3. Harris Hip Score - Шкала Харріса, функція кульшового суглобу та стегна, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2016.
4. Hip Disability and Osteoarthritis Outcome Score, затверджений Європейською федерацією ортопедії та травматології (EFORT), 2010.
5. Оцінка травм коліна та остеоартриту KOOS (Knee injury and Osteoarthritis Outcome Score)
5. Індекс Лекена (Lequesne Algofunctional Index - LAI)
5. Lower Extremities Functional Scale (LEFS) - Функціональна шкала нижніх кінцівок, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2015.
6. Lower Extremities Functional Index (LEFI) - Функціональний індекс нижніх кінцівок, затверджений Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2015.
7. American Orthopaedic Foot and Ankle Society AOFAS score - Шкала оцінки стопи та гомілковостопного суглоба Американського ортопедичного товариства стопи та гомілковостопного суглоба, 2018.
8. Upper extremity functional test (UEFT) - Функціональний тест верхньої кінцівки, затверджений Американською асоціацією хірургів кисті (ASSH), 2010.
9. Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (DASH) - Шкала порушень функцій руки, плеча та кисті, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2014.

10. UCLA (University of California, Los Angeles) Shoulder Rating - Шкала оцінки плечового суглоба Університету Каліфорнії, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2012.
11. Constant-Murley Score - Шкала Константа-Марлі, затверджена Європейським товариством хірургії плеча та ліктя (SECEC/ESSSE), 2008.
12. ASES (American Shoulder and Elbow Surgeons) Score - Шкала Американського товариства хірургів плеча та ліктя, затверджена Американським товариством хірургів плеча та ліктя (ASES), 2020.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ревматолога / ортопеда
2. Візуалізаційне дослідження уражених ділянок (Рентгенографія, Комп'ютерна томографія)
3. СРБ, ШОЕ
4. Гоніометрія
5. Інші дослідження залежно від ускладнень - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Реактивні артрити» (Duodecim 021.031 ebm00450), 2020
2. Клінічна настанова «Біль в кульшовому суглобі та сідницях (Duodecim 020.035 ebm00417), 2020
3. Клінічна настанова «Біль у коліні (Duodecim 020.040 ebm00421), 2020
4. Клінічна настанова «Остеоартроз (Duodecim 020.075 ebm00396), 2020

Системні ураження сполучної тканини (M30-M36)

Коди МКХ-10-АМ

M30 - M36 - Системні ураження сполучної тканини
M32 - Системний червоний вовчак
M33 - Дерматополіміозит
M35.2 - Хвороба Бехчета
M30 - Системні васкуліти
M31.3 - Гранулематоз Вегенера
M31.5 - Гігантоклітинний артеріїт з ревматичною поліміалгією
M35.0 - Сухий синдром [Шегрена]
M35.4 - Дифузний (еозинофільний) фасціїт
M35.6 - Рецидивний панікуліт [Вебера-Крісчена]
M35.8 - Інші уточнені системні ураження сполучної тканини

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Легкий ступінь	Ремісія чи низька активність захворювання без наростання активності захворювання; відсутність ушкодження органів та систем організму внаслідок захворювання; відсутність ускладнень захворювання та/або терапії	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Помірний ступінь	Помірна активність захворювання; схильність до генералізації, або резистентність до терапії BVAS 1-5. Помірна анемія/лейкопенія для васкулітів	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849

Виражений ступінь	Висока активність захворювання; швидке прогресування захворювання; схильність до генералізації; залучення до процесу органів та систем організму; наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до виражених порушень функцій організму, або резистентність до терапії BVAS > 5. Активний цитоліз, ураження супутніх органів при васкуліті	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Значний ступінь	Висока активність захворювання; швидке прогресування захворювання; схильність до генералізації; наявність пошкодження органів та систем внаслідок захворювання; наявність життєзагрозних ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до значно виражених порушень функцій організму.	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Індекс SLEDAI-2K, The Systemic Lupus Erythematosus Disease Activity Index 2000, від Міжнародним співтовариством системного червоного вовчака (SLE International Collaborating Clinics), 2002.
2. Калькулятор активності системного червоного вовчака, SLE Disease Activity Score Calculator.
3. Індекс CLASI складності та зони захворювання системного червоного вовчака (The Cutaneous Lupus Erythematosus Disease Area)
4. Критерії SLICC Damage Index (Systemic Lupus International Collaborating Clinics) 2012 для системного червоного вовчака (СЧВ)
4. Бірмінгемська шкала вимірювання активності васкуліту, The Birmingham Vasculitis Activity Score (BVAS)
5. Індекс шкоди Васкуліту, The Vasculitis Damage Index (VDI)
6. Шкала GOSS для оцінки ступеня та тяжкості остеїту Global Osteitis Scoring Scale.
7. Опитник щодо синдромів Дерматоміозиту The Dermatomyositis Disease Symptom Questionnaire (DM-DSQ)
8. Індекс CDASI для оцінки тяжкості та поширеності шкірних проявів дерматоміозиту Cutaneous Disease Area and Severity Index
9. Модифікована шкала Роднана mRSS (Modified Rodnan Skin Score)
9. Функціональна оцінка терапії хронічних захворювань — Шкала втоми FACIT-Fatigue (Functional Assessment of Chronic Illness Therapy)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ревматолога
2. Лабораторні маркери системного запалення (ШОЕ, С-реактивний білок, КФК, ЛДГ), Загальний аналіз крові
3. Імунологічні маркери (ANA, ANCA) - за потреби
4. Капіляроскопія / Біопсія шкіри - за потреби
5. ЕхоКГ/ЕФГДС - за потреби
6. Гоніометрія суглобів - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Стандарт медичної допомоги «Діагностика та лікування ідіопатичних запальних міопатій (міозитів)», затверджений наказом МОЗ України від 07.02.2025 р. № 221.
2. Клінічна настанова «Діагностика та лікування ідіопатичних запальних міопатій», 2023
3. Клінічна настанова «Васкуліти» (Duodecim 021.044 ebm00449), 2020
4. Клінічна настанова «Ревматична поліміалгія» (Duodecim 021.045 ebm01095), 2020
5. Клінічна настанова «Скроневий (гігантоклітинний) артеріїт» (Duodecim 021.046 ebm00789), 2020.

Системний червоний вовчак (М32)
Коди МКХ-10-АМ
М32 - Системний червоний вовчак

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Низька активність захворювання (SLEDAI-2K менше 5 балів; відсутність ознак пошкодження органів та систем організму внаслідок захворювання SLICC/DI - 0); відсутність ускладнень захворювання та/або терапії	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Помірний ступінь	Середня активність захворювання (SLEDAI-2K - 6-10; наявність ушкодження органів і систем організму внаслідок захворювання SLICC/DI - 1), періодичні загострення або наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до помірних порушень функцій організму (наприклад стійкий артрит, анемія, початкові ознаки нефропатії тощо)	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції

		сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Виражений ступінь	Висока активність захворювання (SLEDAI-2K - 11-19; наявність ушкодження органів і систем організму внаслідок захворювання SLICC/DI - 2-4), часті загострення або наявність ушкодження органів і систем внаслідок захворювання, наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до виражених порушень функцій організму (наприклад активний люпус-нефрит, серозити (плеврит, перикардит), помірні та виражені когнітивні розлади тощо)	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Значний ступінь	Висока активність захворювання (SLEDAI-2K – більше 20; наявність поліорганних порушень органів та систем організму внаслідок захворювання SLICC/DI – більше 4); безперервно-рецидивуючий перебіг захворювання; або наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до значно виражених порушень функцій організму.	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій

		шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Індекс SLEDAI-2K, The Systemic Lupus Erythematosus Disease Activity Index 2000, від Міжнародним співтовариством системного червоного вовчака (SLE International Collaborating Clinics), 2002.
2. Калькулятор активності системного червоного вовчака, SLE Disease Activity Score Calculator.
3. Індекс CLASI складності та зони захворювання системного червоного вовчака (The Cutaneous Lupus Erythematosus Disease Area)
4. Індекс SLICC/ACR для оцінки накопиченої шкоди, спричиненої системним червоним вовчаком (СЧВ) та його лікуванням Damage Index - Systemic Lupus Collaborating Clinics American College of Rheumatology (ACR) Damage Index
5. BILAG індекс для вимірювання клінічної активності СЧВ від «Група оцінки вовчака Британських островів» (British Isles Lupus Assessment Group
6. SLAM-R індекс для вимірювання клінічної активності СЧВ Systemic Lupus Activity Measure-Revised

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ревматолога
2. Лабораторні маркери системного запалення (ШОЕ, С-реактивний білок, КФК), Загальний аналіз крові
3. Імунологічні маркери (анти-нДНК, антифосфоліпідні антитіла, LE-клітини) - за потреби
4. Капіляроскопія / біопсія шкіри - за потреби
5. Гоніометрія суглобів - за потреби
6. ШКФ, альбумінурія, ЕЕГ, ЕхоКГ, огляд офтальмолога, Ренгтенографія, інші дослідження в залежності від ускладнень - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Системний червоний вовчак (СЧВ)» (Duodecim 021.041 ebm00446), 2020.

Дерматополіміозит (М33)

Коди МКХ-10-АМ

М33 - Дерматополіміозит

М33.0 - Юнацький дерматоміозит

M33.1 - Інші дерматоміозити
M33.2 - Поліміозит
M33.9 - Дерматополіміозит неуточнений

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначний ступінь порушення функції уражених органів та систем організму, спричинених захворюванням, незначна активність процесу	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Помірний ступінь	Помірна активність процесу, з ураженням органів і систем організму, наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до помірних порушень функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій

		шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Виражений ступінь	Висока активність процесу, з ураженням органів і систем організму, наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до виражених порушень функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849
Значний ступінь	Порушення функції уражених органів та систем організму, незалежно від активності захворювання, наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що призводить до значно виражених порушень функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій

		шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b610 - b639, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Опитник щодо синдромів Дерматоміозиту The Dermatomyositis Disease Symptom Questionnaire (DM-DSQ)

2. Індекс CDASI для оцінки тяжкості та поширеності шкірних проявів дерматоміозиту Cutaneous Disease Area and Severity Index.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ревматолога

2. Лабораторні маркери системного запалення (ШОЕ, С-реактивний білок, КФК, ЛДГ), Загальний аналіз крові

3. Імунологічні маркери- за потреби

4. Біопсія м'язів - за потреби

5. Гоніометрія суглобів - за потреби

6. Інші дослідження (ЕхоКГ) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Міозит» (Duodecim 021.047 ebm01149), 2020

Системний склероз, склеродермія (М34)

Коди МКХ-10-АМ

М34 – Системний склероз, склеродермія

М34.0 – Прогресуючий системний склероз

М34.1 – Синдром CREST

М34.2 – Системний склероз, викликаний лікарськими засобами та хімічними сполуками

М34.8 – Інші форми системного склерозу

М34.9 – Системний склероз неуточнений

М35 – Інші системні ураження сполучної тканини

М35.1 – Інші перехресні синдроми

М35.4 – Дифузний (еозинофільний) фасціїт

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Дуже рання стадія захворювання; відсутність активності; незначне ураження шкіри; синдром Рейно без дигітальних трофічних розладів; відсутність ураження внутрішніх органів	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b210 – b299, b510 – b539, b440 – b469, b410 – b429, b430 – b439, b540 – b559, b610 - b639, b810 - b849
Помірний ступінь	Початкова стадія захворювання; низька активність захворювання, з ушкодженням органів та систем організму, що призводить до помірних порушень функцій організму; синдром Рейно з помірними дигітальними трофічними розладами	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b210 – b299, b510 – b539, b440 –

		b469, b410 – b429, b430 – b439, b540 – b559, b610 - b639
Виражений ступінь	Стадія розгорнутих клінічних проявів; помірна активність захворювання, з пошкодженням органів та систем організму, синдром Рейно з вираженими дигітальними трофічними розладами у вигляді дигітальних виразок;	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b210 – b299, b510 – b539, b440 – b469, b410 – b429, b430 – b439, b540 – b559, b610 - b639
Значний ступінь	Термінальна стадія незалежно від активності захворювання, з пошкодженням органів та систем організму, синдром Рейно з вираженими дигітальними трофічними розладами у вигляді дигітальних виразок та ампутаціями дистальних фаланг кінцівок;	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов’язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b210 – b299, b510 – b539, b440 – b469, b410 – b429, b430 –

		b439, b540 – b559, b610 - b639, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Кохінська 17-пунктна шкала функціонування при склеродермії, Cochin 17-item Scleroderma Functional Scale (CSF-17)
2. Опитник щодо системної склеродермії, The Systemic Sclerosis Questionnaire (SySQ)
3. Модифікована шкала Роднана (mRSS)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ревматолога
2. Лабораторні маркери системного запалення (ШОЕ, С-реактивний білок, ЛДГ), Загальний аналіз крові
3. Імунологічні маркери (ANA) - за потреби
4. Капіляроскопія / Біопсія шкіри - за потреби
5. ЕхоКГ/ЕФГДС - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Первинний синдром Шегрена» (Duodecim 021.043 ebm00448), 2020
2. Клінічна настанова «Системний склероз» (Duodecim 021.040 ebm00445), 2020

Спондилопатії (М45-М48)

Коди МКХ-10-АМ

М45-М48 - Спондилопатії
М45 Анкілозуючий спондиліт
М46 Інші запальні спондилопатії
М46.8 Інші уточнені запальні спондилопатії

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Незначне порушення функції організму; незначне порушення функції хребта (BASFI - 0) та/або суглобів; відсутність чи низький ступінь активності захворювання (BASDAI <4); ФК I; відсутність позаскелетних проявів захворювання; відсутність	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

	ускладнень захворювання та/або терапії	
Помірний ступінь	Помірне порушення функції хребта (BASFI – 0-5) та/або суглобів, при помірному або високому ступені активності захворювання, що зберігається (BASDAI >4); ФК II; наявність позаскелетних проявів захворювання із помірними порушеннями функцій організму; відсутність ускладнень захворювання та/або терапії	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b810 - b849
Виражений ступінь	Виражене порушення функції хребта (BASFI – 5-10) та/або суглобів, при помірній або високій активності захворювання, що зберігається (BASDAI >4); ФК III; наявність позаскелетних проявів захворювання; наявність ускладнень захворювання та/або терапії; які призводять до вираженим порушенням функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b810 - b849

Значний ступінь	Значно виражені порушення функції організму; значно виражені порушення функції хребта/суглобів (BASFI - 10); ФК IV; наявність позаскелетних проявів захворювання; наявність ускладнень захворювання та/або терапії, що проводять, що призводять до значно вираженим порушенням функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій травної, дихальної, серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи, ендокринної системи та системи обміну речовин, функції сечовиділення; функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 - b789, b798, b799, b210 - b299, b510 - b539, b440 - b469, b410 - b429, b430 - b439, b540 - b559, b810 - b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Інтегральний індекс активності захворювання при аксіальному спондиліті (BASDAI - Bath Ankylosing Spondylitis Disease Activity Index)
2. Інтегральний функціональний індекс при аксіальному спондиліті (BASFI - Bath Ankylosing Spondylitis Functional Index).
3. Оцінка якості життя при аксіальному спондиліті ASQoL (Ankylosing Spondylitis Quality of Life)
4. Опитувальник Освестрі для болю в спині Oswestry Disability Index (ODI)
5. Батський метрологічний індекс при аксіальному спондиліті (BASMI) Bath Ankylosing Spondylitis Metrology Index (BASMI)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення невролога / ортопеда
2. МРТ або КТ - за потреби
3. Гоніометрія рухів хребта
4. Рентгенографія функціональних проб (при нестабільності)
5. Рентгенографія
6. ЕМГ/ЕНМГ - за потреби
7. ШОЕ/СРБ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Анкілозуючий спондиліт та аксіальний спондилоартрит» (Duodecim 021.032 ebm00443), 2020

Дорсопатії (М40-М54)
Коди МКХ-10-АМ
М40 - М43 - Деформуючі дорсопатії
М41 Сколіоз
М43 Інші деформуючі дорсопатії

Загальні положення

Оцінка порушень статодинамічної функції організму, зумовлених дорсопатіями має враховувати: клініко-функціональні прояви захворювання; дані рентгенологічного обстеження, ступеня деформації (сколіоз, кіфосколіоз); обмеження рухливості хребта; порушення функції інших органів та систем (кістково-м'язової, серцево-судинної, дихальної тощо); вираженості вторинного дегенеративно-дистрофічного ураження хребта; наявність неврологічної симптоматики; результати хірургічної корекції, її ефективності, залишковому впливі на життєдіяльність та ускладнення; супутні захворювання.

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Сколіоз та кіфосколіоз II - III ступеня з незначними обмеженнями рухливості хребта. Відсутність, або легкі порушень функцій внутрішніх органів	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 - b729, b750 - b789
Помірний ступінь	Сколіоз та кіфосколіоз III - IV ступеня з помірним обмеженням рухливості хребта, деформацією грудної клітки, за наявності ускладнень з помірними порушеннями функцій організму, функцій внутрішніх органів	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної системи, травної системи; функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 - b729, b750 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b539, b610 - b639

Виражений ступінь	Сколіоз та кіфосколіоз IV ступеня з вираженим обмеженням рухливості хребта, з грубою деформацією грудної клітки, за наявності виражених порушень функцій внутрішніх органів	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної системи, травної системи; функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b539, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Індекс Кобба
2. Опитувальник Освестрі для болю в спині Oswestry Disability Index (ODI)
3. Квебекська шкала інвалідності від болю в спині - Quebec Back Pain Disability Scale (QBPDS)

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Сколіоз та кіфоз» (Duodecim 030.022 ebm01010), 2020.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення невролога / ортопеда
2. МРТ або КТ - за потреби
3. Гоніометрія рухів хребта
4. Рентгенографія функціональних проб (при нестабільності)
5. Рентгенографія
6. ЕМГ/ЕНМГ - за потреби

Інші дорсопатії (M50-M54)

Коди МКХ-10-АМ

M50 - M54 Інші дорсопатії

M42 Остеохондроз хребта

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Дегенеративний стеноз хребетного каналу з явищами нейрогенної	Порушення нейром'язовоскелетних та

	переміжної кульгавості та стійким помірним больовим синдромом з Функціональною недостатністю 1-2 ступеня, що підтверджено функціональними пробами з, або без обмеження рухливості хребта (обмеження рухів до 50% від нормального об'єму рухів)	пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 - b729, b750 - b789
Помірний ступінь	Дегенеративний стеноз хребетного каналу; багаторівнева нестабільність хребців; комбіновані ураження декількох сегментів; спондилодез з явищами вираженої нейрогенної переміжної кульгавості та стійким вираженим больовим синдромом, або стійкими підтвердженими радикулопатіями наявними під час огляду (ураження декількох корінців, або двостороннє) з Функціональною недостатністю 2-3 ступеня, що підтверджено функціональними пробами та обмеженням рухливості хребта (обмеження рухів до 25-50% від нормального об'єму рухів) або ураження моторики внаслідок ураження спинного мозку та моторних корінців: верхні кінцівки: виражений (2 бали) проксимальний парапарез, значно виражений (1 бал) монопарез, дистальна моноплегія; Нижні кінцівки: виражений монопарез, моноплегія, що призводить до помірного порушення статодинамічної функції. Синдром ураження кінського хвоста	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної системи, травної системи; функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 - b729, b750 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b539, b610 - b639
Виражений ступінь	Дегенеративний стеноз хребетного каналу; багаторівнева нестабільність хребців; комбіновані ураження декількох сегментів; спондилодез	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення

	з явищами значно вираженої нейрогенної переміжної кульгавості в спокої та при незначному навантаженні (неможливість пересування без допоміжних засобів) та стійким значно вираженим больовим синдромом, або стійкими підтвердженими радикулопатіями наявними під час огляду (двостороннє ураження на декількох рівнях, або в декількох сегментах) з функціональною недостатністю 3 ступеня, що підтверджено функціональними пробами та обмеженням рухливості хребта (стійка, незворотна деформація хребта обмеження рухів до 25% від нормального, або повний анкілоз, або ураження моторики внаслідок ураження спинного мозку та моторних корінців: верхні кінцівки: значно виражений (0-1 бали) проксимальний парапарез, плегія; Нижні кінцівки: значно виражений монопарез, моноплегія, що призводить до вираженого і значно вираженого порушення статодинамічної функції. Синдром ураження кінського хвоста з порушенням функцій тазових органів (нетримання або затримка сечі та калу).	функцій серцево-судинної, дихальної системи, травної системи; функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 - b789, b410 - b429, b440 - b449, b510 - b539, b610 - b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Квебекська шкала інвалідності від болю в спині - Quebec Back Pain Disability Scale (QBPDS)
2. Oswestry Low Back Pain Disability Questionnaire - модифікований опитувальник Освестрі
3. Класифікація захворювань хребта Квебекської спеціальної комісії.
4. Оцінка м'язової сили методом мануального м'язового тестування від Міжнародної Ради Досліджень (MRC)
6. Lower Extremities Functional Scale (LEFS) - Функціональна шкала нижніх кінцівок.

7. Lower Extremities Functional Index (LEFI) - Функціональний індекс нижніх кінцівок,.
8. Upper extremity functional test (UEFT) - Функціональний тест верхньої кінцівки.
9. Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (DASH) - Шкала порушень функцій руки, плеча та кисті (або QuickDASH)

Рекомендовані дослідження

7. Виписка, або заключення невролога / ортопеда
8. МРТ або КТ - за потреби
9. Гоніометрія рухів хребта
10. Рентгенографія функціональних проб (при нестабільності)
11. Рентгенографія
12. ЕМГ/ЕНМГ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Біль у попереку (Duodecim 020.030 ebm00435), 2020.
2. Клінічна настанова «Защемлення нерва і компресійні розлади (Duodecim 036.071 ebm00779), 2020.
3. Клінічна настанова «Радикулопатії (Duodecim 036.073 ebm00782), 2020.

Остеопатії та хондропатії (М80-М94)
Коди МКХ-10-АМ
М80 - М94 - Остеопатії та хондропатії
М80 - М85 - Порушення щільності кістки
М80 - Остеопороз із патологічним переломом
М 81 - Остеопороз без патологічного перелому

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Відсутність переломів довгих трубчастих кісток. Відсутність деформацій або мають місце незначні (менше 7 - 10°) деформації осі кінцівки/або хребта без порушення, або з незначним порушенням їх функцій. Z-критерій відповідає остеопенії або незначному остеопорозу. Лабораторні показники фосфорно-кальцієвого обміну із незначними відхиленнями. Rh-ознаки остеопорозу відсутні	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b710 – b729, b750 – b789, b540 – b559

Помірний ступінь	Патологічні переломи довгих трубчастих кісток 1 раз на 2 - 3 роки з тривалим терміном консолідації, деформацією осі кінцівки більше 10°, але менше 20°; Z-критерій відповідає тяжкому остеопорозу. Помірні зміни фосфорно-кальцієвого обміну. Виявляються початкові Rh-ознаки остеопорозу	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b710 – b729, b750 – b789, b540 – b559
Виражений ступінь	Патологічні переломи довгих трубчастих кісток понад 1 раз на рік, спонтанні переломи. Виражена (20° і більше) деформація осі кінцівки, виникнення хибних суглобів, вторинна деформація осі хребта з помірним порушенням функцій. Z-критерій відповідає тяжкому остеопорозу (дуже високий ризик переломів). Помірні, виражені та значно виражені зміни фосфорно-кальцієвого обміну -	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b710 – b729, b750 – b789, b540 – b559
Значний ступінь	Виникнення спонтанного перелому довгих трубчастих кісток при незначних рухових та фізичних навантаженнях, в т.ч. під вагою власного тіла. Неможливість вертикалізації через високий ризик виникнення спонтанного перелому	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b710 – b729, b750 – b789, b540 – b559

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. FRAX інструмент оцінки ризику, Fracture Risk Assessment Tool (FRAX).
2. Опитник інвалідизації внаслідок болю Pain Disability Questionnaire (PDQ)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ендокринолога / ревматолога / ортопеда
2. Денситометрія скелету
3. ШКФ, альбумінурія, кальцій, фосфат
4. Рентгенографія
5. Гоніометрія суглобів

Споріднені настанови або рекомендації
1. Клінічна настанова «Остеопороз» (Duodecim 024.024 ebm00419), 2020.

Остеомієліт (M86)
Коди МКХ-10-АМ
M86 Остеомієліт

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Рідкісні загострення (1 раз на рік і рідше), нетривалі (менше 3 тижнів)	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій системи крові та імунної системи, функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789, b430 – b439, b810 – b849
Помірний ступінь	Загострення норицевої форми остеомієліту середньої частоти (2 рази на рік), середньої тривалості (не менше 4 тижнів), або неповна ремісія	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухом функцій, функцій системи крові та імунної системи, функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789; b430 – b439; b810 - b849
Виражений ступінь	Рецидивуючий остеомієліт: загострення часті (3 – 4 рази на рік), тривалі (понад 4 тижні). Формування помірних чи виражених контрактур у суміжних суглобах. Наявність ускладнень	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної системи, травної системи, функції сечовиділення, функцій шкіри та пов'язаних структур;

		Коди за МКФ: b710 – b789, b410 – b429, b440 – b449, b510 – b539, b610 – b639, b810 – b849
Значний ступінь	Постійний гнійний процес, що не піддається лікуванню. Значні системні ускладнення.	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, порушення функцій серцево-судинної, дихальної системи, травної системи, функції сечовиділення, функцій шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789, b410 – b429, b440 – b449, b510 – b539, b610 – b639, b810 – b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала HOES для остеомієліту, Histopathological Osteomyelitis Evaluation Score (HOES).
2. Класифікація за Черні-Мадером, The Cierny-Mader classification of osteomyelitis.
3. Класифікація остеомієліту за Лью-Вальдфогелем (Lew-Waldvogel).
4. Бальна оцінка стану хворого на хронічний остеомієліт
5. Торонтська шкала збереження кінцівок TESS (Toronto Extremity Salvage Score)
6. Шкала Еннекінга MSTS (Enneking Score)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ортопеда
2. Рентгенографія / КТ уражених кісток та симетричних кісток
3. Гоніометрія
4. Загальний аналіз крові
5. Бактеріологічне дослідження та резистентність до АБ - за потреби

Остеонекроз (М87)
Коди МКХ-10-АМ
М87 Остеонекроз

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Помірний ступінь	Односторонній некроз головки стегна, III - IV рентгенологічній стадії з помірним порушенням функції ураженого суглобу (деформуючий артроз)	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 - b789
Виражений ступінь	Односторонній та двосторонній некроз головки стегна у II рентгенологічній стадії (остеонекроз та остеолізис) на період іммобілізації	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 - b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Harris Hip Score - Шкала Харріса, функція кульшового суглобу та стегна,.
2. Опитувальник щодо якості життя у зв’язку з остеоартрозом стегна, Hip Disability and Osteoarthritis Outcome Score.
3. Lower Extremities Functional Scale (LEFS) - Функціональна шкала нижніх кінцівок.
4. Lower Extremities Functional Index (LEFI) - Функціональний індекс нижніх кінцівок,.
5. Upper extremity functional test (UEFT) - Функціональний тест верхньої кінцівки.
6. Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (DASH) - Шкала порушень функцій руки, плеча та кисті.
7. UCLA (University of California, Los Angeles) Shoulder Rating - Шкала оцінки плечового суглоба Університету Каліфорнії.
8. ASES (American Shoulder and Elbow Surgeons) Score - Шкала Американського товариства хірургів плеча та ліктя.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ортопеда
2. Рентгенографія / КТ уражених кісток та симетричних кісток
3. Гоніометрія

Наявність ендопротезів (Z96.6, T84)

Коди МКХ-10-АМ

Z96.6 Наявність ендопротезів

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Стан після одностороннього ендопротезування кульшових, або колінних суглобів; без ускладнень ендопротезування через 12 місяців після втручання	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 - b789
Помірний ступінь	Стан після двостороннього протезування, або протезування двох великих суглобів нижніх кінцівок та легкими, або помірними порушеннями функцій або ускладнення ендопротезування з помірними порушеннями функції організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 - b789
Виражений ступінь	Стан після двостороннього протезування, або протезування двох великих суглобів нижніх кінцівок з залишковими симптомами помірними, або вираженими порушеннями статодинамічної функції або ускладнення ендопротезування із вираженими порушеннями функції організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 - b789

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала оцінки функціональної здатності пацієнтів після ендопротезування суглобів, High-Activity Arthroplasty Score.
2. Harris Hip Score - Шкала Харріса, функція кульшового суглобу та стегна.
3. Опитувальник щодо якості життя у зв’язку з остеоартрозом стегна, Hip Disability and Osteoarthritis Outcome Score.
4. Lower Extremities Functional Scale (LEFS) - Функціональна шкала нижніх кінцівок.
5. Lower Extremities Functional Index (LEFI) - Функціональний індекс нижніх кінцівок,.

6. American Orthopaedic Foot and Ankle Society AOFAS score - Шкала оцінки стопи та гомілковостопного суглоба Американського ортопедичного товариства стопи та гомілковостопного суглоба.
7. Upper extremity functional test (UEFT) - Функціональний тест верхньої кінцівки.
8. Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (DASH) - Шкала порушень функцій руки, плеча та кисті.
9. UCLA (University of California, Los Angeles) Shoulder Rating - Шкала оцінки плечового суглоба Університету Каліфорнії.
10. ASES (American Shoulder and Elbow Surgeons) Score - Шкала Американського товариства хірургів плеча та ліктя.

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ортопеда-травматолога
2. Візуалізація замінених суглобів (рентгенографія, комп'ютерна томографія)
3. Гоніометрія

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Ускладнення після операції із заміни суглоба» (Duodecim 020.076 ebm00397), 2020.

Розділ 16. Хвороби сечостатевої системи та патологія з ураженням переважно органів сечостатевої системи, представлена в інших класах хвороб (N00- N99)

Загальні положення

Оцінка сечовидільної функції організму має враховувати: ступені вираженості порушення функції нирок відповідно до класифікації хронічної хвороби нирок (ХХН) KIDIGO, з урахуванням рівня швидкості клубочкової фільтрації (ШКФ); форму та тяжкість перебігу захворювання; наявність та частоти загострень; поширеності патологічного процесу; включення органів-мішеней; необхідність імуносупресії; наявність ускладнень (вторинний пієлонефрит, сечокам’яна хвороба тощо).

Хвороби сечостатевої системи та патологія з ураженням переважно органів сечостатевої системи, представлена в інших класах хвороб (N00- N99)

Коди МКХ-10-АМ:

N00-N08 - Гломерулярні хвороби
N10- N16 - Тубулоінтерстиціальні хвороби нирок
N17- N19 - Ниркова недостатність
N20-N23 - Сечокам'яна хвороба
N25-N29 - Інші хвороби та нирки та сечоводу
N30-N39 - Інші хвороби сечової системи
Z49 - Допомога, що включає гемодіаліз
Z90.5 - Набута відсутність нирки
Q60 - Агенезія та інші редукційні дефекти нирки
N30.1 - Інтерстиціальний цистит (хронічний)

N30.2 - Інший хронічний цистит

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	ХХН 1 стадії, ШКФ більше 90 мл/хв/1,73 м2; ХХН 2 стадії, ШКФ в межах 89 - 60 мл/хв/1,73 м ХХН 3а стадії, ШКФ 59 - 45 мл/хв/1,73 м2	Порушення функції сечовиділення ; Коди за МКФ: b610 - b639
Помірний ступінь	ХХН 3б стадії, ШКФ 44 - 30 мл/хв/1,73 м2. Єдина нирка з ХХН 2-3а стадії, ШКФ 59 - 45 мл/хв/1,73 м2 Періодичні загострення гломерулонефриту нефритичний синдроми при неефективності лікування з помірними порушеннями функцій організму	Порушення функції сечовиділення, функцій системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b610 – b639, b430 – b439
Виражений ступінь	Єдина наирка з ХХН 3б стадії, ШКФ 59 - 45 мл/хв/1,73 м2 ХХН 4 стадії, ШКФ 29 - 15 мл/хв/1,73 м2, підготовка до діалізу. Рецидивуючий перебіг нефротичний синдромом при неефективності лікування з вираженими порушеннями функцій організму	Порушення функції сечовиділення, функцій системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b610 – b639, b430 – b439, b540 – b559, b410 – b429;
Значного ступеня обмежень	ХХН 5 стадії (ШКФ нижче 15 мл/хв/1,73 м2) за відсутності ускладнень діалізу	Порушення функції сечовиділення, функцій системи крові та імунної системи; серцево-

	ХХН 5 стадії, ШКФ нижче 15 мл/хв/1,73 м2, за наявності ускладнень зі значно вираженими порушеннями функцій організму	судинної системи, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b610 – b639, b430 – b439, b540 – b559, b410 – b429; b440 - b449

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs):

1. Шкала KDIGO ХХН за ШКФ
2. Опитувальник якості життя при захворюванні нирок KDQOL-SF (Kidney Disease Quality of Life-Short Form), або KDQOL-36 (Kidney Disease Quality of Life-36 items)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення нефролога
2. Загальний аналіз сечі (включаючи специфічні за Зимницьким, Нечипоренко за потреби)
3. УЗД нирок та сечових шляхів
4. ШКФ, альбумінурія
5. Біохімічний аналіз крові (загальний білок, холестерин, електроліти, креатинін, сечовина) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Підвищена концентрація креатиніну в крові, розрахункова швидкість клубочкової фільтрації і оцінка функції нирок» (Duodecim 010.002 ebm00222), 2020
2. Клінічна настанова «Гостре ураження нирок» (Duodecim 010.020 ebm00225), 2020
3. Клінічна настанова «Лікування хронічної хвороби нирок» (Duodecim 010.022 ebm00226), 2020
4. Клінічна настанова «Пацієнт на діалізній терапії на первинній медичній допомозі» (Duodecim 010.023 ebm00999), 2020
5. Клінічна настанова «Пацієнт-реципієнт трансплантованого органу на первинній медичній допомозі» (Duodecim 010.024 ebm00231), 2020
6. Клінічна настанова «Гломерулонефрити» (Duodecim 010.031 ebm00229), 2020
7. Клінічна настанова «IgA-нефропатія» (Duodecim 010.032 ebm00230), 2020
8. Клінічна настанова «Кісти нирок» (Duodecim 010.040 ebm00228), 2020
9. Уніфікований клінічний протокол «Підготовка хворих до перитонеального діалізу та його ініціація», затверджений наказом МОЗ України від 11.02.2016 р. № 89.

10. Уніфікований клінічний протокол «Навчання хворих на хронічну хворобу нирок V стадії методиці перитонеального діалізу», затверджений наказом МОЗ України від 11.02.2016 р. № 89.
11. Уніфікований клінічний протокол «Профілактика, діагностика та лікування інфекцій, асоційованих з перитонеальним діалізом», затверджений наказом МОЗ України від 11.02.2016 р. № 89.
12. Уніфікований клінічний протокол «Лікування пацієнтів з хронічною хворобою нирок V стадії: проведення інтермітуючого гемодіалізу», затверджений наказом МОЗ України від 11.02.2016 р. № 89.
13. Уніфікований клінічний протокол «Лікування пацієнтів з хронічною хворобою нирок V стадії: судинний доступ у хворих, які лікуються методом гемодіалізу», затверджений наказом МОЗ України від 11.02.2016 р. № 89.
14. Уніфікований клінічний протокол «Лікування пацієнтів з хронічною хворобою нирок V стадії: діагностика стану та корекція порушень фосфорно-кальцієвого обміну», затверджений наказом МОЗ України від 11.02.2016 р. № 89.
15. Уніфікований клінічний протокол «Лікування пацієнтів з хронічною хворобою нирок V стадії з анемією», затверджений наказом МОЗ України від 11.02.2016 р. № 89.
16. Уніфікований клінічний протокол «Лікування пацієнтів з хронічною хворобою нирок V стадії: профілактика, діагностика та лікування серцево-судинних захворювань», затверджений наказом МОЗ України від 11.02.2016 р. № 89.
17. Уніфікований клінічний протокол «Лікування пацієнтів з хронічною хворобою нирок V стадії: діагностика та корекція недостатності харчування», затверджений наказом МОЗ України від 11.02.2016 р. № 89.
18. Клінічна настанова «Надання медичної допомоги хворим на хронічну хворобу нирок v стадії, які лікуються гемодіалізом», 2016
19. Клінічна настанова «Лікування методом перитонеального діалізу хворих на хронічну хворобу нирок V стадії», 2016

Наявність трансплантованої нирки (Z94.0)

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Виражений ступінь	Після закінчення 5-річного терміну після трансплантації нирки без ускладнень, або з наявністтю легких ускладнень	Порушення функції сечовиділення, ментальних функцій, функцій серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи;

		Коди за МКФ: b610 – b639, b110 – b139, b140 – b189, b198, b199, b410 – b429, b430 – b439, b540 – b559
Значного ступеня	При первинному огляді – стан після трансплантації нирки. Після закінчення 5-річного терміну після трансплантації нирки за наявності помірних, виражених та значно виражених ускладнень	Порушення функції сечовиділення, ментальних функцій, функцій серцево-судинної системи, системи крові та імунної системи; ендокринної системи та системи обміну речовин; Коди за МКФ: b610 – b639, b110 – b139, b140 – b189, b198, b199, b410 – b429, b430 – b439, b540 – b559

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs):

1. Шкала KDIGO ХХН за ШКФ
2. Опитувальник якості життя при захворюванні нирок KDQOL-SF (Kidney Disease Quality of Life-Short Form), або KDQOL-36 (Kidney Disease Quality of Life-36 items)

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Пацієнт-реципієнт трансплантованого органу на первинній медичній допомозі» (Duodecim 010.024 ebm00231), 2020

Рекомендовані дослідження

1. Огляд лікаря-нефролога або лікаря-уролога
2. Загальний аналіз крові та сечі
3. ШКФ на основі креатиніну в крові

Набута відсутність нирки (Z90.5)

Коди МКХ-10-АМ

Z90.5 Набута відсутність нирки

Q60 Агенезія та інші редукційні дефекти нирки

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Відсутність порушень функції єдиної нирки	Порушення функції сечовиділення, функцій системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b610 – b639, b430 – b439
Помірний ступінь	легкі або помірні порушення сечовидільної функції єдиної нирки (прояви ХХН II-IIIа та IIIб стадії)	Порушення функції сечовиділення, функцій системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b610 – b639, b430 – b439
Виражений ступінь	Виражені порушення сечовидільної функції єдиної нирки (прояви ХХН IIIб-IV стадії)	Порушення функції сечовиділення, функцій системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b610 – b639, b430 – b439
Значного ступеня обмежень	Значно виражені порушення сечовидільної функції єдиної нирки (прояви ХХН V стадії)	Порушення функції сечовиділення, функцій системи крові та імунної системи; Коди за МКФ: b610 – b639, b430 – b439

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs):

1. Шкала KDIGO ХХН за ШКФ
2. Опитувальник якості життя при захворюванні нирок KDQOL-SF (Kidney Disease Quality of Life-Short Form), або KDQOL-36 (Kidney Disease Quality of Life-36 items)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення нефролога

2. Загальний аналіз сечі (включаючи специфічні за Зимницьким, Нечипоренко за потреби)
3. УЗД нирок та сечових шляхів
4. ШКФ, альбумінурія
5. Біохімічний аналіз крові (загальний білок, холестерин, електроліти, креатинін, сечовина) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Підвищена концентрація креатиніну в крові, розрахункова швидкість клубочкової фільтрації і оцінка функції нирок» (Duodecim 010.002 ebm00222), 2020
2. Клінічна настанова «Гостре ураження нирок» (Duodecim 010.020 ebm00225), 2020
3. Клінічна настанова «Лікування хронічної хвороби нирок» (Duodecim 010.022 ebm00226), 2020

Розділ 17. Травми, отруєння та деякі інші наслідки впливу зовнішніх причин (T00-T99)

Опіки ока та інших внутрішніх органів (T26-T28)
Коди МКХ-10-АМ
T28.1 Термічний опік стравоходу

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Наслідки опіку стравоходу з рубцевим звуженням стравоходу II ступеня після проведеного лікування із затрудненням проходження тільки твердої їжі, без втрати маси тіла	Порушення функції травної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b510 – b539, b540 – b559
Помірний ступінь	Наслідки опіку стравоходу із рубцевим звуженням стравоходу III ступеня (субкомпенсація) із необхідністю планового бужування. Наявність штучного стравоходу з помірним порушенням функцій травної системи.	Порушення функції травної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b510 – b539, b540 – b559

Виражений ступінь	Наслідки опіку стравоходу з рубцевим звуженням стравоходу III ступеня та вище (декомпенсація) з порушенням прийому їжі (зондове харчування, наявність гастростоми та харчування через неї); наявність ускладнень (нориці) з вираженими порушеннями функцій організму.	Порушення функції травної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b510 – b539, b540 – b559, b440 – b449
Значного ступеня обмежень	Кахексія; тяжкі наслідки хвороби, що не компенсуються; неефективність багатоетапних реконструктивно-відновлювальних хірургічних втручань.	Порушення функції травної, дихальної, ендокринної систем і систем обміну речовин; Коди за МКФ: b510 – b539, b540 – b559, b440 – b449

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs):

1. Скорочена шкала пошкоджень, Abbreviated Injury Scale (AIS)
2. Шкала оцінки тяжкості травми, Injury Severity Score (ISS)
3. Нова шкала тяжкості травм, New Injury Severity Score (NISS)
4. Шкала оцінки травматичних пошкоджень, Trauma Score – Injury Severity Score (TRISS)
5. Оцінки тяжкості стану пацієнтів у відділеннях інтенсивної терапії, APACHE II (Acute Physiology and Chronic Health Evaluation II)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка або заключення хірурга / комбустіолога / гастроентеролога
2. Опис площі, глибини та локалізації ураження
3. ЕФГДС за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Стандарт медичної допомоги «Опіки», затверджений наказом МОЗ від 06.11.2024 р. № 1869;
2. Клінічна настанова «Опіки»
3. Клінічна настанова «Опікові травми» (Duodecim 018.040 ebm00375), 2020

Наслідки термічних та хімічних опіків та відморожень (T95)

Коди МКХ-10-АМ

T95 - Наслідки опіків та відморожень
T95.0 - Наслідки опіку та відмороження голови та шиї
T95.1 - Наслідки опіку та відмороження тулуба
T95.2 - Наслідки опіку та відмороження верхньої кінцівки
T95.3 - Наслідки опіку та відмороження нижньої кінцівки

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Наслідки термічних уражень III ступеня на обмежених ділянках тулуба та кінцівок із залученням одного-двох суміжних суглобів ("стягуючі рубці") та формуванням помірної контрактури у функціонально вигідному положенні	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b210 – b299, b410 – b429, b440 – b450, b510 – b539, b610 – b639, b810 – b849
Помірний ступінь	Наслідки термічних уражень III ступеня із залученням одного-двох суміжних суглобів ("стягуючі рубці") та формуванням вираженої контрактури у функціонально невигідному положенні. Наявність ускладнень із помірними порушеннями функцій організму або площа ураження тіла та залишкові грубі рубці 30-40%, або залучення значної частини обличчя, долонь POSAS 16-30	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій серцево-судинної, дихальної, травної системи, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b210 – b299, b410 – b429, b440 – b450, b510 – b539, b610 – b639, b810 – b849
Виражений ступінь	Наслідки термічних уражень III ступеня із залученням 2 і більше суглобів ("стягуючі рубці") та формуванням значно виражених контрактур та/або анкілозів у функціонально невигідному положенні.	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій серцево-судинної, дихальної, травної системи, функції

	або площа ураження тіла та грубі рубці 40-60% площі тіла, або залучення значної частини обличчя, долонь Наявність ускладнень із вираженими порушеннями функцій організму POSAS 31-45	сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b210 – b299, b410 – b429, b440 – b450, b510 – b539, b610 – b639, b810 – b849
Значного ступеня обмежень	Наслідки поширених термічних уражень III ступеня та вигляді множинних контрактур та/або анкілозів великих суглобів у функціонально невигідному положенні та деформацій скелета. або площа ураження тіла та грубі рубці більше 60% площі тіла, або залучення обличчя та долонь POSAS > 45 Наявність ускладнень із значно вираженими порушеннями функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, сенсорних функцій та болю, функцій серцево-судинної, дихальної, травної системи, функції сечовиділення, функції шкіри та пов'язаних структур; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b210 – b299, b410 – b429, b440 – b450, b510 – b539, b610 – b639, b810 – b849

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs):

1. POSAS Шкала оцінки рубців пацієнтом та спостерігачем, The Patient and Observer Scar Assessment Scale: POSAS
2. Скорочена шкала пошкоджень, Abbreviated Injury Scale (AIS)
3. Шкала оцінки тяжкості травми, Injury Severity Score (ISS)
4. Нова шкала тяжкості травм, New Injury Severity Score (NISS)
5. Шкала оцінки травматичних пошкоджень, Trauma Score – Injury Severity Score (TRISS)
6. Оцінки тяжкості стану пацієнтів у відділеннях інтенсивної терапії, APACHE II (Acute Physiology and Chronic Health Evaluation II
7. Lower Extremities Functional Scale (LEFS) - Функціональна шкала нижніх кінцівок
8. Lower Extremities Functional Index (LEFI) - Функціональний індекс нижніх кінцівок
9. Upper extremity functional test (UEFT) - Функціональний тест верхньої кінцівки

10. Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (DASH) - Шкала порушень функцій руки, плеча та кисті

Рекомендовані дослідження

1. Виписка або заключення хірурга / комбустіолога
2. Опис площі, глибини та локалізації ураження
3. Гоніометрія - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Стандарт медичної допомоги «Опіки», затверджений наказом МОЗ від 06.11.2024 р. № 1869;
2. Клінічна настанова «Опіки», 2024
3. Клінічна настанова «Опікові травми» (Duodecim 018.040 ebm00375), 2020
4. Клінічна настанова «Електротравми» (Duodecim 018.041 ebm00376), 2020
5. Клінічна настанова «Відмороження» (Duodecim 018.041 ebm00379), 2020
6. Клінічна настанова «Показання до реконструктивної пластичної операції» (Duodecim 018.050 ebm00381), 2020
7. Клінічна настанова «Травми, що вимагають пластичного оперативного втручання» (Duodecim 018.050 ebm00382), 2020

Наслідки травм голови (Т90)

Наслідки які виникли внаслідок перенесених травм голови, що проявляється порушеннями нервових, психічних чи сенсорних мають оцінюватися за відповідними розділами цієї Настанови

Коди МКХ-10-АМ

Т90 - Наслідки травм голови
Т90.1 - Наслідки відкритого поранення голови
Т90.2 - Наслідки перелому черепа та кісток обличчя

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Дефект кісток черепа розміром менше 3 см^2 без краніопластики. Дефекти до 30 см^2 після краніопластики, імплант стабільний та відсутні, або незначні функціональні прояви (з незначного урахуванням	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

	больового синдрому), відсутній, або незначний косметичний дефект, відсутні порушення жування та мовлення	
Помірний ступінь	Дефект кісток черепа розміром 3 - 60 $см^2$ за наявності пульсації твердої оболонки в області дефекту, до краніопластики, або з неможливістю її проведення або після краніопластики за наявності легких або помірних неврологічних проявів, синдрому трепанованого черепа, значних косметичних дефектів, або порушення мовлення і жування	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Виражений ступінь	Значний дефект кісток черепа розміром 60 $см^2$ без краніопластики, або з неможливістю її проведення, після проведення краніопластики за наявності помірних неврологічних проявів, синдрому трепанованого черепа, значних косметичних дефектів, або порушення мовлення і жування	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Шкала ком Глазго
2. Шкала тяжкості травм обличчя, Facial Injury Severity Scale (FISS)
3. Шкала GOS-E (Glasgow Outcome Scale Extended)
4. Оцінка ризику падіння Тінетті (Tinetti Assessment Tool)
5. Скорочена шкала пошкоджень, Abbreviated Injury Scale (AIS)
6. Шкала оцінки тяжкості травми, Injury Severity Score (ISS)
7. Нова шкала тяжкості травм, New Injury Severity Score (NISS)
8. Шкала оцінки травматичних пошкоджень, Trauma Score – Injury Severity Score (TRISS)

9. Оцінки тяжкості стану пацієнтів у відділеннях інтенсивної терапії, APACHE II (Acute Physiology and Chronic Health Evaluation II)
10. Оцінка якості життя при неврологічних захворюваннях Neuro-QoL (Quality of Life in Neurological Disorders)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ортопеда травматолога, або нейрохірурга / невролога / ЩЛХ / ЛОР
2. Візуалізаційне обстеження ураженої ділянки (КТ, МРТ, Рентгенографія)
3. Нейропсихологічне/психометричне тестування - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Травми щелепно-лицевої ділянки», 2023.
2. Стандарт медичної допомоги «Переломи середньої зони обличчя (верхньої щелепи, вилицевого та назо-етмоїдального комплексу, орбіти)», наказ МОЗ України від 31.10.2023 № 1886.
3. Стандарт медичної допомоги «Невогнепальні переломи нижньої щелепи (виросткового відростка, гілки, кута, тіла та симфізу)», наказ МОЗ України від 16.06.2023 № 1096.
4. Стандарт медичної допомоги «Дентоальвеолярна травма», наказ МОЗ України від 17.02.2023 № 314.
5. Клінічна настанова «Травми щелепно-лицевої ділянки», 2023
6. Уніфікований клінічний протокол «Нейрохірургія і тяжка травма голови (бойові поранення)», наказ МОЗ України від 16.07.2022 № 1237.
7. Клінічна настанова «Наслідки травматичного ушкодження головного мозку» (Duodecim 036.093 ebm00803), 2020.
8. Клінічна настанова «Переломи кісток обличчя (Duodecim 018.001 ebm00368), 2020.
9. Клінічна настанова «Черепно-мозкова травма» (Duodecim 018.002 ebm00366), 2020.
10. Клінічна настанова «Мінімальні та легкі травматичні ушкодження головного мозку» (Duodecim 018.003 ebm00365), 2020.
11. Клінічна настанова «Забій головного мозку» (Duodecim 018.004 ebm00364), 2020.
12. Клінічна настанова «Внутрішньочерепні травматичні гематоми» (Duodecim 018.005 ebm00367), 2020.
13. Клінічна настанова «Вивих скронево-нижньощелепного суглоба» (Duodecim 018.006 ebm00159), 2020.

Наслідки травм шиї та тулуба (T91)

При оцінці наслідків травм хребта потрібно враховувати:

Тип травми - перелом з компресією та без, наявність зміщення, порушення мобільності хребта;

Поширеність ураження - локалізацію ураження - шийний, грудний, поперековий, крижовий відділи, залучення одного чи декількох хребців,

поширення ураження в рамках одного відділу або залучення декількох відділів, одного рухового сегменту, або залучення декількох сегментів.

Результати лікування - наявність оперативного втручання, механічної фіксації тощо.

При наявності механічної фіксації (спондилодезу тощо) потрібно враховувати довгих фіксації, що залучають декілька сегментів, та/або відділів;

Наявність стійких наслідків ураження та лікування - порушення об'єму рухів, вираженість больового синдрому, радикулопатії, нейрогенної переміжної кульгавості, наслідків ураження спинного мозку, порушення рухових функцій парезів та плегії, їх локалізації та залучених кінцівок, стан контролю за функцією органів тазового дна

Коди МКХ-10-АМ

T91 Наслідки травм шиї та тулуба

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Наслідки неускладнених переломів хребта з незначним чи помірним обмеженням обсягу рухів хребта без неврологічної симптоматики. Наявність стабільної металоконструкції невеликої протяжності (в рамках 1-2 сегментів)	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Помірний ступінь	Наслідки ускладнених та неускладнених переломів хребта (одно, або декількох сегментів) з компресією хребця >50%: шийного, або грудного відділу з, або без неврологічної симптоматики; поперекового відділу з наявністю неврологічної симптоматики помірного ступеня (наявність стійкого больового синдрому, нейрогенна переміжна кульгавість, радикулопатія на момент огляду ФН2)	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функції сечовиділення, функцій травної системи; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b610 – b639, b510 – b539

	Зміщення (спондилолістез) декількох хребців з переломом та без перелому: шийного, або грудного сегменту з, або без неврологічної симптоматики (радикулопатія, ураження спинного мозку, ФН2); поперекового сегменту з наявністю неврологічної симптоматики, легкого, або помірного ступеня (наявність стійкого больового синдрому, нейрогенна переміжна кульгавість, радикулопатія на момент огляду, ФН2) Після проведення хірургічної фіксації з залученням більше 2 сегментів і наявністю неврологічної симптоматики помірного ступеня (наявність стійкого больового синдрому, нейрогенна переміжна кульгавість з помірним порушенням пересування, помірно виражена радикулопатія декількох корінців, або двостороння на момент огляду), з залученням більше 4 сегментів в рамках одного відділу, або залучення 2 і більше відділів і наявністю неврологічної симптоматики легкого і вище ступеня або з наявністю помірного рухового порушення, або ураження кінського хвоста з порушеннями контролю органів тазового дна, що оцінюється відповідно до Розділу 8. Хвороби нервової системи та ураження нервової системи, представлені в інших класах (G00-G99)	

Виражений ступінь	Наслідки ускладнених переломів хребта (одно, або декількох сегментів) з компресією хребця >50%: шийного, або грудного відділу з наявністю неврологічної симптоматики помірного ступеня (наявність стійкого больового синдрому, радикулопатія на момент огляду, ФН2-3); поперекового відділу з наявністю неврологічної симптоматики вираженого ступеня (наявність стійкого больового синдрому, нейрогенна переміжна кульгавість, радикулопатія на момент огляду, ФН2-3) Зміщення (спондилолістез) декількох хребців з переломом та без перелому: шийного, або грудного сегменту з, неврологічною симптоматикою помірного ступеню (радикулопатія, ураження спинного мозку); поперекового сегменту з наявністю неврологічної симптоматики вираженого ступеню (наявність стійкого больового синдрому, нейрогенна переміжна кульгавість, радикулопатія на момент огляду, ФН2-3) Після проведення хірургічної фіксації з залученням більше залученням більше 4 сегментів, з залученням 2 і більше відділів і наявністю неврологічної симптоматики помірного і вище ступеня або з наявністю вираженого рухового порушення, або ураження кінського хвоста з порушеннями контролю органів тазового дна, що оцінюється	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b510 – b539, b610 – b639

	відповідно до Розділу 8. Хвороби нервової системи та ураження нервової системи, представлені в інших класах (G00-G99)	
Значний ступінь	Наслідки ускладнених переломів хребта з повним анатомічним перериванням спинного мозку, зі значною неврологічною симптоматикою, порушенням функції тазових органів	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій, функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b510 – b539, b610 – b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1.Шкала порушення функції хребта Американської асоціації травм хребта (ASIA), American Spinal Injury Association (ASIA) Impairment Scale
2. Скорочена шкала пошкоджень, Abbreviated Injury Scale (AIS)
3.Шкала оцінки тяжкості травми, Injury Severity Score (ISS)
4. Нова шкала тяжкості травм, New Injury Severity Score (NISS)
5. Шкала оцінки травматичних пошкоджень, Trauma Score – Injury Severity Score (TRISS)
6. Оцінки тяжкості стану пацієнтів у відділеннях інтенсивної терапії, APACHE II (Acute Physiology and Chronic Health Evaluation II)
7. Опитувальник Роланда–Моррiса (Roland–Morris Disability Questionnaire, RMDQ)
8. Опитувальник Освестрі для болю в спині Oswestry Disability Index (ODI)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ортопеда травматолога / невролога / нейрохірурга
2. Рентгенограма та функціональні тести
3. Візуалізаційне обстеження ураженої ділянки (Рентгенограма, КТ, МРТ) - за потреби
4. Визначення функцій тазових органів (УЗД сечового міхура, цистометрія, урофлоуметрія, електронейроміографія тощо) - за потреби
5. ЕМГ/ЕНМГ - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Хлистова травма шиї»(Duodecim 018.008 ebm01012), 2020.
2. Клінічна настанова «Переломи хребта» (Duodecim 018.010 ebm00948), 2020.
3. Клінічна настанова «Ушкодження спинного мозку»(Duodecim 018.011 ebm00804), 2020.

4. Клінічна настанова «Переломи ребер та тазу» (Duodecim 018.012 ebm00947), 2020.
5. Клінічна настанова «Переломи ключиці та лопатки» (Duodecim 018.020 ebm00956), 2020.

Наслідки травм верхньої кінцівки (T92)

При оцінці наслідків травм верхньої кінцівки в цьому розділі не враховується можлива наявність супутнього ураження периферичних нервів, м'язів, судинний дефект. Оцінити ці ураження можна з використанням відповідних розділів настанови. Таблиці в цьому підрозділі розподілені за локалізацією ураження.

При наявності множинних уражень, що залучають декілька суглобів однієї кінцівки, або різних кінцівок, що поєднані, або ні з ураженням периферичних нервів та м'язів відповідних кінцівок потрібно враховувати їх сукупний ефект на функціональний стан кінцівки та організму за допомогою клінічного огляду (визначення об'єму активних та пасивних рухів, оцінка м'язової сили, можливість залучення обох кінцівок тощо), функціональних тестів (функції верхніх кінцівок за допомогою функціональних тестів (Тест моторної функції Вулфа (Wolf Motor Function Test, WMFT), Тест рухової активності руки (Action Research ARM Test (ARAT), тест "9 кілочків" (Nine-Hole Peg Test, 9HPT) та "Бокс/блок" на швидкість моторики (Box and Block Test, BBT), можливість підйому і перенесення предметів), оцінки інтегральних опитувальників та шкал - Функціональний тест верхньої кінцівки Upper extremity functional test (UEFT), Шкала порушень функцій руки, плеча та кисті Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (DASH)), або оцінки їх впливу на можливість повсякденного функціонування (здатність до самообслуговування, до трудової діяльності)

Коди МКХ-10-АМ

T92 Наслідки травм верхньої кінцівки
Q71 Дефекти, що вкорочують верхню кінцівку

Наслідки травм плечового суглоба:

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Обмеження руху плечового суглоба, включаючи плечовий пояс (обмеження рухів до 50-75% від нормального об'єму рухів). Нестабільність одного плечового суглоба, включаючи поодинокі	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

	вивихи плеча. Псевдоартроз плечової кістки стабільний. Анкілоз плечового суглоба у функціонально вигідному положенні (кут відведення 45°, при згинанні руки до 30 - 45°) при добре рухливому плечовому поясі	
Помірний ступінь	Нестабільність плечового суглоба важкого ступеня, важке обмеження руху проксимального відділу плеча (обмеження рухів до 25-50% від нормального об'єму рухів) при двобічному ураженні, або значне обмеження руху проксимального відділу плеча (обмеження рухів до 25% від нормального об'єму рухів) при однобічному ураженні, або анкілоз в невигідному положенні. Псевдоартроз плечової кістки. Кукса верхньої кінцівки на рівні плеча або в ліктьовому суглобі	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Виражений ступінь	Екзартикуляція верхньої кінцівки в плечовому суглобі	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Значний ступінь	Значно виражена контрактура або анкілози плечових, ліктьових, променево-зап’ясткових суглобів обох верхніх кінцівок Двосторонні кукси верхніх кінцівок на будь-якому рівні (плече, передпліччя, кисть)	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

Наслідки травм ліктьового суглоба:

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Легкий ступінь	Обмеження руху на ліктьовому суглобі незначна ступінь (обмеження рухів до 50-75% від нормального об'єму рухів). Анкілоз ліктьового суглоба у функціонально вигідному положенні (згинання 70° - 110°, пронація 0 - 10°). Анкілоз проксимального променелоктьового суглоба з фіксацією передпліччя у функціонально вигідному чи невигідному положенні. Псевдоартроз кісток передпліччя стабільний (ліктьової чи променевої кістки, або обох кісток)	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Помірний ступінь	Важке обмеження руху в ліктьовому суглобі (обмеження рухів до 25-50% від нормального об'єму рухів) при двобічному ураженні. Анкілоз ліктьового суглоба у функціонально невигідному положенні. Анкілоз проксимального променеліктьового суглоба з фіксацією передпліччя у функціонально невигідному положенні. Кукса верхньої кінцівки на рівні передпліччя або кисті	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Виражений ступінь	Анкілоз обох ліктьових суглобів у функціонально невигідному положенні, або значно виражене обмеження рухів (обмеження рухів менше 25% від нормального об'єму рухів) Кукси верхніх кінцівок на рівні передпліччя у різних поєднаннях	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

Наслідки травм променево-зап'ясткового суглоба

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Легкий ступінь	Обмеження рухливості променево-зап’ястного суглоба, незначний/помірний ступінь (обмеження рухів до 50-75% від нормального об'єму рухів) одностороннє/двостороннє. Анкілоз одного променево-зап’ястного суглоба у функціонально вигідному (розгинання 15°) або невигідному положенні	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Помірний ступінь	Обмеження рухливості в обох променево-зап’ястних суглобах вираженого ступеня (обмеження рухів до 25-50% від нормального об'єму рухів).	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Виражений ступінь	Обмеження рухливості в обох променево-зап’ястних суглобах значно вираженого ступеня (обмеження рухів до 25% від нормального об'єму рухів). Анкілоз обох променево-зап’ястних суглобів у функціонально невигідному положенні	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Значний ступінь	Двобічна значно виражена контрактура або анкілоз суглобів кистей у функціонально невигідному положенні.	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

Наслідки травм пальців кистей рук

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**

Легкий ступінь	Відсутність дистальної фаланги та частини першого пальця кисті. Відсутність першого пальця кисті, у тому числі з першою п'ястною кісткою кисті. Відсутність одного трифалангового пальця кисті, у тому числі з відповідною п'ястною кісткою. Відсутність двох або трьох (за винятком першого) трифалангових пальців кисті. Відсутність одного або двох пальців (будь-яких, включаючи I) на одній кисті	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Помірний ступінь	Відсутність двох трифалангових пальців кисті із відсутністю першого пальця. Відсутність трьох трифалангових пальців кисті з відсутністю першого пальця. Відсутність перших пальців обох кистей. Відсутність всіх пальців однієї кисті. Повна відсутність усіх трифалангових пальців однієї кисті	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Виражений ступінь	Відсутність всіх трифалангових пальців із збереженими II-V п'ястними кістками на обох кистях	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Значний ступінь	Двобічна відсутність чотирьох, трьох пальців кистей, включаючи перший.	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Upper extremity functional test (UEFT) Функціональний тест верхньої кінцівки
2. Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand (DASH) Шкала порушень функцій руки, плеча та кисті

3. UCLA (University of California, Los Angeles) Shoulder Rating Шкала оцінки плечового суглоба Університету Каліфорнії
4. Constant-Murley Score Шкала Константа-Марлі
5. Шкала Американського товариства хірургів плеча та ліктя.
6. Скорочена шкала пошкоджень, Abbreviated Injury Scale (AIS), ASES (American Shoulder and Elbow Surgeons) Score
7. Шкала оцінки тяжкості травми, Injury Severity Score (ISS)
8. Нова шкала тяжкості травм, New Injury Severity Score (NISS)
9. Шкала оцінки травматичних пошкоджень, Trauma Score – Injury Severity Score (TRISS)
10. Оцінки тяжкості стану пацієнтів у відділеннях інтенсивної терапії, APACHE II (Acute Physiology and Chronic Health Evaluation II)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ортопеда-травматолога / невролога
2. Гоніометрія
3. Візуалізаційне обстеження ураженої ділянки (КТ, МРТ, рентген, УЗД) - за потреби
4. ЕНМГ/ЕМГ - за потреби
5. УЗД-доплерографія - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Вивих плеча» (Duodecim 018.021 ebm00352), 2020
2. Клінічна настанова «Вивих акроміально-ключичного суглоба» (Duodecim 018.022 ebm00353), 2020.
3. Клінічна настанова « Переломи плечової кістки та кісток передпліччя» (Duodecim 018.023 ebm00350), 2020
4. Клінічна настанова «Вивих ліктьового суглоба» (Duodecim 018.024 ebm00930), 2020.
5. Клінічна настанова «Пошкодження зап'ястя» (Duodecim 018.025 ebm00351), 2020
6. Клінічна настанова « Пошкодження кисті та пальців» (Duodecim 018.026 ebm01050), 2020.

Наслідки травм нижньої кінцівки (T93)

При оцінці наслідків травм нижньої кінцівки в цьому розділі не враховується можлива наявність супутнього ураження периферичних нервів, м’язів, судинний дефект. Оцінити ці ураження можна з використанням відповідних розділів настанови. Таблиці в цьому підрозділі розподілені за локалізацією ураження.

При наявності множинних уражень, що залучають декілька суглобів однієї кінцівки, або різних кінцівок, що поєднані, або ні з ураженням периферичних нервів та м’язів відповідних кінцівок потрібно враховувати їх сукупний ефект на функціональний стан кінцівки та організму за допомогою клінічного огляду (визначення об’єму активних та пасивних рухів, оцінка м’язової сили, можливість залучення обох кінцівок, здатність пересуватися, швидкість ходи, підтримки

статичного положення тіла, координації), функціональних тестів (Підтримка стійкого положення тіла: шкала рівноваги Берга (Berg Balance Scale, BBS), тест “Встань і йди” (Timed Up and Go Test, TUG), тест “Контролю тулуба” (Trunk Control Test, TCT), тест “Чотири квадрати” (Four Square Step Test, FSST), 3 інші тести на рівновагу, на час і точність; Долання перепон, перехід з одного положення в інше: тест “Встань і йди” (Timed Up and Go Test, TUG), Тест на підйом п'яти (Heel-Rise Test); 0-секундний тест вставання зі стільця (30-Second Chair Stand Test); Хода: тест “4 та 10 метрів” (4 Metre Walk Test 4MWT, 10 Metre Walk Test 10MWT,), “2 та 6-хвилинний тест ходи” (2 Minute Walk Test, 2MWT, 6 Minute Walk Test, 6MWT), тест “Встань і йди” (Timed Up and Go Test, TUG тощо), оцінки інтегральних опитувальників та шкал - Функціональна шкала нижніх кінцівок Lower Extremities Functional Scale (LEFS), Функціональний індекс нижніх кінцівок Lower Extremities Functional Index (LEFI), Інструменти оцінки функції нижніх кінцівок від American Academy of Orthopaedic Surgeons (AAOS Lower Limb Instruments)), або оцінки їх впливу на можливість повсякденного функціонування (здатність до пересування, самообслуговування, до трудової діяльності)

Коди МКХ-10-АМ

T93 Наслідки травм нижньої кінцівки

Q72 Дефекти, що вкорочують нижню кінцівку

Наслідки травм кульшового суглоба, травми на рівні стегна

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Обмеження руху в кульшових суглобах: одностороннє незначного/помірного (обмеження рухів 50-75% від нормального об'єму рухів) ступеня або двостороннє незначного ступеня (обмеження рухів до 75% від нормального об'єму рухів) Вкорочення кінцівки до 2 см без порушення статодинамічних функцій	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Помірний ступінь	Обмеження руху в кульшових суглобах: вираженого ступеня (обмеження рухів 25-50% від нормального об'єму рухів) одного або	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій;

	помірного (обмеження рухів 50-75% від нормального об'єму рухів) ступеня в обох. Кукса однієї нижньої кінцівки, придатна для типового протезування Вкорочення кінцівки 3-7см з помірним порушенням статодинамічних функцій	Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Виражений ступінь	Обмеження руху вираженого ступеня обох кульшових суглобів (обмеження рухів менше 25-50% від нормального об'єму рухів). Екзартикуляція стегна Кукса однієї нижньої кінцівки на будь-якому рівні стегна при ампутації іншої нижньої кінцівки на будь-якому рівні вище стопи, або за помірного порушення рухових чи статичних функцій іншої нижньої кінцівки (деформуючий артроз кульшового суглоба II ступеня, неправильно зрослий перелом стегнової кістки із викривленням осі, вкорочення кінцівки на 2-3 сантиметри, анкілоз колінного суглоба, помірна контрактура колінного суглоба, помірна контрактура гомілковостопного суглоба, порушення функції суглоба II ступеня). Анкілоз або значно виражена контрактура кульшового суглоба (порушення функції суглоба III ступеня) з вираженою контрактурою, анкілозом колінного суглоба, ампутаційною куксою ступні на рівні суглоба Лісфранка та вищому рівні Двосторонні ампутаційні кукси на рівні гомілок і стоп	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

	Вкорочення кінцівки 8см і більше з вираженим порушенням статодинамічних функцій	
Значний ступінь	Анкілоз обох кульшових суглобів, або значно виражені обмеження рухів (обмеження рухів менше 25% від нормального об'єму рухів) у функціонально невигідному положенні зі значно вираженим порушенням статодинамічної функції. Значно виражена контрактура або анкілози кульшових, колінних, гомілково-ступеневих суглобів нижніх кінцівок у функціонально невигідному положенні (у разі неможливості ендопротезування) Двосторонні ампутаційні кукси на рівні стегон	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

Наслідки травм колінного суглоба та травми на рівні гомілки

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Обмеження руху в одному або обох колінних суглобах незначного/помірного ступеня (обмеження рухів 50-75% від нормального об'єму рухів). Анкілоз колінного суглоба у функціонально вигідному положенні (положення згинання від 10 - 15°) Вкорочення кінцівки до 2 см без порушення статодинамічних функцій	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Помірний ступінь	Анкілоз колінного суглоба у функціонально невигідному положенні. Анкілоз обох колінних	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами

	суглобів у функціонально невигідному положенні, або значно виражені обмеження рухів (обмеження рухів менше 25% від нормального об'єму рухів) з помірними порушеннями статодинамічних функцій. Кукса однієї нижньої кінцівки на будь-якому рівні гомілки при нормальній статодинамічній функції іншої нижньої кінцівки Вкорочення кінцівки 3-7см з помірним порушенням статодинамічних функцій	функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Виражений ступінь	Анкілоз обох колінних суглобів у функціонально невигідному положенні, або значно виражені обмеження рухів (обмеження рухів менше 25% від нормального об'єму рухів) з вираженими порушеннями статодинамічних функцій. Кукса однієї нижньої кінцівки на будь-якому рівні гомілки при частковій втраті опори та рухливості іншої нижньої кінцівки. Кукси обох нижніх кінцівок на будь-якому рівні гомілки Вкорочення кінцівки 8см і більше з вираженим порушенням статодинамічних функцій	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

Наслідки травм гомілковостопного суглоба, пальців ніг, стоп, кукси стоп

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Анкілоз гомілковостопного суглоба у функціонально вигідному/невигідному положенні	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами

	(згинання/розгинання 0° - 5°) одно-або двостороннє, або значно виражені обмеження рухів (обмеження рухів менше 25% від нормального об'єму рухів). Анкілоз пальців однієї чи обох стоп у функціонально вигідному положенні або деформація пальців однієї чи обох стоп, або значно виражені обмеження рухів (обмеження рухів менше 25% від нормального об'єму рухів). Кукса стопи одностороння: по Лісфранку; в області плеснових кісток по Шарпу. Відсутність усіх пальців обох стоп	функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Помірний ступінь	Кукса стопи одностороння: стопи з таранною кісткою (по Пирогову); по Шопару. Кукси обох стоп: за Лісфранком, Шарпом II - III	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799
Виражений ступінь	Кукса обох стоп: стопи з таранною кісткою (по Пирогову) Хибна кукса нижньої кінцівки або обох стоп на рівні суглоба Шопара	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Harris Hip Score - Шкала Харріса, функція кульшового суглобу та стегна, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2016.
2. Lower Extremities Functional Scale (LEFS) - Функціональна шкала нижніх кінцівок, затверджена Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2015.
3. Lower Extremities Functional Index (LEFI) - Функціональний індекс нижніх кінцівок, затверджений Американською академією хірургів-ортопедів (AAOS), 2015.
4. American Orthopaedic Foot and Ankle Society AOFAS score - Шкала оцінки стопи та гомілковостопного суглоба Американського ортопедичного товариства стопи та гомілковостопного суглоба, 2018.

5. Інструменти оцінки функції нижніх кінцівок від American Academy of Orthopaedic Surgeons (AAOS Lower Limb Instruments)
6. Шкала оцінки тяжкості травми, Injury Severity Score (ISS)
7. Нова шкала тяжкості травм, New Injury Severity Score (NISS)
8. Шкала оцінки травматичних пошкоджень, Trauma Score – Injury Severity Score (TRISS)
9. Оцінки тяжкості стану пацієнтів у відділеннях інтенсивної терапії, APACHE II (Acute Physiology and Chronic Health Evaluation II)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ортопеда-травматолога / невролога
2. Гоніометрія
3. Візуалізаційне обстеження ураженої ділянки (КТ, МРТ, рентген, УЗД) - за потреби
4. ЕНМГ/ЕМГ - за потреби
5. УЗД-доплерографія - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова « Переломи стегна та шийки стегнової кістки» (Duodecim 018.030 ebm00357), 2020
2. Клінічна настанова « Переломи колінного суглоба» (Duodecim 018.031 ebm00361), 2020
3. Клінічна настанова «Вивих надколінника» (Duodecim 018.032 ebm00360), 2020
4. Клінічна настанова «Пошкодження коліна» (Duodecim 018.033 ebm00359), 2020
5. Клінічна настанова «Переломи гомілки» (Duodecim 018.034 ebm00358), 2020
6. Клінічна настанова «Лікування переломів нижніх кінцівок за допомогою іммобілізуючих пов'язок» (Duodecim 018.035 ebm00349), 2020
7. Клінічна настанова «Переломи гомілок» (Duodecim 018.036 ebm00363), 2020
8. Клінічна настанова «Пошкодження зв'язок гомілки» (Duodecim 018.037 ebm00362), 2020
9. Клінічна настанова «Переломи стопи» (Duodecim 018.038 ebm00356), 2020
10. Клінічна настанова «Післяопераційне ведення остеосинтезу та показання для видалення остеосинтетичного матеріалу» (Duodecim 018.039 ebm00385), 2020

Наслідки травм багатьох та неуточнених ділянок тіла (T94)

Коди МКХ-10-АМ

T94 – Наслідки травм багатьох та неуточнених ділянок тіла

На рівні кінцівок

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Значний ступінь	Відсутність обох верхніх кінцівок на будь-якому рівні (кистей, передпліч, плечей). Відсутність однієї верхньої кінцівки і відсутність однієї нижньої кінцівки незалежно від боку ураження. Кукса однієї верхньої кінцівки на будь-якому рівні плеча і Кукса однієї нижньої кінцівки на будь-якому рівні стегна незалежно від боку ураження. Кукси двох нижніх кінцівок - на рівні гомілки та вище у поєднанні з куксою однієї верхньої кінцівки. Кукси обох верхніх і обох нижніх кінцівок	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

Наведені в підрозділі вище

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ортопеда-травматолога / невролога

На рівні попереково-крижового відділу хребта та кісток тазу

Критерії стійких порушень функцій організму за вірогідністю наявності ступеня обмежень одного з основних критеріїв життєдіяльності.

Ступінь обмежень	**Критерії стійких порушень функцій організму**	**Застосовані категорії МКФ**
Легкий ступінь	Стабільне тазове кільце, дегенеративні зміни крижово-клубових суглобів з незначними порушеннями функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b510 – b539, b610 – b639

Помірний ступінь	Деформації тазового кільця, ускладнені ушкодженням тазових органів (уретри, сечового міхура, прямої кишки) або з помірним порушенням статодинамічної функції або з помірними порушеннями функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b510 – b539; b610 - b639
Виражений ступінь	Деформації тазового кільця, ускладнені ушкодженням тазових органів (уретри, сечового міхура, прямої кишки) або з вираженим порушенням статодинамічної функції або з вираженими порушеннями функцій організму	Порушення нейром'язовоскелетних та пов'язаних з рухами функцій; функцій травної системи, функції сечовиділення; Коди за МКФ: b710 – b789, b798, b799, b510 – b539, b610 – b639

Інструменти клінічної оцінки та оцінки про які повідомляють пацієнти (PROMs)

1. Скорочена шкала пошкоджень, Abbreviated Injury Scale (AIS), ASES (American Shoulder and Elbow Surgeons) Score
2. Шкала оцінки тяжкості травми, Injury Severity Score (ISS)
3. Нова шкала тяжкості травм, New Injury Severity Score (NISS)
4. Шкала оцінки травматичних пошкоджень, Trauma Score – Injury Severity Score (TRISS)
5. Оцінки тяжкості стану пацієнтів у відділеннях інтенсивної терапії, APACHE II (Acute Physiology and Chronic Health Evaluation II)

Рекомендовані дослідження

1. Виписка, або заключення ортопеда-травматолога / невролога
2. Візуалізаційне обстеження ураженої ділянки (КТ, МРТ, рентген, УЗД) - за потреби

Споріднені настанови або рекомендації

1. Клінічна настанова «Переломи ребер та тазу» (Duodecim 018.012 ebm00947), 2020.

ДЖЕРЕЛА
НОРМАТИВНА БАЗА
Міжнародні документи:
Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю

Закони України:

1. Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування МСЕК та впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи”.
2. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні».
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров’я».
4. Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров’я».
5. Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні».
6. Закон України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”.
7. Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».
8. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».
9. Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Постанови Кабінету Міністрів України:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.11.2024 № 1338 «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи».
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1542 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо оцінювання повсякденного функціонування особи та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 321 «Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби, їх переліку».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 № 1301 «Про затвердження Порядку забезпечення осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, інших окремих категорій населення медичними виробами та іншими засобами».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 306 «Деякі питання встановлення зв’язку інвалідності з пораненнями чи іншими ушкодженнями здоров’я».

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2015 № 685 «Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення».

Накази міністерств:

1. Наказ МОЗ від 03.12.2024 № 2022 «Про покладання прав та обов'язків Центру оцінювання функціонального стану особи».
2. Наказ МОЗ від 05.06.2012 № 420 «Про затвердження Порядку та Критеріїв встановлення медико-соціальними експертними комісіями ступеня стійкої втрати професійної працездатності у відсотках працівникам, яким заподіяно ушкодження здоров’я, пов’язане з виконанням трудових обов’язків».
3. Наказ МОЗ та Мінсоцполітики від 20.11.2020 № 774/2691 «Про затвердження Переліку діагнозів відповідно до найменування технічних та інших засобів реабілітації згідно з Міжнародною статистичною класифікацією хвороб та споріднених проблем охорони здоров’я».
4. Наказ МОЗ від 15.11.2005 № 606 «Про затвердження Інструкції про встановлення причинного зв'язку смерті з професійним захворюванням (отруєнням) або трудовим каліцтвом».
5. Наказ МОЗ від 23.01.1995 № 13 «Про затвердження Переліку медичних показань на право одержання інвалідами автомобілів з ручним керуванням».
6. Наказ МОЗ від 07.10.2022 № 1817 «Про затвердження Переліку медичних протипоказань (захворювань і вад), за наявності яких особа не може бути допущена до керування відповідними транспортними засобами».
7. Наказ МОЗ від 10.12.2024 № 2067 «Деякі питання забезпечення проведення оцінювання повсякденного функціонування особи».
8. Наказ МОЗ від 15.01.2025 № 99 «Про затвердження Порядку обробки та захисту персональних даних в електронній системі щодо оцінювання повсякденного функціонування особи».

[1] ООН, "Конвенція про права осіб з інвалідністю, Редакція від 19.06.2023," [Online]. Available: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text

[2] К. М. України, "Постанова від 15 листопада 2024 р. № 1338 "Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи"," [Online]. Available: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1338-2024-%D0%BF

[3] В. Р. України, "Закон України №4170-IX від 19.12.2024 "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування медико-соціальної експертизи та впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи"," [Online]. Available: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4170-20

[4] МОЗ України, "Наказ від 10.12.2024 № 2067 "Деякі питання забезпечення проведення оцінювання повсякденного функціонування особи"," [Online]. Available: https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-10-12-2024-2067-deyaki-pitannya-zabezpechennya-provedennya-ocinyuvannya-povsyakdennogo-funkcionuvannya-osobi

[5] U. D. f. W. a. Pensions, "Work Capability Assessment handbook: for healthcare professionals," 6 September 2024. [Online]. Available: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/66daf5952bc43c72b0826569/wca-handbook-sept-2024.pdf

[6] A. Guides, "AMA Guides Sixth 2024: Current medicine for permanent impairment ratings," 12 March 2025. [Online]. Available: https://www.ama-assn.org/practice-management/ama-guides/ama-guides-sixth-2024-current-medicine-permanent-impairment-ratings

[7] U. S. S. Administration, "Code of Federal Regulations Title 20—Employees' Benefits, PART 404—FEDERAL OLD-AGE, SURVIVORS AND DISABILITY INSURANCE (1950-)," [Online]. Available: https://www.ssa.gov/OP_Home/cfr20/404/404-0000.htm

[8] "Measuring health and disability : manual for WHO Disability Assessment Schedule (WHODAS 2.0)," June 2012. [Online]. Available: https://www.who.int/publications/i/item/measuring-health-and-disability-manual-for-who-disability-assessment-schedule-(-whodas-2.0)

В.о. директора Департаменту цифрових трансформацій та інновацій в охороні здоров'я **Дарія СТАРУШОК**